

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő: Dr. PAP ZOLTAN
Szerkesztő: Dr. PÉTER VÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármegye-utca 11. TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az alkotmány legyen szilárd.

Budapest, május 6.

Valahányszor alkotmánybiztosítókról hall az ember beszélni, mindig az a régi kérdés törekedik elő: hogy hát tulajdonképpen mi is az az alkotmánybiztosíték, s mire való az. Nemde az a törvény, amely azt parancsolja, hogy az országgyűlést fölosztatása után három hónapon belül össze kell hívni, alkotmánybiztosíték? Igen, ez elsőrangú alkotmánybiztosíték. Célja, hogy a királyi önkénynek gátat szabjon és hogy a parlamentarizmus folytonosságát biztosítsa. Ez a törvényünk nem tartozik az elavultak közé és így nem lehet ráragasztani a „rég, kikopott a jogszokásból” című czédulát. Mégis, mikor arról volt szó, hogy ez a törvény alkotmánybiztosítékként funkcionáljon, azt láttuk, hogy erre képtelen. Életlenül hevert a törvénykönyvben és a bécsi urak úgy fricskázták föl, mint egy tökmagot.

Mire valók tehát az újabb alkotmánybiztosítékek, ha a már érvényben levőket oly könnyedén keresztülugorják? Ha több lesz, akkor jobban fogják őket respektálni? Nem valószínű. Vagy talán a megalkotandók nagyobb tiszteletet fognak gerjeszteni, mint a régiek? Ezt sem lehet föltenni. Jogosan vethetjük föl ennél fogva a kérdést: mi az értéke, mi a fontossága, mi a fajsúlya annak a hirnek, hogy Andrassy Gyula belügyminiszter Bécsbe utazott és

magával vitte a királyhoz az alkotmánybiztosítékokat?

Ha nem Andrassyról lenne szó, könnyű lenne a válasz. A belügyminiszter politikai multja és emberi karaktere azonban lehetlenné teszi azt a hipotézist, hogy itt tulajdonképpen nincs egyébről szó, mint a törvénytelen korszak ütötte sebeknek nemzetiszínű flastrommal való beragasztásáról. Az ő törhetetlen jelleme és egyénisége eliminálja azt a lehetőséget, hogy itt játszani vagy port hinteni fognak. Andrassinak meg kellett találnia azt a módot, hogyan lehet sebezhetlenné tenni az alkotmányosságot. Nem a politikus Andrassy felé száll a bizalom, hanem a történettudós felé. Voltak és vannak államférfiaink, akiknek neve mellé a legszebb jelzők illeszthetők; mégis, mikor az került sorra, hogy a jövőt határolják körül védő-sóvényvel, szemérmük majdnem mindig hibásnak bizonyult. Ennek okát ott véljük látni, hogy a politikusok csak a mozgalmak méreteit látják; de soha sem ereszkedhetnek le oly mélyre a nemzet életében, mint a historikus. Andrassy, amint átélte és átfurta magát a magyar nemzet történelmének rétegein, alkalmasint rábukkant olyan pontokra, amelyekre ha ráállunk, nem szakad le alattunk.

Csakis ezért nem soroljuk azokat az alkotmánybiztosítékokat, amelyek most a király elé kerülnek, azok közé a már meglévő garanciák közé, melyektől hemzseg törvénytarunk és amelyek való-

sággal elkoptak attól, hogy félrelökték őket.

A történettudós Andrassyval párosult a politikus Andrassy is. A belügyminiszter igen alkalmas ember annak megítélésére, hogy mikor és mennyi alkotmánybiztosítéket irasson alá a királyljal. Esztendőnél tovább dolgozott munkáján; és most, hogy rászánta magát, hogy Bécsbe viszi, valószínű, hogy ezt ezzel a gondolattal tette: erre pedig okvetlenül szükség van. A bécsi ut tehát a válság régóta nyugvó vizeit is megmozgatta. Mondják, hogy a király idegenkedik az alkotmány-garanciáktól. Gondolja, van ebből a portékából elég, minek fabrikálnak még belőle. Ez okoskodás logikáját nem vizsgálva, a helyzet úgy alakul, hogy az uralkodó, ha szempillantásra is, szembe kerül a nemzettel. Mindenki tudja, hogy Andrassy törhetlenül képviseli a nemzet álláspontját, és egy perczig sem fog habozni tárczája odadobásával, ha azt látja, hogy azt az álláspontot nem tolmácsolhatja a maga integritásában. Éppen ezért nem lehetetlen, hogyha az uralkodónak tulságos skrupulusai lennének a biztosítékok dolgában, a belügyminiszteriumban válság üt ki. Persze, ez a krízis nem fog rögtön látható alakban jelentkezni; el tudjuk képzelni, hogy ideig latens lesz és csak azután veszik majd észre. Korántsem szabad azonban azt hinni, hogy a válság közel van hozzánk. Az uralkodó ösmeri Andrassy intranzingitását. Mindezeknek tudatában, nem

Az Árok testvérek

Írta: Kisteleki Ede.

(Ulányomás ülös.)

Mikor még Árok Tamásnak a hire Szent-Lászlótól Csanyig szárnyalt...

Csak úgy né lett volna, hogy a mennyit föl, annyit le is a kerék.

Meghibbant annak az esze, aki azt kitálta. Vagy nagyon is okos ember lehetett az.

Beteljesült Árok Tamáson. Dehogy számított volna rá. Oda a híres gazdaság! Ebmódon is jött az, ebmódon is ment el.

Mikor saját édes öcsésétől, Árok Lőrincztől elszedte az atyai juss, harminczhat ökor szántott a parlagon.

Harminczhat cserebogár is megmunkálhatná, ami most a nevéen van.

A sokon kezdte, a semminél állapotott meg. Hát Árok Lőrincz.

Az meg a semminél is kevesebbel kezdte, most pedig a foghatós gazdák között bátran verhetné a mellét, ha valami kis kényesség is szorult volna bele. Dehogy áll ki a jámbor legénykedni a vannel, a nincset is hozzátoldaná a valamicskéhez: amennyit föl a kerék, annyit le is...

Ugy történt az Árok Tamáson. Zsellérkedik valahol, úgy hallja Lőrincz. A kiket elvert hajdan a kapujából, azoknak a kényerén tengődik mostan.

Volt már nem egy kísérlet erről a részről, hogy juttason valamit a keze alá Lőrincz. In-

kább az országut szélét állná s a koldus kalapjából markolná föl Árok Tamás a koldult filléreket, mintsem Árok Lőrincz, az ő édes öcsese

— Vájjék méreggá a falat számba, ha az ő keresménye után jutna hozzám. Égetné mint pokol a gyomromat. Éhen-szomjul elhullani inkább lássam három nevetlen gyermekemet, szüszmetelenre vetköztessen inkább az inség. Pedig már attól se vagytok már nagyon megszire, Árok Tamások.

— Vedd fel asszony hátadra azt a tapogatót, én a kis kötött hálót fogom alá, induljunk a Csányi Gerő székire, hallom, hogy van abban hal.

Káka és nád közé elbujt vadviz, melyet nincs az a forrás, hogy kiszáritson.

Egyik oldalról az ötműsi járás kapcsolja körül, másik oldalról tanyaházak szántóföldek veszik albe.

Fölötte gémekek szürke csapatja száll, sivalkodó bicickek lepik el szinét, halászmadarak száz fajtája lubiczkol benne hórihorgas lábakon.

Bokros káka tövén a vadruca rakta meg fészket, tollasodó fiai hápognak benne.

Egyszer csak fölrebbennek a bicickek, a gém lomhán lebbenti szárnyát ötször is, hat-szor is, míg a levegőbe bir kapaszkodni.

Megáll Árok Tamás a csatakos víz szélén. Leemeli Lantos Ágnes, az ő élete párja válláról a haltapogató szerszámot.

Kötözködik térdig meztelenre. Majd az asszony is neki lát. Lehányja magáról a foltos felsőt, marad az alsó rongyos szoknyájában. Széthajlanak a bokorkáka lengő szálai, csobban

a víz bokáik körül. Átszűrődik a zöldes hab a kötött háló lyukán, néha-néha megkoppas benne valami.

Felrántják hirtelen. Fúrge hal kerül a kezeik közé.

— Álljanak meg kegyelmetek!

Felüti fejét Árok Tamás a szűrődő habokról, sülyedő lába megáll a tó iszapos fenekén. Egy éhes bögyöl kerülgeti arcát.

— Tegyék le kelmetek a hálót, a víz az enyém, a hal is az enyém abban.

— Eltiltod ezt is, Csányi Gerő... Jól teszed, én se tennék másképp, hej, én se cselekedtem különben valamikor.

— Hanem ha kibérlik... — szólott Csányi Gerő.

Meglett az alku. Árok Tamásé a víz Péter-Páltól Kisasszony napjáig.

Övé benne addig minden hal, akár irmagul se hagyjon benne... Kifoghatja mindet.

Neki is látnak, virradattól alkonyatig csobog a vízben Lantos Ágnes, virradattól alkonyatig szűri a vizet Árok Tamás.

Hal megakad a hálóban, a fanyar arcokon egy-egy mosoly lebben végig.

A káta piacra is kerül abból, de vajmi kevés.

Azt hitték, hogy többet fogna...

De második nap már annyit se...

A harmadik nap délig hiába szűri a vizet, a háló nem koppan egy izben sem.

Gém se kerülgeti már a környéket, a bicickek is elhuzódtak másvidékre, minek is ácsorognának itt hiában.

valószínű, hogy könnyedén a merev visszautasítás álláspontjára lépjen.

Ezek lennének a bécsi ut különböző lapjai. A lényeg azonban marad, mi volt. Az alkotmányt nem lehet azzal megszilárdítani, hogy néhány paragraffussal meg bővítjük? Ezt nem mi állítjuk, hanem a tapasztalat. Hogy a közigazgatási bíróság hatáskörét így vagy úgy czirkalmazták ki; vagy hogy a királyi biztosi intézményt megsemmisítik — ez alig változtat azon a bizonyos lényegen, amely fenyegetően mered felénk a korlátlan királyi akarat képében. Akkor, amikor a fejedelem azon a ponton volt, hogy az országgyűlést ne hívja össze törvényes időben, ezt az akaratát mindenféle nyelven már plakátokon ki is nyomatták, hogy lehet arra gondolni, hogy néhány újabb ív papiros majd megváltoztatja az érzésvilágát?

Ferencz József a hadseregére támaszkodik, nekünk a népre kell támaszkodnunk. A népet szervezeten bele kell vinni a függetlenségi párt kereteibe; edzeni kell a harcra; ki kell tanítani kötelességére; és erejének öntudatára kell ébreszteni. Az alkotmánybiztosíték annyit ér, amennyi nép áll mögötte. Minél több nép sorakozik az alkotmány alá, annál szilárdabb, annál ellentállóbb. Törvénykönyv nem védelmez meg bennünket; törvényben mindent meg lehet írni; azt is beléje lehet írni, hogy a magyar birodalom területét három tenger mossa. De azért a tengerek mégsem fogják ezt megcselekedni.

Jó, hozzanak alkotmánybiztosítékokat; de nekünk az a kötelességünk, hogy e garanciák mögé hadsereget teremtsünk. Andrassy elméjében bizonyára szintén ilyen alakot ölt ez a reform. Senki nálánál jobban nem tudhatja, hogy itt a nemzet nélkül minden élettelen, holt, poshadt — a nemzettel pedig minden életet nyer, kivirul és erőből duzzadóvá válik. Lehet, hogy a bécsi ut gyönyörű eredménynyel fog végződni; lehet, hogy mind az a nemes eszme, amely Andrassy,

a historikus és Andrassy, a politikus lelkében megérlelődött, átmeny majd a gyakorlati törvénybe; ez azonban csak kodifikációja lehet annak, amihez a tartalmat, energiát, hétköznapi erőt a nemzetnek kell szállítani. Ha a belügyminiszter sikerrel jön haza Bécsből, jogosan szólhat ekképpen: — én megtettem kötelességemet, most tegye meg a nemzet is a magáét.

A zombori felirat.

Budapest, 1907. május 6.

Magyar szívből, igaz lélekből fakadó fel-sóhajtás az, ami a délvidék felől kelt utra, hogy meghallgatásra találjon az ország szívében, a nemzet sorsát ez idő szerint intéző leg-főbb tanácskozó testületben. Nemcsak őszinte, szokimondó hangjánál fogva érdemel behatóbb figyelmet a zombori függetlenségi és 48-as pártnak az országos függetlenségi párthoz intézett felirata, hanem azért is, mert ebben a felirásban az egész ország méltó aggodalma nyer kifejezést. Az az aggodalom, mely a függetlenségi tábor legbecsületesebb s legrendületlenebb harcosainak lelkében már hónapok óta ott borong, de a minek nagy felszóval vonakodtak idáig kifejezést adni, nehogy a hangos panasza ártalmára legyen a nagy eszménynek, mely a függetlenségi harcosok szívét dobogtatja. A türelmetlenkedő kifakadás csak az ugynevezett „párt-egység” megbontását idézhetné elő; s minden ostrom, amit a függetlenségi párt mai vezetősége ellen intéznek, esetleg a párt ellenségeinek malmára hajtáná a vizet. Ez a tiszteletreméltó szempont szorítja vissza a lelkek zugolódásának kitörését; s ez idézi elő azt a hallgatagságot, amivel az ország függetlenségi közvéleménye az országos párt mai magatartását kíséri.

A látszólag nyugodt felszín alatt azonban örvény háborog, melynek egy-két buboréka fel-feltör a víz színére, jelétül annak, hogy odabenn a mélyben, az ország népének lelkületében ugyancsak dúl az aggodalmas tépelődés. Ennek az országiszerte érezhető hangulatnak megnyilatkozása a zombori szózat. S éppen ezért ennek az egyenes, férfias fellépésnek országos jelentősége van.

Sok keserű igazság van ebben a felirásban, amikkel foglalkoznia kell a közvéleménynek s amiket fontolóra kell venni az erre egyenesen felhívott országos függetlenségi pártnak is. Az

a körülmény, hogy keserű, nem riaszthat vissza bennünket; az orvosság is gyakran keserű, de egészségét és életét adhatja vissza a betegnek. Panaszosan említi föl a zombori párt, hogy az országos függetlenségi pártnak sok megpróbáltatással járó kemény tusák árán kivívott uralma mindeddig „nem tudta megvalósítani szent elveinket s nem tudott közelebb jutni nagy céljainkhoz”. S ennek legfőbb okát abban találja, hogy a trón ma is nemzeti haladásunk útjában áll, hogy nem vonta le a koalíciós pártokból való kormányalakításnak rá hátruló konzekvenciáit: nem helyezkedett sem a függetlenségi többség, sem a szövetséges pártok elvi álláspontjára, hanem a maga évszázados, merev és nemzeti haladásunkkal szemben ridegen elutasító politikai rendszerét akarja a parlamenti többség s az abból alakult miniszterium kormányzati alapjává tenni.

Súlyos igazság ez, melynek kérelmelhetetlen logikája keresztül vonul egész politikánkban. A zombori felirat ide vonatkozó része erősen sötét színekkel van ugyan megrajzolva, de egy bizonyos, hogy hü.

A függetlenségi párt mai magatartásában kifogásolja a zombori levél, hogy az országos párt sokszor nem fejt ki elegendő erélyt a maga álláspontjának s programmszerű elveinek érvényesítésében; s rámutatva a párt némely mulasztására, egyenesen annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy ezek a mulasztások megnehezítik a párt helyzetét — nem ugyan a parlamentben, hanem annál inkább a választók százezreivel szemben, — s nagyon alkalmasak arra, hogy a pártnak amugy is sokszorosan megtámadott népszerűségét és a politikai megbízhatóságába vetett hitet aláássák.

Ezen rekriminációk után kettős kérelmet intéz a felirat az országgyűlési függetlenségi és 48-as párthoz, egyik s ez a legkonkrétebb sürgetése az, hogy az alkotmánybiztosítékokról szóló törvények haladéktalan megalkotását teljes erejével szorgalmazzák; másik óhajta nagyobb általánosságban az, hogy az országos párt minden olyan kérdésnél, melyet — függetlenül az átmenet idejére kötelező paktumtól — kedvezően lehetne megoldani, a legnagyobb határozottsággal foglaljon állást a függetlenségi elvek mellett.

Az alkotmánybiztosítékokra vonatkozó indítványval bővebben foglalkozunk lapunk más helyén, itt csak annyit jegyzünk meg, hogy ezek a törvényjavaslatok tudunkkal már is készen állnak s oly kezekben vannak letéve, melyek már magukban véve garanciát nyuj-

Verejtékét hullajt Árok Tamás homloka, kékre kidagadnak erei karjában, fogait néha összecsikorgatja, aztán felüti arcát az égnek s káromolja az Istent, hogy ismét csalódott. Kifogyott a hal a vizből.

— Menjünk innen, hogy soha vissza ne térjünk. Tedd felasszony azt a hálót. Huzd fel a tapogatót . . . száradjon ki az utolsó cseppig a Csányi Gerő székveze, vagy tüzes ördögök fűrődjenek meg benne . . .

Nem is akart másnap felé tekinteni. Odatéritezte szűrét a kunyhó elé. Rápihent arra. A vér elhagyta arcát. A mi melegség volt testében, mind a fejébe gyülekezett Árok Tamásnak.

Ugy érezte, mintha szédülne. Lehanyatlott tenyeréről a feje, alácsüngött mellére. Olykor felnyitotta pilláit, majd lezárta azokat szemcüre, míg végre elszunnyadt.

Lantos Ágnes pedig az ő hitvestársa, ellopódzott a kunyhótól. Felveté vállára a tapogatót s ment a megátkozott viznek. Fű zizzent lépteit után, a fölriasztott szöcskék keresztben ugráltak előtte.

Fahegyében állott már a nap, mire Csányi székhez megérkezett.

Ott a gémeke újra beálltak a vízbe, a biczek sivalkozva röpködtek körül széleit.

A bokros káka egy-egy szála keményen megmozdult néha, mintha meglökné valami; a vizen hosszú hullámesíkok futottak átál, hol egymás mellett, hol keresztben egymással.

Ezüst csillagok csillogó lepke-táncza a zölds habok fölött . . .

Lantos Ágnes felkötözködött térdig. Leborította a vizre a tapogatót. Gyors ütenyben fel-

felkapkodta, majd újra ráborította a vizre. Egy lépése, egy mozdulata sem esett hiába.

Megrezzent olykor, ha meztelen térdeinek nekiütődött az uszó hal. S amint a vízben hajlongott, mellén kigombolózott a viseltes patyolating. Azt se vette észre, nem is bánta. Emlői kipillantottak olykor a vászonhasadékokon, fel-felcsobbant rájuk a víz . . .

Délig tele lett hallal a hosszú tarisznya, a kétfülvű kas, kékfestő szoknyájára döntögette azután ki s abba vitte a többi hazafelé.

Másnap még többet fogtak . . .

Harmadnap már kocsival kellett a halért menni.

Megszelídült Árok Tamás arca. A kátaí piaczon kelendő volt az új halász portékája.

Sápadt arcába újra visszazsuzott a piros-ság, szeméi ölé fényessége eltűnt.

— Lám, hogy megsegít bennünket a jó Isten. Csak nem árendáltuk ki hiába. Jó lesz, ha már most korábban hozzálátunk a halászathoz.

Negyedik nap éjfél után egy óraker megindul Árok Tamás a hálóval kunyhójából. Vigan lépkedett a holdvilágos éjszakában. Fölötte vadrucczák szántják át suhogva a levegőt . . . Valahol nem hagynak nekik békét a puskások.

Hosszu árnyéka mint kísértet jár nyomában. Mögötte legidősb gyermeke, Árok Fercsi lépked s nagyokat töröl olykor álmos szemcüre.

Mikor a tóhoz közel érnek, a hold fehér világa mellett kíválnak előttük a mozgó alakok.

— Kiket látsz ott fiam?

— Kocsi, egyik deres . . . a másik pej . . . a tó szélén áll valaki.

— Siessünk fiam, meglap bennünket.

Hát amint odaérnek, Árok Lőrincz, a Tamás öcsese felhág a kocsiára; valami nagy bárkának feszegeti azon ajtaját.

Árok Tamás odaszökik hozzá egy ugrásra, mintha párducz vetné magát szákmányára.

A hold elsötétedik, izapos felhő eléborul tejarcának . . .

Csak a dulakodó fogcsattogását hallani, csak a káromkodó beszéd szárnyalja tul a nádas halk suhogását.

— Meg akartál lopni. Te vagy a gonosz, nem én. Az utolsó falatot akartad elvenni, hogy láss kapud elé jönni, levett kalappal koldulva, — de nem érted volna meg soha. Inkább dögtutyán rágódnám, mint a te kenyereden . . . gonosz! Tele máma a bárka ugy-e, tele van hallal. Ez az én tavam, az én halam, kifizetem érte a drága árendát.

— Tied, bátyám! Tied — hallatszik egy félig elfojtott tompa hang.

— Tied? Lőrincz, haha, Árok Lőrincz, a híres gazda éjnek éjszakáján eljött engem meglapni. Úlj csak ide a kocsióra, öcsém, a pusztai kapitány kaszárnyája nincsen olyan nagyon messzire, majd ott bevallo a magad szegényét.

— Kapitány uram! Nem tudom, milyen gonosz lélek vitt reá, de én azt az én szegény bátyámat meg akartam károsítani. El akartam venni az utolsó falatot szájából, hogy koldulva jöjjön már egyszer a gögös ajtóm felé . . .

Sas Lajos, a szegedi pusztai kapitány elhűlő tekintettel ránéz Árok Lőrinczre, a híres felsőrészi gazdára, hogy tolvajnak vallja be itt magát, hogy elismeri, hogy bűnön kapták.

tanak arra nézve, hogy teljesülnie kell a nemzet jogos várákozásának.

A mi pedig a zombori feliratban foglalt sürgetés másik részét illeti, abban is ugyancsak megszívlelendő. Sőt még meg is tordhatjuk azzal, hogy nemcsak azt várja az ország függetlenségi érzelmű népe, hogy az országos párt valóban függetlenségi politikát csináljon, hanem várja a paktumban foglalt pontozatok azon részének mielőbbi megvalósítását is, amely a nemzet javára szól; s ezek között az alkotmánybiztosítókra vonatkozó törvények mellett mindjárt legelső sorban az általános szavazati jog megteremtését.

A hatalmi tényezők félrebillent egyensúlyát csakis az állíthatja helyre, ha az uralkodói hatalommal szemben nemcsak a papíron, de a tényleges valóságban is egyenrangú tényezővé válik a nép, a maga teljes erejével és egész hatalmával.

Ezt pedig egyedül az általános szavazati jog alapján alakulandó felfrissült parlament valósíthatja meg s az erre vonatkozó kötelező ígéret nemcsak a paktum egyik kiemelkedő pontja, de soha szem elől nem téveszthető egyik leglényesebb alapelve magának a függetlenségi programnak is.

Budapest, május 5

A képviselőház holnap, kedden, délelőtt tizenegy órakor ülést tart, a melyben a bizottsági jelentéseket terjesztik elő.

A kiegyezési tárgyalások. *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma este tíz órakor Bécsbe utazott és holnap audiencián jelenik meg a király előtt. A kormányhoz közelálló körökben azt állítják, hogy a miniszterelnöknek ez az utazása, amelyet már előre jeleztünk, nincsen összefüggésben a kiegyezési tárgyalásokkal, mert *Wekerle* csak a legutóbbi kihallgatása óta fölmerült politikai eseményekről fog jelentést tenni. Ezt a bécsi időzését azonban föl fogja használni a miniszterelnök arra is, hogy báró *Aehrenthal* külügyminiszterrel és báró *Beck* osztrák miniszterelnökkel is érintkezésbe lépjen. Míg a külügyminiszterrel legutóbbi berlini útjának eredményéről és a hágai konferenciáról folytathat eszmecséret, az osztrák miniszterelnökkel már a kiegyezés dolgában fog tanácskozni. Nevezetesen az osztrák minisztertanács ma vette tárgyalás alá ezt az elaboratumot, amelyet az osztrák szakbizottság a kiegyezési tárgyalások eddigi eredményeiről készített. Ez

Törvényt hát fejére, tolvajé a börtön. Becsukatja.

Kimegy Árok Tamás a tóra, kiballag a székre.

— Nekiveti hálóját a zöldes haboknak, szűri a vizet, fogja a halat.

Másnap is kimegy Árok Tamás a tóra, becsobogja az egész székvizet, hajnaltól deledő délig hiába.

Verejtéket hullajt ismét homlokra.

Kékre dagadnak karjában erei, fogait olykor összecsikorgatja, azután felüti arcát az égnek. Megakad a káromló szó torkán, elereszti kezéből a hálót, összekulesolja kezét, égő szeméből könyvek perdülnek alá a zöldes habba!

— Jóságos Istenem, áldd meg százszor annyival, amennyit velem tön. Ezerszer annyival, viruljon a bőség keze minden mozdulata után. Legyen áldott a por is, melyet lába tapod.

— Kapitány uram! Bocssássa szabadon az én testvéröcsémét, nem vétett az még életében halandó embernek. Bocssássa elém, csak egy szóra, csak egy kis beszédem volna vele.

Ott megnyílik a tömlőcz ajtaja. Félreáll a pandur a tisztas gazda elé, mikor az a küszöbre kilép.

Hát Árok Tamás, az öregebbik testvér odaborult az öcséje elé. Átkapcsolja derékon két karjával, ráesik feje amannak a vállára, leázta a hulló könyveivel a börtön porát gombos kis ujjasáról . . .

S megint megtelnék ám a Csáuyi Gerő széküze hallal, de nincs már arra szüksége többé Árok Tamásnak.

a munkát, mint már megirtuk, magában foglalja úgy a bizottságoknak, mint a kormánynak egymással folytatott tárgyalásai egész anyagát és bécsi hírek szerint mintegy válasziraként készült *Kossuth* Ferencnek az *elvi deklaráció* kérdésére vonatkozó ismeretes indítványára, amelyet a legutóbbi bécsi tárgyalások alkalmával tett. Ugy tekintik az osztrák kormánykörök ezt az elaboratumot, hogy az előlött való újabb tárgyalás már a végleges megegyezést fogja eredményezni, amely a nyolcz hónap előtt föllírt követelések kiegyenlítését jelenti. Ezt a munkát tehát ma felülbíráta az osztrák kormány és esetleges javítások után elküldi a magyar kormánynak, hogy annak módjában legyen áttanulmányozni. És ebben az ügyben fog holnap a miniszterelnök osztrák kollegájával tanácskozni, habár a kiegyezési tárgyalások folytatása csak e hónap végére vannak tervezve, amikor az osztrák miniszterek jönnek Budapestre. Így tehát a kiegyezés dolgában különleg egy ideig még nem fog változás beállni, a hangulat ébrentartásáról azonban bőségesen gondolkodnak az osztrák államférfiak, a kik a választási küzdelemben tartott kortesbeszédekben ugyancsak gyakran nyilatkoznak a kiegyezésről. Ujabbán *Pacak* cseh nemzetiségi miniszter és lovag *Bilinski*, az Osztrák-Magyar Bank kormányzója tettek kijelentéseket, mind a ketten természetesen a végnélküli közösséget hirdetve. Dr. *Pacak* miniszter tegnap *Chrudinban* mondott beszédében a Magyarországgal való kiegyezési tárgyalásokról szólva biztosította hallgatóit, hogy az osztrák kormánynak eddig szabadkeze van és el van szánva, hogy csak oly kiegyezést köt, amely Ausztria összes érdekeit megvédi és hogy inkább nem köti meg a kiegyezést, sem hogy megengedné, hogy Ausztria érdekei károsodjanak. Még határozottabban beszélt *Bilinski* bankkormányzó, aki *Rzeszovban* (Galiczia) tegnap programbeszédet mondott, amelynek elején egységes és szolidáris lengyel klub alakulásának szükségességét hangoztatta. Azután a rutén kérdéssel foglalkozott és kijelentette, hogy a rutének kulturális törekvései Galiciában megvalósulnak és azután a pártviszonyoknak jövő alakulásáról beszélt. A Magyarországgal kötendő kiegyezésre áttérve, rövid történeti vázlatot adott a Thun-, Badeni- és Körber-kormányok kiegyezési tárgyalásairól és kijelentette végül, hogy nézete szerint a lengyel klubnak kötelessége a lengyel nemzetnek a magyar nemzettel szemben fennálló szimpátiája mellett is a monarchia gazdasági és politikai egysége érdekében közbelépni oly mértékben, amennyire ez a czél az alkotmányos tényezők együttműködése mellett egyáltalában lehetséges. Különösen azt fejtegette, hogy az Osztrák-Magyar Bankot nem szabad szétválasztani, mert az teljesen alássa a közösséget és a gazdasági szétválás okvetlenül maga után vonja a hadsereg és a diplomácia közösségének megszüntetését. Ebben *Bilinski*nek teljesen igaza van, mert hiszen mi is azt reméljük, amiért ő aggódik . . .

Andrássy és Wekerle a királynál. Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter ma reggel Bécsbe utazott és délután fél két órakor külön kihallgatáson jelent meg a király előtt. A kihallgatás egy óránál tovább tartott és három óra volt, amikor a miniszter a Burgból visszatért a magyar házba, ahol megszállott. *Andrássy* Gyula ezen az audienciáján terjesztette a király elé azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket legközelebb szándékozik a képviselőházban benyújtani és amelyek — mint legutóbbi számunkban megirtuk — az alkotmánybiztosítókrol és belügyi reformokról szólnak. Kihallgatásának jelentőségét csak növeli az a kijelentés, amelyet gróf *Andrássy* Gyula tett legutóbb, amikor már tudta, hogy Bécsbe megy a királyhoz, az alkotmánypárt-körben:

— Hetek óta vannak forgalomban a lemondásról szóló hírek — mondotta *Andrássy* — melyekről ellenségeim terjesztenek. Már maga ez a tény is bizonyítja, hogy az egész czéltudatos hangulatkeltés. Tény, hogy az alkotmánybiztosítók kérdése még nincs minden részletében elintézve. Viszont azonban az is kétségtelen, hogy hazudnak azok a hírek, melyek azt mondják, hogy a király

nem járult hozzá az alkotmánybiztosítókhoz, mert abban a pillanatban, amikor a király megtagadná hozzájárulását javaslataimhoz, lehetetlen volna, hogy továbbra is helyemen maradjanak. Ameddig tehát belügyminiszter vagyok, kétségtelen, hogy bizom abban, hogy a programomban felvett alkotmánybiztosítókot törvényjavaslatok alakjában terjeszthetem a képviselőház elé.

Ime, ilyen hangulatban utazott Bécsbe gróf *Andrássy* Gyula. Sötét pesszimizmus nyilatkozik meg minden sorában és bár az audiencia után kiadott félhivatalos jelentés azt adja hírül, hogy a király „kegyesen fogadta a belügyminiszter előadását“, *Wekerle* Sándor miniszterelnök váratlan bécsi utazása nagyon alkalmasnak látszik arra, hogy széles körökben keltsen aggodalmat. Nevezetesen gróf *Andrássy* Gyula ma Bécsben maradt, a miniszterelnök pedig ma este tíz órakor Bécsbe utazott, holott ez az utazása eredetileg szerdára volt tervezve. A miniszterelnök holnap járul külön kihallgatáson a király elé és minthogy gróf *Andrássy* ezt az audienciát Bécsben várja be, valószínűleg csak ekkor történik döntés az alkotmánybiztosítók dolgában. Mindezek alapján éppen nem jogosulatlan az az aggodalom, hogy az udvarnál heves agitáció indult meg az alkotmánybiztosítók ellen, habár a kormányhoz közelálló körökben azt állítják, hogy a kormány meg van arról győződve, hogy gróf *Andrássy* Gyula már e hó 13-án abban a helyzetben lesz, hogy a képviselőházban javaslatát előterjesztheti, a melyek között az első a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló javaslat lesz.

A mai audienciáról a következő félhivatalos jelentéseket adták ki:

Gróf *Andrássy* Gyula ma reggel Bécsbe utazott, hogy tárczája ügyeiben ő felségének előterjesztéseket tegyen. A belügyminiszter holnap este érkezik vissza Budapestre.

Dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma este tíz órakor Bécsbe utazott, hogy ő felségének jelentést tegyen a helyzetről. A miniszterelnök a holnapi nap folyamán gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszterrel együtt visszatér Budapestre.

Gróf *Andrássy* Gyula belügyminisztert ma délután fél kettőkor külön kihallgatáson fogadta, amely egy órahosszat tartott. Hír szerint, ő felsége a belügyminiszter előterjesztéseit kegyesen fogadta. Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter ma még itt marad és holnap a miniszterelnökkel együtt tér vissza Budapestre.

Bécsből táviratozza tudósítónk: Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter délután fél 2-től teljes egy órában át kihallgatáson volt.

A belügyminiszter környezetében a leghatározottabban megczófolják a lemondásról szóló híreszteléseket. Hangsúlyozzák, hogy gróf *Andrássy* nak eszeágában sincs lemondani és minisztertanácsaival minden tekintetben szolidáris. A belügyminiszter holnap még Bécsben marad.

A *Wiener Allgemeine Zeitung* egy munkatársa felkereste gróf *Andrássy*t, aki azt mondta, hogy folyó ügyekről referált.

— Hiszen már rég nem voltam Bécsben, tehát a függő kérdések egész soráról kellett jelentést tennem.

A hirlapíró az alkotmánybiztosítókra terelte a szót, mire a belügyminiszter ezt mondta:

— Az alkotmánybiztosítókrol szóló javaslatok nem voltak éppen főtárgyai a mai audienciának, hisz igen sok más kérdés került elő.

A lemondási híresztelésről kérdezősködve a hirlapíró, gróf *Andrássy* megjegyezte:

— Ezek a hírek nem mondanak igazat; — majd mosolyogva tette hozzá a belügyminiszter: — *Sajnos*, nem.

Felirat a függetlenségi párthoz. Az országos függetlenségi párthoz ma kemény, kuruczhangú fölirat érkezett. Küldője a zombori függetlenségi és negyvennyolczas párt. Azt kéri ebben a hosszabb föliratban, hogy a párt haladéktalanul minden erejével hasson oda, hogy az alkotmánybiztosítókrol szóló törvények mentül előbb megalkottassanak és erős kritikában részesítvén a függetlenségi párt határozatlanságát és lanyhaságát, többek között ezeket mondja:

Fájó szívvel érezzük, hogy az az erő, mely 400 esztendőn át elhervasztotta reményeink virágait, letörte izzó vágyainkat, sikertelenné tette küzdelmünket, ugyanaz az erő, a trón ereje, ma is nemzeti haladásunk útjában áll. Sajnálattal győzdöttünk meg arról, hogy szent koronánk viselője nem vonta le a koalíciós pártokból való kormányalkotás azon konzekvenciáit, melyeket a helyesen felfogott parlamentarizmus alapelve szerint le kellett volna vonnia. A trón nem kelyezkedett a függetlenségi többség, avagy a koalált pártok elvi álláspontjára, hanem a maga évszázados, merev és nemzeti haladásunkkal szemben ridegen elutasító politikai rendszerét akarja a parlamenti többség s az abból alakult miniszterium kormányzati alapjává tenni.

A trónnak ebben a törekvésében látjuk annak az okát is, hogy kormányunk és parlamentünk mindeddig nem tudta megvalósítani azt a feladatot sem, melyet a törvényhozás egyik tényezője, a nemzet, a legszükségesebbnek s a legsürgősebben megoldandónak ismert fel s melynek megoldásához a másik tényező, a király, parlamenti vezéreink által bizonyára híven tolmácsolva akarataival kifejezetten hozzájárult: az alkotmánybiztosítékok törvénybe iktatását.

Majd a közelmúlt sötét eseményeire s a nemzeti eszme diadalára utalva így folytatja:

A nemzet új erővel, új lelkesedéssel, új reménységgel folytatta régi küzdelmét. Erejének, lelkesedésének, reménységének fonala a törhetetlen, megalkuvást nem tűrő hazaszeretet mellett vezéreibé vetett, egy titáni küzdelemben megérlelt nagy bizodalma volt. Ez a mi nagy bizodalunk mind- eddig nem fogyatkozott meg, bár arról kellett győződnünk, hogy a függetlenségi párt sokszor nem fejt ki elegendő erélyt a maga álláspontjának és programmszerű elveinek az érvényesítésében.

Azért kérve kérjük az országos pártot, hogy hasonló esetben a legnagyobb határozottsággal foglaljon állást a függetlenségi elvek mellett, különösen olyan kérdéseknél, melyeket függetlenül az átmenet idejére kötelező paktumtól, kedvezően lehetne megoldani.

Ezen kérdések közt első helyen áll az alkotmánybiztosítékok mielőbbi törvénybeiktatása. A nemzet becsülettel teljesítette a súlyos válság elintézésékor kötött paktumból reá hárult kötelezettségeket, s most joggal megkövetelheti, hogy az ellenértéként a trónbeszédben ünnepélyesen megígért alkotmányos garanciák végre-valahára testet öltsenek, mert csakis így szállhat megnyugvás és bizalom a nép millióinak aggódo lelkébe.

A pozsony—bécsi villamos.

— A közgazdasági bizottság ülése. —

A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délután ismét tárgyalás alá vette a pozsony—bécsi villamos vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot, amely ellen a közvélemény szinte egyértelműen foglalt állást. Ez a közhangulat a mai ülésen is kifejezésre jutott, mert a főszóalók, alig egy-két kivétellel, mind a javaslat ellen nyilatkoztak. Különösen nagy hatást tett Kmety Károlynak igen helyes indítványa, amellyel a tudós professzor valóban a fején találta a szöveget. Azt indítványozta ugyanis, hogy a tervezett vasut kiépítését halasztsák el arra az időre, amikor az önálló vámterület megvalósítják. Indoklásában pedig megdönthetetlen logikával mutatta ki, hogy az ország érdekében foglalt állást a vasut ellen, amely Pozsony a pángermán mozgalom főfőszékévé tenné. Éber Antal is igen élesen nyilatkozott a vasut ellen, amelyet semmi körülmények között sem szavaz meg, és utalt arra, hogy Ferencz Ferdinánd főherczeg tartja csak elérkezettnek az időt (höchste Zeit) a vasut kiépítésére. Földes Béla előadó terjedelmes és alapos laboratóriumát terjesztette a bizottság elé, amelyben történelmi és gazdasági alapon bizonyította, hogy ennek a vasutnak nem szabad létesülni. A főszóalót arra fektette, hogy Pozsony és Bécs között addig nem szabad szorosabb kapcsolatot létesíteni, amíg Budapestről nincs még erősebben összekötve. Ezért végeredményben odakonkludált, hogy ez a vasut csak akkor engedélyezhető, ha a kormány kilátásba helyezi a pozsony—budapesti villamos vasut legközelebbi kiépítését és ha mindenféle kedvezményekkel fejleszti a pozsony—budapesti forgalmat. Az előadónak ezt a tervét már többször kolportálták, azonban már eleve tiltakozunk az ellen, hogy a pozsony—bécsi villamos előbb épüljön ki, mint a budapesti. A képviselőház a budapest—bécsi vasutára is csak ugy adhat engedélyt, ha előbb a budapest—pozsonyi szakaszt építik meg. A javaslat

mellett Sziklay Ottón, a pozsonyi képviselőn kívül csak gróf Batthyány Tivadar szólalt föl, aki erre az alkalomra elhagyta az elnöki széket. De még ő is hangsúlyozta a Pozsony—Budapest közötti villamos kiépítésének szükségességét. Végeredményben tehát a mai bizottsági ülés, amelynek tárgyalását különben holnap folytatják, már egészen határozottan kidomborította azt a tényt, hogy Kmety Károly indítványa az egyedül helyes. A pozsony—bécsi villamos nem szabad semmi körülmények között megvalósítani, míg a vámsorompók az ország határán nem állanak.

A mai bizottsági ülésről tudósításunk a következő:

A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délután 5 órakor Batthyány Tivadar gróf elnöklése mellett ülést tartott, amelyen a pozsony—országhatárszéli helyi érdekű villamos vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Az ülésen a kereskedelemügyi miniszterium részéről Sztterényi József államtitkár volt jelen. Előadó Földes Béla volt.

Az ülés megnyitása után Batthyány Tivadar konstatálta, hogy az ügyre vonatkozó iratok 4-én a képviselőház irodájában közszemlére ki voltak téve és megújította kérését, hogy ez ügy tárgyalási idejére válaszszenak más elnökök. A bizottság a kérésnek eleget tett és elnökké Lázár Pált választotta meg.

Kmety Károly indítványt tett, hogy a villamos vasut kiépítése halasztsák el addig, míg az önálló vámterület megvalósítatik.

Éber Antal indítványozta, hogy a közgazdasági bizottság határozati javaslatot terjesztszen elő, mely szerint a szóban forgó javaslatot leveszi a napirendről és csak akkor tárgyalja, ha a Pozsony város és Wien országhatár villamos vasut engedélyezése között létrejött szerződés 11. §-a oda módosítottatik, hogy amennyiben akár a magyar, akár az osztrák vonalrész államosítottatik, úgy az illető állam a megfelelő fél jogaiba lép és annak kötelezettségeit is átveszi és nevezetesen a szerződés 6. §-ában foglalt rendelkezéseket tiszteletben tartja és hogy a személyszállító vonatok menetsebessége óránként a 60 kilométert nem fogja meghaladni.

Ugyanígy indítványt terjesztett Sziklay Ottó is. Ezután Földes Béla előadó ismertette a széles alapokon mély tanulmányokkal a törvényjavaslatot. A vasut története 1893-ig nyúl vissza, amidőn az osztrák kormány előmunkálati engedélyt adott gőzmozdonyu vasutára. Az engedélyzési okirat és az üzemszerződés ismertetése után áttér a javaslat kritikai ismertetésére. Kiindul abból, hogy már az a körülmény, hogy a helyi érdekű vasutakról szóló törvény az ország határát érintő vasutak engedélyzését az országgyűlésnek tartja fenn, mutatja, hogy az ilyen vasutak kényesebb természetűek. Forgalmopolitikai szempontból a tervezett villamos egyfelől a nagyobb gyorsaság, másfelől a forgalom megosztása miatt esik külön elbírálás alá. A tramvayszerű forgalom mellett a közlekedés jóformán permanenssé válik és minden kétségen felül áll, hogy Bécs és Pozsony között a forgalom hatványozását fogja előmozdítani. Maga a pozsonyi kereskedelmi kamara is kénytelen elismerni, hogy az új vasut szaporítani fogja a bécsi összeköttetéseket, a budapesti pedig határozottan ellene foglalt állást. Az a cél, hogy Pozsony megtartsa Hainburgot és még a többi községeket is, csak részben érhető el, mert az alap koncepczió az, hogy ezek az osztrák községek Béccsel köttessenek össze és a bécsi vásárcsarnokba betorkoló élelmiszeri vonatok induljanak Bécs felé, Pozsonyot csak a magasabb jövedelmesség kedvéért vonták be a hálózatba. Pozsony maga is termékeivel még inkább fogja felkeresni a bécsi piacot, a községek pedig nem fognak Pozsony felé gravitálni. Az élelmet fogja drágítani. A személyforgalom Pozsonyból Bécsbe már most is majdnem akkora, mint Budapestre, áruforgalma pedig háromszor akkora, mint Budapestről. Nemzeti szempontból utal arra, hogy a régebben német jellegű városok között a magyar nyelv tudása tekintetében Pozsony a legrosszabbul áll, és a pozsonyi magyarság helyzetét nem szabad megnehezíteni. Pozsony felvirágzásának kora meg fog jönni az önálló vámterület felállításával, akkor amerikai arányokban fog emelkedni. Utal arra, hogy még a javaslat pártolói is, maga a pozsonyi kereskedelmi kamara magától értendő dolognak tartják, hogy a vasut Budapestről kiépítsék. Axioma az, hogy az egész közlekedési hálózatnak az ország központjából kell kiindulnia, ami Széchenyi Istvánnak és az 1843-iki kereskedelmi választmánynak is álláspontja volt. Az 1839-iki országgyűlés tárgyalását ismerteti, ahol a legkiválóbb hazafiak azon álláspontra helyezkedtek, hogy addig Pozsonyot Béccsel nem szabad összekötni, míg az Pesttel öss-

szekötve nincs. A főrendeknél maga Széchenyi István kijelentette, hogy keserü mea culpát kellene egyszer mondanunk, ha egy város érdekét pártoljuk az egész ország kárára. Még a nádor is ebben a szellemben nyilatkozott. Tisztán helyi érdekek nem lehetnek irányadók a kérdés eldöntésénél, országos érdekből azonban fontos az, hogy egy esetleg ellenünk indított tarifaharcban ez volna a független irány. A vasutat csak oly feltétel alatt tartja engedélyezhetőnek, ha lehetséges ezen villamos vasutat esetleg nagyobb mérvű áruforgalom lebonyolítására felhasználni és ha közelebbi jövőben a kereskedelmi kormányzat a pozsony—budapesti villamos vasut kiépítését hiltátásba helyezheti és ha menetrendi és tarifabeli kedvezmények és egyéb intézkedések által a budapest—pozsonyi forgalmat fejlesztheti.

Nagy Ferencz: Halasztó természetű indítványt tenni nem lehet a bizottságban, mert ellenkezik a házszabályokkal. A betérjlesztett indítványok nem tisztán halasztó természetűek, hanem érdemlegesek is, ezért tárgyalásukat ajánlja.

Gróf Batthyány Tivadar: A bizottságnak kötelessége a jelentéstétel. Kéri Kmetyt és Ébert, indokolják meg indítványukat.

Kmety Károly: Szereplését az ügyben sokan félremagyarázzák. Ő nem Pozsony ellen beszél, hanem az ország érdekében. A villamos vasutat maguk a pozsonyiak sem akarják egyhangulag. Nem akarják a pozsonyi iparosok és nem akarja a pozsonyi magyarság s a függetlenségi párt sem. Csak a drágaságot fogná okozni s növelné a germanizációt. Ha ez a javaslat keresztülmegy, tönkremegy Pozsony. Számos pozsonyi levelet olvas fel, melyeket hozzá a vasut ellen irtak. Nem szabad létesíteni azért sem, mert ez megkárosítja az államvasutaknak. Pozsony a pángermán mozgalom főszékévé akarják tenni. Az utazási költség sokkal olcsóbb lesz, mint a vasuton. Nemzeti szempontból sem kívánatos a villamos kiépítése. Ajánlja indítványát elfogadásra.

Éber Antal felhívja a figyelmet arra, hogy az érvényben levő szerződés szerint az osztrák állam, ha a vasutvonalat állandósítaná, teljesen hatályon kívül helyezhetné mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a szerződés Magyarország részére az egyenlő elbánás szempontjából biztosít. Utal arra is, hogy az osztrák vasúti miniszter 1906. február 28-án teljesen szabad kezet tartott fenn magának abban az irányban, hogy esetleg 90 km.-nyi, tehát oly sebességgel járathasson vonatokat, amely elfogja a teljes forgalmat a magyar államvasutaktól és a villamos vasutára terelné. Kijelenti, hogy semmi körülmények között sem fogja a javaslatot elfogadni, de még azok sem fogadhatják el a javaslatot, akik akarják a vasutat, ha előbb nem biztosítják maguknak az egyenlő elbánás jogát államosítás esetére, vagy a menetsebesség fokozásával. Minthogy pedig a közvélemény is ellene van a vasutnak, nincs értelme, hogy törvénybe iktassuk a vasut létesítését és ezzel magunkra vegyük az ódiomot, mikor még azt sem tudjuk, lehet-e a vasutat magyar szempontból létesíteni. Nekünk a vasut nem kell, de akinek kell, annak sem lehet olyan sürgős. Ferencz Ferdinánd főherczeg az osztrák iparosok 1903. évi bálján kijelentette, hogy: *Es wäre wohl höchste Zeit, dass die elektrische Bahn Wien—Pressburg gebaut würde.* Ez lehet fontos érdek az osztrák iparosoknak, de magyar szempontból legalább is nem sürgős.

Sztterényi József államtitkár: Nem kíván a tárgy érdeméhez most hozzászólni, mert nem akarná a bizottságot elhatározásában befolyásolni. De azok után, amit Éber Antal mondott Ferencz Ferdinánd főherczegről, kötelességének tartja itt erre nézve a leghatározottabban nyilatkozni és pedig annyival inkább, mert ismételtlen emelkedtek hangok abban az irányban, mintha az udvar vagy egyes főherczegek ebben a vasut érdekében exponáltak volna magukat, annak érdekében befolyásukat érvényesítették volna. Kijelenti a leghatározottabban és bár szokatlan, férfiu szavára, hogy legjobb tudomása szerint ezen vasut kérdésében sem Ferencz Ferdinánd főherczeg, sem más főherczeg, sem az udvar általában, vagy csak annak környezete is soha befolyást nem gyakorolt, annak érdekében sem írásban, sem szóval, sem közvetve vagy közvetlenül közbe nem járt.

Sziklay Ottó: Kmetyvel szemben védi a törvényjavaslatot, amely a pozsonyi érdekeket szolgálja.

Gróf Batthyány Tivadar: Kijelenti, hogy ő nem érdekelt a kérdésben. Az előadó laboratóriuma igen becses, de a vasut ellen szóló argumentumokat inkább csoportosítja. Nem félti Pozsonyot a germanizációtól, ő járt ott, ismeri a pozsonyiakat, akiknek hazafias a szelleme. Elfogadja a javaslatot, de hangsúlyozza a Pozsony—Budapest közötti villamos vasut kiépítésének szükségességét.

Az ülést holnap fél 12 órakor folytatják.

Politikai hangulatok.

I. Remények és álmok . . .

— Meddig élünk? — kérdezte az Albrecht-uton egy öreg barátom, a ki jó néhány esztendeje minden kormányról aképpen beszél, mint hogyha hozzája tartozna, de viszont egy-uttal minden kormány működésének második hónapjában már a felett töpreng, hogy meg fog bukni és kutatja, valjon ki következik utána.

A széles uton miniszteriumbeli emberek igyekeztek hazafelé. Ismert nevek voltak közöttük, akik még az öreg Tisza óta szolgáltak. Voltak azonban ismeretlenek is, miniszteriumi hivatalnok-minőségüket csak testtartásukkal, ruházatukkal és arczkifejezésükkel árulva el. Öreg barátom bírálta a hivatalnok embereket.

— Ime — mondta — nekik mindegy. Végzik a dolgukat a körülmények szerint. Néha következik egy kis rangemelés, egy kis fizetéspótlás, a létra szilárdan áll akkor is, hogyha a kormányok buknak is, ők csak szaladnak felfelé különösebb emóciók nélkül, mondhatnám automaticze. Ők beleilleszkednek a változó helyzetekbe, körülményekbe, hangulatokba, de aképpen, hogy a maguk látszólagos jelentéktelenségéből semmit sem engednek, mert ez a jelentéktelenség az ő ekzisztenciájuk. És mégis. Egy verébnek az ereje kicsiny, azonban számítsa ki, hogy sok száz millió verébnek az ereje egyesítve milyen hatalmas erő lenne.

— Azt akarom mondani, — folytatta, — hogy Magyarország közléte a kezdetleges stádiumban marad mindaddig, amíg a közönség érdeklődése általánossá nem fejlődik mindazon kérdésekben, melyek ugy a praktikus életben, mint a politikával összefüggnek. A mi fejlődésünk nagy akadály, hogy a társadalom egész osztályai megállanak egyes állomáshelyeken, magukra kényszerítik a közönségességet és várják a sült galambot. Igazi rendszerváltozások emiatt nem keletkezhetnek és csak a felső réteg változik, míg a középosztály lényege marad a régi, a sablonokhoz való mozdulatlan ragaszkodás. A legutóbbi mozgalom után megint ez a közöny következett el és ezért kérdezem, hogy meddig élünk.

Tisztelt barátomnak az előadását nem szakíthattam félbe, de nem is volt rá szükség. A vázlatos jellemzésben volt durva igazság, mely szintén vázlatosan az állapotoknak megfelelt. Ezenkívül mégis gondolkozóba ejtett, hogy valjon nem lehetne-e oly tervekre bukkanni, amelyek a jövőre vonatkoznak és olyanokra, amelyek a legközelebbi időkre szolgálnak tájékoztatásul. Tovább mentem tehát és kutattam egy kissé.

Tudakozódásom alkalmával az egyik helyen azt mondották nekem:

— Még az sem olyan bizonyos, mint a hogy ön írja, hogy a király nem jön most Budapestre. Már a bécsi könyvatos levelező is tudtul adja, ime itt reprodukálja az esti lap is, hogy a király még jöhet, továbbá pedig a koronázási ünnepélyen is jelen lehet. Így is van. Mi tudunk is róla, hogy minden csak pár körülménytől függ. Ha egy-két dolgot elgázitanak aképpen, amint az uralkodónak tetszik, akkor egy hosszú vizit is, lesz koronázási ünnep is.

Mi az az egy két dolog. A beszélgetés során azt vettem ki, hogy közéje tartozik leginkább a közös védelem biztosítása, a külügyi kérdések közös védelem biztosítása és gazdaságiakban a külfölddel szemben a helyzet alapos tisztázása, még pedig egyetértésben Ausztriával. Minden egyéb kérdés mellékes kérdés és részletkérdés, amelyre a Burgban

és Berlinben nem sokat adnak. Bizonyára legkisebb gondot okoz ott az, hogy a személyi kérdéseket miképpen intézik, hogy kik vannak uralmon vagy, kik következhetnek uralomra, csak az a fő, hogy a bonyodalmak megakadályozására garanciát vállaljanak. A jelenlegi kormánynak a működése ez idő szerint a kérdések meritumát csak a gazdasági dolgokban érinti. Eszerint ezek lennének, melyektől a legközelebbi tervek megvalósítása függ.

És tervek vannak. Nemcsak a király itt tartózkodására vannak, de a jubileumra is.

Szó van koronázási ajándékról, azaz hogy alkotásokról, amelyek a nemzet részére jutnának a jubileum alkalmából. A koronázás emlékére az alkotásokban első sorban a főváros részestülne. Ilyen jubileumi tervek gyanánt szerepelnek:

1. Egy új nagy vashíd az ó-budai részen.
2. Egy új körút Budán.
3. A Margitsziget kicserélése állami telkekkel s a szigetnek a főváros rendelkezésére bocsátása.

4. Nyolcz millió korona fővárosi célokra. Ezek olyan tervek, a melyeket meg lehet csinálni jubileum nélkül is, talán meg is csinálják a nélkül is. Hanem éppen a hódolat jeléül szolgálhatnak arra az esetre, ha a jubileumot nevezetessé akarják tenni és ha azt óhajtják, hogy emléke maradjon.

Mindegyre előbbre tódul egyébiránt az a felfogás, hogy hatalmi téren nem kell felvenni a harcot, mihelyt a nemzet alkotmánya és cselekvési szabadsága biztosítva van. Sok szomorú tapasztalat mellett a jövőre biztató az a tapasztalat, hogy a nemzet akarata felett semmi más hatalom nem győzedelmeskedhetik. Kísérletek lehetségesek, de siker nincs.

A jubileum pompája fényes lesz-e vagy nem, korán volna jóslni. Lesznek-e felvonulások vagy másféle szokásos parádék, nem tudjuk. De nem is olyan lényeges, mint az volna, hogy ha például az összes külhatalmak képviselői megjelenének arra az időre Budapestén a magyar királyság ünneplésére és ezáltal külön államiságunk és hatalmi állásunk elismerésére dokumentumokat szereznének. Többet érne, mint akár egy napig tartó diszfelvonulás.

A tervekről beszélgetve, hidakon is áthaladtunk. A két várostestet összekötő hidak egybekapcsoló erejük mellett úgy tűnnek fel, mintha arisztokratikus intézmények lennének.

— Talán a népnek is adhatnánk valamit a jubileum alkalmából — mondta kísérőm — talán végre egyáltalában el lehetne törülni a hidpénz.

Tessék elképzelni a kedves örömet, hogy a király ittélékor áthajtatna a hidakon és a mint kocsija elhaladt, kihirdetnék:

— Ettől a perctől kezdve nincsen hidpénz.

* * *

II. Mit visz? Mit hoz?

Hogy gróf Andrassy Gyula belügyminiszter Bécsbe ment, mögötte maradtak és utána szállanak a kombinációk: mit visz? mit hoz? Folyton erősödik a tudakozódás, hogy most már meg lesznek-e az alkotmánybiztosítók és hogy a nagy vakáció előtt tárgyalhatja ezeket a képviselőház. Hogy Bécsben tárgyalnak felőlük, azt igen valószínűnek tartják azok, akik azt hiszik, hogy a miniszter „tárczája körébe tartozó ügyek” leginkább magukba foglalják az alkotmánybiztosítókat. Hogy gróf Andrassy-nak azokkal kell mennie és azok nélkül nem jöhet.

Egy nap nem sok idő s ez alatt senkisémm unhatja el a kombinációkat. Különösen parla-

menti szünet alatt az ilyesmi sem nem árt, sem nem használ. Gróf Andrassy Gyulával sokat diskurált tegnap József főherceg és pedig a diplomatikus szokásoknak megfelelően véletlenül találkoztam vele — véletlenül a lóversenyterén. Nem mondhatják Bécsben, hogy a főherceg megint konspirál a magyarokkal, mert kint a lóversenyterén, ahol több ezer ember van, miért ne lehetne jelen egy miniszter, a mikor a főherceg is ott van és ha a miniszter jelen van, az csak természetes, hogy a főhercegnek őt észre kell vennie. Hogy ez egy nappal a bécsi utazás előtt történt, az is csak véletlen. Csak tán azért történt, hogy a kik szeretik kombinációkkal tölteni az időt, találjanak valami összekapcsoló anyagot. Nem utolsó ötlet vonatkozásokat felfedezni a főherceg lóversenyteri látogatása közt és az alkotmánybiztosítók közt.

Öreg barátunk azonban, aki a „meddig élünk?” kérdését felvetette, erre is tud kádenziát.

— En azt tapasztalom — mondja — hogy az alkotmánybiztosítók kérdése miatt legkevésbé nyugtalankodnak Bécsben. Ezeket meg lehet csinálni, mint belső intézményeket. Mert a ki azt hiszi, hogy az alkotmánybiztosítók létesítése után mindenféle abszolutizmussal szembeszállhatunk, az csalódik. A mi erőnk fejlesztésére valók ezek, önértetünk erősítésére, de csak addig, míg a katonai abszolutizmussal nem kerülünk szembe, Savoyai Eugén megmondta hogy az uralkodók ereje nem a törvényekben van, hanem a szuronyok erejében s egy jól felfegyverezett armádia többet ér nekik minden törvénynél. Ha katonai abszolutizmussal akarják megtörni a nemzetet, akkor már nem számít, hogy az alkotmány jobban vagy kevésbé jól van megerősítve. Csak annyi, hogy több erőszakot követnének el. Ez azonban persze nem jelenti, hogy az alkotmánybiztosítókra nincs szükség. Csak azt jeleníti — amint mondtam — hogy a bécsi körökre nézve ezek nem lehetnek fontosak.

Az ember minden véleményt meghallgat és feljegyez, tehát meghallgattam és feljegyeztem ezt is.

— Csak arra ügyeljenek nagyon — mondotta még az öreg — hogy a gazdasági önállóságot megmentsék valahogy. Ebből lehet igazi erősséget építeni.

Mindezek után az olvasó ne csodálkozzék, hogy az ugynevezett humor hiányzik a mai elmélkedésből. Csak a látszatra hiányzik, mert a különböző felfogások lényegében van belőle elegendő.

Budapest, május 6.

Új államtitkár. Félhivatalosan jelentik, hogy a király Vertessy Gézának, a személye körüli miniszterium miniszteri tanácsosnak az államtitkári címet adományozta. Az új államtitkárt, mint Bécsből táviratozzák, gróf Zichy Aladár miniszter ma délután üdvözölte a miniszterium tisztikara élén.

A zirczi mandátum. A zirczi kerület függetlenségi választóinak száz tagból álló küldöttsége tiszteltet ma délelőtt a kereskedelmi miniszteriumban, Kossuth Ferencz miniszternél, akitől függetlenségi jelöltet kértek. A miniszter azt felelte, hogy a zirczi kerület csak e hónap tizedikén üresedik meg s addig állást nem foglal egy jelölt mellett sem. A zircziek Ivánka Pál jelölését óhajtják.

Khuen-Hédervary a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta gróf Khuen-Hédervary Károly volt miniszterelnököt. A bécsi távirat még hozzáfűzi, hogy a kihallgatásnak semmi politikai jelentősége sem volt.

Koalíciós pártvacsera. Az országgyűlés koalíciós pártjainak és pedig az országgyűlési függetlenségi, az országos alkotmánypárt és a néppárt tagjai szerdán e hó 8-án közös vacsorára jönnek össze a Royal-szálló külön éttermében.

A közös vámkonferencia. Bécsből táviratozzák: Az osztrák-magyar vám- és kereskedelmi konferencia ma délután 2 órakor a külügyminiszteriumban Mihajlovics osztályfőnök elnöklésével tanácskozást tartott. A tanácskozás tárgya a balkáni államokkal való szerződési tárgyalások előkészítése.

Pihenés. Sok semmittevés után a képviselőház újabb két heti szünetet tart mostanában, amelynek máig csak a kisebbik fele járt le. A törvényhozás szünetelését azzal indokolták, hogy a bizottságok nem fejezték be a hozzájuk utalt ügyek tárgyalását, meg kell tehát várni, amíg a bizottságok a jelentéseket beadják. Nos, a bizottságok, úgy látszik, ezt a feladatot nem nagyon komolyan fogják föl. A bizottsági tagok ugyanis a parlamenti szünetet szintén arra használják föl, hogy hazautaztak s így a bizottságok nem tudnak határozatképes számban összegyűlni. Ma délelőtre például a mentelmi bizottság hirdetett ülést, amelyen éppen negyven mentelmi ügyet kellett volna tárgyalni, közte Bánffy Dezső bárót is, akinek mentelmi jogát Rudnay Béla volt főkapitány 1905 december tizenharmadika után oly súlyosan megsértette. De hát csak öten voltak. Gaál Sándor, Héderváry Lehel, Hentaller Lajos, Hódy Gyula és Károly József jöttek el csak az ülésre s így a bizottság nem volt határozatképes. Ezt konstataálta Gaál Sándor elnök is, amikor megnyitotta az ülést és konstataálta Károly József is, aki mérgesen kifakadt:

— Hogy is lehet bizottsági ülést egybehívni, amikor a Ház elnapolta magát.

— És amikor oly szép a tavaszi korzó — tették hozzá mások.

Ezekből a kifakadásokból tehát az látható, hogy a bizottságok tagjai egyáltalában nincsenek tisztában a maguk feladataival. A bizottságok ne tartsanak ülést, ha a Ház elnapolta magát, a Ház pedig nem tartsat ülést, ha a bizottságok nem végzik el munkájukat. De hát akkor mire valók a bizottságok és mire való az egész parlament? . . . Bizony, bizony a választóknak egészen más fogalmaik vannak a népképviselők kötelességeiről.

Horvát képviselő az engedelményokről. Eszéken a Royal-szállóban tegnap délután látogatott gyülekezett volt, a melyen Pinterovics képviselő beszámolót mondott. Pinterovics képviselő a legutóbbi budapesti horvát-magyar konferenciáról referált. Beszéde elején egy koalícióellenes újságíró meg akarta zavarni, mire a felbőszült lömeg mindenáron ki akarta dobni és csak Pinterovics intervenciójának sikerült azt megakadályozni. A képviselő beszédében utalt arra az *előzékenységre*, amelyvel a magyar kormány a horvát képviselőkkel tárgyal, majd közölte a tárgyalások fontosabb részleteit. Szónok azt az érdekes kijelentést is tette, hogy a horvát kormány magyar nyelvű hírlapot szándékozik indítani, hogy objektív információkkal megakadályozza azt, hogy tendenciózus hírek és helytelen jelentések a magyar közvéleményt a horvát álláspontokat illetőleg megtéveszték és a magyarok és horvátok közötti egyetértést megzavarják. A gyűlés bizalmat szavazott szónoknak és a koalíciónak.

A vasutasok fizetésrendezése. Tudvalevő dolog, hogy a vasuti alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló törvénytervezet már készen várja, hogy a képviselőház tárgyalás alá vegye. Beavatott forrásból származó hírek szerint a Kossuth Ferencz a javaslatot a Ház keddi, tehát a holnapai ülésén beterjeszti. Ma azonban, ugyancsak jól informált helyről, azt az értesülést vettük, hogy a törvényjavaslat benyújtása holnap elmarad s csak tizenharmadikán történik meg. A halasztás oka pedig abban rejlik, hogy a tervezet a binetirodából, ahová a király előzetes jóváhagyásának kinyerése végett, szolgálati uton felterjesztették, még mindeztől nem érkezett vissza. Hát ime! Ennyit ér a magyar parlament kezdeményezési joga. A függetlenségi párt évtizedeken lármázott és kárhóztatta azt az öbuzust, hogy a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatokat előbb a királylyal megcenzuráztatják, tehát egy autokratikus jellegű felségjogra alkotnak precedenst és most végül megérjük, hogy a függetlenségi eszmék egyenes letéteményese, Kossuth Ferencz is viszi a király elé a maga javaslatát, hogy aláztosan kikerje a jóváhagyást.

Elmaradt pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as párt szokásos heti pártértekezlete ma, e hó 6-án a parlamenti szünetre való tekintettel elmaradt.

Beszámoló. Hoffmann Ottó, a tabi kerület országgyűlési képviselője, vasárnap Somogykilitiben beszámoló beszédet tartott. Beszédében a pénzügyi és gazdasági függetlenség mellett foglalt állást. A választópolgárság egyhangulag bizalmat szavazott Hoffmann Ottónak.

KÜLFÖLD.

Félhivatalos német hang Aehrenthal berlini utjáról. A „Nordd. Allg. Ztg.“ a német kormány félhivatalos lapja a következőket írja Aehrenthal báró berlini utjáról:

„Az alatt a három nap alatt, melyet a Habsburg-monarchia vezető államférfia a birodalom fővárosában töltött, a császár és király ő felsége kihallgatáson fogadta és Bülow herceg birodalmi kancellárral, valamint Tschirski külügyi államtitkárral hosszabb fentartás nélkül kölcsönös bizalomtól telt beszélgetéseket folytatott, amelyek nemzetközi politika összes főforgó kérdései tekintetében a fölfogásoknak teljes összhangzását eredményezték. Azok a meleg fejtegetések, melyekkel osztrák és magyar lapok a miniszter berlini utazását kísérték, nálunk épp oly szívós fogadtatással és viszonzással találkozott. Joggal jellemzi egy budapesti lap a két szövetséges hatalom közt fennálló viszonyt, mint példátlan bensőséget. Valóban alig ismer a történet példát arra, hogy két nemzetjogi szövetség által egymással összekapcsolt nagy és hatalmas, teljesen önálló állam évtizedeken át rendíthetetlen szövetségi hűséggel állottak volna akként egymás mellett, mint Németország és Ausztria-Magyarország. Ennek a ténynek a nagy jelentősége felülrik akkor, ha rá gondolunk arra, hogy ama közel harmincz év alatt, amióta a két középeurópai monarchia között a szövetség megkötött, az európai hatalmak közötti konstellációk mily változásokon mentek át. Ez ékesen szóló bizonyítéka annak, hogy a szövetség milyen természetes szilárd alapon nyugszik. Sem a kormányoknak, sem a két állam népének nem volt szüksége arra, hogy a kipróbált szövetséges viszony változatlan fennállása újabb ünnepélyesen hitelesítették. Mindamellét az egész világ előtt történt újabb megerősítést mint báró Aehrenthal berlini utazásának örömdetes eredményét kell üdvözölni. A Németország fokozódó elszigeteléséről szóló inkább buzgó mint politikusan okos híresztelésekkel szemben az osztrák-magyar miniszternek látogatása annak a sok külföldi sajtópolitikusnak, aki nyomdafesték és papiros folytonos pazarlásával hatalmi állásunk fennállását el akarja vitatni, világos tanulságot nyújt, amely nekik annál kellemetlenebb, minthogy ahhoz a tudathoz kell jutniok, hogy nem képzelhető oly kombináció, amely a mai német állam felett, még ha ez tényleg magában is maradna, napirendre térhetne át. Ezenfelül pedig a rapalloi találkozást a legközelebbi hónapokban követni fogja Aehrenthal bárónak Olaszországba való utazása, melynek meggyőződésünk szerint az lesz az eredménye, hogy Bécs és Róma között nem áll fenn nézeteltérés a két szövetséges hatalmat érintő kérdésekben. Amely kevéssé van eltölve a német politika bármely irányban való agresszív tendenciától, épp oly kevéssé tör a két szövetséges állam mások kárára irányuló célok felé. Legkiválóbb hivatásukat népeik békés fejlődésében látják.“

Anglia és Németország. Haldane angol hadügyminiszter Yorkban beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy az angol hadsereget nem lehet a német hadsereggel, tekintettel ennek kiterjedt határvédelmére, összehasonlítani. A német hadseregnek minimális költségei a brit hadsereg alapján számítva, 46 és fél millió font sterlinget tennének. A német hadi flotta költségei folyton fokozódnak. Alig volna érthető, hogy miként viselhetné el egy más nemzet a hadi felszerelés terheit a német mérték szerint. Az angol hadsereg kicsi ugyan, de

jól ki van képezve és egy európai század sem támadhatná meg a legjobb angol századokat.

A politikai helyzet Spanyolországban. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a spanyol kormány helyzete nagyon rossz, dacára annak, hogy a választásokból 250 kormánypárti és 150 ellenzéki került ki. De eközött a 150 ellenzéki közt van 61 liberális, 40 „szolidáris“, 24 republikánus, 12 karlista, a többi pedig ellenzéki, de párton kívüli. Mint látható, a liberálisok gyengén vannak képviselve. De a legfontosabb esemény, hogy egy új párt, a „solidaridad Catalana“ alakult s ez az új pártalakulás teljesen két részre szakította a republikánusokat. Salmeron, a republikánusok eddigi vezére, támogatva pártjának 17 tagja által a catalanokkal és karlistákkal paktumot kötött, amelynek az volt a célja, hogy egy nagy katonai pártot alakítson, minden köztársasági, vallási és ultramontán érdekek melőzésével csakis a decentralizációért s az igazságért küzdendők. Ha ennek a pártnak sok tagja lesz, akkor ez át fogja alakítani az egész spanyol parlamentárizmust. Negyven taggal a háta mögött, Salmeron most a „szolidaristák“ feje, s vele szemben csak 14 republikánus áll, akik őt a zászló elárulásával vádolják, mert Salmeron esküt tett hogy a köztársaságot forradalom segítségével fogja megvalósítani. De legaggasztóbb a kormányra, hogy mintegy hatvan antidinasztikus képviselő került be a parlamentbe.

A kegyelmes csár. Golovin dumaelnök a nyár folyamán újra kihallgatásra jelentkezik a csárnál. Ennek a kihallgatásnak is igen nagy fontosságot tulajdonítanak. A csár aláírt egy ukázt, amelyvel számos politikai eliteltngk elengedi hátralevő büntetését.

Egy francia-japán szerződés. A Matin értesítése szerint Franciaország és Japánország közt tárgyalás folyik oly egyezség megkötése végett, amelynek az a célja, hogy egymásnak keletázsiai birtokát biztosítsák. A két kormány a pétervári és londoni kabineteket értesítette a tárgyalásról. Fuszimi japán herceg párisi tartózkodása is összekötetésben volt ezzel a tárgyalással. Ez az egyezmény kiegészítése volna az ugyancsak a status quo fentartására hivatott 1902 január 30-iki angol japán egyezménynek. Az angol és orosz kormányokat esetről-esetre értesítették a folyamatban levő tárgyalásokról.

Mozgalom az európaiak ellen Indiában. A Daily Mail simlai jelentése szerint a benszüllött indiai sajtó egyre hevesebb hangot használ, aminek a mozgalomban is nagy jelét tapasztalni. A Bengáli nevű lap, amelynek szerkesztője a bengáliai törvényhozó testület tagja, a legképtelenebb vádakot emeli az angol hivatalnokok ellen. Az angol-indiai kormány sürgősen azt jelenti a kormánynak, tegyen alapos intézkedéseket, hogy a benszüllött sajtó izgató hangját megfékezhessek és a politikai agitátorok tüzelmeit megakadályozhassák. Lahore-ból jelentik, hogy Ravalpindsi indiai városban a lakosság föllázadt az európaiak és az indiai angol kormány ellen. Gyűlést tartottak s a gyűlés után nagyon viharos jelenetek támadtak, amelyekkel szemben a rendőrség tehetetlen volt. A fölkelők megölték a hatósági személyeket, azután elpusztították a rendőrségi épületet. A fölkelők végül a keresztények ellen vonultak, a hittérítőket bántalmazták s házaikat meggyújtották.

A helyzet Marokkóban. Benszüllött jelentése szerint Marakesben az izgatottság igen nagy. A benszüllött Ben Sarit nem akarják basának elismerni és ezzel szemben fegyverrel foglaltak állást, hogy Abdelsalamis basa megmaradását kivívják. Ben Hhaz délen hajón 48 asszonyval és 130 katonával elutazott. 370 katona megszökött. A Reuter-ügynökségnek egy marakesi távirata megerősíti azt a hírt, hogy a lakosság Mulej Hasizt szultánnak kiáltotta ki. A jelentés szerint az izgatott tömeg a Mauchamps orvos meggyilkolása ügyében letartóztatottakat kiszabadította és a felfüggesztett kormányzót visszahelyezte állásába. Hír szerint a marakesi hatóságok arról értesítették a szultánt, hogy nem ismerik el uralkodójukul.

A nép-iparért.

Budapest, május 6.

A karácsonyi háziipari vásár nagyarányú sikeréből felsarjadzott egy nagy hivatásra váró állandó szervezet: tegnap előkelő uri asszonyok és közéleti tényezők megalakították az Országos Magyar Háziipar-Egyesületet.

Az új egyesületnek célja az, hogy állandóvá tegye a karácsonyi vásár sikerét.

A karácsonyi vásár bizonyossága volt annak, hogy a háziipar érdemtelennél volt hamupipókéja a magyar fogyasztó piacnak. A magyar háziipar, ha megtalálja a fogyasztó publikumhoz vezető utat, népszerű lehet és versenyképes. A himzett holmik és faragott dísz tárgyak, cserép-speczialitások nagy kellendőségnek örvendtek a vásár alatt. Naiv bájjukkal, primitív stilizált művészetükkel hamar megtalálták az emberek szívéhez az utat.

A karácsonyi vásár rendezőinek, különösen a fáradságtalan hölgyeknek, köztük *Hadik-Barkóczy* Endrénének, *Batthyány* Lajosnénak érdeme az, hogy a karácsonyi vásár praktikus értékét belátva, megindították ezt a mozgalmat, melynek célja az, hogy állandó közvetítést szervezzenek a háziipar termelői és a fogyasztó piac között. Komoly, nagy akció ez, melynek jelentőségét az első pillanatra mindenki felismerheti.

Gróf *Batthyány* Lajosné, született *Andrássy* Ilona grófnő meghívására vasárnap délelőtt 11 órakor a városligeti Műcsarnok nagy tanácskozási termében gyűlt össze a közélet számos kiváló tagja, az arisztokrácia, a pénzügy, az ipari és kereskedelmi élet ismertebb köreiből. Különösen az előkelő női közönség volt nagy számmal képviselve. A gyűlés igen lelkes hangulatban folyt le.

Az értekezlet.

Gróf *Hadik-Barkóczy* Endréné a következő beszéddel nyitotta meg az értekezletet: Tisztelt értekezlet! Gróf *Batthyány* Lajosné akadályozva lévén a megjelenésben, engem kért fel, hogy őt helyettesítsem. A múlt évi karácsony alkalmából rendezett háziipari bazár arra indította az akkori bazár rendezőinek egy részét, hogy a hazai háziipar rendszeres felkarolására nézve lépjen fel kezdeményezőleg. Ebből kialakult egy terv, amely a háziipar országos szervezésében jut kifejezésre. E tervhez társadalmunk ezirányú legmértvadobb tényezői csatlakozván és ahhoz közreműködésüket felajánlván, czélszerűnek tartotta gróf *Batthyány* Lajosné a mai értekezletet összehívni, hogy a szóban levő kérdést megbeszéljük és hogyha a terv a t. értekezlet helyesléssel találkozik, az egész mozgalmat megindítsuk. Köszönjük önöknek t. uraim és hölgyeim, hogy a meghívásra ily szép számban méltóztattak megjelenni és üdvözölve önöket, megnyitom az értekezletet.

Az elnöki megnyitó beszéd után *Szterényi* József államtitkár szólalt fel:

Társadalmi uton kell szervezni ez ügyet — mondta többek között — a kormánytól csupán azt a támogatást kérve, amelyet arra amugy is fordít. Ilyen feladatokra inkább alkalmas a társadalmi szervezet, annak kell a mozgalmat kezébe venni és kezébe tartani, amire legalkalmasabb lenne a háziipar fejlesztésére alakítandó országos szervezet. Arról van szó, hogy egy Országos Háziipari Egyesület vagy Szövetség alakítsák, amely felölelvén az ország különböző vidékein ma elszigetelten működő különböző irányú szervezeteiket, sorompóba állítsa a vidék társadalmát is olyképen, hogy minden háziipari ágának megfelelően meglegyen a maga központja a vidéken is. Ezek a vidéki központok lennének a háziipar vidéki műhelyei, míg a központ itt Budapesten irányítva a háziipari termelést művészeti szempontból, szervezné egyuttal annak társadalmi részét. Annál a szoros kapcsolatnál fogva pedig, amely a háziipar sok ága, mint a szépművészet és iparművészet között fennáll, kapcsolatot kell teremteni az alakítandó országos háziipari egyesület és a már is nagy sikereket felmutató Országos Iparművészeti Társulat között, hogy a két intézmény támogassa egymást és így mindkettő együttesen a hazai ipart. A két egyesület a közös cél szolgálataiban egyesülve Budapest egyik nagyforgalmu helyen a hazai ipar számára saját palotát emelne, amelyben a hazai ipar termékei állandó kiállítás és árusítás tárgyai lennének. Itt lenne a kereskedelmi szervezet, amelyre feltétlenül szükség van, mert ipart fejleszteni másként, mint kereskedelmi alapon nem lehet, azaz, hogy nem lehet kellő sikerrel; már pedig mi sikeresen akarjuk fejleszteni a háziipart, amely bőségesen termeli mindennapi életünk szükségleti, sőt még sok te-

kintetben, fényüzési tekintetben is kielégítő czikkeket.

Szterényi után az első felszólaló *Holló* Lajos volt. Igen becsesnek tartaná, ha ily társadalmi szervezet alakulna, mely átvénné a kormány terheit is e téren és kezdetét jelentené az államhatalom alól való emancipálásnak is. Helyes gondolatnak tartja a kezdeményezést a kivándorlás szempontjából is. Nagyon helyesen fogjuk fel azt, hogy a humanizmus igen alkalmas ilyen célok elérésére, amelyek azonban teljes eredményes gazdasági eszközök nélkül meg nem valósíthatók. Feladatunk általában az ipar támogatása, de első kötelességünk mindenképpen a népipar támogatása, amely most még olyan, mint a gyenge gyermek; ki kell hozni a kezdetlegességéből. Nem reflektál bőven a részletekre; helyesen tartja, ha a társadalom a saját nagy erkölcsi és anyagi erejére támaszkodik és nem első sorban az állami támogatásra. A hazafias felbuzdulás szokatlan erővel mutatkozik; azt feltétlenül fel kell használni.

Rákosi Jenő üdvözlöi a szerinte helyes mozgalmat, amelynek sikerét biztosítottak lájja.

A feladat az, hogy a népipart primitív állapotából kiemeljük, s a kereskedelem útján tovább fejlesszük. Adja az alapító tagnak belépő gróf *Nákó* Sándorné levelét, benne az ezer koronával.

A magyar kereskedelem és ipar támogatását jelentette be ezután *Lánczy* Leó. Szívesen üdvözlöi az akciót a magyar kereskedelem és ipar nevében. A magyar kereskedelem szívesen látja, ha a népipar társadalmi uton foglalkoznak, mert a kereskedelem eddig is éppen szervezetlensége miatt nem foglalkozhatott kellőképpen a népiparral. Legmelegebb támogatásban fog részesülni az akció az egész magyar kereskedelem és ipar részéről.

Feszty Árpád, az utolsó felszólaló azt fejtette, hogy a népipar támogatása fontos nemzeti érdek. Amióta Európa megnyitott előttünk, elárasztottak bennünket a külföldi termékekkel és ezzel lehetetlenné tétetett a háziipar fejlődése. Itt az utolsó perc a cselekvésre. Lábra kell állítani a népipart. Ezzel feltámasztjuk a magyar Génuszt. Ebben a nemes munkájukban üdvözlöi a hölgyeket; mozgalmuknak sikert kíván.

A szervező-bizottság.

A felszólalások után az elnök *Hadik-Barkóczy* Endréné grófné vette át a szót. A felszólalásokból úgy látja, hogy az országos háziipari egyesület megalakítására vonatkozó javaslatot az értekezlet helyesli és így kimondja, hogy az értekezlet ezen egyesületet megalakítandónak tartja. Az első teendőnek jelzi ezután az erre vonatkozó felhívás kibocsátását, melyet *Márkus* Miksa jegyző a következőkben felolvast:

Felhívás

az Országos Magyar Háziipar-Egyesület alakítása érdekében.

Évről évre ezivel fogja a nemzet.

Az ország minden vidéke szenved a nagyarányú kivándorlás alatt.

Európa összes államai közül a tengerentúli államokba kivándorlók legnagyobb számát Magyarország adja. A legbecesebb férfi- és legszorgalmasabb női munkaező egyaránt idegenben keres érvényesülést.

Amott emeli, itt csökkenti a gazdasági erőt.

A kivándorlás nagy mérveinek oka nagyrésztben a csábítás és a vagyonszerzés utáni vágy.

De oka kétségkívül a megfelelő munkaalkalom hiánya is itthon. Ezt a hiányt gyorsan és erőlyesen kell pótolni.

A férfierőnek a földművelés, bányászat és ipar nagyszabású felkarolása által.

A női munkaezőnek a háziipar nagyarányú rendszeres fejlesztésével.

A mely nemcsak ezt a célt, hanem a népművészet fentartását és nemesítését szolgálja.

Amely szolgáltatásba állítja a művészetet is és azzal egyesületen jelentős termelési tényezővé tud válni.

Azért a háziipart szervezendő

Országos Magyar Háziiparegyesület

szándékunk alapítani, kizárólag társadalmi szervezettel. Központot teremtve az ország forgalmi és közgazdasági gócpontjában, a székesfővárosban és belekapcsolva ebbe az ország minden háziiparral foglalkozó vidékét.

Országos egyesületet akarunk alakítani vidéki szervekkel.

Melyben minden háziipari vidék megtartsa a maga eredeti jellegét.

Melyben a központé az értékesítés, a művészeti irányítás, a vidéki szerveké a termelés.

Amaz eszköz, emez cél.

Ezernyi és ezernyi munkáskéz lesz így fokozatosan és állandóan foglalkoztatható itthon és szolgálva a népművészetet, fogná gyarapíthatni ipari termelésünket.

E munkára hívjuk fel társakul mindazokat, kik népünk sorsának javítása és ipari termelésünk fokozása iránt érdeklődnek.

Évek rendszeres tevékenységét igényelő munka ez, melyben számíthatni vélünk a kormány és társadalom hathatós támogatására.

Az „Országos Magyar Háziipar-Egyesület” még ez év május hónap végén meg fog alakulni.

Gróf *Hadik-Barkóczy* Endréné: A jelentést ki fogja nyomtatni és az összes aláíró tagoknak azzal megküldetni, hogy most már tagokat gyűjteni sziveskedjenek.

Ehhez felszólalt *Holló* Lajos és abból a célból, hogy ezrei és ezrei a nemzetnek vállalkozhassanak a hasznos kezdeményezéshez, a rendes tagsági díjnak öt koronában való megállapítását ajánlja.

Az értekezlet *Holló* javaslatát támogatja, ezt a kérdést a szervező bizottsághoz utalta.

Gróf *Hadik-Barkóczy* Endréné tett javaslatot azután az alakuló közgyűlés előkészítésére nézve, ajánlja egy tiztagu intéző-bizottság kiküldését, mely az alapszabályok tervezetét elkészítse, a felhívásokat kibocsátja és általában a szükséges intézkedéseket megtegye.

Ezen bizottságba megválasztottak: *Batthyány* Lajosné, gróf *Hadik-Barkóczy* Endréné, özvegy *Gosztorny* Béláné, *Szterényi* József, gróf *Batthyány* Lajos, *Thék* Endre, *Gelléri* Mór, *Holló* Lajos, *Feszty* Árpád és *Dobieczy* Sándor.

Ezek után gróf *Hadik-Barkóczy* Endréné köszönetet mondva a megjelenteknek, az értekezletet berekesztette.

A hágai békekonferencia előértekezlete.

— Utazás a béke körül. —

A második hágai konferencián tanúsítandó egységes magatartás megbeszélése végett tegnap látogatott értekezletet tartottak Bécsben a hármasszövetség területén levő békeegyesületek képviselői. Ezzel lejártszódot a közelgő békekonferencia egyik előjátéka. A nagy konferencián régi recept szerint görögütz-fény mellett bemutatják majd azt, amit már amugy is tud minden iskolásgyerek, hogy milyen káros, gyilkos rákfenéje az emberi társadalomnak a háború? S miután előbb azt a látszatot keltették, mintha cselekednének valamit, nyugodt lelkiismerettel szétoszlanak. A hármasszövetség békekövetei tegnap ennek a nagy szalmacséplésnek mintájára próbcacséplést tartottak, s egyben fényes lakomát rendeztek egymás és az örökbéke tiszteletére. Részletes beszámolóink az ügyről ez:

Az értekezleten tömegesen jelentek meg a hármasszövetség területén levő békeegyesületek képviselői. *Olaszországot* *Moneta* Tamás szénlőrész és *Enrico Sell* apát, *Németországot* *Neufville* báró Frankfurtból, *Arnhold* kereskedelmi tanácsos Drezdából, *Quide* tanár Münchenből, dr. *Heilberg* tanácsos Boroszlóból képviselték, *Magyarországot* részéről *Zipernowsky* Károly műegyetemi tanár, dr. *Lers* Vilmos osztálytanácsos, dr. *Szalkay* Gyula főgimnáziumi tanár és *Gergely* Ede, a Magyar Békeegyesület főtitkára jelentek meg, míg Ausztria részéről: *Suttner* Berta bárónő, *Fried* A. H., *Groller* Balduin, dr. *Goldberg* Marienbadból, dr. *Porn*, *Franck* Linzből és mások.

A délelőtti folyamán *Suttner* bárónő lakásán előértekezlet volt, amelyen a képviselt államok egy-egy képviselője tett jelentést a békemozgalomról. *Magyarországot* részéről *Zipernowsky* Károly szólt. aki többek között örömmel emelte ki, hogy gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter az összes iskolákban elrendelte a *békeaport*, mit követendő példának ajánl a többi országokban. *Zipernowsky* jeletése nagy örömet keltett s az értekezlet egyhangu határozatából *Apponyinak* üdvözölő sürgönyt küldtek, amelyben őt a rendelet kiadásáért melegen üdvözölték.

Este 7 órakor a bécsi mérnök- és építészegyletben nyilvános ülés volt, amelyen Bécs város társadalmának színe-java megjelent, zsu-folátság megtöltvén a hatalmas csarnokot. — A gyűlés egyetlen tárgya volt: A IV. hágai konferencia feladatai. Elsőnek *Zipernowsky* Károly (Magyarország) szólalt fel. *Beszédét magyarul kezdte*, dokumentálni akarván ezzel Magyarország önálló államiságát. Elsőben üdvözölte a magyar Békeegyesület nevében a hármasszövetség békeegyesületeinek képviselőit, majd németül folytatva beszédét, kifejtette, hogy a békemozgalomnak két sarkalatos kérdése van. Az egyik a *választott bíróság* kötelező felállítása, amelynek határozatait a feleknek feltétlenül kötelezőknek kell magukra elismerniök. A polgári társadalomban egyes emberek között ez már régóta fennáll,

mért ne volna tehát a népekre is alkalmazható? A másik kérdés a szerelés nyomasztó terheinek megkönnyítése. Köztudomású, hogy a hágai konferencián a vélemények két pártközött fognak megoszlan. A leszerelés kérdése elől — mint hírlík — Németország óhajt kitérni, s valószínű, hogy e törekvésben egyik-másik hatalom támogatni fogja. Anglia ellenben a leszerelés kérdését mindenáron előtérbe kívánja helyezni. Sokan Anglia eljárásából azt a czélatot vélték kiolvashatni, mintha álláspontjával a többi államok fegyverkezését akarná meggátolni. Azonban nincs okunk arra, hogy Anglia becsületes szándékaiban kételkedjünk. Tény az, hogy a kormányok szerelési czélokra évről-évre súlyosabb adóterheket rónak a népre. S a nép, amely sokkal kisebb jelentőségű megterhelésekre főlzudul, a hadi felszerelésekből rája eső terheket szinte közönnyel türi. Ennek egyedüli oka az lehet, hogy nincs tisztában a kérdéssel. Azt hiszi, ennek így kell lennie. Ma kétszer annyit költenek ágyukra és fegyverekre, mint husz évvel ezelőtt. Hová vezet ez? Előbb-utóbb a tönkhöz. Pedig a leszerelés hívei többségben vannak és mégis a kisebbség akarata érvényesül. A demokratizmus eszméje, amely a nagy sokaság érdekeit képviseli; már sok mindent keresztülvit. Álljon tehát a sarkára és vivja ki a leszerelést is!

Zipernowsky lelkes, szép beszédét frenetikus taps követte és számosan siettek az üdvözlésére.

Utána Moneta olasz szenátor, majd Quidde (Németország) és Suttner Berta bárónő beszélt. Az értekezlet végül a következő határozati javaslatot fogadta el:

Az értekezlet a kormányokhoz, a parlamentekhez, az interparlamentáris csoportokhoz és a hármasszövetség sajtóorgánumaihoz azt a sürgős kérelmet intézi, hassanak oda, hogy:

1. A nemzetközi vizályok elintézése kötelező választott bíróságra ruháztassék vagy legalább bizonyos esetekre nézve, nemzetközi szerződés alapján, a vizsgálóbizottság működésének határai kiterjesztessenek;

2. hogy a hágai konferencia rendszeresen ismétlődő összeülése biztosíttassék;

3) hogy a szerelés megszorításának kérdése a hágai konferencián megvitattassék, ha nem is magán a konferencián, legalább egy általa kiküldendő bizottságban.

Este az osztrák békeegyesület fényes lakomát rendezett a delegátusok tiszteletére. A hivatalos tószot Groller Balduin tartotta, aki üdvözölte a hármasszövetség területén levő békeegyesületek képviselőit, majd az egyes országok uralkodóit. Külön ültette az osztrák császárt és a magyar királyt. Olaszország részéről Moneta szenátor, Németország részéről Quidde, Magyarország részéről Gergely Ede köszönte meg a vendéglátást.

A föld munkásai.

Budapest, 1907. május 6.

A nyolczvanas években Kis László volt a pápai Esterházy grófok jószágigazgatója. E sorok írója a Veszprémmegyében egykor híres-neves Tóth Lajosnál, az Esterházy, Erdődy, Zichy, Wallis grófok uradalmi ügyészénél volt gyakorlaton. Egy alkalommal együtt mentünk a győrmegeyi tekei gazdaságba, Esterházy Pál, a most követségi tanácsos birtokára. A Pálmajornban egy trágya Csimboraszón vagy negyven 4—10 éves gyerek, fiu és lány viaskodott. Szigetvárost játszottak. Püfölték, páholták egymást; visítottak, mint huszonöt késretartott malacz; üvöltöttek, mint ötven sakál és káromkodtak, akár csak egy öreg béres. Felöltnek hirmondója sem volt; mindenki a mezőn, a földeken. — Iskoláztatás, népnevelés — jegyeztem meg. Drágább lenne akkor a cseléd, választotta a nagy talentumu bonorum direktor.

Több mint negyedszázad telt el azóta. Változtak, jobbulnak a viszonyok, de nem ez a fölfogás. Messze mögötte áll még mindig a magyar népnevelés a németnek, a francziának, hogy ne is említsem a nálunk szegényebb svédet. Az iskolába nem járók, az irni-olvasni nem tudók legnagyobb kontingensét ma is a cseléd-gyermekek adják. Pedig a mai kenyérmezei csatákban nem elég csak a fizikai erő; értelmi is kell. Csakhogy, bár nem járja már a „hunczut a paraszt, ameddig araszt.“ — de egyre grasszál még, hogy nem betű köll annak, hanem nyáron is sonka, meg szalonna, hogy annál erősebb, szívósabb legyen. Tisztelet a kivételeknek.

A cselédnép maga sem szereti iskoláztatni gyermekét. A kereset szükös; családja tagját, alig hogy anyányi mult, segítségül veszi a családi kenyér öregbítésében. A mezei munka sokfélesége erre bőséges alkalmat nyújt s a

lekötött olcsó kezeket szívesen fogadja, sőt presszionálja az ispán, az intéző, a kasznár. Télen pedig a messze iskoláig az utat befújta a hó, vagy térdig ér a sár, — a könyv helyett marad hát a kálykakuczkó.

Nem jól van ez így! A magyar nemzeti államnak szüksége van, hogy a nyelvben, szívből, lélekben magyar mindinkább fölötte álljon a nemzetiségeknek — számban, vagyonban, értelemben. Az uradalmak mezei cselédsége majd mind fajmagyar. A bölcsen építő a por-szemeket is fölhasználja. Nem elég a javaslat rendelkezése, hogy a gazda fizesse a fele tandíjat; felelőssé kell tenni gazdasági alkalmazottja iskoláztatási közkötelességének teljesítéséért és szorítani kell őt arra is, hogy iskolába és délben, este hazaszállítása cselédjei tan-kötelesséit.

Valóságos nemzeti csapás a mindinkább és főleg a magyarlakta vidékeken terjedő egy-gyerekek-rendszer. Mindenütt kivételek azonban a gazdasági cselédek. Ezeknél a szülő szülőltjét isten áldásának tartja ma is. Minél több a kéz, annál több a kereső. Amde, ahol sok a gyermek, ott sok tehénhaszonra is van szükség. Az uradalmak nagy része meg is adta gazdasági alkalmazottjainak a tehéntartást; de számos gazdaságban ehelyett naponta egy liter tejet adnak; sőt vannak, ahol csak külön fizettségért. És a szegény béresné, kocsisné saját pénzért sem ott vehet jót, ahol akar, csak a gazdaságnál, esetleg vízzel higitottat.

Több rendelkezése van a javaslatnak, amely disharmoniál az általános jogelvekkel. Büntetőjogi kényszer magánjogi kötés biztosítására, megtörésének megtorlására, — ennek az illata bizony középkorias. A salus reipublicae... Igaz. Amde a legszaporább magyar néposztály gyermekei jól táplálkozásának kérdése is közérdek. Ne hulljon el ötven százaléka a hét éven alul lévőknek! — Egy liter tej nem elegendő; abból nem kerül turóra, tej-föltre, vajra. — Ez az egy literes szatócskodás különben is lealázó a földbirtokosra, a bér-lőre. Éppen nem uri tempó. Nagy gazdaságban a cselédi tehéntartás észre sem vehető teher. Nem kell engedni, hogy az uradalmak föl hagyjanak a méltányos, a humánus szokással, törvénybe kell iktatni — nagy gazdaságokban a cselédség részére családonkint egy-egy tehén tartásának másíthatlan kötelességét.

Az állandó gazdasági munkás helyzete lekötöttebb, függőbb, mint az ipari, a gyári alkalmazotté. Majdnem meggyés a szolgálattal. Régi igazság: a hatás visszahatást szül; sokkal inkább meg van hát benne a vágy az ön-állóság iránt, mint a műhelyek, a gyárak dolgozóiban. Az urasági cseléd ameddig lát, mind egy emberé; pedig a föld osztható, nem mint a ház, a gyár, a gép. Nem kell szociálistának lennie, hogy elkekeredjék a sors, az intézmények ellen: százezer hold egygyé, százezerké egy sem. A földhöz van köve, azon dolgozik nappal, arról álmodik éjjel s minél idősebb annál többet. Nem a dolog nélkül való élhetés az ő penziós álma, hanem egy kis bogárhátú viskó, pár hold aranykalásos föld. Ahol magának vethet végre, övének arathat valahára. Amde ez a mai viszonyok között az ő számára el nem érhető, testét nem ölthető ábránd. — Pedig előremenetele nincs. — A kis béresből öregbéres lesz, de ezekből csak minden századik nyeri el talán az urasági gazdái botót, amelyre támaszkodva pihen az, míg a többi dolgozik, görnyed, izzad.

Nemes szívből fogamzott, okos agyban született a rendelkezés, hogy a gazdasági cseléd több évtizedes hűsége, kitartása állami elismerésben, jutalomban részesüljön. Az amerikai betegség óta ez azonban csak borogatás.

Csillapít, de nem gyógyít. Hathatós orvos-ság most már csak egy van: a földéhségnek nevezett örvendetes magyar vágy kielégítése. A világhódító kereskedő-állam, Róma, husz év után veterán legionáriusainak kielégítésül ingy-birtokot adott. Ne zárkózzék el a föld-mívelő magyar állam, ne gátolja az arisztokrácia, a dzsenti, hogy ő meg az östermelés öreg közkatonáit juttathassa kedvezményesen néhány földszalaghoz, dologban, becsületben példásan eltöltött kétszer husz esztendő után.

Salus reipublicae... Az államfentartó nemzet egyetemes érdeke. Ami fölötte van bármely magasan álló osztály külön érdekének, érzé-

kenységének. Állami parcellázás, állami kisajátítás. A kötött birtoknak, a latifundiumoknak, amíg nem lesz Balkánhódító iparoskereskedő állammá a magyar, ebbe az almába előbb-utóbb beleharapniok kell. Nem népes, hatalmas lesz különben az ország, hanem oldott kéve. Előbb tehát mint utóbb. Az alma egyébiránt nem savanyu: iparba, gyárba fektetve több hasznót ad a földnél a kisajátítási ár. Így vál valóra a költő mondása. Itt fog élni, itt fog halni az ezeréves ősin, az ő új sajátján — nem megy más hazát keresni a tengereken túl. És így lesz gazdasági cseléd több is, jobb is, mint ma. Mint kényszerrel, kötéllel.

Dr. Mányoky Gyula.

Mozgó képek.

Frenki hosszú nadrágja.

Mulik az idő. Ha bánatosan látjuk levelek s hajunk hullását, örömmel kísérjük gyermek-ismerőseink növést. A csitri lánykák szoknyájának alsó szegélyét fölfejtik, hogy hosszabb legyen és a fiuk hosszú nadrágot kapnak, ha a kamaszkorba lépnek. Mindez naponként ezer meg ezer helyeu ismétlődik és azért mégis könybe lábad ama szülő szeme, akinek gyermekét ilyen módon kell ki-staffirozni.

Hát még amikor ez a gyermek egy világra szóló csoda, aki két világrész közönsége előtt fejlődik testileg is nagygyá... ha ezt a gyermeket Vecsey Ferencnek hívják.

A kis Frenki hat év előtt, amikor nyolc éves korában először lépett nyilvánosan a pódiumra, még ki se látszott a hegedűje mögöl, s ma már úgy megnyuult, hogy majdnem fölér az apjáig. Nem lehetett tovább halasztani, egyre sürgősebben kérte a férfiaság attributumát, s így születésének 14. évfordulóján megkapta az első, hosszú nadrágot.

Berlinben — ahol zeneelméleti tanulmányai miatt családjával huzamosabban időzött, — történt meg ez a nevezetes fordulót jelző aktus. Sohasem emlegették annyit ezt a „kimonáthatatlan“-nak állított ruhadarabot, mint akkoriban, a Vecsey családban.

És úgy látszik, nemcsak „a nemesség“, hanem a hosszú nadrág is „kötelező“. Frenki legalább így fogja föl és amaz ünnepeles pillanat óta férfias komolyságra törekszik; buzgalommal tanul, részt vesz a (többi —) nagyok társalgásában, mamája iránt valóban francziás előzékenységet s figyelmet tanusít, kis hugocskáját nem „szekálja“, sőt még a hangját is férfias baritonná mélyítette.

Erről a gyors evolúzióról kevesen tudtak. Így történhetett csak meg, hogy Vecsey Ferit egy berlini ismerős családhoz meginvitálták — gyermek-estélyre.

A művész nem lenne az a tapintatos, kifogástalan finom gentleman, amelylyé a hosszú nadrág varázsoltta, ha ezt a kis balfogást éreztette volna. Elment az estélyre, bekukkant a gyermekszobába, bácsiskodó leereszkedéssel, minden kicsikéhez intézett egy-két nyájas szót, mondott néhány jó viczczet, azután visszament a többi — felnőttekhez.

A háziasszony rögtön észrevette a... hosszú nadrágot, roppantul röstelte a baklövését és nem győzött mentegetőzni.

Ruha teszi az embert. Ez a mondás alkalmazható Frenkire is. A mult évben, például, még a konfirmálás se tett volna rá akkora hatást, mint ezidén, hogy már nagynak s érettnék érezte magát.

Családi okokból Wiesbadenben ment végbe a konfirmálás szép és emlékezetes szertartása. Nemcsak Frenkit, hanem hugocskáját, a bájos kis Sárrikát (beczéző néven „Schaczikát“) is konfirmálták. Sárrikát a lelki áhitaton kívül nem izgatta föl az ünnepekkel járó vizgálat.

Kitünően elkészült Frenki s mégis szerfelett „drukkolt.“ A templomba kocsikázáskor a mellette ülő néni meg is jegyezte:

— Nem értem ezt a félelmet. Frenki... Te, aki a nagyközönség előtt olyan nyugodtan hegedülsz!

— Hjah! — sóhajtott a művész — ha elhagyhatnám a hittani feleleteket! De az a sok próféta megfélemlít!

A konfirmálás a lehető legünnepélyesebben ment végbe. A wiesbadeni reformált templom szépen fel volt díszítve, padosait zsufolásig megtöltötte az érdeklődők serege, az orgona szépen szólt és a pap megható beszédében rámutatott Vecsey Feri és a nagy Bismarck unokájának barátságára s hangsúlyozta, hogy bár Magyarországtól nem vehetik el ezt a világhírű fiát, de ha bármilyen nagy bánat érné, ne felejtse el, hogy Németországban mindenkor tárt karokra s második házára talál.

Egyszóval: a németek elhódító törekvése még a templomban se szünetel. Vecsey Ferit nem kell féltünk. „Művész hazája e világ”, (ezt a világ minden részéből érkezett üdvözlő táviratok tömege is bizonyította) de Feri annyira „fajmagyar”, a röghöz ragadó hazaszeretet annyira beléje van nevelve, hogy se hazai hálátlanság, se külföldi csalogatás nem fogja őt magyarságában megintatni.

A hosszú nadrágnak első „művészi” szerepe a múlt szombaton a londoni „Queens Hall”-ban jutott, ahol Vecsey Feri Backers nagy hírű szimfonikus zenekarával hangversenyzett. Az angol királyné — kinek Frenki tudvalevőleg kiválasztott kedvence — a kontinensen utazik s így nem lehetvén jelen, sajátkezü levélben a leghatározottabban meghagyta, hogy a koncertet az ő — a királyné — protektorátusa címén hirdessék.

Arról, hogy ez a hangverseny fényesen sikerült, immár — annyi ünneplés után — fölösleges beszélni. A művész is biztosra vette. Sokkal jobban izgatta az a kíváncsiság: észreveszik-e a hosszú nadrágját?

Ezen az estén szerette volna bemutatni Hubay Jenő koncertdarabját, melyet egyenesen neki komponált, de belátta, hogy erkölcsi kötelessége azt a budapesti zeneakadémia megnyitási ünnepélyén, hazai közönség előtt, játszani először.

Nagy fejtörésbe került, hogyan illeszszék be ezt a szereplést a művész programjába. Hiszen az nem okoz nehézséget — ami még messze van ugyanis, hogy októberben a Nikisch-vezényelte berlini filharmonikusokkal előbb Berlinben, majd Hamburgban fog hangversenyezni s hogy később a lipcei filharmonikusokkal is hallatja magát. Mert hiszen közbe esik a keresztturnyaralói édes pihenés! De most, Londonból Budapestre s innen huszonötödikére Ostendébe (két hangversenyre) és vissza Londonba... ez „macskaugrás”-nak küssé sok.

Pedig meg kell lenni. Semmiesetre se maradhat el a magyar zeneművészet korszakos ünnepéről, de meg az angol királyné is megköveteli, hogy visszajöjjön Londonba. Így írta ezt abban a levélben, melynek most is ez az aláírása: „Deine Tante Königin.”

Hát a papa meg a mama csakugyan azon busulnak, nem fogja-e a fiukat ez a hosszú utazás kifárasztani. Frenki azonban egészen más miatt töri a fejét:

— Szólíthatom-e a királynét még Tante-nek? ... Most is ... hosszú nadrágban?

Rosta.

Olvasóinkhoz.

A magyar zszurnalisztika termelésének színe-javát adjuk napról-napra olvasóinknak. Az *Egyetértés* új, formájában, tartalmában megbővülve a legnagyobb, legértelmesebb és legnívósabb magyar napilap, mely régi tradícióihoz híven a legelőkelőbb pozíciót foglalja el a magyar hírlapírás ranglétráján.

Az *Egyetértés* megújított alakjában folytatja négy évtizedes hagyományait: az ernyedetlen, alkut nem ismerő harcot Magyarországon függetlenségéért. Ugy mint eddig, követeli a 48-as eszmék teljes diadalát, a szabad nemzeti állam kiépítését s küzd egy hatalmas önálló Magyarország megteremtéséért.

Erre a célra, programja megteremtésére lelkes újságíró-gárdát csoportosított maga köré.

Vezércikkiról gárdájából megemlítjük a következőket: *Mezei Ernő*, dr. *Kmety Károly* (egyetemi tanár), *Hentaller Lajos*, dr. *Benedek János*, *Burgán Aladár*, dr. *Pap Zoltán* (országgyűlési képviselők), *Balogh Pál*, *Herczegh Mihály* (egyetemi tanár), *Purjesz Lajos*, dr. *Bernát Ottó* és annyian mások, a 48-as eszmék törhetlen harcosai közül.

A szerkesztőség dr. *Pap Zoltán* főszerkesztő és *Purjesz Lajos* felelős szerkesztő vezetésével a legrészletesebben, a legjobban informáltan és a legváltozatosabb irodalmi alakban dolgozza fel a politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági eseményeket Kiki a maga helyén tehetsége, ambíciója és munkaereje teljes kifejtésével áll olvasóink szolgálatában, hogy mindenkor a szíve-lelke legjavát adja.

A t. *Házból* címmel napról-napra *Bede Jób* ötletes és elismerten keresett politikai karcolatai fogják olvasóinkat változatosságukkal és sziporkázó szellemességükkel gyönyörködtetni, míg a többi eseményeket a legaprólékosabb gondnal és legválasztékosabb módon a magyar zszurnalisztika legjava dolgozza fel. A szerkesztőség tagjai:

Miklós Jenő (segédszerkesztő), *Lukács Gusztáv* (politika), *Zsadányi Henrik* (Országgyűlés), *Hevesi József* (a Tárczarovat vezetője), *Timár Szaniszló* (Nemzeti Színház, Ujdonság), *Erdős Armánd* (Opera), dr. *Antalík Károly* (Zene, hangverseny), dr. *Bernát Ottó* (Külföld), *Kürthy Emil* (Népszínház, Magyar Színház, színházi rovat), dr. *Hódy Lajos* (Főváros), dr. *Bokor József* (Tanügy), dr. *Bárdos Artur* (Szépművészet, Királyszínház), *Déri Gyula* (Közigazgatás), dr. *Benda Jenő* (Ujdonság, egyház, társadalmi cikkek), *Garvay Andor* (riport), *Simon Vilmos* (Törvényesek, Ujdonság), *Balla Miklós* (Külföldiek), *Balla Károly* (cikkirás), *Sárosi Bella* (Divat), *Réthy Pál* (Sport), *Kármán Aladár*, *Hegedüs András*, *Sonnenfeld J.* (Közgazdaság, Tőzsde) *Gajdos János* (Sakk.) Ezen a gárdán kívül a vidéki és külföldi tudósítók és a külső munkatársak sokasága áll a lap szolgálatában.

Igazgató: *Erdős Armand*.

A tárczarovat *Hevesi József*, vezetésével *Eötvös Károly* mint szépirodalmi főmunkatárs, országosan annyira népszerű néven kívül magába foglalja a magyar litteratura legkiválóbbjait. A szerkesztőség belső tárczairóin kívül még megemlítjük:

Palágyi Lajos, *Krudy Gyula*, *Sas Ede*, *Zöldi Márton*, *Vértesy Gyula*, *Várkonyi Mariska*, *Jakab Ödön*, *Nagyiványi Fekete Gyula*, *Makay Béla*, *Alba Nevis*, báró *Nyáry Albert*, dr. *Falk Zsigmond*, *Nógrádi Pap Dezső* és *Gyula*, *Ritók Emma*, *Pakots József*, *Nil*, Sz. *Szigei Vilmos*, *Nógrádi László*, *Fabula János* közismert neveit, akik szebbnél-szebb dolgozatokkal élénkítik az *Egyetértés* tárczarovatát.

Kéthetenként minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a *Hevesi József* szerkesztésében megjelenő *Magyar Szalon* folyóiratot, mely szépirodalmi és aktuális dolgozatainak gazdagsága és illusztrációi változatossága révén mindenkor a magyar család legkedveltebb vendége.

Ilyen lelkesült gárdával, alakjában megújodva indul az *Egyetértés* új útjára. Nagy munkájához az erőt és kitartást olvasóink növekvő szeretetében fogja keresni és megtalálni.

Az *Egyetértés*, hogy minél jobban és eredményesebben harcolhasson elveiért és hogy a lapot mindenki részére hozzáférhetővé tegye, régi előfizetési árát leszállította.

Az *Egyetértés* előfizetési ára ezentul:
Egész évre 40 korona helyett 28 korona,
félre 20 korona helyett 14 korona, negyedévre 10 korona helyett 7 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Vármegyec-utca 11. szám, ahová az előfizetési pénzek küldendők.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán kereskedelmi szerződés.

Tokio, május 6. Az orosz-japán kereskedelmi és hajózási egyezmény ma létrejött.

A német birodalmi ülés.

Berlin, május 6. Az elnök a mai ülésen bejelentte, hogy *Kämpf* másodalelnöktől irat érkezett, amelyben az lemond hivataláról. Azt ajánlja, hogy a második alelnök választását a holnap esti napirendjének első helyére tűzzék ki. Javaslatát elfogadják.

A Ház ezután áttér a napirendre, a pótköltésért tárgyalására. A javaslat szerint a közép és altsztek segélyezésére 100, illetőleg 150 márka egyszerű segély osztassék ki, mely hivatalnokok fizetése 300, illetőleg 4200 márkánál nem nagyobb. A javaslat foglalkozik továbbá azon költségvetési változtatásokkal, amelyek a dél-nyugatafrikai felkelés leverése, valamint az ostromállapot megszüntetése folytán váltak szükségessékké.

Stengel báró államtitkár szerint a kölcsönösszeg 31 millió márkával csökkent, ellenben a matrikuláris járulékok mintegy 17 millió márkával emelkednek. A szövetséges tanács nem könnyen adta beleegyezését a hivatalnokok között osztandó segélyekhez. A tehertöbbletek azonban nem terhelhetik az egyes államokat. A kiegyenlítést az 1909. évi költségvetés fogja szolgáltatni és ha addig a kellő fedezési eszközök nem állának rendelkezésre, új adóforrásokat kell keresni.

A дума elnöke.

Pétervár, május 6. (*Saját tudósítónktól*.) A дума elnöksége szerdán tanácskozára ült össze, amelyen megvitatták az elnökválságot. A radikális párt ugyanis Golovin lemondását követeli. Ő azonban a bizalmi kérdést a дума ülésén akarja felvetni.

A braunschweigi régensség.

Braunschweig május 6. (*Saját tudósítónktól*.) Egész határozottsággal híresztelik, hogy János Albrecht mecklenburg-schwerini herceg elfogadta a braunschweigi régensséget.

Cromer lord elutazása.

Kairo, május 6. *Cromer* lord ma Párison át Londonba utazott. A pályaudvaron a bucsuzásra megjelentek a miniszterek, a diplomáciai kar és az angol kolónia tagjai.

Francia-japán tárgyalások.

Páris, május 6. A külügyminisztérium megerősíti azt a hírt, hogy Tokióban az ottani francia nagykövet közvetítésével tárgyalások folynak, melyek odairányulnak, hogy Japán elismeri Franciaországnak a távol Keletre vonatkozó különös érdekeit. Bár a tárgyalások menete kedvező, mégsem hiszik, hogy az egyezmény megkötése legközelebb megtörténne.

London, május 6. A Reuter ügynökség megerősíti, hogy a francia japán egyezmény tárgyalásai előre haladnak. Az egyezmény állítólag azt a formát fogja ölteni, hogy a két kormány nézetet cserél a terület statusquo fenntartás ügyében Kelet-Ázsiát illetően. A mennyire ismeretes, a tárgyalások nincsenek közvetlen kapcsolatban a szerződéssel, a melyre nézve Japán és Oroszország között tárgyalások folynak. A mennyiben az angol-japán szövetségi szerződés ugyanazon szempontokat tárgyalta, az egyezményt ily értelemben ezzel kapcsolatban állónak lehetne tekinteni.

A „Viktor Hugó” matrózai.

Páris, május 6. A tengerészeti minisztérium megczáfolja azt a hírt, hogy a Viktor Hugó cirkálón zendülés tört volna ki.

Orosz szocialisták Dániában.

Malmö, máj. 6. Az éjjel mintegy 120 orosz szocialdemokrata érkezett Kopenhágából, mintegy 60 pedig Stockholmból. A szocialdemokratáknak az a tervük, hogy engedélyt kérjenek a dán kormánytól arra, hogy Esbjergben Angliába utazhassanak, ahol konferenciát akarnak tartani. A kormány megtiltotta, hogy Malmöben bármilyen konferenciát tartsanak.

A dibrai metropolita.

Belgrád, május 6. Veles és Dibra eparkiak itt tartózkodó szerb hívei ma népgyűlést tartottak, amelyen egyhangulag határozati javaslatot fogad-

tak el. E határozati javaslat azon óhajnak ad kifejezést, hogy a díbrai metropolia szerb papot nevezzenek ki. Egyben felszólítják azokat a honfiakat és testvéreket, akik elvakultságukban kiléptek az ökuméniai egyház kebeléből, hagyják el a helytelen utat és csatlakozzanak ismét hozzájuk. A díbrai metropolita kinevezésére vonatkozó óhajt a szultán, a porta, az ökuméniai patriarka, valamint a belgrádi és *konstantinápolyi nagyhatalmi képviselők, Hilmi basa főfelügyelő és a nagyhatalmak pénzügyi ügyvivői elé terjesztik. Egyidejűleg felkérlik a szerb kormányt, támogassa kérésüket. A népgyűlésen mintegy ezer ember vett részt.

Az angol miniszterelnök a leszerelésről.

London, május 6. *Craig* kérdésére, vajjon tekintettel *Bülow* herczegnek a leszerelés kérdésében legutóbb tett nyilatkozataira az angol kormány nyomban felveszi az idej flottaépítési programba egy harmadik Dreaonoug típusu hajó építését *Campell Bannermann* miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány teljes tudatában van *Bülow* herczeg nyilatkozata fontosságának. A nyilatkozat hangjából világosan kitűnik azonban az is, hogy a kormány saját álláspontjának megóvása mellett el akarja kerülni azt, hogy az ebben a kérdésben érdekelt többi hatalmaknak nehézségeket szerezzen. Az angol kormány a maga részéről ugyanilyen szellemben kívánja kezelni a kérdést és minden olyan lépést elkerülni, mely esetleg más hatalmaknak alkalmatlanságot okozhatna. Az angol kormány elismeri azt is, hogy a hadi felszerelés kiadásainak kérdése csak a Házal egyetértve és annak hozzájárulásával intézhető el. Ez idő szerin a kormány nincs abban a helyzetben, hogy a hajóépítési programról és az ezzel összefüggő kiadásokról további közléseket tehesen.

A francia-japán egyezség.

Páris, május 6. A Temps a francia-japán egység tárgyalásai ügyében beszélgetést közöl *Pichon* miniszterrel, aki azt mondta: A tárgyalások czélja egy szerződés kötése, amely új garanciákat teremtett a keletázsiai béke fenntartására. Logikai folyománya ez Franciaország feltétlenül békés politikájának, mely nem követ más célt, minthogy minden bonyodalmat mindenütt elkerüljön és különösen a világ ama részeiben, a hol Franciaországnak különös érdekei vannak. Nem beszélhetek ma egy oly egyezmény részleteiről melynek szövege még nincs végleg megállapítva, de örvendek, hogy általános kifejtett jellegét az imént kifejtett módon pontosan megjelölhetem. A francia lapok kedvezően nyilatkoznak a tervezett francia-japán egyezményről.

A horvát vasutak.

Zágráb, május 6. Az összes horvát-szlavon kamarák megegyezése alapján holnap anket lesz, egy, az ország gazdasági viszonyainak megfelelő vasuti hálózat megállapítása tárgyában. Részt vesznek a három kamara megbízottain kívül a két horvát-szlavon mezőgazdasági társaság, a horvát Trgovacki dom és a horvát mezőgazdasági, ipari szövetség képviselői is. Az anketen más fontos gazdasági kérdéseket is tárgyalnak, hogy az ország összes gazdasági tényezőinek együttes eljárását érjék el.

EGYHÁZAK.

— (Román püspöki zsinat.) *Metianu* János metropolita a román gör. kel. egyház püspöki zsinatát május hó 12-ére Nagyszébenbe egybehívta. E zsinaton szóba fognak kerülni azon intézkedések is, melyek az új néptanítói törvén által előidézett helyzet folytán a román egyház vezetői részéről szükségessé mutatkoznak.

— (Egyházkerületi közgyűlés.) Az erdélyi ev. ref. egyházkerület május 25-én tartja tavaszi közgyűlését.

— (Új katolikus püspök.) Veszprémben vasárnap délelőtt ment végbe *Kránitz* Kálmán cymaei püspök felszentelése. A felszentelés az angol kasszonyok templomában történt. A felszentelést báró *Hornig* Károly veszprémi megyés püspök, *Kohl* Medárd felszentelt püspök és *Kutrovác* Ernő győri segédpüspök végezték nagy és fényes segédlettel.

A templomot a város előkelősége egésze megtöltötte. Az első padsorokban ott voltak *Hunká*

Dénes főispán, *Koller* Sándor alispán, *Szeghleti* György polgármester, *Turczel* Imre alezredés, állomásparancsnok. Az ünnepi szertartás után az új püspöknél küldöttségek tisztelegtek. Délben *Hornig* Károly báró megyés püspök disztribúciót adott az új püspök tiszteletére. Az első tisztelet *Hornig* püspök mondotta a pápára, a királyra és az új püspökre, *Kránitz* Kálmán meghatótt szavakkal mondott köszönetet *Hornig* püspöknek és a többi felszentelt püspököknek. Felköszöntött mondatok még *Hunkár* Dénes főispán, *Szeghleti* György polgármester és mások. *Kohl* Medárd felszentelt püspök még ma visszautazott a fővárosba, *Kránitz* Kálmán püspök hétfőn a tihanyi apátságot látogatja meg.

— (Konfirmáció) Lesz e hó 9-én délelőtt 11 órakor a Koháry-utcai unitárius-templomban. Pünkösdi első napján délelőtt ünnepi istentisztelet és *urvacsoaraosztás* lesz. A hittanvizsgát e hó 30-án, urnapján délután 4 órakor tartják meg.

— (A pesti izraelita hitközség rabbivalasztása.)

A pesti izraelita hitközség központi épületének nagytermében f. hó 6-án este hat órakor több mint száz képviselői tag érkezőkre jött össze a pesti izraelita hitközség rabbivalasztása dolgában.

Elnökké *Eulenberg* Salamon ügyvédet és dr. *Glas* Izor ezredorvost választották meg. *Eulenberg* megnyitójában hivatkozott arra, hogy a pesti izraelita hitközség eljárásága, választmánya és képviselői egyhangulag dr. *Adler* Illés óbudai főrabbi mellett foglalt állást és azok az alaptalan támadások, amelyekkel a jelöltet az utóbbi napokban rendszeresen befekteteni iparkodtak, teljesen távol állanak az izraelita hitközség összes komoly elemeitől. Azon reményének ad kifejezést, hogy f. hó 12-én egyhangulag dr. *Adler* Illést fogják megválasztani rabbinak. Ezután nagy tetszés mellett dr. *Szabolcsi* Miksa szerkesztő, *Dózsa* Kálmán, *Rosenberg* Mór, dr. *Róth* Jakab, dr. *Temesvári* Rezső egyetemi m. tanár, *Elek* Bernát és *Kohn* Arnold igazgatók szözláltak föl. A rabbi választás ügyében a pesti izr. hitközség eljárásága a következő értesítést teszi közzé:

Dr. *Adler* Illés óbudai főrabbinak a pesti izr. hitközség rabbijává való választása tekintetében a közgyűlés határozata az összes választóképes hitközségi tagok általános szavazata alá lévén bocsátandó, e választás e hó 12. napján, vasárnap délelőtt 9 órától délután 6 óráig fog leányiskolánk helyiségeiben, (Sip-utca 12., földszint) végbemenni. Választó minden izraelita vallású, teljeskorú férfiú, aki bekebelezett hitközségi tag, akire egyenes évi kultuszjárulék kirovatott, ha azzal hátralékban nincs. Szavazati igazolványok e hó 8., 9. és 10. napján délelőtt 10 és 12 óra között vehetők át a központi hivatalban (VII., Sip-utca 12., I. 12.) és a választás napján a választás egész tartama alatt a választó-helyiség mellett levő teremben.

A szegedi főkapitány családi drámája.

— Saját tudósítónktól. —

Szeged, május 6.

Ma késő éjjel véres, szenzációs dráma történt Szegeden. Hősei *Rainer* József, Szeged város rendőrfőkapitánya és a felesége, akik ma egyszerre vetettek véget három revolverlövésvel életüknek.

Rainer főkapitány Szegeden a *Balogh-féle* házban lakott. Ma éjjel 11 órakor az arra sétáló rendőr egy lövést hallott, nyomban ezután *Balogh* né nagy lármával kiszaladt az udvarra és segítségért kiáltott. A rendőr megértvén, hogy valami szerencsétlenség történt orvosért sietett és dr. *Regdon* t hívta a házhoz. Az asszony erre újra bement a házba; kevéssel ezután belülről egy új lövés hallatszott. Ekkorára megérkezett már az orvos és behatolt a *Rainer* lakásába *Rainer* főkapitány teljes hosszában elterülve holtan feküdt a földön és halántékából patakzott a vér. Az asszony férje közelében hevert a földön s orrán; száján folyt a vér. A lövés a szájpadráson érte. Dr. *Regdon* azonnal telefonált a mentőkért. Amíg az orvos telefonálni volt, új lövés hallatszott. Az asszony újra a szájába lőtt. Nyomban ezután megérkeztek a mentők. Velük egyszerre jött a helyszínre *Follrad* rendőrkapitány, aki kísérletet tett arra, hogy az asszonyt kihallgassa. *Rainer* né azonban

már csak jelekkel tudott válaszolni. A súlyosa sebesült asszony, akinek állapota válságos, elszállították a mentők. Az asszony neve *Lemle* Ilka, 1881 óta felesége *Rainer* nek.

A véres tragédia hirtelen a késő éjjel daczára villámgyorsan terjedt el a szegedi kávéházakban és vendéglőkben, mindenfelé mély részvétet és megdöbbenést keltett. Sokan vannak, akik azt tartják, hogy a véres tragédiának családi pörpatvar volt az okozója. A kihallgatott cselédség vallomása tápot ad annak a gyanúnak, hogy nem kettős öngyilkosság történt, hanem gyilkosság; az asszony először az urát lőtte agyon, azután kétségbeesésében önmaga ellen fordította a fegyvert.

A gyilkosság után azonnal megjelent a helyszínén *Magay* Lajos vizsgálóbíró és *Szapáry* József ügyész is, akik a nyomozást megindították s a cselédség kihallgatása a hajnali órákban, amikor a sorokat írjuk, folyik. *Rainer* József 1890 óta főkapitánya Szegednek, azelőtt katonai tanácsosa volt a városnak, mely tisztségre 1884-ben választották meg.

UJDONSÁGOK.

Napirend. Naptár: Kedd, május 7. — Rom. kath.: Szaniszló. — Prot.: Szaniszló. — Görög-orosz: ápr. 24. Husvét. Kedd. — Zsidó: Ijar 28. — A nap két reggel 4 óra 36 perczkor, nyugszik esti 7 óra 19 perczkor. — A hold két éjjel 2 óra 45 perczkor, nyugszik d. u. 1 óra 40 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. A képviselőház ülése d. e. 11 órakor. — A képviselőház igazságügyi bizottságának ülése d. e. háromnegyed 11 órakor. — A függetlenségi párt kivándorlási bizottságának ülése d. u. 6 órakor. — Az Országos Színészegyesület igazgatósági tanácsának ülése. — A budapesti översenyek harmadik napja. Kezdődik d. u. 3 órakor. — Körber Léd gyűjteményes kiállításának bemutatása a Könyves Kálmán intézetben (Nápoly-utca 37-39. szám) szalonjában 10-6-ig a saját képviselőinek. — A Műbarátok Köre felolvasó estélye d. u. 5 órakor az Iparművészeti Múzeumban. Előadó *Radics* Jenő. — A Képzőművészeti Társulat kiállítása a Műcsarnokban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A magyar festők általános kiállítása az Uránia Kigyó-terti Szalonjában nyitva 9 órától 8 óráig. Belépődíj 20 fillér. — Beadály-kiállítás az Iparművészeti múzeumban nyitva 10 órától 6 óráig. Belépő díj nincs. — Az Új művészeti szalon (Kecskeméti-utca 3. sz. a.) nyitva egész nap, belépődíj nincs. — A Nemzeti Szalon rendezés miatt zárva. — A Nemzeti Múzeum régiségára nyitva 9-2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2 óráig. — A földtani intézet múzeuma megtekinthető 1 koronáért. — A Göthe-szoba egész nap zárva van. — Széchenyi Múzeum nyitva 10-12 óráig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1 óráig. — Köz. felekedési Múzeum egész nap zárva. — A Techn. Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1 óráig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4 óráig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7 óráig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12 és 3-8-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás zárva.

Vigyázz! lelőlek!

— Kaczerkódás a halállal. —

Debreczenben egy előkelő, ismert fiatal ember, könnyelmű játékban agyonlőtte legjobb barátját. A mai lapoknak ez a szenzációja. Jó kedvtulatozás közben rántotta elő az egyik fiu revolverét s fogta rá a másik fiura:

— Vigyázz! lelőlek!

— Tedd ha mered! — felelte a másik.

S a revolver elsült és egy ifju élet legvirágzóbb, legreményteljesebb korában vérében vergődve, a földön hevert.

Az eset fölött pedig nem lehet napirendre térni azzal, hogy gonosz véletlen okozta, a rosszakaratu vakasét vezette a revolvergolyót. Mert a debreczeni tragédia nem áll egyedül. Ki csak némi figyelemmel olvassa a lapokat, láthatja, hogy felnöttek és gyerekek, asszonyok és férfiak, urak és parasztok hányszor oltják egymás életét csak azért, mert játékos évődéssel egymás ellen szegeznek a fegyvert:

— Vigyázz! lelőlek!

Teremtett e világon semmi sem történik ok nélkül. Azonos esetek tömeges ismétlődésének pedig csak azonos ok lehet a forrása. Minő sugóhát az, amelyik az éretlen gyermekeket s a komoly felnötteket nem, értelmi különbség nélkül erre a veszélyes játékra izgatja?

Hiszem, hogy ez:

Abban a fegyverben, legyen az revolver, manlicher, vadászpuska vagy serétes flobert, a Halál lakik. A félelmes, a retentő Halál Vidámak vagyunk, sőt a nap, elevenséggel ver a szívünk, szeretjük az életet. S a fegyvert tartván, kezünkben tartjuk a Halált. Egy rézpatronba összepréselve ott gu-

haszkodik a csontos, iszonyatos rém. Lesi az áldozatot, akire kiröpitse követét, az életet szétromboló kemény, könyörtelen golyót. Csak meg kell nyomni a ravaszt s ez a gyenge, ártatlan ujjmozdulat előidézi őt, a félelmetest. A gyarló, az éhez, a napsütéshez ragaszkodó ember belélen az öblös sötét üregbe s korra, nemre, műveltségre való tekintet nélkül megszédül az abban rejtőző vad, elriasztó misztikumtól. Elbódul, megmámorosodik attól a nagy hatalomtól, amelylyel a csillogó szerszám fölruházta. És kaczerkodik akar a vésszel, amelyiknek a felidézése csak az ő szabad elhatározásától függ. Élvezni kívánja a nagy felsőbbség, a szörnyű félelmetesség nimbuszát. S eleven életet keres, amelyik megrémegjen a kezében levő fegyver áldozatra váró, tátongó fekete üregétől:

— Vigyázz! lelőlek!

Ez lehet a borzalmas és emellett hihetetlenül ostoba társasjáték epidemiájának pszichológiai rugója. Már most számítsunk le egy sereg kedvező eshetőséget. Azt az esetet, amikor a fegyver nincsen megtöltve. Azt, amikor meg van töltve, de nem sül el. Azt, amikor elsül, de a golyó nem talál. Ezek a titokban maradó, hamar feledésbe merülő szerencsék. De ezeken felül még mindig marad egy tekintélyes számú szerencsétlenség, amikor a fegyver töltve van, el is sül, a golyó célzt is talál. Amikor az izgalmas kaczerkodás szomorúan komolyra válik, mert az öblös fekete üregből csakugyan előbújik a viruló életre leselkedő Halál, topp! váratlanul, közijedelemtre előbukkan s viszi a maga áldozatát magával.

Ilyenkor pedig nem is egy, hanem kettő az áldozat. Mert bajos volna eldönteni, hogy a vérben vergődő haldokló s a megrogyó térdű, elfakult arcú áldozat közül melyik szánalmasabb.

Ben.

— **A király a Práterben.** A bécsi Práterben ma tartott májusi korzón a király is megjelent s a királyi ház több tagja szintén részt vett a korzón. A főnemesség, valamint a társadalom többi részei is nagy számban voltak képviselve. Negyed 6 órakor a király megjelent a Práter főútján, a közönség lelkes óvációkban részesítette az uralkodót, aki kevéssel hat óra előtt a közönség megújuló óvációjától elhagyta a Prátert és visszatért Schönbrunnba. Mikor a király visszahajtatott a Burgba, a Ringen a Prückl-kávéház előtt egy suhancz kérvényt dobott az udvari hintóba, a mely gyorsan tovább robotott. A fiatal embert a rendőrségre vitték.

— **Személyi hírek.** Mária Annunciata főhercegnő ma délután Prágába érkezett és Károly Ferencz József társaságában kíséretével a Hradsinba hajtatott. — Gróf Széchenyi Ödön pasa, a török császári tüzoltóság főparancsnokának neje, fiával: gróf Széchenyi Gusztáv béggel hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezett s a Felső-Margitszigeten a Grand Hotelben szállott meg.

— **Új királyi tanácsos.** A király Balázs Gyula kuriai segédhivatali főigazgatónak, eredményes munkássága elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta.

— **A királyi Prágáról.** Mária Annunciata főhercegnő ma délután Prágába érkezett s azt mondta Gros polgármesternek, aki az állomáson fogadta, hogy a király a legnagyobb elismeréssel emlékezik vissza a prágai lelkes ünneplésre és a szép dekorációkra.

— Sajnos, azokból én már semmit sem láthatok, jegyezte meg a főhercegnő.

— **Kitüntetések.** A király buzgó szolgálataik elismerésül Kükemezey Béla posta- és távírdafőtisztnek a koronás arany érdemkeresztet, Laubner Károly posta- és távírdatisztnek az arany érdemkeresztet, Szerényi Antal nyugalmazott főraktárnok, Halmai Ferencz főmozdonyvezető, Moser Ferencz nyugalmazott pályafelügyelő, Merkly Ede főmozdonyvezető, Udvarny Ferencz főmozdonyvezető, Docze Miklós és Farkas Ferencz állomási előjáró, magyar államvasuti altiszteknek a koronás ezüst érdemkeresztet és végül Koltai Márton, az államvasutatknál alkalmazva volt lakatosnak az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A vezérkar reformja.** Bécsben ma kezdődött meg a közös hadügyminisztériumban Schönauich közös hadügyminiszter elnöklésével a katonai iskola és a vezérkar reformjának bizottsági tárgyalása. A reformot Konrad vezérkari főnök kezdeményezte s tőle ered a bizottsági tárgyalás alapjául szolgáló munka, amely szerint a katonai iskola visszanyerheti eredeti rendeltetését s kizárólag a vezérkar számára nevel tiszteket. Ehhez képest a katonai iskolába csak annyi növendéket fognak fölvenni, mennyi a vezérkar kiegészítésére szükséges s a tanításból ki fogják rekeszteni a tüzértiszteket és a műszaki tiszteket felsőbb kiképzését. A kiképzés idejét egy évvel fokaj meg hosszabbítani.

— **A fővárosi függetlenségi szervezetek szövetségének ülése.** A fővárosi függetlenségi és negyvennyolcas szervezetek szövetsége kedden, e hó 7-én délután 6 órakor az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas párt Royal szállóbeli körhelyiségében ülést tart. Az ülésen a szövetség elnöke, Holló Lajos országgyűlési képviselő fog elnökölni.

— **Kossuth szobrok.** Két szobrárt leplezik le ebben a hónapban Kossuth Lajosnak. Karczagon az egyiket s a másikat Rozsnyón. Mindkét szobor leplezését pünkösdi hétfője tervezte s mindkettőre meghívták Kossuth Ferenczet. Kossuth Ferencz ma döntött a két szobor leplezés sorrendje dolgában. Ma délután fogadta Kossuth Ferencz a kereskedelmi minisztérium épületében a rozsnyói Kossuth-szoborbizottságnak dr. Pósch Dezső által vezetett küldöttségét, amely meghívta Kossuth Lajos fiát a felvidéki első Kossuth-szobrának leplezésére. Kossuth Ferencz megígérte, hogy elmege a rozsnyói ünnepre és pedig tekintettel arra, hogy Karczagról előbb kapta a meghívót, május 20-ikára Karczagra, május 26-ikára Rozsnyóra megy.

— **A trónörökös itt, a trónörökös ott.** Ferencz Ferdinánd főherceg — mint Drezdából jelentik — tegnap odaérkezett s a többiek közt meglátogatta a világgkiállítást. A Pol. Ért. szerint pedig a trónörökös Mezőhegyesről, ahol inkognitóban két hétig időzött, Conopistbe utazott. Hol van hát tulajdonképpen? Conopistben vagy Drezdában?

— **Az állami számvizsgálók helyszíni vizsgálatai.** Rakovszky István az állami számvizsgálók elnöke több állami hivatal számvitelének és vagyongazdálkodásának a helyszínen leendő megvizsgálását rendelte el s evégből Welbavszky Kálmán osztálytanácsost, Patáky László titkárt, Ábray Zoltán számtanácsost és Gobetzky Elemér ellenőrt küldötte ki.

— **Új felsőbb leányiskola.** Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter leiratot intézett Szabadka város hatóságához, hogy ez évi szeptember hóban megnyíljon ott az állami felsőbb leányiskola. A miniszter elhatározása városzerte nagy örömet keltett.

— **Negyvenöt éves jubileum.** A budapesti büntető törvényszéknél alkalmazásban levő Hennel Dániel vasárnap ünnepelte napidíjas könyvnyomdászati működésének 45-ik évfordulóját. A jubiláns tiszteletére az állam szolgálatában álló könyvnyomdászok és az állami napidíjas szolgák orsz. egyesülete a Plasticon-vendéglőben színi előadással s arcképleléssel egybekötött ünnepséget rendezett, melyen a jubilánsnak díszes emléktárgyat adtak át.

— **József főherceg fia veszedelemben.** József főherceg legidősebb gyermeke, a kis József Ferencz főherceg komoly veszedelemben forgott ma délután. Midőssze egy szegény villamos-kalauz lélekjelenlétén mulott, hogy a véletlen balesetből szomorú katasztrófa nem lett. Ha annak a szegény embernek nincs helyén a szive, a kis főherceg, kísérelével együtt a villamos kerekei alá került. A baleset úgy történt, hogy Augusta főhercegnő délután öt és hat óra között kihajtatott fiacskájával József Ferencz főherceggel a Stefánia-utra. A társaság két kocsiban foglalt helyet. Elöl, egy francia stílusú fogatban maga a főhercegnő ült Wimpfen grófnő társaságában; az utánuk következő kocsiban pedig a városzerte ismert, sallangos-szerszámú könnyű magyar fogat volt. Abban ült a kis főherceg, nevelőjével Szirmay kapitányval. Mikor a társaság a sétakocsizás után hazafelé hajtatott, az Andrassy-ut és a Nagymező-utca kereszteződésénél, ahol az uttestet a villamos szeli, a kis főherceg kocsijának lovai az éppen indulófélben levő villamos kocsitól megbokrosodtak és ágaskodni kezdtek. A főhercegnő kocsija minden baj nélkül jutott át a sineken s a bennülők megszólván észre sem vették, hogy mi történik a hátuk mögött. Wimpfen grófné csak akkor lett figyelmes a történetekre, mikor az utcai járó-kelők rémült kiáltását hallotta. Ahogy hátratekintett azonban, ő maga is elsikoltotta magát és fölgorva, a kocsis karja után kapott, hogy megállást parancsoljon és a szintén halálra rémült főhercegnőt kíséretével kisegítse. A villamos sineken pedig izgalmas jelenetek játszódtak le. A két tüzes vértű paripa horkolva, felborzolt sörénnyel ágaskodott az uttest közepén, a kocsis keresztbe fordult mögöttük és éppen ott állt meg a vágányok közepén, a sineken pedig feltartóztatlanul robotott feléje a teljes árammal indított villamos kocsi. A kocsis utasai kétségbeesetten sikoltoztak, az utcán óriási tömegbe verődött a közönség, tehetetlenül nézve a kikerülhetetlennek látszó katasztrófát; a villamos kocsis elején pedig a halálra vált arcú ember küzdött a géppel, hogy a rohanó kocsit megállásra kényszerítse.

A pillanat rettenetes volt. Szirmay kapitány leirhatatlan izgalommal kiáltott rá a kocsisra, hogy ostort használjon. A kocsis vagy kétszer végigsuhintott a megvadult állatokon, a fájdalom azonban az ágaskodó paripákat még jobban megvadította; tajtékzó szájjal harapták zabláikat, a kemény gránitot kapálták, de meg se mozdultak helyükből. A legkritikusabb pillanatokban aztán Szirmay kapitány magához ölelte a gyermeket és ki akart ugrani a kocsiból, ugyan e pillanatban lett azonban urrá a kocsisvezető is a rohanó gépen. Teljes erővel ellenáramot adott, még kéthárom vonalnyiit csuszott a kocsis, aztán hirtelen megállott alig egy lépésnyire a még mindig ágaskodó lovaktól. A villamos kocsis valamennyi ablaka bezúzódtott a hirtelen ható fékező erőtől. Néhány pillanat alatt aztána kocsis is megnyugtatta a bokros állatokat, a társaság ismét elhelyezkedett és baj nélkül folytatta útját a budai várpalotába. A villamos kocsis kalauzát a posztó álló rendőr bekísérte a főkapitányságra, ahol jegyzőkönyvet vettek föl vele az esetről.

— **Egy törzsorvos ünneplése.** Dr. Hoffmann Lajos közös hadseregbeli törzsorvos tiszteletére legutóbbi előlépése alkalmából tisztelői és barátai lakomát rendeztek tegnap a Lipótvárosi Kaszinóban. A lakomán mintegy hatvanan vettek részt és dr. Baracs Marcel, dr. Gergő Izor, dr. Maront

TERMÉSZETES BILINI SAVANYVIZFORRÁS

kiváló képviselője az alkalikus nátron-forrásoknak

10.000 rész vízben 33,1951 rész szénsavnátront, 38,7660 rész szabad és félig kötött szénsavat tartalmaz; régóta bevált **gyógyforrás, vese, hólyag- és gyomorbántalmaknál, köszvénynél, hörghurutnál, aranyeres-csomóknál, cukorbetegség, húgyszervi és bélbajoknál stb.**

össz es ásványvizkees edésekben és dogériákban.

Főlerakat: **ÉDESKUTY L.** ásványviz nagykereskedőnél és kir. udvari szállító

Kitűnő mint diätetikus asztali ital, előmozdítja az emésztést a fölfuottság kellemetlen jelensége nélkül, mint a melyet a szénsavval mesterségesen túltelített borvizek előidéznek.

— Brunnen-Diektion Bilin (Oesterreich Böhmen).

BUDAPEST, VI., Erzsébet-tér 8. szám.

Miksa, dr. Messinger Lipót és mások lelkes felkészültségben ültették az ünnepeltet.

— **A német trónörökös előlépett.** A német trónörökös a tavaszi hadgyakorlatok alkalmából őrnaggyá és gárdaezred parancsnokává lépteti elő a papája. A trónörökös rangban elődjei már sokkal fiatalabb korban kapták meg az őrnagyi rangot. Így a mostani trónörökös atyja, II. Vilmos, 22 éves korában, nagyatyja, III. Frigyes császár szintén 22 éves volt; I. Vilmos császár még csak 19 éves volt, IV. Frigyes Vilmos 18 éves korában kapta meg az őrnagyi méltóságot, míg III. Vilmos Frigyes 20 éves korában kapitányi rangról — egyenesen ezredessé léptették elő.

— **Mégis jön a király!** Mint az áprilisi verőfény játszik velünk a csalfa, vak remény. Hol jön, hol nem jön. Tegnap még úgy volt, hogy a Bécsben lakó „legelső magyar ember“ Bécsben marad. Ma azonban a Wiener Allgemeine Korrespondenz kategoricze kijelenti, hogy a király tervezett budapesti látogatása nem marad el s hogy alaptalanok azok a híresztelések, amelyek az utazás elhalasztásáról vagy teljes elmaradásáról szólnak. Ennek az utazásnak biztos ideje egyáltalán nem volt még meghatározva s még eddig nemis tették meg az erre vonatkozó intézkedéseket. A király azonban bizonyosan Budapestre utazik talán már májusban, de legkésőbb június hónap elején, amikor az utazás okvetlenül megtörténik. A király körülbelül két hétig időzik a magyar fővárosban. Éppen ilyen bizonyos az is, hogy a király a koronázás jubileumi ünnepén részt fog venni. Tehát mégis jön a király! Ha nem májusban, akkor júniusban. Ha nem júniusban, akkor júliusban. S ha jön, egyhuzamban nem kevesebb mint 2 (két) egész hétig, azaz 14 (tizennégy) napig időzik Magyarország fővárosában. Ezek után reméljük, senki sem tekint majd keserűséggel a várpalota Duna fölött sötétlő ablakaira. Elvégre lojális és béketűrő szemmel nézve, tizennégy napi fényesség éppen elegendő arra, hogy az év többi 351 napján is elűzze azokról a szomorúan feketéllő ablaktáblákról a sötétet.

— **Papai kitüntetés.** A pápa dr. Bajza István kir. tanácsost, pécsi pénzügyigazgatót, a „Pro Ecclesia et Pontifice“ pápai érdemrend aranykeresztjével tüntette ki.

— **Megszűnt pánszláv lap.** A tót nemzetiségi párt legutóbb „Orava“ czímen lapot indított, mely hivatva lett volna, hogy Árvaországban a tót párt eszméinek tért hódítson, a lap azonban kénytelen volt megszűnni, jelöl annak, hogy az általa képviselt irány pártolásra nem talált.

— **Az egri diákkongresszus.** A magyar főiskolák hallgatói Egerben szombaton és vasárnap tovább folytatták a diákkongresszus tanácskozásait. Szombaton a tanácskozások után nagy lakomát rendeztek, amelyet a Kossuth Lajos emlékének szenteltek, lelkes fogadalmak közt felavatván a *Kossuth-serleget*.

Jelenvoltak: *Babocsay* Sándor orsz. képviselő, *Majzik* Viktor alispán, *Isaák* Gyula főjegyző. *Rátvay* Géza dr. és dr. *Csutorás* László jogtanárok és az ország összes főiskoláinak kiküldöttei.

Az első fogás után *Vásári* István debreceni kiküldött átadta a Kossuth-serleget lelkes beszéd kíséretében *Dubay* István egri jogász elnöknek, k körül összesereglettek a diákok és fogadást tettek, hogy örökké hűvei lesznek a Kossuth-eszméknek. Azután még több felköszöntőket mondtak és a társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Vasárnap délelőtt *Kállay* Miklós elnökle a gyűlést, melyen több életrevaló eszme került tárgyalás alá és fogadtak el.

Vértes István indítványára gróf *Apponyi* Albert közoktatási minisztert az országos diákkongresszus első dísztagjává választották meg lelkesedéssel.

Szemák Jenő a munkáskurzusok és a társadalomtudományi problémák feletti eszmecsere tárgyában alakuló klubokról tart szabad előadást és indítványozza, hogy ezeket minden főiskolára kötelezőnek mondja ki a kongresszus. Az indítványt elfogadták.

Kállay Miklós indítványozza, hogy írjon fel a kongresszus a kultuszminiszterhez a középiskolák mielőbbi államosítása végett. Ezt az indítványt is elfogadták.

Azután a választások következtek. Budapesti vezérképviseleinek *Vértes* Vilmos isiván, kolozsvári képviselő lett *Lam* Károly, vidéki képviselőül *Pelle* Jánost választották meg Nagyváradról.

Este 9 órakor cabaret-estély volt az ifjuság

tiszteletére, melyen az előadó művészek nagy sikert arattak.

A cabaret után táncmulatság volt.

— **Az idő, Békéscsabán** minden átmenet nélkül ma délben a hőmérő árnyékban és a napon 34 fok Reaumur mutatott. Tegnap a hőmérő árnyékban 17 fokot mutatott.

A nyári jellégű hőség következtében az ó-radnai havasokban nagymérvű áradás állott be, mely sok községet árvízveszedelemmel fenyeget. A hatóság széleskörű óvintézkedéseket tett. Az olvadás az utakat sok helyütt megrongálta. *Beszterczén* a hőmérő 35 fok C.

Zimonyban a múlt heti hűvös napokat hirtelen meleg időjárás váltotta fel. A hőmérő ma árnyékban 30 fok C-ra szökött fel.

— **Az olasz királyné betegsége.** Elena olasz királyné folytonosan betegeskedik s majd minden nap erős malaria-láza van. Mihelyt az idő kedvezőre fordul, a királyi család átköltözik *Raconighibe*, ahol Viktor Emánuel király báró *Aehrenthal* külügyminisztert fogja fogadni.

— **Könnyebb lesz az érettségi!** Közvetlenül az érettségi vizsgálatok előtt a hivatalos lap *Apponyi* egy rendeletét közli, mely különös örömet fog szerezni a kereskedelmi iskolák hallgatóinak, azoknak érettségi vizsgálatait a rendelet tetemesen megkönnyíti és egyszerűsíti. A több mint két nyomtatott oldalt elfoglaló miniszteri rendelet lényege az, hogy a tárgyak egy részét összevonták, illetőleg csökkentették. Az írásbeli tárgyakat *hét csoportról ötre*, a szóbeli tárgyait *hatról háromra* szállították le. Az írásbeli tárgyai: magyar fogalmazás, magyar és francia kereskedelmi levelezés, német nyelv és levelezés, kereskedelmi számtan, könyvitelant. A szóbeli tárgyai: I. Magyar irodalom, (különösen az újabb irodalom). A magyar nemzet történelme és a kereskedelem története. II. Közgazdasági ismeretek; (különösen az alkalmazott rész). Jogi ismeretek; (kereskedelmi- és váltótörvény). III. A kereskedelmi földrajz különös tekintettel Magyarországra. Vegytan és áruismeret (a vegytan alapvető része és a legfontosabb áruk). Minden tanuló mind a három csoportnak csak egy-egy tárgyából felel. Az érettségi írásbeli hét nap helyett, csak öt napon át tart, naponként legfeljebb négy óráig s nem májusban, hanem júniusban s rögtön utána a szóbeli következik.

— **Rekvium Forster Gézáért.** *Forster* Géza udvari tanácsos lelkiüdvéért ma délelőtt fél 11 órakor engesztelő gyászistentiszteletet mutattak be a belvárosi plébániatemplomban. A fekete lepellel takart padosorokban nagy gyászoló közönség foglalt helyet, akik közt a család tagjain és a kiterjedt rokonságon kívül ott láttuk *Bujanovics* Sándort, az O. M. G. E. elnökét, *Jovád* István titkár, *Szilassy* Zoltánt és sok másokat. A szertartást *Dakács* János plébános végezte nagy segédlettel, míg az istentisztelet alatt a kóruson az opera énekkara *Szautner* Zsigmond egyházi karnagy vezetése alatt az Engesszer rekviumet adta elő.

— **Bányarobbanás.** Johannesburgból jelentik, hogy a Randvidéki Modderfontainban robbanás történt, melynél három fehér és 15 fekete életét vesztette. Három épület elpusztult.

— **Löttek a népre.** Skwallensken (Saratow orosz kormányzóság) tegnap nagy népgyűlés volt, amelyen ötezer ember jelent meg. A radikális forradalmi párt egy дума-képviselő tagja felszólította a tömeget, hogy támogassa a pártot, erre a prefektus feloszlatta a gyűlést. A nép nem akart széjjeloszolni, mig nem katonaság vonult ki és tüzelt a tömegre. Egy munkás és egy gimnazista meghalt, Kiroszow képviselő súlyosan megsebesült. Kivüle igen sokan megsebesültek.

— **A féltékeny feleség.** Nagyváradon *Alajos* Ferencz iparost alvásközben felesége forró luggal leöntötte, minek következtében oly súlyos sebeket szenvedett, hogy most a halállal vívódik. A letartóztatott asszony előadta, hogy urát brutalitása miatti bosszúból és féltékenységből akarta megölni.

— **Beteg szerb hercegnő.** Helena hercegnő, Péter szerb király leánya — mint Belgrádból jelentik — néhány nap előtt súlyos influenzába esett. A beteg hercegnő állapotában ma lényeges javulás állott be, mindamellett orvosi rendeletre néhány napig ágyban kell maradnia.

— **A pécsi kiállítás megnyitása.** A pécsi országos kiállítás megnyitása előreláthatólag nagyszabású országos ünnep lesz. *Frigyes* főherczeg megérkezése után mint csapatfőparancsnok szemlélt tart a helyőrség felett és meg fogja szemlélni a nevével viselő háziezredet. A szemlérlől visszatérve a főherczeg katonai és számos polgári küldöttséget fog fogadni. A kiállítási területen rendkívül megfeszített tevékenységgel dolgoznak azon, hogy a gazdag kiállítás a megnyitás napjára, amennyire csak lehetséges, teljesen kész legyen. Pünkösdre, amikor országos tornaverseny és lövészverseny lesz Pécsen, a lakások jórészt lefoglalták, de oly bőven történt gondoskodás lakásokról, hogy a legnagyobb idegenforgalom is elkészülve találja Pécs város közönségét.

Dr. *Wekerte* Sándor miniszterelnök, gróf *Apponyi* Albert, *Kossuth* Ferencz, *Darányi* Ignác és gróf *Zichy* Aladár miniszterek az államtitkárokkal, a főrendiház és a képviselőház küldöttségeivel 14-én este fél 8 órakor érkeznek Pécsre a kiállítás megnyitására. A város ünnepi fogadásra készül. *Frigyes* főherczeg, *Isabella*, *Henriette* és *Gabriella* főherczegnők 15-én reggel fél 8 órakor érkeznek Pécsre. A pályaudvaron a miniszterek, a hatóság képviselői fogadják a nagy kísérettel érkező főherczeg fővendőket. Fél 10 órakor a püspökl palotában 15 küldöttség fogadása lesz, előzőleg szemle a helyőrség felett. 11 órakor a kormány tagjai jelenlétében lesz az országos kiállítás ünnepélyes megnyitása, melyre a névre szóló meghívókat a végrehajtó-bizottság május 8-án küldi szét. Délután a vendégek megtéknik a vártemplomot és a kiállítást másodízben. Este a Nemzeti Színházban diszelőadás lesz, mely után a főherczegi család megtékinti a kivilágított kiállítást, majd elutaznak Budapestre. A miniszterek éjjel térnek vissza Budapestre. E hó 11-től kezdve a Budapestről este 10 óra 45 perczkor elinduló és Pécsről éjjelkor visszatérő vonatokhoz hálókocsi-közlekedés lesz berendezve.

— **Linné-ünnep.** Kétszáz esztendeje lesz május 23-án annak, hogy *Linné* Károly természetbúvár született a svédországi Raskultban. Ezt az évfordulót az egész tudományos világon emlékünneppel fogják megülni. Igaz ugyan, hogy *Linné* rendszerét már tulszárnyalták s azóta a természettudomány óriási lépésekkel haladt előre. Mindamellett ő volt az első, aki az élőlények természetrajzát rendszerre emelte és fejlesztette ki. A természetrajz semmi esetre sem fejlődött volna ki oly magas fokra, amelyen ma áll, ha *Linné* nem lett volna. *Linné* születésnapjának kétszázadik fordulóját éppen ezért méltán ünnepelheti a tudományos világ az egész föld kerékén. Upsalában nagy ünnepeket rendeznek, amelyeken a világ minden tudós társasága képviseltetni fogja magát. Minálunk, itt a fővárosban a Kir. Magy. Természettudományi Társulat állat- és növényteni szakosztálya rendez ünnepélyt az Akadémia termében, ahol nagy fényvel fognak áldozni a természet rajongója emlékének.

— **A keresztény-szocialisták alakuló gyűlése Zsolnán.** A zsolnai keresztény-szocialisták e hó 5-én a város háza nagytermében szervezkedő gyűlést tartottak több száz főnyi közönség jelenlétében. A gyűlésen megjelent nagy számmal a vidéki katolikus papság, ott volt *Bobok* Arnold beszterczebányai teológiai tanár, a „Keresztény Szocializmus“ szerkesztője is. Több felszólalás után *Brezsny* zsolnai ügyvédet elnöké, *Ruzsicska* káplánt titkárrá választották meg.

— **Kanyaró a madridi királyi palotában.** Hirt adtunk már róla, hogy a spanyol királyi család nagy veszedelemben van, de különösen az ifjú királyné, aki a napokban anyai örömeit vár. A madridi palotában ugyanis az udvari személyzet között kanyaró lépett föl járványosan és féltik a királynét, akire most kétségtelenül súlyos következményekkel járhatna, ha megkapná a bajt. *Mária-Terézia* infánsnő is megbetegedett kanyaróban, állapota azonban nem aggasztó és láza alacsony. Mai madridi jelentés szerint az infánsnő hőmérséklete 38 fok.

— **Nagy tüzevész.** Stitnában a magyar-brodri kerületben — mint Brünből táviratozzák — tegnap délután újból nagy tűz támadt, melynek tovaterjedését nem bírták megakadályozni. Több mint negyvenöt ház esett a lángok martalékává.

— **Sok por, semmi uszonna.** Tél apó ugyancsak megtréfált az idén bennünket. Keveselte a Szent Gergely naptára által részére kijelölt három hónapot s annyi ideig dőzsölt itt közöttünk, hogy fagyos lehelletét még néhány nap előtt is keservesen éreztük. Tegnap azután kénytelen volt az öreg zsarnok végleg visszavonulni a perzselő napsugarak elől valahova — Grönlandba. Egyszerre zöld lett minden, az orgonák illatoztak s mindenki tödült a szabadba, élvezni a — tavaszt. Legközelebb esvén és legolcsóbb is ott a mulatság, ezrével vonult a közönség a Városligetbe üdülni. Aki kezét-lábát mozgatni tudta: gyalog, kocsin, lóháton, omnibuszon, — ahogy lehetett. Emberember hátán tolongott s rettenetes port vert föl. A köztisztasági hivatal nem számított a nagy népvándorlásra s nem öntözték elegendő mértékben az utakat. Szabó József bizottsági tag ma a tanácsához indítványt adott be, hogy ünnepnap és vasárnap jobban öntözzék a Városliget útjait. A városligeti kávéházak is annyira megteltek, hogy a közönség nagy része nem kapott uszonnát. Pető Sándor ma indítványt tett, hogy a főváros sürgősen építsen még egy kioszkot a Városligetben.

— **Tulipános ülés.** A Tulipán Szövetség Magyar Védőegyesület I. osztálya gróf Apponyi Albertné elnöklété alatt ülést tartott. Geocze Sarolta előadó a szakosztály munkatervéből az elsősorban megoldandó feladatokat ismertetvén, a szakosztály oly naptár kiadását határozta el, amely a nép szórakoztatása és oktatása mellett a hazafias szellemet is ápolja. Ezután a szakosztály Rosenberg Augusztina hozzászólása után elhatározta, hogy a könyvpiacon levő összes népies könyveket beszerzi, azokat szakértőkkel megvizsgálja és a használható terjesztésében közreműködik. Ezzel kapcsolatban a szakosztály elhatározta, hogy a képes levelező-lap kiadással is érintkezésbe lép a magyar történelmi és etnografiai képeslapok kiadása tárgyában. Geocze Sarolta indítványára a szakosztály felkéri a tagtársakat, hogy a munkássággal való érintkezést sürin keressék és igekezzenek a nép bizalmát is hazafias munkásságunk számára megnyerni. E célra Pályi Sándor, az Erzsébet-népakadémia igazgatója készséggel felajánlja, hogy ez intézet és a Szabad Lyceum révén a munkásokkal való érintkezésre az alkalmat megszerzi. Végül dr. Zolnay Jenő egy munkáját mutatja be, amelyben Árpád vezér sírjának helyét állapítja meg. A szakosztály a műnek kiadása előtt Rákosi Jenő véleményét kéri ki.

— **Elragadta az ár.** Dr. Huszka Péter kassai kórházi orvos kocscisa homokért ment a megáradt Hernádhöz. Délelőtt az eperjesi-uti városi telefonon jelentette a rendőrségnek hogy a kocsiszt lovastul, kocsisztul elragadta a Hernád megdagadt vize. A rendőrség nyomban a helyszínére sietett pár tűzoltóval, kik csákyát vittek magukkal. A csis és a lovakat sikerült megmenteni, de a kocsis elmerült a habokban s holtteste sem bukkant többé fel. A tűzoltók csákyákkal kutattak utána, de nem akadtak reá.

— **A fuvaros segédok vasárnapja.** A fővárosban alkalmazott fuvarossegédok gyűlést tartottak tegnap a Jászberényi-ut egyik korcsmájában. A gyűlés elhatározta, hogy a fuvarosokkal csak úgy hajlandók az új szerződést aláírni, ha a májustól augusztusig terjedő időben a teljes vasárnapi munkaszünetet megkapják.

— **Életunt jogász.** Ma este a Lónyay-utca 71. számú ház előtt Dery Endre 22 éves joghallgató a a robogó villamos elé vetette magát. A szerencsétlen ifjút a kerekék annyira összetörték, hogy halálukolva került a Rókus-kórházba. Végzetes tette nek okát nem tudják.

— **Kitüntetett szolga.** A király Ertl Antalnak, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár Részvénytársaság hivatalos szolgájának, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozta. A derék szolga kitüntetését a hivatalos lap vasárnapi számában jelentette.

— **Halálos végzetű tréfa.** Vidám mulatozás, csapongó jókedv, ének és tánc és végül vész és halál. Ez a története annak a tivornyának, amelyet tegnap este rendezett Debreczenben egy uri társaság. A Bika-szálló kávéházában mulattak tegnap este óta s a mulatozás ma hajnalig tartott. A bor gőze már a hajnali órákban a mulatozók fejébe szállt. Józan ember már egyetlen sem volt közöttük. Ott mulatoztak többek között Vályi Nagy Gusztáv közigazgatási gyakornok, akinek már író

neve volt s több dolgozatai több fővárosi lapba is megjelentek. A társaságban volt Bay Kálmán ügyvédjelölt is. Hajnalban Bay Kálmán jökedve tetőfokára hágott. Kiabált, ugrált, az asztalon tánczolt. Végül pedig ittas emberek módjára revolverét kivette zsebéből, a cső végét kezével eltakarta és odaszólt Vályi Nagy Gusztávnak:

— Gusztai te, ha én most agyonlőnék.

— Jőjj, ha mersz — válaszolt a szintén ittas Vályi.

A következő pillanatban a revolver eldőrdült. A golyó Bay Kálmán tenyerén áthatolt, de egyszerűen Vályi Nagy Gusztáv mellébe furódott s a boldogtalan fiatalembernek éppen a szívet ütötte át. A borgőztől ittas társaság minden tagját a rémület egyszerre kijózanította. Vályi Nagy Gusztáv ott hevert a padlón tátonog sebbel, de vérzett Bay Kálmán is. Az orvosi segítség későn érkezett. A vérző Bay Kálmánt bekötötték, de mire orvos érkezett Vályi Nagy Gusztáv halott volt, elvérzett. Még eddig nem tartóztatták le, mert kétségtelen hogy a véres tettet ittas állapotban követte el. Vályi Nagy Gusztáv tragikus halála egész Debreczenben igen nagy szájalmat és részvétet keltett. Zseniális fiatal ember volt. A Bulyovszky-pályázaton katona-dalait jutalmat nyertek s ezenkívül több pályázaton pályadíjat nyert Vályi Nagy Gusztáv szomorú sorsát a véletlen is elősegítette. Rendőri szolgálatot kellett volna teljesítenie szombaton éjjel, de a főkapitányhelyettes hozzájárulásával inspekciós napját elcsérelte, hogy szombaton éjjel Bay-ék társaságában lehessen.

Vályi Nagy Gusztáv holttestét kedden temetik, előreláthatólag az egész város imponáns részvéte mellett. Ravatalára a Debreczeni Csokonai-Kör, a város tisztviselői kara, amelyeknek Vályi-Nagy Gusztáv tagja volt, ezenkívül számos jóbarátja és tisztelője koszorút helyezett.

— **Meghalt a menyasszonya után.** A budapesti államrendőrségnek gyásza van; egy derék, jóra való fiatal tagja vetett véget önkézzel életének. Pintér Aladár segédfogalmazó, tegnap éjszaka agyonlőtte magát. A huszonkilenc éves fiatal embert szerelmi bánat keserítette el. Pintér Aladár már régebben beleszeretett egy vagyonos budapesti család szép leányába, aki viszonzta érzelmeit. Alig néhány héttel ezelőtt meg volt a kézfogó, az esküvő napját is kitűzték s a jegyesek — rózsás reményeket szövöttek — egy élet jövődől boldogságához. A minap váratlanul nagy szerencsétlenség történt: a menyasszony beteg lett s rövid szenvedés után meghalt. A vőlegény nem tudott vigasztalódni s bánatában megfogadta, hogy utána megy a menyasszonyának. Tegnap este egy tűzérhadnagy barátjával bement az Aréna-uton levő Nagy-féle vendéglőbe vacsorázni. Egy pár héttel ezelőtt ott töltött egy estét menyasszonyával és a szüleivel. Ugyanahoz az asztalhoz telepedett le, a melynél akkor ültek. A bánat egészen hatalmába kerítette a fiatalembert, aki poharazás közben keservesen panaszkodta, hogy nem tud felejtetni, neki csak a halál ad vigasztalást. Hajnali négy óra tájban ment el a vendéglőből a két jóbarát. Az utcán elváltak. Pintér Aladár megindult hazafelé, az Elemér-utca 37. szám alá, ahol együtt lakott az édesanyjával. Egyenesen a szobájába ment s ott szíven lötte magát. A revolver durranását senki sem hallotta. Reggel hat óra tájban az anya benyitott a szobába, hol fiát az ágyon fekvő holtan találta. Az asztalon ott feküdt a halott menyasszony arcképe, rajta kusza vonásokkal ez a két szó: Ezzel temessetek el. A tragikus sorsu fiatalember halála nagy részvétet keltett a rendőrségen, ahol hat évig szolgált nagy ambícióval. A halottat anyja kérésére ott hagyták az Elemér-utcai házában.

— **Féltbemaradt jótékonyág.** Hirtelen tragikus halál akadályozta meg Lévy Zsigmond nagyváradi bankigazgatót abban, hogy vagyona felét jótékony célra hagyományozza. Lévy azzal a szándékkal, hogy ilyen értelemben fog végrendelkezni, vasárnap reggelre odahívatta házához a közjegyzőt, hogy végrendeletét megírja, de vasárnap hajnalban hirtelen meghalt, még mielőtt végrendelezhetett volna. A hirtelen elhunyt bankigazgató ötvenhat éves volt; nagy vagyonát, mint nagykereskedő sze-

rezte. Gyermeke nem volt; vagyonának felét már régebben feleségére ruházta, másik feléről pedig most akart rendelkezni, de ebben már megakadályozta a halál.

— **Sakkverseny.** Az Erzsébetvárosi kaszinó versenyének nyolczadik fordulójára már némileg változatosabb volt, mint az előző. Elekes, aki eddig kezdő játékosnál szokatlan erélylyel játszott, Steiner szép és erős játéka előtt kénytelen volt meghajolni. Vas nyert Demeter ellen, dr. Kepes-Erős ellen, Lovas-Merényi ellen. A Bárász-Rothmüller játszma remis lett, míg a Bayer-Forgács és Balázs-Pásztori játszma függőben maradt. A versenyzők állása ez: Bárász 5 és fél (1), Forgács, Steiner 5 (1), Elekes 4 és fél (1), Vas 3 és fél (1), Lovas, Rothmüller 3 és fél, Bayer 3 (2), dr. Kepes 3 (1), Demeter, Erős 3, Balázs 1 és fél, (1), Pásztori (1), Merényi 0.

— **Házasság.** Róna Zsigmond, a Steiner Miksa és Társa szemmagyereskedő cég főtisztviselője vasárnap, e hó 12-én délután négy órakor vezeti oltárhoz Korányi Gizellát a dohány-utcai templomban.

Wagner Lajos e hó 12-én déli fél 1 órakor tartja a Jézus Szent Szive templomában (József-utca) esküvőjét Galaschek Gyula és neje leányával, Margittal.

Goitein Sándor dr. fővárosi orvos, belgyógyász, f. hó 12-én fél 12 órakor vezeti a budai Öntőház-utcai templomban oltárhoz Weber Adolf dr. budai orvos leányát Szerénkét.

Kornai Gyula eljegyezte Fosner Hedviget Budapestben.

Vida Felix, a „Neues Kleines Journal“ főszerkesztője és az „Europa“ irodalmi és könyvnyomda részvénytársaság vezérigazgatója eljegyezte Adler Margitot, Adler Miksa verseczi nagyiparos és nagybirtokos bájos és szellemes leányát.

Fodor Aladár újságíró, „A Polgár“ belső dolgozó-társaság vasárnap délből tartotta meg esküvőjét Fodor Margittal, Fodor Miklós újságíró nővérel a budapesti VII. kerületi anyakönyvvezető előtt. A házasságkötés tanúi: Kiss József, „A Hét“ szerkesztője és Szomaházy István „A Polgár“ felelős szerkesztője voltak.

Vidor Jenő, a Magyar Távirati Iroda munkatársa e hónap 11-én délután 6 órakor tartja esküvőjét Roth Károly és neje leányával, Arankával a ferenczvárosi plébánia-templomban.

Reuther Zsigmond május 12-én délután négy órakor tartja esküvőjét a dohány-utcai izraelita templomban Korányi Gizella kisasszonnyal.

Márkus- és batizfalvi Máriaassy Menyhért cs. és kir. hadnagy eljegyezte Lencz Odón festőipariszkolai igazgató és neje Dulovics Anna leányát, Agnest.

— **Megszökött kereskedő.** Ifj. Kaufmann Bernát csengeri kereskedő csödbe jutván, Amerikába szökött. A passzívák elérik a 100,000 koronát, mely összegben több vidéki bank van érdekelve.

— **A brémai kikötő égése.** Már jelentettük, hogy a brémai szabad-kikötő leégett. Most azt jelentik Berlinből, hogy a tűzvétség, amely a kikötőben pusztított, egyike volt a legnagyobb tűzkatasztrófiának. Az állami raktárszin, amelyben 7000 bál gyapot volt, teljesen leégett. Ezenfelül magánraktárakban 9000 bál gyapot és több száz hordó olaj esett a lángoknak áldozatul. A tűzoltóság a lángtengerrel szemben teljesen tehetetlen volt. A kár közel kétfélmillió márká. Egyre több gyanuk merül fel arra nézve, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. A nyomozás ez irányban erélyesen folyik.

— **Hazai tanszeripar.** A tulipán-szövetség magyar védőegyesület iparvédelmi szakosztálya elhatározta, hogy minden lehető elkövet, hogy már a jövő iskolai év kezdetétől fogva a tanuló-ifjúság író- és tanszer szükségleteit hazai gyártmányú árukból szerezhesse be. E végből az egyesület Erzsébet-körút 6., II. 14. sz. alatti helyiségében folyó hó 13-án d. u. 6 órakor értekezletet tart, melyre a hazai tanszergyártókat és kereskedőket ez uton is meghívja.

— **A négerok gyilkosa.** Berlinben ma itél a postdami legfelsőbb fegyelmi tanács az afrikai Towo gyarmat volt kormányzója, Horn felett, aki barbár módon kiroztatott halálra egy néger fiút, mert lopott. A szerencsétlen néger fiút előbb megbotoztatta és mikor 50 botütés után se akarta elárulni, hogy hova rejtette a lopott jószágot, még huszonötöt veretett rá, aztán egy napra fejjel lefelé egy fára köttette, amibe a megkínzott fiú belehalt. A fegyelmi tanács megfosztotta állásától Hornt és nyugdíját harmadára szállította.

— **Szörnyű emberpár.** Borzalmas lelkű emberek letartóztatását jelentik a trencsénmegeyi Koloróc községből. Valek Medardot az édesanyja elárulta, hogy gonosz tervet sző. Szomszédasszonyát, Rasztocsny Mária-t meg akarja mérgezni, hogy annak ingatlanát megkaparinthassa. Mikor Valek erről értesült, dühében felakasztotta az édesanyját. A gyilkos és felesége beismerték tettüket és azt is bevallották, hogy tavaly maguk gyújtották fel házukat, hogy a biztosítási összeget megkapassák.

A bűnösöket a csendőrség letartóztatta és elkísérték Trencsénbe.

Nem sikerült merénylet. Husz Mihály asztalos segéd féltékeny volt a feleségére. Ma délután beállított a Ráday-utcában levő dohánygyárba, ahol az asszony dolgozik, revolvert rántott és rá-sütötte a feleségére. A revolver azonban csütörtököt mondott. A gyár alkalmazottai erre megrohanták a merénylőt és lefegyverezték. A rendőrség vizsgálatot indított ellene.

Automobil szerencsétlenség. Fiumében tegnap rettentő automobil-szerencsétlenség történt, mely két ember életét követelte áldozatul. Néhány nappal ezelőtt pompás automobil érkezett Amerikából Hoyos Lilián grófnő számára. Tegnap az amerikai soffőrje, valamint Hoyos Edgár gróf soffőrje és Hoyos Gery gróf komornyikja az új automobilon sétára mentek. Visszajövet az amerikai, aki az automobilt vezette, egy szerpentin-utnál nem fékezett eléggé, mire az automobil tizenöt méternyi mélységbe zuhant. Az amerikai szörnyen halt, Hoyos gróf komornyikja pedig, akinél Bismarck Herbert gróf ezüst cigaretta-tárcáját találták, ma reggel belehalt sebeibe. A másik soffőr súlyos sebekkel fekszik a kórházban. Állapotát az orvosok válságosnán mondják.

Halálozás. Czernkovich Ludmilla, született Zloric e hó 4-én meghalt Zágrábban.

Weltner Jakab gyáros hült tetemét tegnap kísérték rendkívül nagy részvét mellett örök nyugalomra a Széchényi-utca 8. sz. gyászházba. A végtisztességre a főváros társadalmának előkelősége; a kereskedelmi körök és iparvállalatok vezető férfiai közül számosan voltak jelen. A templomi karének és Lazarus Adolf főkéntornak gyászzenéi után dr. Kohn Sámuel főrabbi méltatta azokat az érdemeket, melyeket az elhunyt a kereskedelem, mezőgazdaság és jótékonykodás terén kivívott.

Özv. Bösch Antalné, szül. Krentl Teréz e hó 6-án meghalt hosszas betegség után 76 éves korában. Halálát a jámbor és jótékony matrónának hat gyermeke és nagy rokonság siratja. Szerdán, május 8-án délután fél 4 órakor temetik a kerepesi-úti temető házából.

Schlichter Adolf földbirtokos, Hevesmegye törvényhatóságának bizottsági tagja, május 6-án meghalt rövid szenvedés után 83 éves korában.

Dr. Plancz Gyula ügyvéd, Abaujmegye törvényhatóságának tagja, május 5-én meghalt Szikszón.

Krausz Dávid nagykereskedő, a budai izr. hitközség volt elnöke, május 5-én meghalt hosszas szenvedés után 70 éves korában.

Özv. Lindenbaum Bernátné szül. Wachsmann Fanny május hó 6-án meghalt életének 70-ik évében.

Kifosztott sirok. A nápolyi városi tanács, a temetők rendezésénél hajmeresztő visszaélésekre jött rá. Kiderült ugyanis, hogy a temető-igazgatóság személyzetéből egész rablósözvetkezet alakult, amely rendszeresen fosztogatta a sirokat. Amit a sirokban találtak — ékszereket, öltönyöket, emléktárgyakat, virágokat, koszorúkat, párnákat, mind összegyűjtötték és eladogatták. Sőt attól sem riadtak vissza, hogy a halott asszonyok haját levágták és eladták a paróka-készítőknek. Az ocsmány rablósözvetkezet valósággal részénytársasági jelleggel bírt. A rablott tárgyakat pontosan felosztották egymás közt. A bűnösöket letartóztatták és átadták az illetékes hatóságnak. A rablók a kamorra szövetségesei voltak. A városban nagy izgalmat kellett ez a felfedezés.

Életunt emberek. A Damjanich-utca 35. számú házában ma éjszaka agyonlőtte magát Egyházy József urasági inas, aki bár Thoroczkay Miklósnál volt alkalmazva. Hogy a huszonnégy éves legény miért ölte meg magát, nem tudják. — Iványi József napszámos az éjjel a Román-ut közelében a főváros felé robogó expresszvonat elé vetette magát, amelynek kerekéi agyonzúzták. Az öngyilkos ember zsebében egy levelet találtak, amelyben bucsuzik az életől. — A Váci-körtut 15. számú házában ma reggen szíven lötte magát Kircsi István tizenhat éves napszámos. Okát nem tudják. A rendőrség mind a három életunt ember holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitette. — A mult éjjel a Ferencz József-köpartól a Dunába ugrott egy ember s nyomban elmerült a hullámok közt. Hogy kicsoda, még eddig nem tudják.

Halálos lovaglás. Rádi József tyukodi jómódú fiatal gazda tegnap reggel kiment lóháton a vetést nézni, a ló a kubikgödör mellett lévő hat méter mély vízbe zuhant és gazdáját maga alá temette.

Hosszas keresés után ma reggel huzták ki Rádi holttestét. Rádinak tegnapra volt kifizve az esküvője.

A fűszeresegédek elégedetlenek. A fővárosban dolgozó fűszerkereskedő segédek elégedetlenek jelenlegi helyzetükkel. Tegnap délután a Damjanich-utca 25. számú házában udvarán, mintegy háromszázan gyűlést tartottak, amelyen helyzetük javításának módjait vitatták meg. Főbb követeléseik a harmincz korona heti munkabérmínimum, a szakegyesületi munkaközvetítés, napi tizenegy óras munkaidő és teljes vasárnapi munkaszünet. A segédek a követeléseket memorandumba foglalták, még tegnap este átadták a fűszerkereskedőknek a kivánsággal, hogy május tizenketedikéig választ kapjanak.

Elfogott sikkasztó. A berlini Friedländer és Pollák bankbizományi cég sikkasztó tőzsdei képviselőjét, Wegnert, aki megszökött, sikerült kézre keríteni. Wegner az örültség jelei mutatkoztak, tehát beszállították a tébolydába. Valószínűnek tartják, hogy Wegner tetteti az örültséget. A cég, amelynek kárát 300.000 márkára becsülik, felszámol.

Az amerikai munkások sztrájkja. A newyorki gözhajózási társaságok alkalmazottai kijelentették, hogy a kikötői munkások többsége újból munkába állott. Az ideérkezett Umbria kirakása nem ütközött nehézségekbe. A Grönland, valamint több más gőzös, amelyek a berakás miatt halasztást szenvedtek, ma indulnak.

Urileány öngyilkossági kísérlete. Ma délután félhat órakor Winter Lenke huszonnyolczéves szepesi születésű urileány a keleti pályaudvar érkezési oldalán kreozotban oldott két gramm szublimátot ivott. A mentők a súlyos belső sérülést szenvedett leányt a Rókusba szállították. Öngyilkosságának oka szerelm volt. Állítólag a pályaudvar egyik tisztviselőjébe volt szerelmes.

Gyermek a villamos alatt. A Hungaria-uton tegnap este felé szörnyű módon lelte halálát Kátóna Mihály gépész három éves kis leánya. Kátóna a feleségével ment együtt, előtűk vezette a cseléd a kis leányt. A Szabóky-utca sarkán, amikor a tulsó oldalra kellett volna átmenni, a gyermek egyszerre ott hagyta a cselédet s oda akart futni a szülőihez. Amikor azonban a villamos sínre ért, az arra robogó 176. számú villamos kocsi elé került, amely keresztül ment rajta. A kis gyermek nyomban meghalt. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Gázrobbanás. A Csengery-utca 57. számú házában Nádas Márton savanyuvíz-kereskedő raktárában ma délelőtt gázrobbanás történt. Róth Sándor üzletvezető már reggel észrevette, hogy gázzzag van a raktárban. Behívatta Scheffer János házmestert, aki létrára állva, égő gyújtóval vizsgálta a csöveket, hogy hol van a nyílás. Amikor a menyezetiért, egyszerre csak nagy dörrenés hallatszott. Scheffer házmester lezuhant a létráról s ráesett az éppen alatta álló Róth Sándorra. A robbanás oly erős volt, hogy a házmester arcán és kezén súlyos égett sebeket szenvedett. Az üzletvezető szintén megsérült. A mentők mind a két sebesültet a Rókus-kórházba vitték.

Rajeczfürdő igazgatósága állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselőknél, illetve alkalmazottaknál, továbbá lelkészeknél, tanítóknál és gazdászoknál ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasuti állomás a fürdőtelepen.

A Beketov-czirkususz előadásai nap-nap után jobban tetszenek, a közönség esténként színlígt megölti a czirkuszt, amelynek műsora maga elsőrendű számokból áll. A gazdag műsorból megemlítjük Zula ágyukirályt, Lepique légtornászokat, Gobert Belling és Bermant testvérek bohócok.

A magyar tekeasztal-ipar, hogy a mai polczra emelkedhetett, ebben nagy része van Horváth és Csillag fővárosi tekeasztalgyárosoknak (Király-utca 19.) mely gyár tulajdonosai fiatal, törekvő, magyar emberek, kik szerényen bár, de annál nagyobb sikerrel működnek, úgy, hogy fölveszik a versenyt a hasonczégekkel, melyek osztrák produktumokat kultiválnak. E cég, mely e téren a lehető legnagyobb rekordot érte el, megérdemli, hogy a magyar kávéosok pártfogóják megrendeléseikkel.

Tavaszi évad a budai Szt.-Lukácsfürdőben. A jelenlegi átmeneti időszakban számosan látogatták a külföldről és belföldről a Szt.-Lukácsfürdőt, melynek kénes hévforrása és ásványiszapfürdője az egész éven át használtatnak. Felemlítjük az április hónapi fürdővendégek névsorából a következőket: Gogola Giacomo, bankár, Verona; Hausmann Georg, gyárigazgató, Heidelberg; Jonescu Gregore, mérnök, Baeu Moineat; Radulovics Dragomirné és leánya, Belgrád; Tauber Sándor, kereskedő, Wien Karanarovics és neje, Belgrád; Moravescu Marin, Craiova; Pavlovics Mihály, neje és kísérete, Belgrád; Vljavesavljevics Jovo, mérnök, Sofia; dr. Pláger József, József, orvos, Nagykörs; Bartsch Dezső, mérnök, Zólyom-Brezó; Reznicek József, cs. és kir. százados, Debreczen; dr. Stodola Emil, ügyvéd, Liptó Szt.-Miklós; Leib Vilmos, bankigazgató, Czegléd; Frenner Ferencz, Ó-Becse; Macskovics Pál, lelkész, Kalocsa; Tüzes Karácsony és neje, kir. közjegyző, Deés; Vákár László és leánya, földbirtokos, Gyergyó Szt.-Miklós; Rosenberger Sándor, Zalaegerszeg és még számos előkelő vendég a külföldről és belföldről.

Rendőri hírek. Erdőégés A Mátyás-hegyen tegnap kigyuladt a fenyveserdő, de szerencsére csak százhusz négyszögöl területen égett le, mert a környékbeli lakosság eloltotta a tüzet, még mielőtt nagyobb veszedelem származott volna. A tüzet gyújtogatás okozta. — **Eltűnt emberek.** Vekes Endre ügyvédsegéd a minap eltávozott a Rákóczi-ut 4. szám alatt levő lakásáról s azóta nem tért vissza. Felesége számára egy levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy megöli magát.

Keresi a rendőrség Fehér Ilona gyári leányt is, aki a Felsőnálya-utca 9. száma alatt levő lakásáról tűnt el. Szüleinek azt írta, hogy kedvesével, Némethi Györggyel együtt elemészté magát, mert nem lehetnek egymáséi. — **Baleset.** Lác Ödön felsőipariszkolai igazgató a Népszínház-utczában leugrott a robogó villamosról, miközben elesett és a jobb karját eltörtte. A mentők lakására vitték. — **Sikkasztó irnok.** Grünspan Izidor vaskereskedő följelentést tett a rendőrségen, hogy irnoka, Reitter Manó 35 éves 1385 koronát sikkasztott és megszökött. A rendőrség keresi a sikkasztó irnokot.

x Zászlók. címerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u., 17. sz. Arjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 f.

x Podor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Nászajándékok Rothauser, Deák-tér 6. sz.

x Különös figyelmébe ajánljuk olvasóinknak a Szilágyi és társa hitel- és parcellázó vállalatát (Károly-körtut 3.), amely czég azon kevesek közé tartozik, mely a pénzügyetek lebonyolítása körül a legnagyobb pontossággal s lelkiismeretesen jár el. Konvertál a legújantósbabb feltételek mellett pénzkölcsönöket.

Fülöp Julis Pesten.

— Saját tudósítónktól. —

A debreczeni tömeges angyalcsinálás szenzációja kapcsán, egy rövidke cikkben emlékeztettünk arra, hogy Debreczen nem áll egyedül az ilyen szenzációval és állítottuk, hogy mindenütt, ahol emberek élnek együtt, még a legkisebbke faluhelyen is, van egy vagy több olyan kuruzsló asszony, aki rendszeresen üzi a gyermek-elhajást. Debreczenben mindössze is csak annyi történt, hogy a Fülöp Julis üzelméi véletlenül kipattantak. Ez azonban ismétljük, egészen jelentéktelen mellékkörülmény, mert hogy Fülöp Julisok vannak mindenütt és hogy dolgoznak is, azt tudjuk és tudtuk a debreczeni eset szenzációja előtt is. Az aktualitás legfőljebb arra lehet jó, hogy emlékeztessen a meglévő helyzettel szemben az elődázhatatlan szükségességre. A debreczeni eset alkalmából irt cikkünkben nagyon tárgyilagosan megvilágítottuk a kérdést és a vaskalapos, prüd erkölcsi dogmákkal szemben konstatáltuk, hogy emberi gyarlóságunkból kérérlhetlen és változtathatatlan kényszerűséggel folyik, hogy gyöngék, eltévelyedők vagyunk;

Baldócz gyógyfürdő a magyar Karlsbad

(házilag kezelve) a Tatra déli részén.

Lithion, vasas, glambersó. Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujman felépített hidegvíz-gyógyintézet. Oertel-féle terraintúra. Gyógyforrásokai Egenranguak Karlsbad, Rohits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lobogó fürdő, pezsgő fürdő és mörfürdők olcsón kaphatók. Szepesmegyegyében. Vasutállomás Szepesváralja. TELEFON 79—02

Baldóczy Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál specziifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavarokat megszünteti. A Baldóczy Deák-forrás megrendelhető Baldóczon a gyógyfürdő igazgatóságánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 10. szám. TELEFON 79—02.

a *Fülöp* Julisok munkája tehát kelendő lesz mindig titokban, mindaddig, amíg emberek fognak élni a földön. Azaz, hogy a *Fülöp* Julisok munkája csak addig tart, amíg egy őszintébb társadalmi fölfogás nem fog jogot adni az orvosnak arra, hogy elvégezze a könyörületnek ezt a munkáját is. És ismétljük, hogy egyedül az orvos az, akit erre tudása, lelkiismereti belátása fölszabadíthat.

De a fölszabadításnak el kell következnie mielőtt, mert a *Fülöp* Julisok munkája szörnyű, romboló a maga tudatlanságában. Bizonyosság reá a debreczeni eset, és egy másik, amelyet itt Budapesten vetett most fölszínre a véletlen. Ugyanaz a véletlen, amely a debreczenit fölvetette és amelyik igazol egyszermind bennünket is, hogy a baj nem szörványos, hanem állandó és mindenütt meglévő.

A budapesti *Fülöp* Julis átkozott keze megölt egy fiatal, szép és tehetséges színésznőt. A szerencsétlen fiatal teremtésnek meg kellett halnia azért, mert gyöngye volt a leghatalmasabb, a mindenható emberi ösztönnel szemben. Meg kellett halnia mert szeretett. Meg kellett halnia, mert a hipokrita társadalom, amely szégyenbélyeget süt a házasságon kívül születő gyermeknek és az életet adó anyának is a homlokára, megtiltja a tévelygőnek, — ha ugyan tévelygő a szerencsétlen, — hogy a szégyen elől meneküljön. Elzárja előle az orvost és szeges korbáccsal kergeti bele a kuruzsló aszszonyok gyilkos karjaiba.

Bársony tanár Baross-utcai szülészeti klinikájára négy nap előtt beszállították *Goálík* Emma huszonkétéves színésznőt, a szini akadémia végzett növendékét. A fiatal leányt vérmérgezés tüneteivel élet-halál közt vitték a klinikára. Vele jött a szállító-kocsin háziorvosuk, *Schrott* dr. is, aki elmondta, hogy a leány áldozatul esett egy gyermekgyilkos boszorkánynak. *Goálík* Emma 2 napig feküdt a klinikán. A második napon magához hívatta a tanáregédet s a következő vallomást tette előtte:

— Viszonyom volt egy színésszel. A nevét nem árulom el, mert neki semmi köze a szerencsétlen fordulathoz. Mikor észrevettem, hogy a viszony nem marad eredménytelen, elmentem egy szülésznőhöz, aki tizenöt forintért vállalkozott, hogy megszabadít szégyenemtől. Tapasztalatlan voltam s az asszony csábított rettenetes módon, előadta, hogy egy magamfajta tisztességes leány egész jövőjét kockára teszi és kis áldozattal megszabadulhatok minden szégyentől. Én ráálltam, hallgattam rá, elvesztettem az eszemet és meg hagytam magam operálni. A szülésznő nevére már nem is emlékszem, csak azt tudom, hogy a Baross-utczában lakik és egész klinikája van szerencsétlen, bűnbeesett leányok számára.

Többet nem mondott *Goálík* Emma. Összeesett és meghalt. Halála előtt a háziorvos, *Schrott* Antal dr. és a leány anyja, *Goálík* Károlyné, a Nemzeti Színház öltözőjébe a rendőrségen jelentették a babaasszonyt. Szigorú vizsgálat indult meg s a főkapitányság véleményért átirat a *Bársony*-klinikára. *Bársony* tanár véleményében megírta, hogy a szerencsétlen leány bevallotta szomorú szerencsétlenségét. A kiváló orvos tanár közölte azt is a rendőrséggel, hogy tenni kell végre valamit a gombamódra szaporodott szülésznők megrendszabályozására, akiknek folyton több és több az áldozatuk. Azt is konstataálta a klinikai átirat, hogy *Goálík* Emma halálát tényleg vérmérgezés okozta, a vérmérgezést pedig valamely idegen tárgy beavatkozása idézte elő.

A rendőrségen nagy titokban és nagy erélyvel folyik a vizsgálat. Már nyomában vannak a bűnös asszonynak, akit bizonyosan el is ér a súlyos büntetés. Ezzel a büntetéssel azonban épenséggel nem lesz ez a sötét társadalmi baj orvosolva. Mert mi eredménye lesz annak, ha Debreczenben és Budapesten egy-egy kuruzsló asszonyt megbüntetnek. Mit fog ez a többi száz és ezer titkos klinika dolgán változtatni. A titkos klinikákon, ahol tizenöt forintért megölnek egy anyát és egy gyermeket.

Sürgősen és határozottan cselekedni kell itt. Az orvosnak jogot kell adni a beavatkozásra. Ez az egyetlen helyes és becsületos dolog, amit tehet.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Városi tisztviselők értekezlete.

Mindenfelé mozgalom, a társadalom minden rétege igyekszik életjelt adni magáról, feltárja sebeit, hangoztatja igazságait. Vasárnap délelőtt Budapesten az újjáéledés nagytermében Magyarország városainak tisztviselői gyűltek össze értekezletre, hogy anyagi helyzetük javítása felől tanácskozzanak. Helyes a cél, amit kitűztek maguk elé, csak a módját vétessék el. Tavaly alakult meg Szent-István napján az Országos Tisztviselői Szövetség, amely az ország összes tisztviselőinek egyesítését írta lobogójára s máris negyvenezer tagot számlál, annak az aegise alatt többet vivhatnának ki a városi alkalmazottak, mint széttagoltan. Egyébként az értekezleten, amelyen *Szász* József országgyűlési képviselő is megjelent, 18 város 34 taggal képviseltette magát.

Mandel József korelnök az einöki tisztségre *Bodry* Mihályt, alelnökül *Kindlovics* Istvánt és *Arányi* Dezsőt, előadóul pedig *Dadej* Gyulát ajánlotta, mire *Kindlovics* István megnyitotta az ülést. Fölkérte *Arányi* Dezsőt, hogy a mai összejövetel célját ismertesse.

Arányi Dezső kérte a megjelenteket, hogy ragaszkodjanak a programhoz és maradjanak meg annak a céljának a keretében, amelynek az érdekében összejöttek. A vármegyei tisztviselők országos mozgalomához hasonlóan, a következő szervezkedési módszert tartja legalkalmasabbnak arra, hogy a városi tisztviselők nehéz anyagi viszonyaikon javítsanak:

Mindenekelőtt szükséges, hogy a városi tisztviselők mindazt, amit a szervezkedés nagy eszméje megkíván, megtegyenek. Elsősorban szükségük van tehát egy országos egyesületre, amelynek első teendője volna az ország legalkalmasabb helyén kongresszust tartani abból a célból, hogy a mindinkább aggodalmassá váló helyzetet egy memorandumban ismertessék és a törvényhozástól orvoslást kérjenek.

Kindlovics István, *Dodej* Gyula és *Schmidt* János utáni zajos éljenzés közepette *Szász* József országgyűlési képviselő emelkedett szólásra. A kormány tudatában van annak, ugymond, hogy ez a tisztviselői kar hátrányos helyzetben van. Ennek a helyzetnek megváltoztatását szükségesnek is tartja. Ugy a pénzügyminiszter, mint a belügyminiszter behatóan foglalkoztak ezzel a kérdéssel. Ajánlatosnak tartom tehát, ha az értekezlet egy bizottságot küld ki, amely a holnapi nap folyamán felkeresi a két minisztert és kérdést intéz hozzájuk az iránt, hogy a városi tisztviselők helyzetének megjavítása érdekében mit hajlandók tenni a jövőre nézve. A két miniszter nyilatkozata alapján lehet csak a részletes tárgyalásokba bocsátkozni és a memorandum szövegét véglegesen megállapítani. Junius közepéig azonban föltétlenül a képviselőház elé kell terjeszteni a föllíratot, hogy arról az 1908. évi állami költségvetés tárgyalásánál atározatot hozhasson.

Szász József országgyűlési képviselő szavait nagy ovációval fogadták és indítványa alapján *Arányi* Dezső és *Mandel* József hozzászólásai után megállapodtak abban, hogy holnap délben *Szász* József vezetésével az elnökség tisztelegni fog a pénzügyi és belügyminiszternél.

Fehérmegye törvényhatósági ülése. Fehérmegye törvényhatósági bizottsága ma tartotta gróf *Széchenyi* Viktor főispán elnöklété alatt rendes közgyűlést. Érdeklődést keltett *Szűts* Jenő alispán indítványa az egygyermekrendszerben jelentkező bajok orvoslása dolgában. Az elnök főispán hozzászólása után a közgyűlés elhatározta, hogy bizottságot küld ki az egygyermekrendszer tanulmányozása dolgában. Hevesvármegye feliratát a alkotmánybiztosítékok tárgyában, Szabolcsvármegye feliratát a kiegyezési tárgyalások érdekében és Szeged város feliratát a progresszív adórendszer életbeléptetése tárgyában pártolólág terjesztik fel a képviselőházhoz. Végül a közgyűlés Rákóczi Ferencnek Trencsénben állítandó emlékoszlop költségeihez 50 koronával járult hozzá.

Csanád vármegye köztörvényhatósági bizottsági ülése. Csanád vármegye köztörvényhatósági bizottsága ma tartotta rendes évnegyedes közgyűlést, amelyen jelen voltak *Justh* Gyula képviselőházi elnök és *Návay* Lajos alelnök is. A köztörvényhatóság tudomásul vette a törvényhatósági bizottságnak az 1906. évről betervezett jelentését, valamint az alispánnak az elmúlt évnegyedről szóló jelentését. Azután tárgyalás alá vették Szabolcs vármegye átiratát. *Návay* indítványát egyhangulag elfogadta és pártolást végett közli az ország összes köztörvényhatóságaival. Lelkes ünneplés tárgya volt *Hervay* István alispán, akinek kezdeményezésére a

megye 320,000 korona költséggel 420 munkáslakást épített. *Návay* Lajos a törvényhatóság nevében mond köszönetet *Hervay* István alispánnak ebbeli fáradságát nem ismerő ténykedéséért és kiemelte, hogy *Hervay* fáradhatatlan buzgósága tette lehetővé, hogy az abnormális pénzügyi viszonyok között a munkások olcsó hajlékot kaphatnak.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Harcz a Nemzeti Szalonban.

— Saját tudósítónktól. —

Az ellentétek, melyeket jóelőre vázoltunk, tomboló viharrá szilajodtak a Nemzeti Szalon vasárnapi közgyűlésén. Csunya, esztétikátlan háborúság tombolt a hajlékban, melyet nemrég a művészetnek szenteltünk föl ünnepi érzéssel és többszörösen kell sajnálnunk a szenvedélyek ily féktelen kitérését azon a helyen, melyet egészen másféle működésnek szántunk. Mindennek ellenére messzebbre látó szempontokból örülünk ennek a viharoknak, mely talán egy kissé meg is tisztította a levegőt. Nem mintha békét teremtett volna. Sőt ellenkezőleg: háborút manifesztált, többé ki nem egyenlíthető, engesztelhetetlen háborút. De ez a háború a legegészségesebb közül való, mert őszinte, mert szükségszerű.

Gyökeres, esszenciális ellentétek kerültek az események által tiszta világításba. Mi már régen hirdettük őket harcosok kedvével. Két különböző bolygó emberei ütköztek most egy nagyon természetes ütközésben, mert lehetetlen, hogy valaha is megértsék egymást. Azok, akik hideg józansággal üzik a művészet kenyeradó mesterségét és cigánykeréket hánynak a közönség kegyeiért. És azok, akik az egyéniség szabad és szent megnyilatkozásának érzik a művészetet, viselvéni érette a vérkeresztséget. Valóban, ezek meg nem érthetik egymást. Tudhatják kitűnően az alapszabályokat, de művészi vágyakat megérteni sosem fognak a Szalón mostani urai. Zenével nem lehet megindítani a botfülleket.

Mert ők győztek vasárnap a Szalonban, megtörtént az a jelentéktelen dolog, hogy a modern művészet megbukott egy apró-cseprő kis csatamezőn, ahol természetesen nem a kvalitások, hanem a számok ütköztek. Az éhesek többségben voltak. A moderneknek most már csak egy konkluziójuk lehet: véglegesen le kell számolniuk minden egyeskedéssel, megalkuvással. A Szalón uraival nekik nem szabad osztozkodniuk még a kenyéren sem.

E diadalmas győzöket még csak nem is valóldolhatjuk; ők lényegük szerint nem is tehetek másként és ezuttal legalább őszinték voltak. De vannak olyan szépséghibáik, melyek már nem művészi, hanem erkölcsi elvekbe ütköznek!

A leggyászosabb közülök: *Rubovics* Márk, akit jelentőségén felüli részletességgel legutóbb jellemeztünk. A vasárnapi közgyűlésen ő maga jellemezte magát, amikor szemérmetlen cinizmussal bevallotta, hogy tisztviselő léteire agitált, sőt megtevesztő leveleket küldözgetett komisz kortesfogásul. Azt még sem hinnék, hogy ezek után megmaradhat kised hivatalában. És hogy általában hivatalt viselhetnek olyanok, akik saját képeiket árulhatják.

A botrányt különben az a kínos kis agitáló levél kavarta fel, melyet mi lepleztünk le vasárnapi számunkban. Azóta állítólag kiderült, hogy *Hegedüs* László fogalmazta; mások *Pentelei* Molnárnak sejtik e magas értelmiségű alkotás szerzőjét. Azokközül, akiket jobb művészeink közül fedeztetil maguk közé választotta *Hegedüs*ék, ma *Márk* Lajos küldött be hozzánk egy nyilatkozatot, melyben felháborodva tiltakozik a szolidaritás ellen, kijelenti: a kortes-leveletről nem is tudott és hogy nagyrabcsúli a „hóbortos” művészeket. Várjuk a többiek érélyes nyilatkozatát is, mert föl sem tehető, hogy tisztséget vállalnak azokkal közösen, akikkel nem éreznek közösséget. Azon előzmények után, melyek ily élesen megvilágították a helyzetet.

A közgyűlést, a melyen mintegy százötven tag vett részt, pontban 10 órakor nyitotta meg *Fer-*

renczy Károly festőművész, a Szalon alelnöke. Jelen voltak a művészekon kívül *Bárczy István* polgármester és *K. Lippich Elek*, a kultuszminisztérium képviselője.

Az elnök rövid megnyitó beszéde után Ernszt Lajos igazgató hangsúlyozta, hogy a Nemzeti Szalon vezetősége minden irányzat előtt mindenkor készségesen nyitotta meg kapuit s hogy mi sem állt tőle távolabb, mint az a szándék, hogy bármely művészi irányt elnyomjon. (Helyeslés és ellenmondások.)

Déry Béla titkár ezután beszámolt a Nemzeti Szalon tavalyi működéséről.

A felmentés megadása után a közgyűlés vezetésére *Szinnyey-Merse Pált* kérték föl, aki rögtön el is foglalta az elnöki széket.

Dr. Rózsa Miklós panaszolta el azután, hogy a vezetőséget a legutóbbi időben sok méltatlan átmadás érte azok részéről, akik a Szalon küzdelmeiből sohasem vették ki részüket. A támadásokkal szemben bizonyítja, hogy a vezetőség tagjai annak dacára, hogy a modern irány követői, nem „hóbotortasok” s mindenkor megtették kötelességüket.

Both Menyhért konstatálja, hogy a Ferenczy-féle kiállítás a választmány kijátszásával letesült.

Dr. Rózsa Miklós rendkívül éles hangon reflektált *Both* támadására és statisztikai adatokkal bebizonyította, hogy a Ferenczy-kiállítás várakozáson felül sikerült. A Nemzeti Szalon fejlődése mutatja, hogy a vezetőség helyes irányban halad. Nem így azok, akik a vezetőség működésével elégedetlenek. Céljaik elérésére a legnemtelenebb eszközöket is jóknak tartják. Fölolvass egy levelet, amelyet kevéssel a közgyűlés előtt a tagok egy részének küldtek, amelyben arról értesítik azokat, hogy a közgyűlést nem a kitűzött időben, délelőtt tíz órakor, hanem közébejött akadályok miatt délután négy órakor tartják meg.

A leleplezésre óriási botrány tört ki:

— Csalás!

— Ki csinálta?

— Kik a hamisítók? — hangzott minden oldalról.

A zaj lecsillapultával *Ferenczy Károly* kért szót s elismerte, hogy kiállítását az alapszabályoknak idevonatkozó pontjainak figyelmen kívül hagyásával rendezték, konstatálta azonban, hogy szabályok szem előtt tartásával lehetetlen kiállítást rendezni. Az alapszabályokat egyébként nem is ismeri. (Nagy zaj.) Már most bejelenti, hogy esetleges újra való megválasztását nem fogadja el, mert tudja, hogy nemcsak a tagok között, de a vezetőségben is sok az ellensége.

Ernszt Lajos kelt ezután a vezetőség védelmére s tudomására adta a gyűlésnek, hogy a vezetőség már régebben elhatározta a kiállítási rendszer megváltoztatását. Ennek a határozatnak alapján tartották meg a Ferenczy-féle kiállítást is.

Gerő Ödön és *Pekár Gyula* felszólalásával befejeződött a vita s a közgyűlés a választásokra tért át.

Elnökké gróf *Andrássy Gyula*, alelnökké *Szinnyey-Merse Pált* és gróf *Edelsheim Gyulay Lipót*ot, ügyvezető igazgatóvá *Ernszt Lajos*t, művezető igazgatóvá *Margittay Tihamért* választották. Választmányi tagok lettek (művészek): *Bruck M.*, *Knopp*, *Hegedűs*, *Glatter*, *Margittay*, *Molnár*, *Radnai*, *Szonos*. Műpártolók: *Hatvani-Deutsch József*, báró *Feilitzsch Berthold*, *Pekár Gyula*, *Kauszer Gyula*, *Wodianer Hugó*, *Kohner*, *dr. Bálint*, *Bobula János*. A pótválasztmány tagjai ezek lettek (művészek): *Keményffy Jenő*, ifj. *Borkos Antal*, *Eder Gyula*, *Márk Lajos*, *Vidor*. Műpártolók: *Dr. Rottenbiller Ödön*, *Fényes Dezső*, *Burchard-Béla*, *vári Konrád*, *Wolfner József*, *dr. Jánossy Béla*. Felügyelő-bizottsági tagokká ezeket választották: *Andrássy Antal*, *Károlyi György*, *Próbald Lajos*, *dr. Vajda Adolf*, *Lederer Sándor*, *dr. Grauer Vilmos*, *Zimburg Alajos*.

A választások megejtése után elsőbbsen *Ujházi Ferencz* tiltakozott az ellen, hogy a Szalon épületére nem tüzték ki a nemzeti lobogót, majd *dr. Rózsa Miklós* tett indítványt, mivel azonban indítványát nem nyújtotta be írásban, indítványát nem akarták meghallgatni. Óriási lármá kerekedett. *Rózsa Miklós* tulharsogta a zajt s követelte, hogy a Nemzeti Szalon tisztviselői ne lehessenek olyanok, akik egyszersmind kiállítók is.

Déry Béla titkár hevesen tiltakozott *Rózsa* inszINUACIÓJA ellen, mintha ő titkári állását arra használná fel, hogy képeit a tárlatra becsémpéssze.

A lármá *Déry* szavai alatt még fokozódott és *Szinnyey-Merse Pál* elnök kénytelen volt a közgyűlést berekesztetni.

A kedélyek a gyűlés bezárása után sem csillapultak, egymást érték az izgatott szóváltások.

(*) **Operaház.** Kedves viszonyítás ünnepe volt a „Walkür” tegnapi előadása. Hosszas betegség okozta majdnem ötnegyed évi távollét után megjelent ismét a színpadon *Diósné*, a mi legkiválóbb

Brunhildánk, akinek hiányát operánk műsora nagyon megérezte. Mindenki tudja, hogy ha egy énekesnő ilyen hosszú ideig kénytelen a hangját pihentetni, akkor az — műnyelven szólva — „berozsdásodik” és hosszabb vagy rövidebb időbe telik, amíg visszanyeri — ha ugyan egyáltalán visszanyeri — régi erejét, fényét és rugalmasságát. Örömmel konstatálhatjuk, hogy *Diósné* hangján ennek az ugynevezett berozsdásodásnak semmi nyoma. Melegen, érczesen cseng az ma is, legfőleg talán hamarabb kifárad, de néhány föllépés után bizonyosan ez is el fog mulni. A „Hoitohót” a művésznő talán az izgatottság miatt némi megerőltetéssel, de ép oly bravúrral vágta ki, mint azelőtt és általában egész szerepét győzelmesen énekelte végig. A közönség rendkívül melegen fogadta kedvenczetét és az előadás folyamán minden alkalmat felhasználott rokonszenvének kimutatására. A lelkes ünneplés a második felvonás után érte el tetőpontját, amikor a művésznőt legalább tizszer tapsolták ki és a szebbnél-szebb virágadományok, a melyekkel őt tisztelői elhalmozták, egész tündérkertté varázsolták a színpadot. A *Kerner István* karnagy vezényelte előadás egészben véve magas színvonalon állott. *Diósné* mellett a főszerepekben *Vasquezné*, *Valent* Vilma, *Anthes*, *Beck* és *Kornai* tüntette ki magát.

Ma *Arnoldson Szigrid* a „Faust”-ban folytatta vendégszereplését. Eddig talán csak egyszer vagy kétszer énekelte nálunk *Margitot*, annál érdekesebb volt tehát mai föllépése. Ez ismét oly szerep, amely pompásan illik *Arnoldson* egyéniségéhez. Elbájoló volt egész megjelenése és alakítását néhány eredeti vonással tudta érdekessé tenni. Nem volt tulságosan szentimentális, hanem inkább az egyszerű polgárlány természetességét domborította ki. Finoman színezte a thulei királyról szóló dal előadását és teljes fényében ragyogtatta koloraturáját az ékszer-áriában. De a drámai jeleneteket is kellőképpen tudta akcentuálni, úgy, hogy minden tekintetben harmonikus egészet nyújtott ebben a szerepében is. Sajnos, hogy nem mondhatjuk ugyanezt a többi szereplőkről, akik közül csak *Szemere Árpád*ot és *Valent* Vilma-t emelhetjük ki dicsérettel. Az utóbbi pompás humorral adja *Mártha* asszonyt, *Szemere* pedig nagyon szépen énekelte *Valentint*. a. k.

(*) **Német színészek a Vigszínházban.** Ma kezdték meg tíz napra tervezett vendégszereplésüket a Vigszínházban a berlini Deutsches Theater tagjai *Reinhardt* igazgató vezetés alatt. Az előadási ciklust *Asch Salomo* „A boszuálló isten” című darabjával kezdték. Az Egyetértés régi hagyományai közé tartozik, hogy német előadásokról nem ír. A hagyománytól természetesen most sem térünk el.

(*) **Operaházi hírek.** Az Operaházban holnap kedden „Tosca” kerül előadásra a következő szereposztással: *Tosca* — *V. Krammer Teréz*. *Pásztorfiu* — *Váradi M. Mario* — *Anthes*. *Scarpia* — *Takács*. *Angelotti* — *Kornai*. *Sekrestyés* — *Hegedűs*. *Spoletta* — *Kertész*. *Sciarrone* — *Kárpát*. *Börtönőr* — *Szemere*. *Anthesnek*, aki már május 16-án kezd meg nyári szabadságidejét, ez lesz az utolsóelőtti fellépése ebben az időnyben. Vezénylő karmester: *Szikla Adolf*. Az előadás fél 8 órakor kezdik. (Évi bérlés 77. sz. Havi bérlés 5. sz. A szerdára kitűzött „Parasztbecsület” dalmi főszerepeit *Vasquezné*, *Luárdi* és *Beck* éneklék. A dalmi után *Máder Raoulnak*, a múlt héten nagy sikerrel felújított balletje) „A piros cipő” kerül színre, ez alkalommal 96-odszor a ballet főszerepét ezúttal is *Nirschy Emilia* táncolja. *Arnoldson Szigrid* asszony a múlt évekhez képest ezidén rövidebb ideig lehet az Operaház vendége. Eddigi fellépéseit a közönség nagy érdeklődéssel fogadta, úgy hogy a szombati *Mignon*-hoz és a tegnapi *Faust*-hoz is minden jegy elkelt. Logközelebbi fellépése e hó 9-ére (áldozó csütörtök) a „Sevillai borbély” *Rosina* szerepében van kitűzve, melyben nálunk mindenkor nagy sikert aratott. Vasárnap a *Mignon* ismétlik meg, a főszerepekben *Arnoldson*, *Sándor Erzsé*, *Arányi* és *Takács* fellépésével.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap kedden 15-ik előadását éri meg a Nemzeti Színházban *Henry Bataille Nászindulója*, *P. Márkus* Emmával, *Alszeghy* Irmával, *Dezsővel* és *Odryval* a vezető szerepekben. Szerdára a *Velencei kalmár* kerül színre *Shylock* szerepében *Ivánffyval*. Szombaton mutatja be a színház *Coolus* *Ramain Sabrier Antoinette* című színművét *Saigó Ernő* fordításában. Az ujdonság czimszerepét *P. Márkus* Emma fogja játszani.

(*) **Városligeti szinkör.** Tegnap délután a városligeti szinkörben nagyszámú közönség előtt „A falurossza” került színre. A női főszerepet, *Finom Rózsit*, *Fehér Olga* játszotta. A fiatal énekesnő szépen énekelte a dalait és játéka is igen temperamentumos volt. *Göndör Sándor* *Kis Mihály* személyesítette, kinek ez régi jó szerepe. Jók voltak: *Havi Rózsi*, *Bihari* és *Virág*.

(*) **Matiné a Lipótvárosi Kaszinóban.** A Lipótvárosi Kaszinó dísztermében vasárnap délen matiné volt, amelyen megjelentek *Bánffy Dezső* báró elnök, *Ballai Lajos* és *Ruszt József* alelnökök, *Bárczy István* polgármester és igen nagy számban a kaszinó tagjai és családjai. A matiné a 13 éves *Mírsky Mózes* énekművész mutatkozott be, aki gyönyörű szoprán hangjával és bámulatos énekbeli tudásával valóságos csodagyerek-számba megy. *Hahn*, *Mendelssohn* és *Rubinstein* szerzeményei mellett zsidó egyházi dalokat adott elő s a hallgatóság az ifjú énekest minden száma után lelkesen ünnepelte.

(*) **Olasz Bayreuth.** Velenczéből írják, hogy az ottani „Fenice” színházban bayreuthi mintára stilszerű opera-előadásokat akarnak rendezni, a melyeken a legkiválóbb olasz zenészek mesterműveit mutatják be a lehető legtökéletesebb alakban. Az előadásokat szeptember és október hónapokra tervezik, amikor legelőkelőbb az idegenforgalom a lagunák városában. Az eszmét *Pirani Jenő*, olasz zenészerző és író pendítette meg, a vállalat létesítésére pedig gazdag olasz és amerikai tőkepenészek vállalkoznak, a híres *Ricordi-féle* zeneműkiadó céggel az élükön.

(*) **Aranyvirág.** A Király-Színházban már teljesen elkészültek a *Martos-Huszka Aranyvirág*-jának az új betanulásával. *Szerdán* este lesz a repriz, amelyen a színház rendkívül sikerű s harmadik jubileumának küszöbén álló megnyitó operettjének régi czimszereplője, az *Aranyvirág* alakjainak kreálójá, *Fedák Sári* is résztvesz, új partnerei *Környey*, *T. Harmath* Ilona, *Sziklai*, *Rátkai* lesznek. Az *Aranyvirág* följutását nagy érdeklődés előzi meg, s előre látható, hogy a gyönyörű zenéjű operett ismét sorozatos előadásokkal fog szerepelni a Király-Színház műsorán. A repriz előtt kedden az állandóan telt házakat vonzó *Tüskerőzsa* kerül színre, *Fedák Sári*val a czimszerepben. A népszerű primadonna már erősen készül a színház évváró nagy ujdonságára, a *Göre Gáborra*, amely kacagató alakjainak és újszerű látványosságainak gazdag sorával a *Salome*-előadások után vonul be a *Királyszínház* színpadára.

(*) **A vig özvegy hetedik jubileuma.** A Magyar Színház homlokán e héten, pénteken, május 10-én hetedszer gyulad ki a villamlángokból kirakott ünnepi szám. Ezúttal *Lehár* Ferenc páratlan népszerűségű operettjének, a *vig özvegynek* 175-ik előadását jelentik a nemzetiszínü lángok. Az ünnepi előadáson is *M. Szojor* Ilona, az Operaház kitűnő művésznője játsza *Glavari Hanna* szerepét.

(*) **Csak párosan.** A budai nyári színházban, holnap, kedden *Feydeau* és *Desvillières Csak párosan* című rendkívül mulatságos bohózata kerül színre, melyet *Komor Gyula* fordított magyarra. A régen adott bohóság főszerepeit *T. Csige Erzsé*, *Péterdi Etelka*, *Mihályfi Julia*, *Szeghő* *Endre*, *Csontos Gyula*, *Tábori Gere*, *Falussy*, *Kövessi* és *Kövessé* játszzák.

(*) **Országos zenekongresszus.** A pécsi országos kiállítással kapcsolatos II-ik zenekongresszus ügyében tegnap a Zenekedvelők Egyesületébe *Stojanovits Jenő* elnökléte alatt értekezlet volt, melyen a budapesti nagybizottságot kellett volna megalakítani. Ez azonban nem sikerült, mert *Meisner Imre*, az első zenekongresszus volt jegyzője érkeiben gazdag fejtegetésével és a megjelentek általános helyeslése között kimutatta, hogy ez az értekezlet nincs hivatva arra, hogy megalakítsa a bizottságot, mert az első zenekongresszus által szabályszerűen megválasztott zenei szaktanácsból alakult 9-es végrehajtó bizottság mellőzésével lett összehívva s így csakis a 9-es bizottság alakíthatja meg szabályszerűen a nagy bizottságot. *Stojanovits Jenő* elnök, valamint az értekezlet *Meisner Imre* érvelését helyesnek találta és akként határozott, hogy mindelőtt a 9-es bizottság hívandó össze, mely a II-ik zenekongresszus ügyében intézkedni és határozni fog.

(*) **Kober Leó gyűjteményes kiállítása.** *Kober Leó* festőművész, Párisban élő hazánkfia, itthon is bemutatja munkáit egy gyűjteményes kiállítás keretében, ahol önálló festményein kívül illusztrációkat, plakáttrajzokat, könyvvezimlapokat és karrikaturákat is állít ki, összesen 230 művet. Alkotásait a *Könyves Kálmán-féle* műintézet Nagymező-utcai szalonjában rendezik be, ahol szerdán, e hó 8-án délután 5 órakor nyitják meg ünnepélyesen. A sajtó képviselőinek pedig holnap, kedden reggeli 10 óratól délután 6-ig mutatják be

(*) **Az e hó 7-én** sen fog n teli vizsgá (T) **T** Gyulának nek kiállít a Gonpie rendezi, a

Vasár lentsége Akadémia hogy azon főherceg gyar tud illusztris erősítették sít, mely ruházott a

Ott v szakí növ nokban: onyi Alb közbizgga bíboros Lóránt, Mihály ti János álla gróf Tele rektor és gyülekeze

Józse pont tiz szolgálta hölgy kis démia elő

Herich Berze meg az közöljük

A tu mai szem laszthatat egyuttal r nak a leg tudomány mailag egy tudomány tudomány együtt jár és terjesz követelmé nak a kó nemzetek tezése és nak irány nie kell a tudomá dalomnak val meg ugy lehet A jó irod belesó érte kívül függ sük szem méltóság tudomány csak azol kezési for sadalomb irant való nyos irad lasztékos Gondot egy elem adatoikra nul elha adat kö ják. Ped ki, hogy zül, a fő az elő s bik bubo nyeiből, a levélár mány új azt az u annak író teszik.

(*) Az országos színészegyesület tanácsa holnap, e hó 7-én tartja rendes havi ülését. Ezen az ülésen fog megállapítani a f. évi június havi felvételi vizsgálatok határnapját.

(*) Tornay Gyula kiállítása Londonban. Tornay Gyulának, a jeles nevű orientalista festőművésznőnek kiállítása e hó 15-én nyílik meg Londonban, a Gopiel Galleriében. Kiállítását a művész maga rendezti, aki már el is utazott Londonba.

IRODALOM.

Az akadémia diszülése.

— Saját tudósítónktól. —

Vasárnap délelőtt különösen nagy diszt és jelentőséget kölcsönzött a Magyar Tudományos Akadémia hatvanhetedik ünnepi közgyűlésének, hogy azon a királyi család is képviselve volt: József főherceg és neje *Augusta* hercegné, a magyar tudományosság tegnapi nagy ünnepének illusztris vendégei, ezzel az érdeklődésükkel megerősítették a magyar népnek azt a mély vonzódását, melyet a dicsőült apáról az ahhoz méltó fiára ruháztott át.

Ott voltak a főhercegi páron kívül, a délszaki növényekkel földszített hatalmas oszlopcsarnokban: *Wekerle* Sándor miniszterelnök, gróf *Apányi* Albert kultuszminiszter, *Wlassics* Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, *Samassa* József bíboros érsek, gróf *Széchenyi* Béla, báró *Eötvös* Lőránt, *Lukács* László, *Plósz* Sándor, *Zsilinszky* Mihály titkos tanácsosok, *Szterényi* József és *Tóth* János államtitkárok, *Bárczy* István polgármester, gróf *Teleki* Sándor, *K. Jónás* Ödön műegyetemi rektor és előkelő nagy közönség, mely tíz óra előtt gyülekezett össze.

József főherceg és *Augusta* főhercegné pont tíz órakor érkezett gróf *Batthyány* Béla szolgálattevő kamarás és *Szegedy* Georgina udvarhölgy kíséretében. A fenséges vendégeket az Akadémia előcsarnokában *Berzeviczy* Albert elnök és *Heinrich* Gusztáv főtitkár fogadták.

Berzeviczy Albert, az Akadémia elnöke nyitotta meg az ünnepi gyűlést. Megnyitó beszédéből közöljük a következőket:

A tudományos irodalomban, ugymond, a formai szempont a tartalmától a gyakorlatban elválaszthatatlan. Előfordul ugyan, hogy nagy tudósok egyuttal nem jó írók is és viszont, de a tudományok a legjobb szolgálatot azok teszik, akiknek tudományos irodalmi működése tartalmilag és formailag egyaránt kiváló s hogy valóban virágzó tudományos irodalom csak ott található, ahol a tudományos megismerés anyagának gazdagítása együtt jár bizonyos formakultusszal a közlésben és terjesztésben. A forma tekintetében támasztható követelmények azonban igen változatosak. Változnak a korral, változnak bizonyos tekintetben a nemzetek szerint, sőt az irodalmi műrendelése és a tudományok szerint is. A mai kornak irányzata az, hogy a tudományok követnie kell a nemzeti irodalom nyelvét. Azonkívül a tudományos irodalomnak is, mint az egész irodalomnak, a nemzet szellemével, gondolkodásával meg kell egyeznie. Nemzeti jellegű pedig csak úgy lehet, ha kifejezésre jut benne az egyéni stílus. A jó irodalmi stílus: a tudomány udvariassága; belső értéke a tudományos igazságoknak, kétségkívül független tőle, de külső hatásuk és elterjedésük szempontjából a legnagyobb fontossággal bír; méltóságának sérelme nélkül szerez barátokat a tudományok, mint ahogy az életben sem szoktunk csak azok önértékében hinni, akik a sima érintkezési formákat megtagadják. Nálunk, ahol a társadalomban úgy is aránylag csekély a tudomány iránt való hajlam, megkívánható, hogy a tudományos irodalom a tiszta és világos, gondos és válsztékos forma követelményeit el ne hanyagolja. Gondot kell tehát fordítani a tudományos munka elemére is, melyet éppen a nehezebb föladatakra edzett erők olykor, talán akaratlannul elhanyagolnak s ezzel a nehezebb föladata körül elért sikerük teljességét csonkítják. Pedig akik sokkal keményebb tusákat állanak ki, hogy a forró vagy fagyos égő viszonyai közül, a föld gyomrából vagy a csillagok távolából, az élő szervezet sejtmikrokozmosából vagy a lombik buborékaiból, az emberi társadalom szöveteiből, a művészet és irodalom kincseiből, vagy a levéltárak fakult lapjaiból kibőgészségek a tudomány új igazságait, azok rászánhatják munkájukra azt az utolsó formálást és csiszolást is, melylyel annak irodalmi megjelenését keletkezésére méltóvá teszik.

Berzeviczy Albert beszédét nagy tetszéssel fogadták. Utána *Heinrich* Gusztáv főtitkár terjesztette elő jelentését, mely arról panaszkodik, hogy míg az Akadémia bevétele 380.000 korona, mindössze 150 ezer korona fordítható kizárólag tudományos munkásságra s ez az oka annak, hogy az Akadémia az európai tudomány legnagyobb föladatainak megoldásában alig vehet részt.

Csánki Dezső rendes tag ezután felolvasta *Árpád* vezér című történeti tanulmányát.

A történetíró, aki *Árpád* alakját akarja megrajzolni, mindig nehéz feladat előtt áll. A hazai krónikások sokat beszélnek ugyan *Árpád* vezerről, de csak századok múlva; előadásukban egymásba vannak bonyolódva a történelmi tények és a néphagyományok. Egyikök, a névtelen jegyző, a honfoglaló vezér halálának évét: a 907. évet is följegyezte. Meglehet, igazat mond; az ezer éves kegyelet ünnepéhez mindenestre elég jó nekünk ez az évszám. Legjobban ismeri és bővebben beszél el a magyarok és *Árpád* vezér dolgait *Leó* császár fia: *Konstantin*, aki, midőn *Árpád* fölemeltetését előadja, e szavakkal jellemzi a magyarok első fejedelmét: „Bölcs tanácsú és gondolkodású, kiválóan vitéz és uralkodásra teremt férfiú volt.” Az értékes tanulmány azután összefoglalja a Honfoglaló *Árpádra* vonatkozó gyér történelmi adatokat, amelyek mégis némi képet nyújtanak *Árpád* vezér alakjáról. Fölolvasását így fejezte be: De, mint gyakran, most is a nép jellemzi legegyszerűbben és legtalálékosabban e rövid két szavával: *Árpád apánk*.

Minden róla való tudásunk, minden iránta való érzésünk egyesül e szópárban. Itt már nincs helye tudományos tárgyalásnak. *Árpád* apánk ezer éve meghalt, *Árpád* apánk örökre élni fog: Gyermeki tisztelettel ápoljuk emlékezetét.

A zajos tetszéssel kísért szép felolvasás után *Kozma* Andor szavalta el *A magyarok szimfóniája* című költeményét, amelyben a magyar dal varázsát esetelte. A költőnek hosszasan tapsolt a közönség.

Végül *Goldzieher* Ignác rendes tag olvasta fel emlékbeszédét *Kuun* Géza igazgatósági és tiszteleti tagról, akinek tudományos jellemét a következő klasszikus szavakkal ismertette:

Gróf *Kuun* Géza 1867. óta diszitette a tudós társaságot; 1885. óta mint annak tiszteleti, majd mint igazgató-tanács tagja; az 1901—904. évközben a másodelnöki tisztséget viselte.

Szeretete parancsoló kedves egyénisége, ellentétet kigyengítő bölcsesége, az igazságszerető méltányosság, mely bájos lelkiületéből kisugárzott, hivatottá tették arra, hogy középpontja legyen a fiatalabbak törekvéseinek. Az ő közelségében mintegy önkénytelenül visszavonult az ellentétek kiélesedése. Lelekésedő idealizmus vonult át lelki világán. S erre tanította szüntelen azt a környezetet is, mely közvetlen szellemi hatása alá helyezte magát. Bár magas társadalmi rangja és állása arra rendelhették, hogy cselekvő része legyen a politikai életben, hogy szellemi erejét a közügyek vezetésében is érvényesítse, gróf *Kuun* Géza élete egyedüli céljának és hivatásának a tudomány művelését ismerte. Kerülte a külső élet háborító zaját; a tudós szemlélődő, csendes, tartalmas életében kereste boldogságát. A vágyának az volt a tetőpontja, hogy a tudomány terén alkosson és gyarapítson. Tudós természet volt ő minden ízében, de nem oly értelemben érezte tudós voltát, hogy a tudomány mintegy csak díszet gyarapítaná a magas rangnak, melynek részese volt, ünnepi ékességet kölcsönözve azon magas állásnak, melyet elfoglalt. A tudomány adta meg neki erkölcsi valóját, teljesen egy volt ethikai egyéniségével. Nemcsak függeléké egyéniségének, hanem valószínűsége jelleme, központi erénye, mely teljes életfelfogását meghatározta és irányította, az élet minden vonatkozásaiban kísérte, melyről azt hitte, hogy benne merül ki életének gondviselészerű hivatása.

S magas tudományos értékét az igazi tudományosság legfőbb díszé ekesítette: a szerénység. Hogy is lehetne szerénytelen az igazi tudomány? Igaz szolgája apró és nagy dolgokban az igazság keresésével tölti életét. Még a legszerencsésebb is sok csalódást ér, sok vergődésen és kételkedésen át emelkedik céljának közelségébe.

S mily gyakran kell újabb tapasztalatokon okulva, önkézzel lerontania azt, amit nagy fáradozás árán felépített! Hogyan is telhetnék el szerzett ismereteinek önző bálványozásával? Szerény skepsissel kíséri biztosnak látszó eredményeit és fáradsággal szerzett tudását készséggel rendeli alá az ellentétes nézetek meggyőző erősségeinek.

Majd így fejezte be átértett, magvas tanulmányát:

„1905 április 10-ike véget vetett testi szenvedéseinek; április 12-én délután bucsuztattuk e palotánk oszlopcsarnokából.

Csak az hagy irt — ugymond ő maga egyik erdélyi beszédében — aki irt betöltött, csak annak marad emléke, kinek emlékei voltak, valósággal csak az élt, aki valóban élt.

S néki emléke marad köztünk és ő fájdalmas irt hagyott sorainkban!”

A szép megemlékezést zajos tetszéssel fogadta a hallgatóság mire *Berzeviczy* elnök néhány szóval berekesztette az ünnepi ülést, köszönetet mondván megjelenéséért a főhercegi párnak, amely aztán zajos éljenzés közepette hagyta el az Akadémia palotáját.

Délben lakoma volt a Continental szállóban.

Az Akadémia I. osztálya ma délután felolvasó ülést tartott dr. *Goldzieher* Ignác elnök vezetésével. Elnök *Katona* Lajos levelező tag „Tundal látomásának töredéke a Sándor-codexben” címen értekezett. Az előadó a középkori látomások, tulvilági víziók azon fajtáját ismertette, amelyek testből kiment lélek halál utáni állapotát színezzik, a legbizarrabb képzelemmel. Kiindul az efféle irodalmi termékek ókori előképeiből s aztán rámutat a középkor legnagyobb szerzői költeményével, Dante „Isteni Színtjátéka”-val való összefüggésükre. A tetszéssel fogadott értekezés után *Gombóc* Zoltán levelező tag ismertette *Thury* József nemrég elhunyt kiváló tudósnak 1889-ben készített török-magyar összehasonlító szótárának töredékeit. Az előadó ajánlja, hogy az Akadémia vegye meg a Szótárt s vele együtt a hagyatékban maradt keleti kéziratokat. A felolvasások után zárt ülést tartott az osztály.

* Egy tévedt nő naplója. *Böhme Margit* német tanítónőnek annak idején nagy feltűnést keltett „Tagebuch eines Verlorenen” című munkájának magyar nyelvű fordítása a napokban jelent meg a Berlin Fontane J. és Társa kiadásában. Akik nem léha, üres lélekkel lapozzák át e könyvet, hanem azzal a komolysággal, melylyel írta azt megírta, sok tanulságot és okulást meríthetnek belőle. A jó, magyaros fordítás *Sellei* Emil munkáját dicséri.

FŐVÁROS.

(A Rákócziak kora. Kecskemét város közönsége köriratban hívta föl a társörvényhatóságokat annak az óhajlásának a támogatására, hogy a dicső Rákóczi-kort irassák meg abból a czélből, hogy ennek a korszaknak, az ebben élt nagy férfiaknak méltó jellemzését ismerhesse a nemzet minden tagja. Bár sok történet már ebben az irányban, de ennek a kornak minden irányu történetére vonatkozó adatok még nincsenek összegyűjtve és dolgozva. Erre a célra Kecskemét városa 2000 koronát szavazott meg. A székesfőváros tanácsa, a köriratnak a közgyűlés elé terjesztése alkalmából, annak ad kifejezést, hogy bármennyire helyesli a fölvetett eszmét, az a meggyőződése, hogy egy ilyen munka meghatározása, a terv elkészítése és a mű kidolgoztatása, az erre első sorban illetékes testületeink: a M. Tud. Akadémia és a Magyar Történelmi Társulat feladata. Javasolja ennél fogva a székesfőváros tanácsa, hogy most csak azt jelentse ki a főváros, hogy abban az esetben, ha egy ilyen mű — az illetékes tényezők révén — kivitelre kerülne, a főváros nem fog elzárkózni annak a támogatásától, a megfelelő példányszám megrendelésével.

(Alapítványi helyek a soproni magyar királyi főreáliskolában. A főváros részéről a honvédevelő és képző intézeteknél tett alapítványi helyek közül a jövő iskolaév kezdetén három hely kerül betöltésre a soproni honvéd főreáliskolában. A tanács azt a javaslatot terjeszti a szerdai közgyűlés elé, hogy a honvédelemügyi miniszter elé történő bemutatás hármassal jelölés alapján történjék. A tanács jelöltjei első helyen: Grimm Gábor Sebestyén, Oswald Béla Jakab, Heinemann Frasnelli Dániel György, második helyen: Mihalevics György, Mikos Ferencz, Bányai Aladár Géza, harmadik helyen: Baló Elemér, László Miklós, Marosfi Lajos Pál, Pagács Lajos. Javasolja egyúttal a tanács, mondja ki a közgyűlés, hogy abban az esetben, ha a helyek ezekkel a pályázókkal nem volnának betölthetők, akkor azoknak a helyeknek a honvédelemügyi miniszter részéről kijelölendő pályázókkal való betöltését nem kívánja a törvényhatóság, hanem fentartja a helyeket a jövő iskolaévre.

(Fővárosi szolgák köre. A főváros hatósága megengedte a hivatalos szolgáknak, hogy a központi városháza nagy épületében helyiséget kapjanak, ahol közművelődési célból hetenként bizonyos napokon összejöveteleket tartanak. A szolgák ma délelőtt küldöttségileg tisztelegtek *Bárczy* István polgármesternél *Ballagi* Aladár fővárosi bizottsági tag vezetése mellett és azt kérték, hogy engedne

át nekik a főváros néhány kiselejtezett butort, és a könyvtárból is kettős példányokat, hogy így egy kis olvasnivalóra tegyenek szert. A polgármester a legszivesebben megígérte a kérelem teljesítését és igen nagy örömeinek adott kifejezést, hogy a főváros alkalmazottai ilyen derék kört alakítottak.

(X) Adókövetés. A fővárosi adókövető bizottságok holnap, kedden, a következő helyrajzi számú házak lakóinak III. osztályu keresetadó-javaslatait fogják tárgyalni: Az I. kerületben a külön meghívottakat. A IV. kerületben a külön meghívottakat. A VI. kerületben az I. bizottság a külön meghívottakat. A VI. kerületben az I. bizottság 3777— végig, a II. és III. bizottság a külön meghívottakat. A VII. kerületben az I. bizottság 5215—5245-ig, a II. bizottság 4605—4672-ig, a III. bizottság 4286 | b—4299 | a-ig. A VIII. kerületben a II. bizottság 7142—7270-ig.

EGYESÜLETEK.

Az Emke közgyűlése.

Ezeréves fordulóján honalapító Árpád fejedelem halálának, közgyűlést tartott az EMKE vasárnap délelőtt Kolozsvárt, a városháza disztermében. Méreteiben impozáns, jellegére igazán nemzeti ünnepé fejlődött ki az Emke 23-ik közgyűlése, amely mindvégig lelkes hangulatban folyt le.

Képviselték magukat: *Apponyi* gróf miniszter, *Bánffy* Miklós főispán által, *Darányi* Ignác földmívelési miniszter, a Magyar Tudományos Akadémia, Kolozsvári Ferencz József tudomány-egyetem, az Erdélyi Múzeum-Egyesület, a Múzeumok és könyvtárak Országos Tanácsa, a Tulipánkert Magyar Védőegyesület dr. *Apáthy* István alelnök és *Tutsek* Sándor orsz. képviselő által.

Üdvözltek a közgyűlést: *Jekelfalussy* Lajos, gróf *Zichy* Aladár és *Josipovich* miniszterek, dr. *Wlassics* Gyula, dr. *Mezőssy* Béla államtitkár, az Országos Magyar Iskola-Egyesület *Rákosi* Jenő elnök gyönyörű sürgönyével, a *Pozsonyi Toldy Kör*, gróf *Teleki* Károly stb.

A közgyűlést a kitűzött időben gróf *Béldi* Akos elnök az egyesület festői lobogója alatt álló tisztikari asztal mellől nagy figyelemmel hallgatott beszéddel nyitotta meg. Kéri az egyesület, hogy a m. kir. pénzügyminiszter azt a nagyszabású kölcsön-sorsjátékot adja meg, melyet a képviselőház 17 év előtt az *Emkének* egyhangulag megszavazott s most az elnökség az erdélyi, felvidéki dunántúli és délmagyarországi közművelődési egyesületek közt kér megosztani. Az elnöki megnyitó felsorolja ezután az *Emke* kulturális alkotásait.

A képviselők és üdvözlők bejelentése után dr. *Márki* Sándor egyetemi tanár, direktoriumi tag tartotta meg ünnepi felolvasását „*Árpád vezér*” cím alatt, melyet ki fognak nyomtatni és szétosztani a fiókok, népkönyvtárak és népiszolgák között.

Az évi jelentés tárgyalása után következett *Sándor* József t. alelnök-főtítkári emlékbeszéde gr. *Kornis* Viktor és gróf *Teleki* Domokos alelnökökről.

Erre leleplezték az elhunyt két alelnök olajképét, kik közül gróf *Kornis* Viktor a Magyar Tudományos Akadémián egyidejűleg ünnepelt gróf *Kuun* Géza legközelebbi férfirokona, első unokatestvére volt és a két alelnök emlékére adták ki a 2000 K néptanítói jutalmat. Ezenkívül kimondották, hogy az Eötvös-alapnál lévő 100 koronás Gyertyány-jutalomra *Tóth* Pál János igazgató-tanítót terjesztik fel.

A tárgysorozat utolsó pontjaképen elfogadták azt az indítványt, hogy az Emke szakférfiak és szaktestületek közreműködésével tanulmányoztassa az erdélyi birtokpolitika és hitelügy kérdéseit és tegyen kimerítő jelentést a jövő közgyűlésnek. Az indítványt elfogadták. Elhatározták továbbá, hogy ott, ahol népiszolgák nincsenek úgynevezett paraszt konviktusok szervezésével gyűjtsék be egy központi iskoláshelyre a gyermekeket, hogy így az elmagyarítanodástól őket megmentse. Azután az elnök zárószóval befejezte a közgyűlést, mely után a vendégek a New-York-szálló éttermében társaságra gyűltek össze.

(—) **Protestáns egyetemi rajzkiallítás.** A budapesti iparosképző protestáns-egyletnek Alföldi-utcai „Otthon”-ában szép ünnepélye volt vasárnap, május hó 5-én, amidőn ezidei rajzkiallítását megnyitotta. A tágas diszterem zsufolásig megtelt ünneplő közönséggel. A Hymnus elhangzása után *Kovács Zsigmond* magvas megnyitó beszédet mondott; — utána *Falvai Antal*, az egyletnek fennállása óta ügyvezető főtítkára felkéri a választmány nevében *Hajts* Jakab faszobrász, *Radócz* János és

Janács János asztalosmestereket a szép és gazdag kiállítás zsüri-tagjai gyanánt. *Fodor* József egyetemi ifjusági tag meleg szavakban köszöntö meg *Nagy* János rajztanár fáradozását. Végre *Kerekgyártó* igazgató a nagyszámú közönség nevében az ügybuzgó elnökségnek hálás elismerését nyilvánította és a szózat elénkésével befejezték az ünnepélyt. A kiállítás megtekinthető május hó 12-én tartandó rendez évi közgyűlésig, amidőn az odaitelt díjak is kiosztatnak.

(—) **Zoologusok Horvátországban.** A Kir. Magy. Természettudományi Társulat állattani szakosztálya a pünkösti ünnep alkalmával május 18, 19, és 20. napjain Horvátországba kirándulást rendez a következő programmal: Indulás Budapestről (Keleti pályaudvar.) május 18-án, azaz szombaton, reggel 8 órakor; érkezés Ogulinba délután 5 órakor; estig az ogulini látványok (vizesések, barlang, Dobra-folyó elötörése, stb.) megtekintése; közös vacsora a Frangepán-szállóban. Vasárnap reggel 6 órakor kocsikon a Klek-hegység alá, felmenet a csucsra (1182 méter), lejövet kocsikon Jaszenákra; délután közös ebéd, ebéd után séta a jaszenáki gyönyörű völgykatlanban, barlangok megtekintése, estére vissza Ogulinba, esetleg meghálás Jaszenákon. Hétfőn délelőtt 11 órakor Ogulinból indulás vissza a fővárosba, érkezés Budapestre esti 8 órakor. A kirándulás teljes költsége, beleértve a vasuti jegy árát, legfeljebb 60 korona. A kirándulásban a társulat tagjai résztvehetnek, ha ebbeli szándékukat e hó 9-éig közlik *Csiki* Ernővel (Nemzeti Múzeum), a szakosztály titkárnál.

(—) **A budapesti bérkocsi-ipartársulat** rendkívüli közgyűlést tartott *Pataky* László elnök vezetésével, amelyben kizárólag az új fővárosi bérkocsi-szabályrendelettel foglalkoztak. Az elnök beszámolt az új bérkocsi-szabályrendelet folytán szükségessé vált, az elnökség által készített memorandumnak az illetékes hatóságokhoz történt beterjesztésének eredményéről. Bejelentette, hogy az ipartársulat ez ügyben tisztelegni fog a főváros polgármesterénél s felkeresik a kerületek vezér-főúrjait, hogy ne engedjék meg az amugyis pangó bérkocsi-ipart még kétes és ki nem próbált újítások árán végveszélybe dönteni. A közgyűlés többek hozzájárulása után jóváhagyólag tudomásul vette *Pataky* László elnök bejelentéseit és úgy neki, mint a választmányának bizalmat és elismerést szavazott.

(—) **Nyomorék Gyermekek Otthona közgyűlése.** A Hungária-ut 20. számú házában disztermében közgyűlést tartott vasárnap délelőtt 11 órakor a „Nyomorék Gyermekek Otthona.” Megjelentek a közgyűlésen a főváros bizottsági tagjai közül igen sokan és résztvettek azon többek között báró *Dániel* Ernőné, gróf *Edelsheim-Gyulay* Lipót, kemencesmihályfalvi *Deutch* Antalné, *Almády* Géza fővárosi tanácsos, *Pesti* Ferencz kerületi elöljáró, *Székács* Antal fővárosi bizottsági tag.

Báró *Dániel* Ernőné elnök megnyitó beszéde után a főtítkári bemutatta az előterjesztéseket és a zárószómadást. A főtítkári jelentés kegyeletesen emlékezik meg dr. *Verédy* Károly haláláról. A főváros az Üllői-uton 1300 négyzetögl területet engedte át egy új otthon felépítésének céljaira. A jelentés háláját fejezi ki a sajtónak is, amely jóakarattal karolta fel az otthon érdekeit és ráterelte a közönség figyelmét erre az intézményre. Lelkes támogatója a gyermekvédelemnek *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter is, aki az intézet terhének csökkentésére újabb 5000 koronával járult hozzá.

Ugy a főtítkári előterjesztést, valamint a zárószómadást a közgyűlés tudomásul vette és a főtítkári megadta. Többen felszólaltak ezután, akik közül első sorban *Edelsheim-Gyulay* Lipót gróf ígérte meg ugy a maga, mint a gyermekvédő liga részéről a leghatásosabb támogatását. Alelnökök lettek: *Breitner* L. Zsigmond és csepeli *Weisz* Manfréd. Igazgatósági tagokká: *Almády* Gézát és *Pesti* Ferenczet választották meg, valamint kiegészítették a választmányt is.

(—) **Az Otthon írók és hírlapírók körének** választmánya május hónap 7-én d. u. 3 órakor ülést tart saját helyiségében.

(—) **A szabad-tanítás kongresszusa.** Ma délután ülést tartott a szabad-tanítás kongresszusának végrehajtó-bizottsága, a Központi városháza tanács-termében *Beöthy* Zsolt főrendiházi tag, egyetemi tanár elnökte mellett, amely alkalommal a Budapestben november hónap első napjaira összehívott kongresszus tárgyait egy részét állapították meg. A kongresszus, amint már említettük, csaknem kizárólag a felnőttek oktatásának az ügyének az előmozdítását tűzte ki célul. Ebben a főkérvésben az állam és a főváros egyaránt megadja a kellő támogatást.

(—) **A Magyarhoni Pöldtani Társulat** tegnap dr. *Koch* Antal elnökletével szakülést tartott, amelyen dr. *Vitális* István a *balatonmelléki bazaltos kőzetek kora*, *Pinkert* Ede pedig *A buzai hegycsoport eruptívus kőzeteinek ismertetése* című dolgozatát mutatta be

(—) **A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének** igazgatósága vasárnap dr. *Heltai* Ferencz elnöklésével ülést tartott, melyen az elnök melegen üdvözölte a most megválasztott új alelnököket, *Hoitsy* Pált, aki az üdvözlést hálás köszönettel viszonzta. Az ülésen először résztvevő új felügyelő-bizottsági tagot, *Fodor* Ferenczet az elnök szintén üdvözölte. Kegyelettel emlékezett meg az elnök *Vasskó* Elemér intézeti rendes tag elhunytáról. Az igazgatóság az elköltözött emlékéit jegyzőkönyvébe iktatta. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság az igazgatóságban való képviselést *Szende* Károly igazgatót bízta meg. *Fekete* Ignác titkár a következő újabb adományokat jelentette be: *Chmel* J. és *Fia* 100 K, Országos Balneológiai-Egyesület 50 K, *Widder* Bertalan a Magyar Távirati Iroda utján 20 korona, *Kerekes* József hagyatékából 636 korona 14 fillér. Az igazgatóság a rendes tagok sorába felvette *Pakots* József György (Magyar Hírlap) és *Fülep* Lenő György (Függetlenség) hírlapírókat, megállapította a május havi költségeloirányzatot, tudomásul vette a titkár jelentését az intézeti ház állapotáról és foglalkozott a hátralékos tagok ügyével. Számos igazgatósági tag azt az indítványt tette, hogy az igazgatóság intézzen kérelmet a fővárosi közmunkák tanácsához a főváros egyik utcájának *Hegedüs* Sándor nevével való elnevezése iránt. *Hegedüs* Sándor az intézet körül oly bokros érdemeket szerzett, melyek méltóvá teszik, hogy az intézet alkalmat keressen elhunyt alelnöke emlékének örök időkre való megőrzésére. Az igazgatóság egyhangulag elfogadta az indítványt és a kérvényt legközelebb be fogja nyújtani.

Végül az igazgatóság a *Bródy* Zsigmond-alapból szavazott meg segélyösszegeket.

(—) **A párisi nyelvészeti társaságból.** A Société de Linguistique de Paris május 4-én tartott felolvasó ülést *Antoine Meillet*, a Collège de France tanára, bemutatta *Patonbány* Lukács budapesti egyetemi magántanár francia nyelvű kutatásait. A tetszéssel fogadott vegyes tárgyú közlemények a társaság Mémoires-jainak 15-ik kötetében fognak megjelenni.

(—) **Az Országos Középiskolai Tanáregyesület elnökválasztása.** *Beöthy* Zsolt az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület elnöke tudvalevőleg lemondott állásáról s azt az egyhangú óhaj daczára újból elfogadni nem volt hajlandó. Az egyesület választmánya legutóbb tartott ülésén ennél fogva a legközelebbi általános tisztújításig a következő három tanfériut jelölte elnökül: *Négyessy* László, *Beke* Manó és *Müller* József. Egyben elrendelte a választmány a szavazást, május hó 20-iki határnappal. Szavazhat a kijelölt tagok egyikére minden egyesületi rendes, alapító és tiszteletbeli tag. A szavazatok az Országos Középiskolai Tanáregyesület igazgatóságához Budapest, VIII. Esterházy-u. 14-16 sz. adandók le.

(—) **Az Egyetemi Természettudományi Szövetség kirándulása.** Az Egyetemi Természettudományi Szövetség tavalyi kirándulásának sikerétől indittatva az idén, tekintettel a jelentősen nagy számára, két kirándulást rendez a Quarneróra gyűjteményei és tanulmányai gyarapítására. Az első május 11-én indul dr. *Vangel* Jenő egyetemi tanár vezetésével. A kirándulás utiránya: Fiume, Castel, Muschio, Portore, Buccari és Abbazia lesz és két napig tart. A második vezetésére *Garády* Viktor, fűmői m. kir. Biológiai Állomás vezetőjét kérték fel. Négy napig tart és június 1-én indul. Bejárják az istriai és magyar-horvát tengerpartot, *Cherso*, *Vegliá*, *Arbe*, *Dolin* szigeteket, felkeresik a Quarnero és Quarnerói legmélyebb helyeit a jabianoci és *chersói* osztrigatényező telepeket és itt helymeghatározásokat, mélység és hőmérséklet méréseket eszközölnék. Lesz éjjeli szigony-halászat acetilén- és villanyfénylél. A kirándulás legérdekesebb pontja azonban a *Vrana*-tó kikutatása lesz *Cherso*-szigeten, mely az istriai hegyekről a tenger alatt kapja a vizét és amelyet csak egyszer, a hetvenes évek elején vizsgáltak meg tudományos szempontból. *Bendező* *Leidenfrost* Gyula, kiől a bővebb felvilágosítás is kapható.

(—) **A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség** május 12-én, vasárnap gróf *Széchényi* Viktor elnöktele alatt rendkívüli közgyűlést tart a Váci-utcai új városháza közgyűlési termében. A napirend egyetemes tárgya a szövetség alapszabályainak módosítása

SPORT.

Budapesti tavaszi meeting,

— Második nap. —

Zsufolt tribünök előtt nyári hőségben folyt le a második nap. A nap főversenyében a Nemzeti Hazafi díjban csak 6 ló állt a starter zászlója elé, de ezek között legjobb hároméveseink mint Lángoló, Styrian és Tábornok, amiért is mindenki feszült várakozással nézett a verseny eredménye elé. A verseny győztese a favorit Lángoló lett, mely mai győzelmével bebizonyította, hogy győzelme a Trial Takes-ban reális volt és hogy méltó kandidátusa a Derbynek, melynek egyébként ma már első favoritja lett. Győzelmi stílusa imponáló volt. A forintos hely kezdeténél utja el volt még zárva és az utolsó helyen fektűt. A távoszlópnál az eddig előtte galoppozó Veronese elkészülvén erejével szabad utat engedett neki, amikor aztán villámgyorsan szökött előre s csakhamar az eddig vezető Styriant is elhagyva mint biztos győztes haladt a cél felé, melyet 2 hosszal könnyen ért el elsőnek Styrian előtt, míg harmadik a roarer Tábornok lett. Mai győzelme után a kék szalag leghivatottabb aspiránsa s csak a német Fabulát tarthatjuk veszélyes ellenfelének.

Egyébként a nap többi futamaiban is legnagyobbbrészt a favoritok győztek és csak 2 futamban volt meglepetés, Torta és Recolte győzelme, melyek szenzációs kvótákkal örvendezték meg csekély számú híveiket.

Részletes eredmény a következő:

I. Esterházy-díj. Díj 3000 K. Táv. 2500 m. 1. Dreher A. 3é. pher Broker 48 és fél kiló (Vivian). 2. Mauthner V. 4é. pm. Blair 61 és fél kiló (Birkenruth). Tot.: 10: 16.

II. Handicap. Díj 3000 K. Táv. 1600 m. 1. Geist G. 4é. sk. Torta 51 kiló (Bocskai). 2. Blaskovich E. 4é. sm. Furca legény 53 kiló (Janek). 3. Péchy A. 4é. stpm. Monte Saldo 48 és fél kiló (Pis). Tot.: 10: 131, 20: 59, 40, 49.

III. Egyesített nemzeti és hazafi díj. Díj 20.000 K. Táv 1600 m. 1. Szemere M. pm. Lángoló 56 kiló, (Fetting). 2. gr. Wenkheim D. sm. Styrian 56 kiló, (Janek). 3. Egyedi A. sm. Tábornok 56 kiló. (Miles). Tot.: 10: 19, 20: 25, 26.

IV. Háromévesek eladóversenye. Díj 2000 K. Táv. 1100 m. 1. Reeves H. stp. Mohrenseele 50 kiló, (Seiler). 2. Capt. Don pm. Apatin 46 és fél kiló, (Gottwaldt). 3. Geist G. pk. Panasz 53 és fél kiló, (Vivian). Tot.: 10: 23, 20: 30, 45.

V. Kétévesek versenye. Díj 3000 K, táv. 900 m. 1. Mautner V. fm. Recolte 55 kiló (Rigby). 2. Dreher A. sk. Lamia 53 és fél kiló (Carslake). 3. Meichl T. pk. Katz in Sack 53 és fél kiló (Birkenruth). Tot.: 10: 227, 20: 128 és 46.

VI. Nyeretlenek díja. Díj 3000 K, táv. 1000 m. 1. br. Herzog M. 3 é. sk. Nanus 62 kiló (Walkington), 2. Egyedi L. 3 é. pm. Scarabeus 63 és fél kiló (Miles), 3. Geist G. 3 é. stpm. Dinom-Dánom 63 és fél kiló (Janek). Tot.: 10: 34, 20: 29, 31, 31.

VII. Államdíj. Díj 3000 K, táv. 2000 m. 1. báró Springer H. 4 é. pm. Elzevir 57 kiló (Taral). 2. Mauthner V. 4 é. pm. Kara Mustafa 57 kiló (Birkenruth), 3. Geist 3 é. pk. Szikra 49 kiló (Heidt). Tot.: 10: 13, 20: 21 és 24.

— Harmadik nap. —

Az Oaks.

A harmadik nap kiemelkedő száma a 30.000 K-val dotált Kancza-díj, melyben hároméves kanczáink szinc-java ad egymásnak találkozót. Sajnos az idén a tavalyi legjobb 2 kancza: Justice és Love Letter hiányzanak az indulók közül és ezidő szerint az annak idején benevezett 99 ló közül csak 10 kanczának van még indulási jogosultsága. Ezek között azonban csak 4 ló jöhet kombinációba és pedig: Muse, Frau Godl, Sediranda és Comme qui dirait. Ha a tavalyi formákat vizsgáljuk, úgy határozottan Muse partjára kell állanunk, mely már az idén is futott s a Trial Stakes harmadik helyezette lett Lángolós és Come intime mögött. E versenyben azonban helytelen taktikával lovalgolta lovása, mert ahelyett, hogy várasra lovalgolta volna, állandóan a frontban tartotta és ez által a nehéz bécsi pályán idő előtt kifulladásra kényszerítve, állapota nem nagyon állóképes kanczát. Reméljük azonban, hogy ma Janek ügyes keze alatt a jóval könnyebb pesti pályán jobban fog futni s

megszerzi a legnépszerűbb istállónak az értékes díjat. Amennyiben azonban nem állná a 2000 m. távot, úgy Frau Godl, Sediranda és Commequidiraik között várunk izgalmas finish-t, melyek már szintén szép mulattal dicsekedhetnek. Összefoglalván az elmondottakat, a tavalyi formák alapján

M u s o

győzelmét várjuk, míg Frau Godt és Sedirandát helyre jelöljük.

Érdekesebb lesz még a 6000 K-val és tisztelt díjjal dotált: Asszonyágok díja, melyben urlovasok szállnak nyeregbe. Ebben Galantuomo győzelmét várjuk, Toast előtt.

III. A többi futamokat illetően tippjeinkre utalunk.

Jelöltjeink a következők:

- I. Galantuomo—Toast.
- II. Erka—Diana.
- III. Muse—Fraugodl—Sediranda.
- IV. Mimosa—Mauthner istálló.
- V. Trauttmansdorff ist.—Csilla.
- VI. Mayrose—Mauthner istálló.
- VII. Arató—Reeves H. istálló.

○ A bécsi nyári ügetőmeeting első napja vasárnap a következő eredménnyel végződött:

I. Atlantiversony. Díj 1700 K. Táv. 2200 m. 1. Ernst, 2. Domino, 3. Lauriene. Tot.: 10: 149, 20: 52, 30, 56.

II. Badoni-díj. Díj 2400 K. Táv. 2600 m. 1. Dagmar, 2. Panni, 3. Deficit. Tot.: 10: 60, 20: 53, 42, 100.

III. Párisi-díj. Díj 4000 K. Táv. 2750 m. 1. Bluff, 2. Aventurier, 3. Soci. Tot.: 10: 63, 20: 47, 76, 64.

IV. Prince Warwick-díj. Díj 5000 K. Táv. 2600 m. 1. Willy, 2. Grete N. 3. Keserves. Tot.: 10: 13, 20: 27, 87.

V I R Á G

V. Trabersport Club versenye. Díj: 1600 K. Táv: 2725 m. Rigoletto első, Hermin második, Sonntagskind harmadik. Tot.: 10: 30, 20: 32, 39, 82.

VI. Stadtbahn-díj. Díj: 3000 K. Táv: 2650 m. Bohun első, Baronesse második, Prince Charhe harmadik. Tot.: 10: 28, 20: 32, 66, 99.

VI. Egyleti díj. 1700 kor. 1. Ingó (2500 m.), 2. Robinetti, 3. Hans Lancelot. Tot.: 10: 240, 20: 116, 41, 63.

VII. Urkocsis-verseny. 3800 kor. 1. Interval B.—Viktoria (5900 m. hg. Ipsilanti), 2. Asra—Betyár, Simandl—Turi Tari. Tot.: 10: 61, 20: 51, 128.

A szövetségi csapatok mérkőzése,

(Bécs—Budapest 3: 1.)

A szövetségek repraesentativ csapatainak mérkőzését sokkal nagyobb jelentőségűnek tartjuk mint erre az illetékes faktorok, mert hiszen a külföld ezekben a küzdelmekből ítéli meg két nemzet football sportjának egymáshoz való erőviszonyát.

Ha már állandóvá tesszük ezeket a szövetségi mérkőzéseket, akkor foglalkozzunk velük legalább is oly komolyan mint a bajnokságokkal és vándordíjakkal.

Szigorú szabályokkal kötelezzük a kijelölt játékosokat a training mérkőzésekre, mert csak ezek által lehet elérni azt, hogy a különféle klubokból összeszedett játékosok egymást teljesen megértve egy olyan csapatot képezzenek, melyben az egyéni kiválóság mellett a legkifogástalanabb összjátékot is élvezhetjük. A vasárnapi osztrák-magyar mérkőzésen egyik csapat se volt méltó arra, hogy repraesentálja nemzete football sportját. A bécsiben az összjáték volt csak meg, a mienkben pedig a tizenegy kitűnő egyéni játékos nem tudott összjátékot felmutatni.

Nem értették meg egymást a csatárok, a fedeztető se volt komplett, a háttvédek pedig egymás mellett még sohasem dolgoztak: az egyik állandóan Pozsonyban, a másik pedig Budapesten játszik. Az osztrák csapat már csak azért is komplettebb volt, mert hét embere egy klubnak, a „Rapid”-nak tagja.

A legjobb bécsi csapatokból: a *cricketerek*, I. Vienna és Wiener Sport Club, egy játékos se szerepelt köztük. Ezek az egyesületek a klub érdekeit előbbre helyezik a közérdeknel.

A match sajnos a magyarok vereségével végződött, ami annál szomorúbb, mert a mi egyesületünk játékosai közül tetszés szerint választhatott a szövetség, az osztrákok azonban nélkülözték három

első helyen álló csapataik játékosait. A mérkőzés pályája sem volt méltó egy ilyen fontos küzdelemhez, mert kissé lejtős volt; kemény pályája pedig mélyedésekkel és fücsomókkal volt telve.

A pályától alig két méternyire levő korlát pedig különösen a támadásban okozott kellemetlenségeket, mert csatáraink gyors iramukat éppen a kapu vonal közelében voltak kénytelenek mérsékelni. Izsó a kapuban, különösen az első félidő alatt, oly szépen védett, hogy az elfogult bécsi publikum is megtapsolta. A háttvédek közül csak *Niernsee* volt jó, a fedeztetőben *Bródy* pótolta még a betegesen játszó *Gorszkyt* és a rossz *Weiszl*.

A csatársora goal képtelenségét a három belső képtelen játékmódora okozta. Mintha egymással összebeszélve a szélsők ellen dolgoztak volna, oly ritkán adták ki a labdát. Pedig, ha *Borbás* és *Niesner*-re dolgoztak volna, valószínűleg győzelemmel térnek vissza.

A vasárnapi mérkőzés csak azt bizonyította, ami mellett mi érveltünk, hogy sokkal jobb lett volna, ha a *Mac* teljes csatársorát küldi ki, a fedezetek helyett, kik szintén rosszak voltak, a *Mac* fedezetei közül *Bayer* és *Meleghy* bizonyára több eredménnyel dolgoztak volna. A match első félidője goal nélkül végződött, a második eredménye 3: 1 volt és ezzel azután meg is nyerték az osztrákok a csatát.

A Testedző szövetség tornaünnepélye.

A budapesti torna-club rendezésében tegnap igen szép tornaünnepély folyt le a milleniumi versenypályán, melynek nagy tribünjeit főleg a tornász-családok tagjai lepték el elég szép számban.

Legnagyobb érdeklődéssel természetesen a velencei olasz tornaünnepélyre küldendő magyar csapat szereplése elé néztünk.

Bely Mihály, a budaiak kitűnő művezetője készítette elő a csapatot, mely a tegnapi próbán igen szép dolgokat mutatott be. Ugy szabad, mint buzogány gyakorlataikat, mondhatni kifogástalanul végezték, szép testtartással, egyöntetűen és a legnagyobb könnyedséggel. A tegnapi tornaünnepély sikere azt bizonyítja, hogy valamely sportágban csak akkor érhetünk el nagy sikereket, ha erőnk szét nem forgácsolva egy sportnak áldozunk mindent és nem avatkozunk mások dolgába. Világszerte ez az elv uralkodik, ennek az elvnek hódolnak az athleta, football, evezős, kerékpáros és lövész-szövetségek is, továbbá a mosai alakult lawn-tennis és az alakuló félben levő uszó-szövetség is.

Ezt be kell látniok a *Testedzők* szövetsége vezetőinek is és akkor a magyar tornászati fel fog virágozni és a nemzetek küzdelmében az első helyre kerül.

A tegnapi ünnepély a tornászok felvonulásával és oszlopokba-állással kezdődött. Ezután a pécsi, pünkösdkor megtartandó szövetségi tornaünnepély közös szabadgyakorlatait végezték el kitűnő össztanulással; majd az általános szertornázás és a 100 méteres síkfutás következett. Utána a Velenczébe küldendő tornászcsapat végezte el tag-szabadgyakorlatait. Majd nyújtó-, korlát-, távolugrás- és buzogány-gyakorlatokat, végül magasugrást és stafétafutást láttunk. A versenyek eredménye a következő volt:

100 m. síkfutás. 1. Bartkó Jenő (Postás) 11 kilencztized mp. A hatoscsapatok távolugrási versenyében 1. a B. T. C. csapata lett 32'49 méter összeredménnyel. 2. a B. B. T. E. csapata 31'49 méter összeredménnyel. Egyéni győztes: Fábrián László (B. T. C.), aki 5'76 m. gyenge eredménnyel ugrott. Nagyon szép volt a Velenczébe küldendő tornász-csapat buzogány-gyakorlata, amelyen meglátszott a fáradságos training sikeres hatása. A Velenczébe nem ránduló csapatok nyújtó versenyében 1. Swatcsék (B.T.C.) 40 és fél ponttal, 2. Szabó (B. T. C.), 3. Kertész (Postás). A 4×10 méteres staféta-futásban győztes a *Postások* stafétája lett 49 mp. alatt; 2. a B. B. T. E., 3. a B. T. C. stafétája let. Majd a Velenczébe küldendő csapat mutatott be szép magasugró és korlátgyakorlatokat. Végül az elvonulás után football-match volt a B. T. C. és F. T. C. csapatai között, melynek eredménye 2: 1 a B. T. C. csapata javára. A ferencvárosiak hat, a B. T. C. pedig két tartalék-játékosal szerepeltek.

Nemzetközi football és hockey match.

Három osztrák csapat vendégszerepelt tegnap a margitszigeti sporttelepen, a Wiener Athletic Club és a Konzuli Akadémia hockey csoportja és a Wiener Sport Club football játékosai.

A gyephockey bemutatására nemcsak a rendezés football publikum gyűlt össze, hanem ott láttuk a mágánvilág tagjait és a tribün páholyai a tavaszi toilettelemek színeiben pompáztak.

A Wiener Sportclub csapata Bécsben jelenleg a legjobb és így méltó ellenfele volt a Mac.-nak, mint a főváros legerősebb csapatának.

A játék valóban magas nívón mozgott és oly érdekes volt, mint amilyent ritkán láttunk. A Mac. csapata nélkülözött ugyan Borbást és Niesmert, de azért határozottan jobb volt, mint a bécsiek, még az első félidőben is, melynek eredménye 0:0 volt. A második félidőben a Mac. lövi az első goalt, melyet azonban a bécsiek csakhamar kiegyenlítőnek, még pedig 6—7 percczel a match vége előtt, úgy hogy a publikum már eldöntetlen matchre számított. Az utolsó percekben a Mac. csatárai hatalmas játékot produkálva, megszerzik a vezető goalt, majd pedig a harmadikat is és a mérkőzés 3:1 eredménnyel, az ő győzelmükkel végződik.

A M. A. C. — Wiener Sportklub mérkőzése után a M. A. C. meghívása folytán a Wiener Athletiksport Club és a bécsi Konzuli Akadémia hockey-csapatái bemutatták a magyar közönségnek a gyephockeyt, amely kétségtelenül nagyon érdekes játék már így első látásra is.

Egyébként a hockey szabályzata és beosztása teljesen a footballra emlékeztet azzal a különbséggel, hogy nem lábball, hanem kampós végű bottal ütik az ökölnyi falabdát. A matchet a W. A. C. hockey-csapata fölényes játék után 6:3 arányban nyerte meg.

Az athléták ünnepe fényes társadalmi keretben folyt le. Jelen voltak többek közt: báró Bánffy György, gróf Bethlen István, gróf Teleki Géza és báró Gerliczy Ferenc családjukkal s e mellett a jég hockeyt űző mágánok ifjú csoportja teljes számban: gróf Csáky Béla és István, gróf Andrássy Manó, herceg Odescalchy Béla s igen arisztokrata asszony és leány. Este pompás lakoma volt a klubházban, amelyen száznál többen vettek részt. Dr. Gerenday György alelnök üdvözölte itt a vendégeket. Az üdvözlést a Konzuli Akadémia prefektusa köszönte meg, majd Lauber Dezső, a M. A. C. titkára szólalt fel, aki a Wiener Sportclubot, mint régi sportbeli ellenfelet, a hockey-játékban pedig mint mestereket üdvözölte.

() **A Margitszigeti ezüst-labda.** A vasárnapi footballmatchek eredménye valóságos sportbeli szenzációvá avatja a Magyar Athletikai Club és a Budapesti Torna Club áldozócsütörtöki találkozását a Polónyi Géza-féle margitszigeti ezüstlabda döntőjében. A B. T. C. a Ferencvárosi Torna Club felett aratott győzelmével annak adta jelét, hogy most érkezett formájának tetőpontjára. A M. A. C. Borbás, Niessner és Veres nélkül győzte le a teljes Wiener Sport Clubot, a First Vienna 4:2-es legyőzőjét. Ez eléggé mutatja, hogy a csapat nagy formája mellett még tovább fejlődik, mert a csapat egyensúlyát ily gyengítés mellett erős csapat ellen is fenn tudja tartani. A B. T. C. ellen ismét a Slaviát és F. T. C.-t verő teljes csapat fog játszani. Az izgalmas küzdelem f. hó 9-én, áldozócsütörtöknél délután fél 5 órakor lesz a margitszigeti sporttelepen. Előzőleg a II. csapatok játszanak.

() **Bajnoki mérkőzések.** A 33-as Football Club 2:0 arányban verte meg az I. oszt. bajnokságért a Fővárosi T. C.-ot a Soroksári-uti pályán. A Nemzeti Sport Club tegnap Pozsonyban játszott a Pozsonyi Torna Egyesülettel 3:3 eldöntetlen eredménnyel. A pozsonyiaknak egyik legjobb embere, Niernsee, hiányzott, mert a magyar válogatott csapatban játszott Bécsben.

() **A Nemzeti V. C. országos vívóversenye.** A szombati nap a kard főverseny II. körének körvívásával végződött, melyet kemény küzdelem és holtverseny után Csokonay Károly hadnagy (Bécsújhely) nyert meg Grünwald Béla és Budai Jánossal szemben, kik második és harmadik helyre kerültek, szintén holtversenyben. Az előbbi a N. V. C. tagja, Fodor mester tanítványa, utóbbi a F. V. C. tagja. A vasárnapi utolsó nap délelőtt a kard főverseny I. körének körvívásával kezdődött. A vívók négy csoportban küzdöttek, melyekből a döntőbe kerültek: Werkner, Gonda, Móricz, Gerde, Lestyánszky, Stiller, dr. Tóth, Szűcs főhadnagy. A négy napos ünnepélynek, mely nemcsak a fővárosi és vidéki, hanem

a külföldi vívók kiválóbbjait állította össze mérkőzni, méltó befejezése volt a székesfővárosi Vigadóban tartott döntő-küzdelem, mely vasárnap délután és este folyt le. Délután 5 órakor kezdődött a közép kardverseny döntője, melyben 6 vívó vett részt. E versenyt megnyerte Pintér Géza (Santelli, 5 győz.) 2. lett Rozgonyi György (N. V. C. növendék Fodor 4 győz.) 3. holtversenyben Nemes János gróf (F. J. n. int. Sp. C.) 4. Bohus István báró (F. J. n. int. Sp. C.) 5. ifj. Litsék Ágost (F. J. n. int. Sp. C.) 6. báró Gutmann Henrik (N. V. C. növendék Fodor).

Rövid szünet után a kard főverseny döntője került sorra. Erős küzdelem után első lett holtversenyben Móricz István (W. V. C.) 6 győz. Lestyánszky Dezsővel (M. A. C. és F. V. C.) 3. Werkner Lajos (N. V. C. és M. A. F. C.) 5 győz. 4. holtversenyben dr. Tóth Péter (M. A. C. 4 győz. 5. Gerde Oszkár (F. A. C. Fodor). 3 győz. 6. Stiller Mihály (M. V. C.) 5 győz. 7. Gonda Illés (N. V. C. Fodor). 8. Szűcs Sándor fhgy (Orbán N. Várad).

A verseny zsűrijében dr. Hajdu Marcell, dr. Nagy Béla, Zulavszky, Halász századosok, Wilo fhgy., Szántay fhgy., Akay Alajos, Henrich Aladár, Heller Ágost és Sötér Gyula működtek közre.

A verseny után a rendezőség, a zsűri tagjai és a résztvevők a Hungária külön termében gyűltek össze ünnepi bankettre. A tiszteletdíjak közül Móricz István a Józsefvárosi Kör, Lestyánszky Dezső a honvédelmi miniszter, Werkner Lajos a székesfőváros, Tóth Péter dr. az Erzsébetvárosi Kaszinó, Hámos Antal a dr. Hajdu Marcell, Gerde Oszkár az erényi Ullmann Gyula, Stiller Mihály a dr. Rózsa Vilmos, Malanotti Lajos fhgy. a Baronyi Arthur, Gonda Illés a hadügyminiszter, Szűcs Sándor fhgy. a Fővárosi Vívó Club, Csokonay Károly fhgy. a dr. Hédevény Lehel, Pintér Géza a Heller Ágost, Rozgonyi György a Lovas mester, Garay J. a Fábri J. és Bauer E. a Fodor mester díját kapta. A vivással foglalkozók háláját méltán kiérdemelte e verseny rendezésével a Nemzeti Vívó Club, különösen pedig annak kiváló mestere, Fodor Károly.

() **A Toldi-vándordíj.** Fadrusz mester alkotásáért a Budapesti (Budai) Tornaegylet jubileumi vándordíjért való mérkőzés folyó hó 9-én (áldozó csütörtökön) délután 4 órakor lesz a II. ker. Szénatéri verseny pályán. A verseny anyaga: szabaddagkorlatok szer nélkül. A benevezett egyletek közül a Postások Sportegylete hölgy-mintacsapatot jelentett be. Ez az első alkalom, amelyen hölgyek nyilvános versenyben vesznek részt s annál érdekesebb, hogy az első szereplésük ily klasszikus versenyben történik, mint a Toldi-vándordíj.

() **Országúti kerékpárverseny.** Az Edison Kerékpár-Egyesület vasárnap tartotta meg hármas egysületi versenyének 30 kilométeres futamát a gödöllői országúton levő 9 kilométeres kőtől. A versenyen 29 nevező közül 25 versenyzőt 2 csapatban indítottak utnak és győztese Kiss Sándor a Condor K. E. tagja lett, ki 54 perc 45 másodperc eredményével Keszler Albertnek évek óta fennálló rekordját 30 kilométerre megjavította. Az egysületi tiszteletdíj helyezettjei: Vándorkedv K. K. 4, Csillag K. K. 3 és Condor K. E. 3 ponttal. Az eredmény 30 kilométerre ez volt:

I. Kiss Sándor	Condor	54:45
II. Müller István	Csillag	57:45
III. Rubes Ferenc	"	58:41
IV. Bakanek János	"	59:07
V. Vass Elemér	Vándorkedv	59:43

() **Tengerészeink győzelme.** Hampton-Roadsból táviratozzák: A tegnapi nemzetközi regattán a serlegből álló díjat a Szent-György osztrák-magyar csirkáló nyerte meg, amelynek legénysége két vitorlás-versenyben első, a kombinált vitorlás és evezős-versenyben, valamint az angol elite legénység elleni evezős-versenyben második volt.

() **Pabula,** mint egy táviratunk jelenti, vasárnap mutatkozott he mint hároméves a hoppegarteni IV. oszt. Allamdiiban, melyet a veretlen kanca könnyen nyert meg Niemand és Rubin ellen. Tot. 10:10.

() **A francia Trial-stakest,** az 1600 méteres Poule d'Essai des Ponlaint vasárnap Párisban E. Blanc *Qaadi Halfa*-ja (Stern) nyerte meg, Bravo 2-ik és Mordant 3-ik lett. Tot. 10:20. Helyre 10:12, 17, 17.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Polónyi Géza a vizsgálóbírónál.** Polónyi Géza országgyűlési képviselő a mai nap folyamán megjelent dr. Kiss István vizsgálóbíró előtt, aki Polónyit a Lengyel Zoltán ellen indított rágalmozási perében kívánta kihallgatni. A kihallgatásról Polónyi Géza egy újságíró előtt, aki kérdést intézett hozzá, nem óhajt-e valamit közölni a ma végbement kihallgatásról, szószerint a következőket mondotta:

— Egyáltalában szokatlannak, sőt helytelennek tartom, hogy folyamatban levő perek részletei folyton a nyilvánosság elé kerüljenek. Ennek folytán tartózkodom attól, hogy vallomásom lényegét elmondjam. Mivel azonban Lengyel Zoltán mítssem csinál egyebet, mint azt, hogy hírlapilag kikürtöli az ő vallomásait, a közönség tájékoztatására annyit akarok megjegyezni, hogy a vizsgálóbíró előtti megjelenésnek tulajdonképpen kettős célja volt: az egyik az, hogy most már az ország előtt dokumentálhassam, hogy milyen módon húzatik szándékosan az én perem. Ime már három hónapja elmúlt annak, hogy feljelentésemet benyújtottam és még most sem tudtuk odáig eljuttatni Lengyel Zoltánt, aki pedig folyton amiatt kiabált, hogy minél előbb a bíróság elé akar menni, — mondom nem tudtuk odáig juttatni, hogy a mai napig egyetlen bizonyítékát — nyilvánvalóan azért, mert nincs — előadta volna. Az én első kérelmem a bírósághoz az volt, hogy most már a közérdekre való tekintetből az ügyet sürgősen intézzék el és a bíróság állja utját annak a mesterséges huzavonának, amelyet a terhelt szemelláthatólag végez.

A másik ok, amiért megjelentem a vizsgálóbírónál, az, hogy a bizonyítás keretére vonatkozó állásponatomat a vizsgálóbíró előtt előadjam. Ez azonban szerintem nem tartozván a nyilvánosság elé, csupán annyit közlök, hogy a bizonyítékok előterjesztésében való bujkálás olyan mérveket ölt, hogy ez a per is egyik mélyreható adata lesz annak, hogy a sajtóeljárás feltétlenül sürgős reformra szorul. Nemsokára meg fog róla győződni a közönség, hogy Lengyel Zoltánnak és szövetségeseitársainak most egyenesen az a törekvésük, hogy nem tudván előbbi rágalmaikat bizonyítani, új rágalomokkal foglalkoztassák a hirsomjas közönséget.

Az én perem rendkívül erős bizonyíték arra, hogy lehetetlen a sajtóeljárást úgy fentartani, ahogy az jelenleg van, mert így megtörténhetik, hogy az ember évekig nem tudja az ügyét a bíróságnál dűlőre vinni és egy ember, aki panaszként szerepel, ki van téve annak, hogy évekig nem meghurcoltatik. A sajtóeljárást tehát feltétlenül reformálni kell. Ez nem a sajtószabadság kérdése, mert azt senki sem akarja bántani. A sajtószabadságnak teljes garanciái mellett szükséges gondoskodni arról, hogy a czéges rágalmozók ellen oltalmat találjanak a polgárok. Egyebet nem kívánok mondani.

§ **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter az ipoly-sági törvényszék területére vizsgálóbíróul: *Orovecz Béla* kir. törvényszéki bírót és a szatmárnémeti törvényszék területére vizsgálóbíróul: *Marvay Károly* törvényszéki bírót; állandó helyetteséül pedig: *Szarukán Zoltán* törvényszéki bírót rendelte ki.

§ **Az ügyvédi kamarák köréből.** A soproni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Nelky József* soproni ügyvédet elhalalozása folytán az ügyvédek lajstromából törölte s a halaszthatatlan teendők teljesítésére gondnokul *Hering Zsigmond* soproni ügyvédet rendelte ki.

§ **Juriga képviselő a fogházban.** Juriga Nándor országos képviselő, kit a pozsonyi esküdtbíróóság a magyarság elleni izgató czikkei miatt két évi fogházbüntetéssel sújtott, az igazságügyminisztertől kapott rövid halasztás után május 1-én vonult be a fogházba, hogy büntetését megkezdje.

§ **Klinkát elítélték.** *Klinka András* rózsahegy-i plébános, a tót nemzetiségi párt egyik vezérért a magyar állam ellen folytatott izgatás és különféle büncselekmények miatt a szepesi püspök már régen fölfüggesztette állásától. Ujabbán gyakran állítják a bíró elé Klinkát, akiről ma azt jelentik nekünk, hogy a rózsahegy-i törvényszék ismét elítélte, ezuttal rágalmozás miatt, egy hónapi fogházra és ötszáz korona pénzbüntetésre.

§ **Zavargó hívók.** Nagy zavart okoztak templomokban tavaly az ujvidéki szerbek. Az elkeseredést az szülte, hogy kántortanítónak a német hívók jelöltjét választották meg. Ez annyira elkeserítette a derék szerbeket, hogy szeptember másodikán, amikor az új kántor a templomban a zsolnárt kezdte énekelni, nagy zugással kivonultak, s aki nem akart menni, azt erőszakkal vonszolták ki. Az ujvidéki járásbíróóság a kolompások közül *Tomanec Pál* szőlőmunkást, *Kovács János* napszámóst és *Kollár Mihály* német vallás ellen való vétség miatt három-három hónapi fogházra ítélte. A oitani törvényszék Tomanec és Kovács büntetését nyolcz napra, az asszonyt pedig tizennyolcz napra szállította le. A kuria első büntető tanácsa ma dr. *Gál Pál* védelme után *elutasította* a vádlottak semmisségi panaszát s megokolásában kimondotta, hogy föltétlenül közbotrányt okoz az, aki az istentisztelet megkezdése után a templomból tüntetőleg kivonul.

§ **Elítélt zsaroló.** *Adorján Marcell* többszörösen büntetett magánhivatalnok augusztus hó 24-én megjelent az Ó-utca 42. számú ház házmesterénél és a háztulajdonos után érdeklődött. Mikor a házmesterné nem akart felvilágosítást adni, Farkas detektívnek, később újságírónak mondta magát.

A házmesterné ekkor azt mondta a gyanus idegennek, hogy jöjjön el este 6 órakor, akkor a házi urat otthon találja. Esti 6 órakor Adorjánt a házi ur fia Goldschein Jenő fogadta, akinek kijelentette, hogy a házban folyó botrányos dolgokat lefogja jelezni. Goldschein Jenő erre este 8 órára a Páris-szállodába rendelte az ismeretlen urat s itt két detektív jelenlétében átakart adni neki 60 koronát. De Adorján a pénzt nem fogadta el Kinn az utcán azonban zsebvágta az újból felkínált hallgatási díjat. A detektívek erre igazolásra hívták fel s ekkor derült ki, hogy a gyanus ismeretlen Adorján Marcell rovottmultu magánhivatalnok. A budapesti büntetőtörvényszék dr. Bakonyi bíró elnöklete alatt ma vonta felelősségre Adorján Marcellt zsarolás vétségének kísérleteért. A tárgyaláson a vádlott tagadta, hogy ő pénzt akart kicsalni. A pénzt a panaszos ráerőszakolta, hogy ő a botrányos dolgokat el ne árulja s nyilvánosságra ne hozza. A bíróság dr. Heidelberg Márton védelme után a vádlottat a vádbeli cselekményért 14 napi fogházra ítélte. Az ítélet ellen dr. Keserü kir. ügyész sulyosbításért felebbezett.

§ Egy váltókölcsön utójátéka. Belles András budai háztulajdonos nagyon megjárta, hogy egyszerű váltóra írta nevét. Két év előtt ugyanis Belles Griesl Antalné magánzónt felkérte, hogy vállaljon kezességet egy hatszáz koronás kölcsönben. Belles teljesítette Grieslné kívánságát, ki Grünfeld Samu, pénzközvetítő révén a soroksári takarékpénztártól fel is vette a pénzt. Rövid idő múlva Grieslné ismét pénzhez akart jutni s újból Grünfeld Samu közvetítését vette igénybe. Grünfeld ekkor azon ürügy alatt, hogy a váltót prolongálni kell, újabb váltót állított ki Bellessel. Ezt a váltót aztán nem fordította a kért célra, hanem peresítette Belles ellen, akin be is hajtotta annak teljes összegét. Ezért került ma Grünfeld Samu Belles panaszára sikkasztás büntetével vádolva a vádlottak padjára. Minthogy azonban időközben Grieslné a pór koronatanuja elhalt, Belles vádját bizonyítani nem tudta a vádlott tagadásával szemben s így a bíróság dr. Pető Sándor védelme után felmentő ítéletet hozott. Az ügyész felebbezett.

§ Emberhalál a kapupénzért. A főváros házmestereinek megvan az a jó szokásuk, hogy a kaput rendszerint jóval tíz óra előtt zárják be. Ebből aztán — nagy patália szokott keletkezni, mely gyakran tettegességre vezet. Így történt ez február hó 12-én is, Papp Lajos pinczér és Trachtulecz Ferenc házmester között. Csakhogy ez egyszer az összekocczanásnak nagyon szomorú vége lett. Papp ugyanis néhány perccel tíz óra előtt ért haza Szövetség-utca 3. számú lakására. A kapunál Trachtulecz Ferenc házmester utját állotta s követelte, hogy fizesse meg a kapupénzt, mert a kapu már zárva volt. Papp Lajos ezzel a követeléssel szemben azzal érvelt, hogy 10 óra előtt nem kell kapupénzt fizetnie. Ebből a nézeteltéréstől keletkezett aztán néhány percnyi szóváltás után a véres harc, amelynek sulyos sebesültje Trachtulecz Lajos házmester, a nyakára kapott bottör szúrás következtében február 20-án meghalt. Halált okozó sulyos testi sértés büntetvéért került ma Papp Lajos a budapesti büntető törvényszék esküdtbírósága elé. A tárgyaláson, melyen Zsitvay Leo elnökölt, a vádlott azzal védekezett, ha ő volt a megtámadott s szidalmazás közben ő kapta az első ütést a fejére. Ezután Trachtulecz egy vasdarabbal még kétszer ütött a fejére, úgy hogy elöntötte a vér. Beismerte, hogy akkor, amikor látta Trachtuleczet lakásába bemenni, utána dobta bot-törét. A vádlott v. lómásának ezt a részét azonban a tanúk megzáfolták. Szerintük a vádlott oly erővel döfte bele törét Trachtulecz nyakába, hogy azt többben csak nagyobb erő kifejtésével húzhatták ki onnan. Az esküdtek dr. Vargha kir. ügyész vád- és dr. Szeghő Ferenc védelme után bűnösnek mondták ki a vádlottat a halált okozó sulyos testi sértés büntetésében s ezért a bíróság Papp Lajost 5 évi fegyházra és 10.000 korona kártérítés megfizetésére ítélte. A tárgyalás után az ügyész és védő kezdeményezésére az esküdtek gyűjtést rendeztek az özvegy és öt kiskoru gyermeke, akik közül a legidősebb 11 éves, a legfiatalabb 3 hónapos, — javára. A gyűjtés 130 koronát eredményezett. Az ítélet ellen a vádlott és védője semmiféle panaszszal éltek.

KÖZGAZDASÁG.

A kisbirtok válsága.

Az Egyetértésben május elsején megjelent „Magyar birtokpolitika“ című cikkünkben utaltunk arra, hogy a magyar kisbirtokososztály rohamos léptekkel közeledik a csőd felé. A magyarországi kisbirtokok egyre töpülnek, nemzedékről nemzedékre mind kisebb és kisebb részreke tagolódnak. Ha az ember végigtekint így tavaszszal egy-egy község határára, szomoruan látja az apró földcsikokat és földszalagokat. Nem ritkaság a három-négy öl szélességű földparcella. Mindez pedig onnan van, hogy a két hold örökföld, 6 örökös között felosztódik s egyre-egyre 540 négyszög öl jut, a második generáció osztzkodásánál már ismét öt örökösre alig jut száz négyszögölnél több egy-egy örökösre. Így szaporodnak a mezőn a zöld és barna sávok, földszalagok. Önként felmerül az a kérdés, hogy a kisbirtokot ebből a válságból, amely előtt tagadhatatlanul áll, miként lehetne kiemelni. Mert azt kétségbe senki sem vonhatja, hogy a válság kézzelfogható jelei már is mutatkoznak.

A magyar kisbirtokos osztály pusztulásának szimptomái nem ismeretlenek a közvélemény előtt. Sokan hánytorgatják, hogy a magyar kisgazda nehézkes, az újítások, gazdasági rendszer megváltoztatása javítása iránt nem bír kellő érzéssel.

Az apától örökölt földcsékét turja, műveli a szerint, amint az „édes szüljéjétől“ eltanulta. Hiába beszél neki a vándortanító, gazdasági tudósító és más egyéb miniszteri kirendelt, nem sziveli meg az újításokat. Mindennek az igaz voltát — sajnos — kétségbevonunk sem lehet. Csak az az egy a vigasztaló, hogy a földmívelésügyi kormányzat a legutóbbi tíz esztendő alatt inaugurált földmívelési politika programjait közt sok oly üdvös alkotást valósított már eddig is meg, amelyek hivatva vannak arra, hogy a jövő kisgazda nemzedék szakítani fog apái ósdi gazdálkodási rendszerével. A gazdasági ismétlő iskolák, gazdasági tanfolyamok, szakelőadások mindannyia hozzájárul ahhoz, hogy a jövő reménye megérti a kor intő szövegét s gazdasági üzemét tökéletesíti.

A kisbirtok válságának azonban meg vannak azok az árnyékoldalai is, amelyeket a változott viszonyok s a korszellem hozott magával. Nem kell tovább mennünk és bővebben fejtegetnünk ezeket az árnyékoldalatokat. Tekintsünk végig a falu életén a mai és csak a husz évvel ezelőtti állapot között tegyük különbséget. Husz évvel ezelőtt még nem költözött ki a falura a divat és urhatnás, ma már az ország számos vidékén rabja a falu népe a divatnak. A gyárilag előállított háztartási, ruházati cikkek teljesen letörték a falu háziiparát. A legutolsó hegyháti kis faluba is eljut az olcsó fehérnemű, divatos keszkenő és egyéb cikkek. Ha a falusi kisgazda fiát házassítja, vagy lányát férjhez adja, néhány száz forintcskába kerül a lakodalmi czéczó; a földjövödelme ezt a kiadást nem bírja meg, arra való azonban a telegkönyv teherlapja, fér meg arra. „A fiatalok majd kinyögik.“ — Tapasztalt gazdáktól, falun élő intelligens emberektől hallottuk, hogy egy falusi gazda, aki ad magára valamit, leánya lakodalmára 1000—1500 koronát rákölt s ezen az összegben bizvást vehetett volna a fiataloknak egy darabka földet, néhány jószágot. Ez a fényűzés annyira lábrakapott már a falvak kisgazda népe között, hogy föltartóztatlanul sodorja a népet a tönkretetés örvényére. Emellett azonban a kisbirtokososztály legnagyobb részének gazdálkodási rendszerében alig-alig mutatkoznak némi jelei a tökéletesedésnek, a jobb gazdálkodásra, több jövödelme való törekvésnek. A földjövödelme kevesbedik, a terhek pedig folyton emelkednek. Állami, megyei, községi pótdók is egyre nagyobb sulylyal nehezülnek a kisbirtokra, melynek művelője még mindig idegenkedik attól, hogy gyermekeit ipari és kereskedelmi pályára adja. A kisgazda öt gyermeke mind a gazdálkodásnál marad.

Nagy tekintélyű nemzetgazdák véleménye szerint a kisbirtok válságán a törzsörökös rendszer behozatalával lehet egyedül segíteni. Ez a rendszer a külföldön sok helyen bevált s lé-

nyege az, hogy az apai birtokot egy fiuörökös, a törzsörökös veszi át s állami bankoktól fölvetett amortizációs kölcsönrel fizetheti ki a más pályára nevelt örökös társakat.

Az őrleési forgalom visszaállítása. Malomkörök régi óhajta az őrleési forgalom visszaállítása, melyet tudvalevőleg még a Széll-kormány idejében töröltek el. Vasárnapi számunkban kimutattuk azt, hogy az év első negyedében husz millió koronával több volt a liszt kivételünk értéke, mint az előző év első negyedében. Mióta a selejtes román és szerb búzának magyar búzával való összeörleését a kormány eltiltotta, azóta kezd helyreállani ismét a magyar liszt jó hírneve a külföldön. A magyar malmok egy része az őrleési forgalom visszaállítását vette újabban tervebe és sikerült már is több társadalmi testületet a tervnek megnyerniök. A mi véleményünk azonban az, hogy a jelenlegi kormánynak semmi formában sem szabad megengedni a kikészítési eljárás újból való életbeléptetését, mert ez sem a magyar malomiparnak, sem a magyar mezőgazdaságnak érdekében nem áll.

Iparosok tanácskozása. A magyar iparososztály égető kérdései kerültek tárgyalásra vasárnap azokon a tanácskozásokon, amelyeket Thék Endre elnöklete alatt tartottak az ország mintegy 50 ipar-területének kiküldöttjei. Tudvalevő ugyanis, hogy az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. évi XIX. törvény cikk életbeléptetése után az eddigi kerületi betegsegélyző. valamint az ipar-területek által fenntartott betegsegélyző-pénztárak feloszlának. A törvény nem intézkedik elég világosan a feloszlásról, sem pedig arról, hogy mi történik, ez utóbbiak tisztviselőivel és egyéb alkalmazottjaival a feloszlás után. Thék Endre megnyitó beszédében utalva arra a körülményre, hogy a betegsegélyezést rövid idő múlva az állam veszi a kezébe, helyénvalónak tartja, ha e kérdésben minden apró részlet tisztázódik, hogy így alkalom nyíljon arra, hogy az e téren mindkét részről tapasztalható mulasztások végre megszüntjenek. Az ezt követő vita lefolyása után a kormányhoz intézendő felterjesztés kidolgozására a kongresszus dr. Horváth János elnöklete alatt Tóth Kálmán, dr. Tóth Kálmán, Zima Tibor, Jakab Lajos, Vérth József, Feudt Nándor, Kasi József tagokból álló bizottságot küldte ki. Folytatólagosan a kongresszusi tagok részvétele mellett dr. Horváth János elnöklete alatt az ipar-területek Országos Szövetségének választmányára tartott ülést, melynek napirendjére Bertsey Györgynek indítványai egy iparos nyugdíjintézet létesítése, valamint az ipar-területi jegyzők kártalanítása tárgyában voltak kitűzve. Többek felszólása után a választmány elhatározta, hogy felterjesztéssel fordul a kormányhoz, amelyben kéri, hogy az új ipartörvényben kötelezőleg mondassék ki egy, az iparosoknak rokkantság és agkor esetére nyugdíjat biztosító intézet létesítése. A nyugdíjintézet vagyona képződne az iparigazolványok kiállításakor fizetendő díjak feléből, az iparosok pótdójából, az iparkihágási bírságpenzéből és állami hozzájárulásból. Ezen nyugdíjintézet keretében szabályoznák az ipar-területi jegyzők végkielégítését is. Megállapította végül a választmány a Pécssett szeptember hó folyamán tartandó országos iparos-gyűlés napirendjét.

A szövetségi törvény módosítása. Nagy Ferenc ny. államtitkár néhány évvel ezelőtt kidolgozta a szövetségi törvény novelláját. A törvénytervezetet azonban Kossuth kereskedelemügyi miniszter nem találta a mai viszonyokhoz képest beilleszthetőnek, ezért — mint értesülünk, — megbizta Nagy Ferenc ny. államtitkárt az általa már régebben kidolgozott szövetségi törvényjavaslat újból való átdolgozásával és előkészítésével.

Olcsóbb a petroleum. Megirtuk már, hogy a petroleum kartell április 30-án felbomlott s azt nem is fogják megújítani. A petroleum finomítók ugyanis nem tudtak megegyezni és így egy kartellel kevesebb van, aminek a közönségre nézve előnyös hatásai már is mutatkoznak. mert olcsóbban jut a petroleumhoz. A finomítók annyiban ugyan megállapodtak, hogy egy hónapra szóló kötések fognak eszközölni, ezt azonban több nagy vállalat nem tartotta be. Így a Galizische Karpathen, a floridsdorfi és kolini gyárak, melyeket csakhamar több más csehországi finomító követett, hosszabb időre szóló eladásokat kötöttek. A finomított petroleum ára ily körülmények között 7—8 K-val sulyedt. Ma Budapesten a petroleum 29 K-ért jegyez maggonvételeknél, ami a nyersolajnak körülbelül és 4 fél K-s árához képest a petroleum finomított

effektív veszteségével egyértelmű. A fogyasztás természetesen siet a helyzetet kihasználni és készleteit szaporítani. Egyelőre semmi kilátás sincs arra, hogy a finomítók között valamelyes megállapodást nyélbe ütni sikerüljön.

A Kassai Takarékpénztár ügye. A budapesti pénzügyintézetek képviselői, Ullmann Adolf, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója, Fellner Henrik és Szirmay Arthur a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatói és Walder Gyula a Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatója, miután átvizsgálták a takarékpénztár váltóanyagát és összes egyéb aktívait, visszaérkeztek Budapestre. A kiküldöttek konstatálták, hogy a rossz és kéteseknek deklarált követelések összege a részvény- és tartaléktökéket meghaladja, azonban korántsem oly nagy, mint híresztelték, ennél fogva a kassai takarékpénztár igazgatóságával együtt mindjárt a mentési akció módjait is megállapították. E szerint a budapesti pénzügyintézetek hozzájárulnak ahhoz, hogy új részvények bocsátassanak ki és pedig olyképp, hogy összesen két millió korona értékű új részvényt bocsát ki a takarékpénztár, de azzal a kikötéssel, hogy legalább 40 százalék a kassai piacon helyezendő el. A régi részvényeket egy bizonyos minimális értékre lebélyegzik, de szavazatképességük maradtak. Az új részvények átvétele tárgyában nyomban akció indult meg Kassán. A vármegye törvényhatósági bizottságának tagjai bizalmas értekezletre jöttek össze, amelyen Szalay főispán elnököl. Ezen az értekezleten Éder Ödön polgármester indítványozta, hogy tekintettel a város pénzügyi helyzetére és a kockázatos forgó nagy értékekre, a vármegye maga 600.000 korona értékű részvényeket vegyen át az újonnan kibocsátandó részvényekből. Többek hozzászólása után egyhanguan elhatározták, hogy haladéktalanul rendkívüli közgyűlést hívjanak egybe és ott ily értelmű előterjesztést tesznek. Miután az értekezleten majdnem az összes bizottsági tagok résztvettek, hihető, hogy a rendkívüli közgyűlés a hatszázezer korona értékű részvények jegyzéséhez hozzá fog járulni. Ugyanebben az időben a kassai kereskedelmi és iparkamarában is értekezlet volt, a melyen százezer korona értékű részvényt jegyeztek. Tekintve a városban uralkodó hangulatot, oly bizalommal vannak a mentési akció iránt, hogy a kibocsátandó részvényeknek nem 40, hanem legalább 60 százaléka lesz Kassa városában elhelyezhető. A budapesti intézetek képviselői ezzel szemben kijelentették, hogy a kassai takarékpénztárnak annyi pénzt bocsátanak rendelkezésre, hogy esetleg minden betétösszeget felmondás nélkül is visszafizethessen. A városban ennél fogva már teljesen lecsillapult az izgalom.

A budapesti pénzügyintézetek különben ma együttes ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a részvények 50 százalékát átveszik és pedig 50 százalék ázsióval.

Ipari toványoságunk és a külföld. A Magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete tegnap tartotta meg Förster Nándor miniszteri tanácsos elnöklésével rendes évi közgyűlését. Az előterjesztett évi jelentésből kiemeljük a következőket:

A lefolyt évben a produktív gazdasági munka terén némi javulás volt észlelhető, amennyiben az ország közgazdaságára nehezedett politikai válság megszüntével az ipari tevékenység megint megkezdődött a gyárak, főleg az év vége felé, megrendelésekkel jól elvoltak látva. A külföldi ipar ellen való küzdelem terén teljes eredmény máig mindig nem volt elérhető, főleg az Ausztriával való vámközösségi viszonyunknál fogva s azért, mert az állami támogatást élvező vállalatoknak a külföldi gépbehozatal tekintetében való ellenőrzése hiányos volt. Állást foglalt az államvasutak új fuvardíjtételei ügyében és kifejtette, hogy azok a hazai gyárak, de főleg a kivitel szempontjából hátrányosak; felhívta a kereskedelmi kormányzat figyelmét arra, hogy a Szerbiával való vámháború a Szerbiába exportáló gyárakat súlyosan károsítja és újlag utalt azon verseny káros voltára, amelyet a folyton nagyobbodó állami gyárak a magánvállalatoknak támasztanak és sürgette az állami és magángyárak közötti viszonyok méltányos alapokon való rendezését. Ugyancsak szükségesnek jelezte a kereskedelmi kormányzattal szemben, hogy az államvasuti állomások teher- és kirakó berendezései modern alapokon rekonstruáltsanak és hogy orvosoltassák az az anomália, hogy a vasuti szállítás közben megsérülő

gépszállítványokon okozott károkat a vasutak szavatosságát nem vállalnak. Javasolta az egyesület, hogy kiegészítők és gépezetek kiképzésére motorkezelési tanfolyamok létesítsenek és állást foglalt azon, magukat gyárosoknak nevező külföldi cégek ellen, melyek külföldi gyártású gépeket magyarokként árúsítanak. Javaslatot tett továbbá öntők és mintaszabványok képzésére való szakiskolák létesítésére s részt vett a bukaresti kiállítás rendező-bizottságának ténykedésében is. Az egyesületnek a gyáriparosok Országos Szövetségében való képviselővel a közgyűlés Strasser Gyula és Herczegh József igazgatókat bízta meg s a hírlapírók nyugdíjintézetének 600 koronás adományt szavaz meg. Salzer Lajos indítványára Förster Nándor elnöknek buzgó és sikeres tevékenységéért, Kaufmann Berthold indítványára Strasser Gyula titkárnak azért, hogy tíz éven át végezte a titkári teendőket és Fényi Béla és Polnai Sándor gazdáknak jegyzőkönyví köszönetet szavaz. Ezután egyhangulag megválasztották elnöké Herczegh József, alelnöké Asbóth Emil, gazdákká Fényi Béla és Polnai Sándor, választmányi tagokká Baumgarten Henrik, Britz János, Herczegh József, Kaufmann Berthold, Kühne Károly, Láng László, kelenföldi Röck István és Thaly Zsigmond.

A bolgár állami aranykölcsönjáradék. Bécsben a tőzsdekamara mai teljes ülésén elhatározta, hogy a Länderbank és a Bankverein kérésére pártolól fogja a pénzügyminiszternek ajánlani az 1907. évi bolgár állami aranykölcsönjáradék 4 és fél százalékos kötvényeinek jegyzését 138,040.000 korona összegben.

Magyar gyáriparosok mozgalma. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatósága Hatvany-Deutsch Sándor főrendiházi tag alelnök elnöklésével héten tartott igazgatósági ülésén számos gyáralapítási tervet bíralt meg és egyúttal elhatározta, hogy a szövetségi munkakörnek a földművelési minisztérium által való segélyezése ellen felír egy földművelési, mint a kereskedelmi miniszterekhez, valamint dr. Wekerle Sándor miniszterelnökhez is, mint az ipartanács elnökéhez. Az igazgatóság a védjegy törvény vizsgáltságainak és reformjának megbeszélése végett gyáriparosokból és jogi szakértőkből legközelebbre értekezletet hív egybe. Miután a Milanóban a vagonkapcsolás ügyében üléselő nemzetközi zsüri a szövetséget kérte fel arra, hogy Magyarország részéről kiküldöttet nevezzen meg, az igazgatóság a zsüri tagjául Van der Eyndet, a Magyar Belga Fémárnyagár r.-i. igazgatóját jelölte ki. Végül Hatvany-Deutsch Sándor alelnök indítványára kimondta az igazgatóság, hogy a köszönetkérdésben a magyar bányá- és kohóegyesülettel karöltve nagyobb tanácskozást rendez.

Országos czipész-kongresszus Budapestén. Az Országos Czipész-Kisiparos Szövetség pünkösd napjain országos kongresszust tart Budapestén, melyre a felhívást most küldték szét az ország összes ipartestületeibe és társulataiba tartozó czipészeknek. A kongresszus napirendje a következő: 1. A Szövetség munkakörének kiszélesítése, a Szövetség köteleihez tartozó czipésmesterek szervezése és a munkáskérdés. 2. Az ülés munkarendszer megszüntetésének kérdése és a vándorszaktanítás fejlesztésének módjai. 3. A hitelezés ügyének rendezése korlátozó intézkedések által. 4. Az önálló vámterület megvalósításának sürgetése. 5. Az ipari törvények módosítása. 6. A szaksajtó.

Drágább lett a cukor. A cukor ára a prágai piacon napok óta folyton emelkedik, sőt a készáru már elérte a 22 koronát, ma pedig 22.15 koronára emelkedett. Az emelkedő irány lépést tart a gabonapiac irányával. A főok azonban mégis az, hogy Kubából rendkívül kedvezőtlen jelentések érkeznek.

A hegyvidéki akció kiterjesztése. A földművelési miniszter, mint értesülünk, Trencsén, Liptó és Árva vármegyék főispánjaival történt megbeszélés alapján elhatározta, hogy a hegyvidéki miniszteri kirendeltség működési körét ezen vármegyék területére is ki fogja terjeszteni. A hegyvidéki akció egyébként most fejezte be tizedik esztendőjét.

Magyar Jelzálog-Hitelbank 4 százalékos nyerevénykötvényeinek tervszerű 61-ik kisorsolása e hó 15-én délután 4 órakor fog a bank sorsolási termében kir. közjegyző jelenlétében megtartatni.

A Középeurópai Közgazdasági Egyesület ülése. A Középeurópai Közgazdasági Egyesület igazgatóválasztmányára Wekerle Sándor elnöklésével tegnap ülést tartott, amelyen résztvettek: Matlekovits Sándor, Hieronymi Károly, Pallavicini Ede őrnagy, gróf Széchenyi Béla, Sztéryenyi József államtitkár, Chorin Ferencz, Bruchard-Bélayáry Konrád, Kornfeld Zsigmond, Hatvany-Deutsch Sándor, Lány Leó, Elek Pál, Szájbély Kálmán, báró Herzog Péter és mások.

Az ülésen a Bécsben tavaly ősszel tartott

nemzetközi értekezletről szóló jelentést terjesztették elő s ennek kapcsán a választmány elhatározta, hogy a Középeurópai Közgazdasági Egyesület megállapodásai figyelembevételével végezt a kormányhoz terjesztessenek fel és főleg az Egyesült Államokkal való kereskedelmi viszonyunk rendezése érdekében kifejezés adassék annak a kívánságnak, hogy a francia-amerikai reciprocitási szerződésben a bor, borkő, szesz és még néhány cikknek biztosított kedvezmények, amelyeknek élvezete Németországnak már régebben biztosított, most már Ausztria-Magyarországra is kiterjesztessenek, ami főleg a borkivitelünk terén az újabb időben megindult kezdeményezések sikere szempontjából feltétlenül szükséges. Tudomásul vette a választmány, hogy az 1907. évi Münchenbe tervezett közös tanácskozást 1908-ra elhalasztották és hogy napirendjére a személy- és podgyászforgalomra vonatkozó nemzetközi egyezmény létesítését, az eladatlan áruk visszaforgalmára (Retourwarenverkehr) vonatkozó szabályok egységes megállapítását, Németország s Ausztria-Magyarország között a belga-francia egyezmény mintájára jogsegélyegyezmény létesítését, a csekktervényhozásnak egyöntetű elvek alapján való rendezését, a bizományi és a szállítványozási jog kölcsönös szabályozását tűzték ki. Igen érdekes és nagyszabású vita keretében foglalkozott a választmány a kivándorlás kérdésével, melynek nemzetközi rendezése az egyes államok eltérő érdekei következtében ugyan nehezen megvalósítható, mindazonáltal a választmány kimondta, hogy oly kérdésekben, melyekre nézve a középeurópai államok egymást támogathatnak, a közös intézkedések előkészítése kívánatos és czélba vevendő. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a németországi társaságoknak e hó végén Drezdában a szász király védnöksége alatt tartandó közgyűlésén hivatalosan képviselheti magát, ugyancsak a bécsi nemzetközi gazdasági kongresszuson is, melyen a többi középeurópai egyesület küldöttei is résztvesznek. Tárgyalták azután a Balkán-államokkal való ki- és beviteli forgalmunk érdekeinek az egyesület által egybehívandó szaktanácskozmány útján való rendszeres megállapítását, amire nézve az egyesület igazgatósága már a legközelebbi időben intézkedéseket tesz. Számos új tag felvétele után a választmány elhatározta, hogy az egyesület az évi közgyűlését június első felében fogják megtartani.

A sodronykötél-pályák. A vasuti- és hajózási klub diszteremben Lévy Mihály máv. mérnök érdekes felolvasást tartott a sodronykötél-pályákról. Reámutatott e szállítási mód fontos közgazdasági előnyeiről röviden ismertette a sodronypályák fejlődésének történetét. A felolvasó érdekesen fejtegette a világ legtökéletesebb sodronypályáját, az argentiniai 37 kilométeres pályát. Előadását nagy tetszés honoalta.

Új aetherikus olajgyár. Privigyén (Nyitra megyében) új vállalat alakult „Felsőmagyarországi gőzerőre berendezett illóolajgyár, győgyintérmelő és földolgozó telep, „Szkicsák Jenő dr. és Heumann Testvérek“ törvényszéki bejegyzett cég alatt. A vállalat, amely a gyártáshoz szükséges győgyintérmények természetével is foglalkozni, ez év június havában kerül üzembe, egyelőre 40-50 munkásnak ad kenyeret és már az idén kb. 500 kg illóolajat szándékozik előállítani, amely mennyiség később természetesen emelkedni fog. A keresleti társaság formájában megalakult vállalat társtagjai Szkicsák Jenő dr. gyógyszerész, Heumann Vilmos mérnök, Heumann M. Lipót gazdálkodó és Heumann Gyula bankhivatalnok privigyei lakosok.

Nagy bécsi cég fizetésektől mentes. Bécsben a Jaitteles és társai-féle ismert ruhakereskedő cég 350.000 koronával fizetésektől mentes lett.

A Magyarországi Borkereskedők Országos Szövetsége ma délelőtt Kúszler Henrik alelnök elnöklésével tartotta ötödik közgyűlését. Az ügyvivő igazgató előterjesztette a választmány évi jelentését, amely a borkereskedelmi borkereskedelem állapotainak tömör ismertetése után részletesen foglalkozik a Szövetség tevékenységével. Az évi jelentést, amely a Szövetség újabb megerősödéséről tesz tanuságot, a közgyűlés tudomásul vette. Boschán Károly terjesztette elő a számvizsgálóbizottság jelentését a zárószámokról, amelyet a közgyűlés Nagy György felszólalása után és Fuchs Gyula ellenőrzésével felvilágosítása után tudomásul vette. Az 1907 évi költségvetés megállapítása után a megüresedett állások betöltése következett. A megüresedett alelnöki állásra a közgyűlés egyhangulag Domány József aradi szőlőbirtokost és borkereskedőt választotta meg.

Új részvénytársaság. Egy budapesti és egy német cégéből álló konzorcium, — mint értesülünk — német mintára általános felülvizsgáló és kezelő részvénytársaságot szándékoznak alapítani. A vállalat célja lenne megvizsgálni részvénytársaságok és más vállalatokat, különösen a könyveket és a mérlegeket, hagyatékokat szabályozni, vagyonokat kezelni, részvényeseket és kötvénybir-

fokosokat képviselni, tökéket elhelyezni, végül bajba jutott társaságok ügyeit rendezni.

A mezőgazdasági érdekképviselet törvényes rendezése. Bernáth István orsz. képviselő, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója és Rubinek Gyula, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója. akiket Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a mezőgazdasági érdekképviselet törvényhozási szervezetre vonatkozó javaslat kidolgozására felkért, a javaslat előadói tervezetét elkészítették és bemutatatták. A miniszter mielőtt a tervezet tekintetében állást foglalt volna, a fennálló érdekképviseleti szervek véleményének megismerése céljából elküldte a munkálalatot az OMGE-nek, ugyanis mint a gazdasági egyesületek országos szövetsége központjának, a Magyar Gazdaszövetségnek és az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek. A főbb alapvető kérdésekre nézve a miniszter kérdő pontokat állapított meg, amelyek a javaslat tárgyalásánál vezérfonalul fognak szolgálni.

Uj textilfestő r.-t. Már megirtuk, hogy Magyar Textilfestő Részvénytársaság czim alatt új vállalat alakul. Ez a vállalat már — mint értesülünk — a Szentendrei-ut mentén elterülő Homokos-dűlőn megszerzett kb. 16.000. négyszögöl területet és a gyár építését már a legközelebbi napokban megkezdte. A telepengedélyezési tárgyalást megtartották, és minthogy a gyár építése ellen kifogás nem tétetett, az előjáróság az engedélyt megadta. A gyár, melyet a jövő év február 1-én akarnak üzembe helyezni, egyelőre 100, később 200 munkást fog foglalkoztatni. A vállalat a megszerzett területnek mintegy harmad részét fogja beépíteni és a gyári épületeken kívül az alkalmazottak számára lakóházakat is létesít.

4 százalékos nyereséymérvények sorsolása. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4 százalékos nyereséymérvényeinek tervszerű 61-ik kisorsolása f. hó 15-én d. u. 4 órakor fog a bank sorsolási termében kir. közjegyző jelenlétében megtartatni.

A haditengerészet és az ipar. A közös hadügyminiszter megküldte a kereskedelmi miniszternek a haditengerészetben 1907-ben szükséges azon anyagok és iparcikkek jegyzékét, amelyek a haditengerészet részére évenként nagyobb beszerzés tárgyát képezik. A jegyzékeket, amelyekben a szükséges mennyiség és a rendszeren fizetett egységár is ki van tüntetve, az érdeklődők a kereskedelmi múzeum igazgatóságánál a hivatalos órák alatt (d. e. 9—2-ig) megtekinthetik, ugyanott a szükséges egyéb felvilágosításokat is megadják.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66—72

WIRUS TATRA TEJISZKOLADÉ

Nászajándékok

Rothauser M. Ignác és Fia

BUDAPEST,

Deák-tér 6. Anker-udvar
Király-utca sarkán.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** cs. és kir.
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 2.
fogyszerész, drogeria és finomabb üzletokban.
Kis tubus 60 fillér.
Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidéken, bármilyen tiszletet, vagy ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

addó-vevést

közvetítő vállalathoz fordul Budapest, Károly-körút 9. (Érőt Hadik ház). Vezetője Löwy Alfréd.

The Mutual

New-Yorki életbiztosító-társaság

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül.

Részvényesek nincsenek.

Összes vagyon 1906. december 31-én

2.569,246,889.02 frank

Biztosítási állomány 1906. december 31-én

7.861,436,000.— frank.

Vezérigazgatóság Magyarország és a Kelet részére:

Budapest, VI., Andrassy-ut 20.

Marilla

szanatórium május hó 1-én nyílt meg
A napi penzió: lakás, kiszolgálás, világitás, élelmezés, orvosi kezelés és az összes gyógyeszközök használatával együtt 12.50—16 koronába kerül.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Sérvbajosok!

Az egyedüli szakszerű orvosi rendelő-intézet e baj ellen

POLLITZER

sérvambulatórium

Budapesten, Károly-körút 10. félemelet.

Egész nap ingyenes orvosi rendelés,
Kérjen prospektust!

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTOZSDE.

Gabonatözsde.

A földmivelésügyi miniszterium jelentése ma a tőzsdén nagy izgatottságot okozott. A spekulánsok már vasárnap reggel olvasták a vetések állásáról szóló hivatalos jelentést, s így egy egész napon át gondoskodhattak azon, hogy bizony nem oly rózsásak az állapotok, hogy azt a legjobb időjárás is helyrehozhatná. A spekulánsok maguk az egész vasárnapot arra használták fel, hogy: „helyszínszemlézzenek”, aznap vasutra ültek s beutazták fél Magyarországot. Sajnos, meggyőződtek arról, hogy a vetések — tőzsdei nyelven szólva — nem a legjobb „kondícióban” vannak. Erre — természetesen — élénk irányzat fejlődött ki, amelynek fozozásához járnak még az is, hogy a nap igeu forrón, kánikulaiasan tüzött le. A készáru-piaczon a mérsékelt kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak ugyan, de csak azért, mivel az áru-birtokosok kissé túlkövetelők voltak. Ezért aztán nem is fejlődött ki élénkebb forgalom, mindössze alig 11.000 q buza kelt el, de ezekért 15—20 fillérral drágább árakat könnyedén el lehetett érni.

A legdrágább eladási ár 19.50 korona volt 80.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 16 korona 74.5 kilós tiszavidéki, dohos buzáért. Egyéb gabonaneműk: rozs 10—20 fillérral, árpa 10—15 fillérral drágább, zab és tengeri szilárd.

A latáridőpiaczon szintén élénk volt s az összes gabonafajok árai emelkedtek.

Felmondottak ma 1000 mm. zabot e hó 10-én leendő átvételre.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 800 mm. 80.5 k. 19.50 K, 100 mm. 81 k. 19.40 K, 500 mm. 81 k. 19.40 K, 200 mm. 81 k. 19.40 K, 100 mm. 81.5 k. 19.20 K, 100 mm. 81 k. 19.10 K, 500 mm. 80.5 k. 19.20 K, 100 mm. 81 k. 19.10 K, 200 mm. 80.5 k. 19.— K, 500 mm. 80 k. 17.20 K, 200 mm. 80 k. 19.20 K, 200 mm. 80 k. 19.— K, 200 mm. 80 k. 19.— K, 150 mm. 80 k. 19.— K, 1100 mm. 89 k. 19.— K, felső, 500 mm. 80 k. 19.— K, felső 400 mm. 79 k. 19.45 K, 300 mm. 79 k. 19.— K, 600 mm. 79 k. 18.95 K, kevert, 500 m. 78.5 k. 18.70 K, felső, 300 mm. 78 k. 18.60 K, 200 mm. 74.5 k. 16.— K, dohos, mind három hónapra.

Fejérmegyei: 100 mm. 77 k. 18.10 K, mind három hónapra.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 79. k. 19.— K, 100 mm. 80 k. 18.90 K, 200 mm. 78 k. 17.75 K hibás, 100 mm. 78 k. 18.50 K, 300 mm. 77 k. 18.30 K, mind a három hónapra.

Bácskai: 1750 mm. 75.8 k. 18.20 K, 650 mm. 76.5 k. 16.50 K, üszkös, mind három hónapra.

Rosz. 400 mm. 14.95 K, 200 mm. 14.95 K, 200 mm. 14.80 K, 400 mm. 14.70 K, 150 mm. 14.70 K, 100 mm. 14.60 K, mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Árpa. 100 mm. 14.50 K, 200 mm. 14.40 K, 100 mm. 14.40 K, mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab. 500 mm. 17.75 K, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 3-tól május 4-ig.

Érkezett; Elszállított;

Buza	31336	9032
Rosz	920	311
Árpa	2592	972
Zab	6377	15201
Tengeri	15177	21125
Liszt	3172	25949
Korpa	—	6768

A határidőpiaczon kötetett:

Délolött:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza májusra	9.18, 9.26, 9.35.
Buza októberre	9.45, 9.40, 9.71, 9.69.
Rosz októberre	7.98, 8.06, 8.03.
Zab októberre	6.82, 6.85, 6.84.
Tengeri májusra	5.82, 5.81, 5.84.
Tengeri júliusra	5.83, 5.82, 5.85.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza májusra	— — — — —	9.40—9.41
Buza októberre	— — — — —	9.68—9.70
Rosz októberre	— — — — —	8.04—8.05
Zab októberre	— — — — —	6.86—6.87
Tengeri májusra	— — — — —	5.88—5.89
Tengeri júliusra	— — — — —	5.88—5.89

Délutáni forgalom.

Délután iartotta magát az irányzat; s az árfolyamon nem változtak.

4 óra 30 perczkor záródnak:

1907. májusi buza	9.40—9.41
1907. októberi buza	9.70—9.71
1907. októberi rozs	8.—8.01
1907. októberi zab	6.85—6.86
1907. májusi tengeri	5.89—5.90
1907. júliusi tengeri	5.89—5.90

Ertéktözsde.

A pompás időjárás kezdetben kedvező befolyással volt a hangulatra, amennyiben a magyar értékekben a kínálat megszűnt, sőt némi vételkedv is mutatkozott, úgy hogy magyar hitel, magyar jelzálogbank, magyar leszámítolóbank és közuti vasuti részvények a szombati zárathoz képest mérsékeltlen javultak. Nemzetközi értékek közül pedig élénken kerestek osztrák-magyar államvasuti részvényeket, melyek a kedvező havi kimutatás következtében napnyomban tettelekben és 2 koronával magasabb árfolyamon vásároltattak helyi számlára. Minthogy azonban később a gabonaárak rohamos

emelkedését jelentették, ellanyhult ismét az irányzat és főleg magyar értékek kínáltattak erősebben. Így hanyatlottak: Magyar hitelbank 771.50-ig 2.50, Leszámitolóbank 502-ig 2, Jelzálogbank 491-ig 1.50, Rimamurányi vasmű 552-ig 2.50, Közúti vasút 546-ig 2 és Városi vasút 1 koronával. Az utódzsdén kedvezőbbé vált a hangulat, mert Berlinből erős áremelkedést jelentettek és a helyi spekuláció visszavásárolni igyekezett. Élénkebb üzlet fejlődött ki osztrák hitelrészvényekben, melyek 66-ig 1.50 koronával emelkedtek. Magyar értékek átlag 1.50-2 koronával javultak.

Előtőzsde.

Az előtőzsde csekély üzlet mellett kedvezőtlen volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 665.75-666.—, Magyar hitelbank 774.—773.25, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 492.75-493.—, Osztrák-magyar államvasut 686.75-688.75, Déli vasut 132.50 —, Rimamurányi vasmű —, Magyar koronajáradék —, Közúti vasut 547.50 —, Városi villamos vasut 294.75 —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogsorsjegy —, Hazai bank —

4 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 665.50-666.—, Magyar hitelbank 773.—773.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 503.50-504.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 493.—494.—, Osztrák-magyar államvasut 688.—688.50, Déli vasut 132.—132.50, Rimamurányi vasmű 553.—553.50, Magyar koronajáradék 94.30-94.40, Magyar aranyjáradék 112.—112.50, Közúti vasut 547.50-547.50, Városi villamos vasut 295.—295.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde helyi eladásokra kissé elgyengült.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 665.50-665.60, Magyar hitelbank 771.25-773.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 502.25-503.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 491.—492.—, Osztrák-magyar államvasut 687.—688.—, Déli vasut —, Rimamurányi vasmű 553.—554.50, Magyar koronajáradék —, Magyar aranyjáradék —, Közúti vasut 546.—

—546.50, Városi villamos vasut —, Orosz járadék 85.90-95.95, Hazai bank 287.—, Salgótarjáni közsémb. 557.—, Konvertált sorsjegy —, Magyar kereskedelmi t. —, Magyar agrárbank —, Ujlaki téglá rt. —

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 665.50-666.—, Magyar hitelbank 772.—772.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 502.25-502.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 491.50-492.—, Osztrák-magyar államvasut 686.75-687.—, Déli vasut 132.50-133.—, Rimamurányi vasmű 552.—553.50, Magyar koronajáradék 94.35-94.40, Közúti vasut 546.—547.—, Városi villamos vasut 294.—294.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 3-4, nyolcz napra 6-8 K. Május végére 10-12 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde szilárd volt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 665.50-667.25, Magyar hitelbank 772.25-773.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 503.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 491.—492.—, Osztr.-magy. államvasut 667.50-668.—, Déli vasut 132.50-133.—, Rimamur. vasmű 553.50-554.—, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közúti vasut —.50-547.—, Városi villamos vill. —

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 667.—667.25, Magyar hitelbank 772.25-773.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 502.50-503.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 492.—492.50, Osztrák-magyar államvasut 667.50-688.—, Déli vasut 132.50-133.—, Rimamurányi vasmű 553.50-554.—, Magyar koronajáradék 94.30-94.40, Magyar aranyjáradék 112.—112.50, Közúti vasut 546.50-547.—, Városi villamos vasut 294.—294.50

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs. A mai heti tőzsdén eladott buza: 77.5 kg. 8.75 kor. Nagyszombatból 78.5 kg. 8.72 kor. Szegedről 8.80 kor. Szepesről 76 kg. 8.50 kg. Pöstyénből 79 kg. 9.20 kor. Mosonból.

Rozs: Suránból 7.40 kor., Galantából 7.45 kor., Stockerauból 7.52 kor. **Árpában** csak Morvaország számára volt némi vásárlás, az árak valamivel szilárdultak.

Magyar tengeri 6.50-6.70 kor. Magyar közepes zab 8.30-8.50 kor. elsőrendű 8.45-8.60 kor., válogatott 8.55-8.85.

Liszt árai jelentékenyen drágultak, noha a fogyasztás csak alig valamit vett föl. **Korábban** erős kezdet mutatkozott és árfolyamai szilárdak maradtak.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 6. (Az Egyetértés távirata.) A melegebb időjárás beállta, melytől a vetésekre kedvező hatást várnak és a szilárdabb külföldi jelentések a piacot barátságos irányban befolyásolták és a jobb irányzat a mai tőzsdén határozottabban kidomborodott. Első sorban közlekedési értékek iránt érdeklődtek és főképpen az Osztrák-magyar államvasutak és néhány cseh vasut részvényei emelkedtek. Ezenfelül vasértékek, valamint egyes szénrészvények, közül sorsjegyek és orosz járadék javultak. A többi értékek nyugodtak voltak, de árfolyamukat megtartották.

11 óraker záródnak:

Osztrák hitelr. 665.75 —, Államvasut 688.50 —, Déli vasut 132. —, Alpési bánya 597.25 —, Prágai vasmű 2609. —, Májusi járadék 98.65 —, Magyar koronajár. 94.25 —, Török sorsjegy 195. —, Orosz érték 86. —, Német márka 117.50

A déli tőzsde változatlan árfolyamonkal nyugodtan nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 665.50 —, Magyar hitel 774.50 —, Länderbank 447.75 —, Unio-bank 565. —, Anglo-bank 306.50 —, Bankverein 547. —, Staatsbahn 688.75 —, Déli vasut 132. —, Alpési bánya 597.25 —, Rimamurányi 554.50 —, Májusi járadék 98.65 —, Magyar koronajáradék 94.25 —, Török sorsjegy 195. —, Német márka 117.70 —, Orosz érték 86. —

Bécs, május 6. (Osztrák értékek zárólapja.) 4/2 százalékos papír-járadék 98.50, 4 százalékos osztrák arany járadék 117.15, 1860-as sorsjegy 150.50, Osztrák hitelsorsjegy 435.—, Angol osztrák bankrészvény 306.—, Bécsi Bankverein 546.—, Osztrák-magyar bank 1765.—, Déli vasut 131.25, Dunagőzhajózási társaság 1028.—, Dohány részvény 418.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36,

Buzza	Kilós	100 kilogramm ára		Kilós	100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
tiszavidéki uj	75	—	—	78	18.65	18.90
" " " "	76	—	—	79	18.85	18.15
" " " "	77	18.40	18.70	81	19.	19.30
fehértalmú uj	75	—	—	79	18.80	18.65
" " " "	76	17.85	18.10	80	18.50	18.85
" " " "	77	17.95	18.35	81	—	—
" " " "	78	18.05	18.40	—	—	—
pestvidéki uj	75	—	—	78	18.55	18.85
" " " "	76	18.05	18.30	80	18.70	19.15
" " " "	77	18.15	18.45	81	—	—
" " " "	78	18.20	18.55	82	—	—
bánási uj	75	—	—	78	18.55	18.85
" " " "	76	18.25	18.50	—	—	—
" " " "	77	18.35	18.65	—	—	—
" " " "	78	18.55	18.75	—	—	—
bácskai uj	75	—	—	78	18.30	18.85
" " " "	76	18.30	18.55	—	—	—
" " " "	77	18.40	18.70	—	—	—
" " " "	78	18.60	18.80	—	—	—

Egyéb gabonafélék		100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rozs elsőrendű		14.75	15.05
" közepminőségű		14.60	14.70
Árpa takarmány, elsőrendű		14.40	14.85
" takarmány, másodikrendű		14.15	14.35
Zab elsőrendű		16.10	16.30
" közepminőségű		15.80	16.05
Tengeri magyar		11.80	12.—
román v. bolgar szorb		—	—
Kepce káposztarepce		—	—

Burgonya	Fehér	Rózsá	Sárga	Koronától-koronáig	
				Penz	Áru
Dunántúli	3.60-4.20	4.00-4.40	4.60-5.00		
Felsőmagyarországi	3.60-4.20	4.00-4.40	4.60-5.00		
Nyírségi	3.80-4.40	4.20-4.60	4.80-5.20		
Erdélyi	3.60-4.20	4.00-4.40	4.60-5.00		
Bánási	3.80-4.40	4.20-4.60	4.80-5.20		
Pesti	3.60-4.20	4.00-4.40	4.60-5.00		

Különlé termények	Faj	Koronánként	
		Penz	Áru
dizsónak	budapesti	158	154
"	vidéki	—	—
szalonpa	prima, légerszártott vidéki	126	127
"	varosi légerszártott 4 urbos	126	127
"	" " " " 8 urbos	134	135
szilva készáru	boszniai, 1906. évi usance-mín.	27	28
"	" " " " 1906. " " " " 100	28	29
"	" " " " 1906. " " " " 85	31	32
"	" " " " 1906. " " " " usance-mín.	26	27
"	" " " " 1906. " " " " 100 dbos	28	29
"	" " " " 1906. " " " " 85	30	32
szilvaiz készáru	szlavonlai, 1906.	46	46
"	szerbai, 1906.	26	26
herómag	incerna magyar 1906.	92	120
"	vörös aprószemű 1906.	94	102
"	" közepsemű 1906.	108	118
"	" nagyszemű 1906.	120	124

Allamodósság közlekedésnek

Magyar aranyjáradék ... 4%	111.75	112.25
" koronajáradék 3 1/2%	88.—	83.50
" koronajáradék ... 4%	94.20	94.70
All.köl. Vaskapucsi, ar. 6.5%	77.—	77.50
1870. nyoreménykölcs. 100 frt.	197.50	199.50
Hov.-szlav. rez.-kárk. 13.5%	100.50	101.50
M. földterherment. kötv. 4%	94.—	95.—
Hov.-szlav. 4%	95.50	96.50
Tiszai szepedi nyer. köles. 4%	149.—	151.—
Hov.-szlav. jelz. földköt. 4%	101.—	101.—
Konv. osztr. adom. koronaj. 4%	98.58	99.35
Konv. osztr. jar. papir. 4 1/2%	99.75	100.25
edist 4 1/2%	99.75	100.25
Osztrák aranyjáradék ... 4%	117.—	117.50
" koronajáradék ... 4%	98.60	99.10
" áll.-sors. 1860. 1000 K 4%	150.50	151.50
" 1864-ből 200 K 4%	209.—	215.—
" 1864-ből 100 K —	258.—	262.—
Bosz.-herc. orsz. k. 1865. 4%	98.50	99.50
" vasut 1868. 4 1/2%	99.35	100.25
" 1902. 4 1/2%	99.35	100.25
Bpest. székcs-föv. köles. 4%	92.50	93.50
Bpest. székcs-föv. köles. 4%	92.50	93.50

Zaloglevelek. Elsőbbségek.

Bélvár. tkpt. r.-t. ... 4 1/2%	99.75	100.75
Egyesül. föv. tkpt. ... 4 1/2%	99.75	100.75
" koronaj. ... 4%	95.50	96.50
Kisbirt. orsz. földk. 34 év 3%	101.75	102.75
" 50 év 3%	101.75	102.75
" 50 év kor. 3% 4%	100.—	101.—
M. agrár-jár.-b. székcs-köv. 4%	96.—	97.—
" járadékjegy vt. 4 1/2%	99.75	100.75
" zaloglevél köles. 4 1/2%	99.75	100.75
M. ált. tkpt. r.-t. 50 évre 4%	96.75	97.75
" " " " 65 évre 4%	96.75	97.75
" " " " 41 évre 4%	97.—	98.—
" " " " 63 évre 4 1/2%	94.25	95.25
" szab. és talajjav. 4%	95.40	96.40
M. jelz. hitelb. frt.-ban 4 1/2%	100.—	101.—
" uryanaz 50 évre 4 1/2%	100.—	101.—
" forint értékben 4%	95.—	96.—
" 50 évre kor. 3. 4%	95.—	96.—
" közs. kötv. 50 évre 4 1/2%	100.—	101.—
" uryanaz 50 évre 4%	95.—	96.—
" 50 év vt. 110 frt. 4%	101.—	102.25
" 80 év 100 frank. 3 1/2%	95.—	96.—
" nyer. kötv. frt. 4. 4%	118.—	120.—
" osztr. felülb. ... 4%	125.—	127.—
" nyer. kötv. kor. 3. 3%	106.50	108.—
M. leszámit. pztibk 50 évre 4%	95.75	96.75
" " " " 65 " " " " 4%	95.75	96.75
M. tkpt. közp. jelz. ... 4 1/2%	100.—	101.—
" közs.köv. 60 évre 4 1/2%	100.—	101.—
" közs.köv. 70 évre 4 1/2%	100.—	101.—
Orsz. közp. hitelszöv. kötv. 4%	99.30	100.25
Osztr.-m. bank 50 év kor. 4%	99.85	100.80
P. hazai c. tkp. közs. kötv. 4 1/2%	100.—	101.—
" " " " frt. 6. 4%	95.75	96.75
" " " " 100 K n. 6. nyköt. 115.—	115.—	116.—
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	100.—	101.—
" közs.köv. vt. 110 frt 4 1/2%	96.25	96.25
" közs. kötv. vt. 105 k. 4%	96.50	97.50
Adria tengerhajóz. r.-t. 4 1/2%	100.75	101.75
Bpesti közúti vaspálya —	97.50	98.50
Déli vasut 100 márka ért. 4%	111.—	113.—

Bankok részvényei.

Kassa-oderb. v. 1880. frt 6. 4%	99.—	100.—
" 1880. arany márka ért. 4%	118.—	117.—
" 1881. ezüst frt. ért. 4%	99.—	100.—
" 1881. arany márka ért. 4%	114.75	115.70
II. oszt. vonal frt. ért. ... 4%	100.50	101.50
M. folyam-tgh. r.-t. k. ért. 4%	100.25	101.25

Takarékpénztárak.

Bérvárosi takarékpénztár 5%	612.—	614.—
Bpesti tak. sorsz. zálogk. r.-t.	425.—	428.—
Egyesült bpesti fővárosi tkpt.	2920.—	2930.—
Magy. ált. takarékpénzt. 5%	608.—	608.—
Magyar orsz. központi tkpt.	1660.—	1675.—
Pesti hazai első takarékpénzt.	19950.—	20000.—

Biztosító-társaságok.

Első magyar ált. biztosító	10205.—	10210.—
Fonóder pesti bizt. int. 5%	252.—	265.—
Magy. jég-és vízszontb. 5%	345.—	250.—
Nemzetü baleset biztosító 5%	243.—	247.—
Pannonia vízszontbint.-intezet	2100.—	2260.—

Gőzmalmok.

Concordia	190.—	200.—
Első budapesti	1300.—	1310.—
Erzsébet	380.—	390.—
Lujza	380.—	390.—
Pesti hengermalom	380.—	390.—
Pesti molnárak és sütők	—	—
Pesti Viktória	672.—	680.—

Különlé vállalatok.

Bpest-szt.-Iőrcini téglagyár	394.—	396.—
Egyes. téglá és cementgy. 5%	80.—	85.—
Eszákn. egy. közs.-bánya 5%	260.—	265.—
Feisőm. banya és kohómű 5%	720.—	730.—
Kőhányasi gőztéglagyár	1350.—	1400.—
Kőszénbánya és téglagyár	5	

7.
ar köze
860 kor.,
noha a
Korpában
szilárdak

Német bankváltók 117.67, Osztrák Lloyd 483.—, 4/2 százalék ezüst járadék 98.50—98.95, Osztrák koronajáradék 98.65, 1864-es sorsjegy 258.—, Osztrák hitelintézeti részvény 665.25, Union-Bank 565.50, Osztrák Länderbank 447.20, Osztrák-magyar államvasut 686.75, Elbevölgyi vasut 432.—, Alpesi részvény 598.—, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 240.65, Lipótkohó 486.—, Töröksorsjegy 196.—.

Bécs, május 6. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 112.10. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 148.25, Magyar hitelbank részvény 112.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 503, Rimamurányi 552.85, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 94.30, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.30, Magyar nyer.-k. sorsjegy 197.25, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 491.—.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 6. (Tőzsdejelentés.) A vas- és szénipar állandó kedvező konjunkturájáról szóló jelentések, valamint a kedvező időjárás folytán a gabonapiacson beállott gyengülés azt eredményezték, hogy megnyitáskor a tőzsde irányzata általában barátságosabb. Szén- és vasértékek élénk üzlet és részben emelkedő árfolyamok által tűntek ki. Az a hír terjedt el, hogy a Phoenix-társaság 18 százalékos osztalékra számíthat. Német luxemburgiak 3, Phoenix-értékek közel 2 százalékot nyertek. Az ipari értékek kedvező irányzata megszilárdította a bankértékeket és ezek árfolyama legnagyobb részt a szombati árfolyamok alatt állt. Vasutak közül osztrák államvasut a kedvező áprilisi bevételek folytán emelkedett. Amerikai vasutak megnyitáskor Newyorkkal egybehangzóan gyengébbek, a későbbi folyamatban azonban ezek az értékek, főleg Pensylvánia megjavultak. Varsó-bécsi vasut magasabban indult, később azonban csökkent, mert az 1906-iki üzleti év nem végződött tiszta nyereséggel e társaságra nézve. Járadékok közül 1902 és oroszok nagyobb előnyben részesültek. Irányzatuk Párisra és az orosz belügyek kedvezőbb felfogása folytán jobb. Hajózási értékek csekélyebb forgalom mellett tartottak. Az üzlet általánosságban szük határok között mozgott, mert a pénzügyi állandóan kevésse kielégítő és így a vállalkozási kedv nagyobb mértékben nem igen érvényesülhetett.

A második tőzsdeidőben a bányáértékek folytatták emelkedő irányzatukat, ami a tőzsdeüzlet irányzatára kedvező hatást gyakorolt.

A harmadik tőzsdeidőben az üzlet a magassabb árfolyamok mellett nagyjában csendes. A készpénzügyi ipari értékeinek forgalma szilárd. Sodronyértékek kedvező fogadtatásra találtak. Napi pénz 4—4 és fél százalék, magánleszámítolási kamatláb 4 és háromnyolczad százalék.

Zárlatok jegyeztetik: 4 százalékos papírjáradék 99.90, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.30, Osztrák hitelrészvény 208.50, Déli vasut 23.10, Orosz bankjegyek 214.35, 4 százalékos orosz kölcsön 72.25, Disconto Commandit 173.50, Dinamit-truszt 167.50, Harpeni 212.30, 4/2 százalékos ezüst-járadék 98.25, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.40, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 147.—, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Ált. villamossági Edison 203.40, Gelsenkircheai 203.75, Laurakohó 233.50. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) május 6. 4/2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.25, Osztrák hitelintézeti részvény 208.20, Osztrák-magyar államvasut 147.10, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.45, Bécsi Bankverein 137.60, Villamos részvény 157.70, 3 százalékos magyar kölcsön 75.75, 4/2 százalékos ezüstjáradék 99.90, Osztrák koronajáradék 98.30, Magyar koronajáradék 94.05, Osztrák-magyar bank 126.30, Déli vasuti részvény 23.10, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.96, Párisi váltóár 813.50, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 297.—. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) május 6. 4/2 százalékos ezüstjáradék —, Sorsjegy 153.—, Déli vasut 23.20, 4 százalékos Aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 208.70, Osztrák-magyar államvasut 146.70, Olasz járadék 102.70, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.50, szilárd.

London, május 6. Angol consol 85.87.

Páris, május 6. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.25, Osztr. aranyjáradék 98.15, Magyar aranyjáradék 95.50, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 489.—, 4 százalékos Olasz járadék 102.50, Déli vasut elsőbbségi kötv. 321.—, 5 százalékos Marokkói járadék —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 88.87, 5 százalékos Orosz járadék 1906. —, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. —, 4 száz. Szerb járadék 1907.

451, 4 százalékos spanyol járadék 94.17, 4 százalékos unifikált török jár. 94.25, Török sorsjegy 151.50, Török dohányrészvény 437.—, Osztrák föld-hitelintézet —, Osztr. Länderbank —, Magyar Jelzálogbank —, Banque de paris 151.50, Banque Ottomane 700.—, Osztr. magyar államvasut 739.—, Déli vasut 136, Meridionalvasut 736.—, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 718.—, Rio Tinto 2422.—, Sucerie d'Egypte 45, Tula 481.—, Thomson Houston 150, Urikanyi köszén 3721, Chartered —, De Beers —, East Rand 104.50, Jagersfontein —, Transvaal Consols 58.50, Transvaal Land Company 208.31, Váltó Amsterdamra (rövid) 122.93, Váltó német piacokra (rövid) 104.50, Váltó Bécsre (rövid) 104.31, Váltó Belgiumra (rövid) 1/1.—, Olasz aranyváltó (rövid) 3/16, Váltó Svájcra 3/8, Csek Londonra 251.45, magánkamatláb 3 3/16, szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 6. (Hiv. tud.) Tegnaptól maradt 95 darab sertés, 5 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 667 darab sertés, 48 darab süldő, — darab malacz, összesen 76 darab sertés, 53 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 684 darab sertés, 27 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 78 darab sertés, 26 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 112.—114.— korona, II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig — korona, ételsuly levonással — korona, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — korona, ételsuly levonással 144—148 korona, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsuly levonással 148—150 korona, könnyű 220 kg.-ig — korona ételsuly levonással 148.—150.— korona. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 112—120 korona. A vásár szilárd, az árak emelkedtek.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 6-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 138—140 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 139—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 140—142 fillér.

Szerbiai: nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi május 4. napján volt készlet 28149 drb., 1907 május hó 5. napján felhajtott 79 darab, 1907 május 5. napján elszállított 224 darab, 1907 május 6. napjára maradt készletben 28004 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: kissé kellemesebb.

Szerkesztői üzenetek.

Baktis. Kadetnak még nem szabad megházasodnia. Várja meg, míg legalább hadnaggy lesz. Akkor aztán, ha megvan a kaucazió, mi sem áll boldogságuk útjában. A hadnaggy kaucazió, ha a harminczadik életkort még nem érte el, három ezer korona jövedelemnek megfelelő tőke.

Transvaal. A spionkopi csata 1900 január 24-én volt. Az angol hadsereget Buller tábornok vezényelte. Spionkop ellen Warren tábornok hadosztálya támadt, melynek első dandára Woodgate tábornok vezénylete alatt, január 23-ról 24-re menő éjszaka elfoglalta a hegycsúcsot. A burok azonban másnap Botha Lajos tábornok vezénylete alatt, rohammal ismét visszafoglalták a Spionkopot. Az angolok közel háromezer embert veszítettek, maga Woodgate tábornok is halálosan megsebesült.

K. A. Dunapataj. Azt nem jól cselekszi. Ma már minden embernek kötelessége az olvasás, ha nem akar a korától elmaradni. A színház és a hirlap csak azokat az üröket hidalja át, amelyek a vajudó koreszmék és a hordóban levő társadalmi dogmák között vannak. Kétségtelen, hogy ez a két hatalmas intézmény is szélesíti a látókört, de irányt a gondolkodásnak csak a könyv szabhat. A könyv, sok könyv és okos könyv. Akármennyi dolga van is tehát, olvasnia kell, mert az olvasásnak a dolgaiban is hasznát fogja látni. Azt a kevés pénzt pedig, amibe egy jó könyv kerül, nem szabad sajnálnia, hiszen akárhányszor haszontalan, léha dolgokra is többet dobálunk ki. Pedig a könyv meg is marad és mindig érték.

Régi előfizető. I. A hivatalos jelentést a budapesti áru- és értéktőzsde árjegyző bizottsága teszi közzé.

2. Lakásán nem beszélhet vele. Csütörtökön fogad. 3. A közigazgatási bírósághoz.

K. I. Kolozsvár. Az Ausztriába készülő kereskedelmi utazók részére kiállítandó igazolványok tárgyában a kereskedelmi miniszter 1902. december 29-én 83364 sz. a. rendeletet intézett valamennyi másodfoku iparhatósághoz. E szerint önnök igazolványt kell váltani, amelyért a legcélszerűbb a kerületéhez illetékes kereskedelmi és iparkamarához, ez esetben a kolozsvári kamarához fordulnia.

P. S. Budapest. Ha például izraelita vallásu kereskedő Oroszországba óhajt utazni, akkor az illetékes kereskedelmi kamarához kell fordulnia az iránt, hogy igazolja azt, hogy czége az orosz elsőrendű kereskedőkkel azonos jogviszonyu bejegyzett kereskedő vagy gyáros czég.

K. D. Fehérvár. A külföldre kivitt áruk szerződés szerű kedvezményes vámkezelése érdekében a kereskedelmi és iparkamara az áruknak a közös vámterületről való származásáról bizonyítványt állít ki mindazokban az esetekben, amelyekben a fennálló vámszerződés értelmében ily bizonyítványok a külállam vámhatóságai által követeltetnek.

Soproni póstatist. Ez ügyben legcélszerűbb egyenesen a budapesti postaigazgatósághoz fordulni. Azon esetben, ha megtette, szívesen járunk utána.

Erdélyi. Minden hadkiegészítő parancsnokság területén legalább egy zászlóaljnak kell állomásoznia. Bécsben állomásoznak magyar ezredek. Huszárezredeknek egy része tényleg Galicziában állomásozik. Ennek azonban csak addig volt értelme, míg egy Oroszországgal való háboru veszélye küszöbön áll. Magyar ezredek tartják nagyjából megállva Boszniát és Hercegovinát.

S. I. Kalocsa. Nagyon szívesen. A magyar korona területén jelenleg a következő kereskedelmi és iparkamarák állanak fenn: Aradon, Besztercebányán, Budapesten, Brassón, Debreczenben, Győrött, Kassán, Kolozsvárott, Marosvásárhelyen, Miskolczon, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Sopronban, Szegeden, Temesvárott, Fiumében, Eszéken, Zágrabban és Zenggen. A miskolczi kamara területe: Borsod-, Heves-, Gömör- és Kishont vármegye.

Káro. Becsületes gondolkodásra vall és ne sajnálja, amit cselekedett. Tegyük fel, hogy ártott volna neki. Mi haszna lett volna belőle? Volt talán haszna ellenfelének, mikor önnök ártott? Nem. Sőt meg kellett szegényülnie az ön becsületességével szemben. A diadal tehát az öné, anélkül, hogy boszut állt volna. Az elégtételnek ez a módja egy kicsit nehéz, mert önmagunkat kell előbb legyőznünk, hogy hozzájuthassunk. De ha van erőnk hozzá, többet találunk meg benne, mint a bosszúállás kesernyész mézében. Megtaláljuk önmagunkat.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 6.

Kinevezések. A belügyminiszter dr. Nagy Dezső és dr. Pándy Kálmán budapest-lipótzemei elmeorvóintézetű főorvosokat a VII. fizetési osztály 3. fokozatába léptette elő; e gyermekmenhelynél az igazgató-főorvosi teendőik ellátásával dr. Máthé Gábor orvost egyetemi tanárségétet bizta meg; — az igazságügyminiszter dr. Stráner Gyula soproni országos fegyintézetű orvost jelenlegi állomáshelyén és szolgálati minőségében való meghagyásával a VIII. (nyolczadik) fizetési osztályba, Berenyi Antal győri kir. törvényszéki irodaigazgatót jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztályba sorozott irodaigazgatóvá, Halmos Ignác csáktornyai járásbírói díjnokot a csáktornyai járásbírói díjnokká, Popelka Pál a marianostrai országos letartóztatási intézeti ügynöki teendőkkel megbízott gondnokot ugyanehez az intézethez a fegyintézeti ellenőrök létszámába tartozó ügynökké, Brüll Lajos kassai javítóintézeti gondnokot ugyanehez az intézethez ellenőrré; — a vallás- és közoktatásügyi miniszter Balogh Istvánt a vezetése alatti minisztériumnál alkalmazott lapírdás hivatalszolgát az orsz. m. kir. színművészeti akadémiához kapussá s egyuttal líftkezelővé, Lupán Viktória okleveles tanítónőt a felsőgerebeni állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Nagy Mariska okleveles tanítónőt a nagyszelmeci állami elemi népiskolához rendes tanítónővé és Szabo Sámuel okleveles tanítót a gyekési állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Árpády József szentesi járásbírói telekkönyvi betétszerkesztő ideiglenes minőségű irnokot a bírósági irnokok rendes létszámába beosztása mellett az analfalvi járásbíróihoz; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Fejér Katinka magyarszlováci állami óvónót és türköszi állami óvodához jelen minőségében áthelyezte.

Pályázatok. A fiumei pénzügyigazgatóságnál több pénzügyőri vigyázói állásra 8 hét; — a kolozsvári Ferencz József Tudományegyetemen főpedellusi állásra, a kolozsvári főügyészségnél fogházrámesteri állásra 6 hét alatt; — a székesfehérvári pénzügyigazgatóságnál irodatiszti, a tohaji járásbírói irnok állásra 4 hét alatt; — a nagyenyedi orsz. fegyintézetnél főfegyőri a sátoraljauhelyi pénzügyigazgatóságnál hivatalszolgai, a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskolánál tanárségédi állásra 3 hét alatt; — Baja törvényhatósági város közkórháznál igazgató főorvosi, a galántai adóhivatalnál ellenőri és a nagyhalmgyi járásbírói állásnál átalakító-díjnoki állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése

1907. május 6-án reggel 7 órakor.

Hazánkban száraz derült és igen enyhe idő uralkodik; a hőmérséklet néhány fokkal a normális fölé került és maximuma: Orosházán 29 C°, minimuma: Arvaváralján 1 C° volt.

A maximum kelet felé húzódik, nyugatról pedig a levegőnyomás, közeledő atlanti depresszió hatására alatt süllyedőben van.

Európában az idő enyhe és Nyugat-Európát kivéve — ahol lecsapódások is voltak — tulnyomóan derült.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Állomás	Levegőmagasság (m) +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm	Hőmérséklet	
						max.	min.
A-Szalóna	67.0	+12.8	E	3	0	25	8
Ungvár	65.8	+14.2	NN	1	0	25	0
Késmárk	66.0	+9.6	S	1	0	24	5
Losonc	64.9	+16.0	KE	0	0	24	8
Ogyalla	63.3	+18.9	E	0	0	25	12
Budapest	64.7	+15.0	—	0	0	24	11
Herény	63.0	+14.0	—	0	0	25	9
Keszthely	—	—	—	3	3	—	—
Pécs	63.6	+18.4	E	3	0	24	18
Zágráb	62.9	+14.8	—	0	0	24	18
Fiume	61.8	+12.9	—	0	0	20	9
Szeged	64.6	+17.9	E	0	0	25	11
Temesvár	65.3	+16.3	E	0	0	25	11
Nagyvárad	65.1	+19.1	SE	1	0	26	12
Kolozsvár	67.3	+10.8	—	1	0	26	5
Nagyszombat	66.1	+14.8	SSE	1	0	24	8
Szalmár	—	—	—	1	0	—	—
Eger	—	+14.4	NE	2	0	26	8
Arvaváralja	—	+8.0	NN	1	0	22	1
Selmeczbánya	—	+12.6	NN	1	0	21	9
Komárom	—	+17.4	SE	1	0	—	10
Magyar-Ovár	—	+19.0	—	1	0	24	12
Sopron	—	+14.8	S	1	0	24	9
Eszék	—	+16.0	E	1	0	26	8
Cirkvenia	—	+14.6	—	1	0	20	10
Debrecen	—	+17.7	S	0	0	23	10
Kecskemét	—	+17.2	SE	0	0	23	8
Orosháza	—	+13.0	E	0	0	24	12
Arad	—	+17.1	SE	0	0	—	—
Zsomholya	—	—	—	0	0	—	—
Versecz	—	—	—	0	0	—	—
Drenkova	—	—	—	0	0	—	—

VIZÁLLÁS.

május 4. május 6. május 4. május 6.

Állomás	május 4. május 6.		Állomás	május 4. május 6.	
	méter	méter		méter	méter
Inn	Shárding	1.77 2.18	Tisza	M-Sziget	1.75 1.10
Duna	Passau	3.87 3.95		Tekeháza	1.83 1.68
	Lécs	1.28 1.23		V-Namény	5.84 5.02
	Récs	1.83 1.79		Tokaj	6.52 6.50
	Pozsony	3.05 3.35		Tiszafüred	3.94 6.01
	Komárom	3.28 4.04		Szolnok	6.86 6.87
	Budapest	5.40 5.02		Csongrád	6.71 6.56
	Paks	5.31 5.03		Szeged	6.93 6.91
	Mohács	6. 3 6.03		T-Becse	5.74 5.56
	Gombos	0.96 6.20		Titel	5.65 5.75
	Ujvidék	5.07 5.48	Óndava	Hoór	0.80 0.45
	Pancsova	6.42 6.12	Tapoly	Bártfa	0.72 0.48
	Orsova	5.84 5.66	Bodrog	Ladócz	4.92 3.84
Morva	Morvafalu	3. — 8.04	Sajó	Zsolna	2.87 2.26
Vág	Zsolna	1.50 2.07	Hernád	R.-Németi	0.96 0.90
	Trencsén	1.10 1.39	Berettyó	Margitta	1.44 0.31
	Szeged	1.63 1.59	B.-Ujfalu	B.-Ujfalu	2.12 0.73
Rába	Szt.-Gothárd	0.56 0.38	Kőrös	Csucska	0.74 0. —
	Sárvár	1.10 0.85	N.-Váradi	N.-Váradi	0. — 0.69
	Győr	5.02 4.23	Bolányos	Bolányos	0.85 0.85
Dráva	Várasd	1.98 1.92	Tenke	Tenke	0.72 0.46
	Zakány	1.18 0.02	Gurahonó	Gurahonó	0.66 0.56
	Barcs	2.38 1.57	Borosjenő	Borosjenő	0.60 0.20
	Eszék	3.68 3.70	Békés	Békés	4.20 3.86
Mora	M.-Szerdah.	1.96 1.70	Gyoma	Gyoma	5.60 5.10
Száva	Zágráb	2.04 0. —	Maros	Gy.-Fehérvár	1.86 1.83
	Sziszék	6.72 6.87		Branjicska	2.10 1.99
	Mitrovicza	6.69 6.71		Soborsin	0. — 0. —
	Décs	1.48 1.17		Arad	0.48 0.54
	Szatmár	3.18 2.82		Makó	1.96 2.32
Kraszna	N.-Majtény	1.36 1.16	Temes	K.-Kostély	1.49 0. —
Latoca	Munkács	0.66 0.54	Uega	Kiszé	1.02 0. —
Labereza	Homonna	0.75 0.45		Tomestár	0.28 0.04
Ung	Peresseny	0.69 0.50		Beckerek	1.70 1.71

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAZD.**

Tóth Béla:
magyar anekdotakinos.

Ez nemzetünk intímebb történelme. és kétséges nem tanulságosabb-e, mint az, amelyik a nagyvonalú külső eseményeket rajzolja. Az bizonyos, hogy ez a könyv több a szórakoztatónál, a kedvderítőnél, unaloműzőnél, bárha ilyennek is elsőrendű olvasmány. Minden anekdotája egy-egy furfangos lámpás, amely nagyjaink egy-egy rejtett jellemvonását világítja meg. Ott, ahol a történelem fátyla sötétben hagyja a lélek titkosabb réseit, ott az anekdotázó veszi át Clío szerepét. Nagy szerencse, hogy ami anekdotáinknak olyan megszólaltatójuk akadt, mint nagy tehetségű írónk, Tóth Béla. A magyar anekdotakinos 6 kötetből áll. A teljes mű ára füzve 28. 80 korona, diszkötésben 38, 40 korona, mely összeg havonkénti 2 koronás részletekben is törleszthető.

Singer és Volfner kiadása
Budapest VI. Andrásy-ut 10

A cima
tessek
gyem'.

VALÓ.

di francia különle
gösségek (óvszerek)
csakis

P. BERGUERANPILS
leghíresebb párisi
gyárostól legelőny-
sebben beszerezhetők

Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker.,
Erzsébet-körút 50.

Részletes képes ár-
jegyzék ingyen és
bermentve.

Városban és falun nélkülözhetetlen
a **GUTTMANN-féle**
eredeti szab.
Szoba-klozet

melynek tulajdonságai egyszerű ke-
zelés, kényelem, felismerhetetlenség
és teljes esztétikus, más gyártma-
nyok által el nem érhető. 42 külön-
böző kivitel. — Eredeti csak akkor,
ha a záradéki fény védjeggyel van
elátva.

GUTTMANN L.
klozetgyára
Budapest, Városház-utca 2.
Kossuth Lajos-u. sarok. Telefon 16.

Nagy raktár: bidetek, higiénikus köpöcsészők és klozetpapír.
Klozet és fürdőberendezések, betegápolószerek, betegtoloko-
csik, thermopórok, spirtus-lózők és egyéb kényelmi cikkek.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bermentve.
Raktárak: Bécs, Lemberg, Karlsbad, Bukarest.

**BETEGEK
FIGYELMÉBE**

Sok ezer reményvesztett beteg férfinék és nőnek
adta vissza megroggalt egészségét és állította helyre testi
és lelkierejét — speciális gyógymódunk. Oriási sikereket
ert el a gyógymódunk egész Európában, amit az intézet hito-
les iratokkal bárkinek bebizonyíthat. A gyógykezeléshez
tartozó speciális szerek és alkalmazásuk tökéletessége,
valamint a betegek iránt tanúsított lelkiismeretesség, gon-
dos figyelem és a legalaposabb vizsgálati módszerek, —
mind nozza járultak az elért kiváló eredményekhez. Eljá-
rásunk oly nyílt és őszinte, hogy a betegség alapos meg-
vizsgálása után csak azokat fogadjuk el gyógykezelésre,
akiket biztosan meggyógyíthatunk.

Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak
írja le azonnal a baját, amelynek pontos áttanulmányozása
után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógy-
szereket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levébe
válaszbélyegpet mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után
a levelet elégetik, vagy bivanatra mindenki viszakapja
azokat. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, bizo-
tos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év
óta dr. Patócz az ő speciális gyógymódjával még a leg-
elhangyoltabb esetekben is, a bujakóros sebeket, hügy-
cső-, hólyag-, ideg és hátergincz-bajokat, sérveket az ón-
fertőzés és szifilisz utóhajtait, magómlést, elgyengült férfi-
erőt (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, vérbajo-
kat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden beteg-
ségeit, valamint mindezen felsorolt bajokkal összefüggő
betegségeket. Nők részére külön intéze'i kezelés, külön
váróterem és külön kijárat van. A rendelést dr. Patócz
ön maga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 órától dél-
után 5 óráig, (vasárnap déli 12 óráig.)
Czím: Dr. Patócz speciálista, volt kórházi orvos
Budapest, VII., Rákóczi- (Kerpesi-ut) 10.

Hirdetések
felvételnek
a lap kiadóhivatalában

OSZTÁLYSORSJÁTÉK
Huzás
május hó 23-án és 25-én.
12 6 3 150 KÖRÖNAERT
ajánl
GAEDICKE BANKHÁZ
BUDAPEST
Kossuth Lajos-u. 11.

Törlesztéses
pénz-
kölsönt
3 1/2 4 és 4 1/2% alapon földbirtokra, jöve-
delmező budapesti és Budapest környé-
kén és vidéki városi bérházakra I. II.
III. helyen; 15-től 70 évig törleszhető személyi-
tel nyújt gazdáknak, tisztviselőknél, katonatisztek-
nek, kereskedőknek; előlegek mindennemű érték-
papirokra, gyorsan eszkozölthetnek. **HOFFMANN**
JAKAB bankbizomány iródája Budapest,
Teréz-körút 1/a szám.
Képviselők kerestetnek.
TELEFON 49—87. TELEFON 49—67.

Déli vasut.
Az élkező-, háló- és közvetlen-kocsik forgalma Budapest
d. v. Falyaudvarról az 1907. évi nyári menetrendben
Élkező kocsik Budapest d. v.- Prágerhof között
Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Prágerhof érk.
délután 2 óra 07 perc. Menettartam: 6 óra. Prágerhof
ind. délután 3 óra 10 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra
42 p. Menettartam 6 1/2 óra,
I. II. oszt. hálókocsi. Budapest d. v.- Velence (Vene-
zia) között Prágerhof-Nabresina-Cormonson át. Buda-
pest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Velence érk. dél-
után 2 óra 15 perc. Menettartam 18 1/4 óra. Velence
ind. 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p.
Menettartam 50 óra.
I. II. közvetlen kocsik Budapest d. v. Franzensfeste
között négy I. oszt. hálóllyel.- Prágerhof-Marburgon át.
Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Franzensfeste
érk. du. 2 óra 32 perc. Menettartam: 18 és fél óra. Fran-
zensfeste ind. este 6 óra 24 p. Budapest d. v. érk. reg.
10 óra 12 p. Menettartam: 15 1/4 óra.
I. II. oszt. közv. kocsik. Budapest d. v.- Lienz kö-
zött. Prágerhof-Marburgon át. (Junius 15-től szeptember
30-ig.) Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 p. Lienz érk.
éjtel 12 óra 16 p. Menettartam 16 1/4 óra. Lienz ind. reg-
gel 5 óra 14 perc. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p.
Menettartam: 16 és fél óra.
I. II. oszt. közv. kocsik. Budapest d. v.- Velence
(Venezia) között. Prágerhof-Nabresina-Cormonson át. Bu-
dapest d. v. ind. este 8 óra 00 p. Velence érk. d. u.
2 óra 15 p. Menettartam: 18 1/4 óra. Velence ind. dél-
után 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p.
Menettartam 20 óra.
I. II. oszt. közv. kocsik Budapest d. v.- Udine kö-
zött. Prágerhofon át (május 14-17-ig. Budapest d. v. ind.
reggel 8 óra 05 perc. Udine érk. este 10 óra 58 perc.
Menettartam: 15 óra. Udine ind. reggel 5 óra 45 p. Bu-
dapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 16 óra.
Budapest d. v.- Abbázia-Fiume között. Prágerhof-
St-Peteren át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc.
Fiume érk. délelőtt 9 óra 40 perc. Menettartam: 13 1/4 óra.
Fiume ind. este 8 óra 00 perc. Budapest d. v. érk. d. e.
10 óra 12 p. Menettartam: 14 1/4 óra.
Budapest d. v.- Triest között. Prágerhofon át. Bu-
dapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Triest érk. este
9 óra 02 perc. Menettartam 13 óra. Triest ind. reggel
7 óra 55 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Me-
nettartam: 13 háromnegyed óra.
Budapest, dv.-Pakrác között. Nagykavicsa-Barcsen
át. Budapest d. v. ind. este 10 óra 00 perc. Pakrác érk.
délután 1 óra 30 p. Menettartam: 15 és fél óra. Pakrác
ind. délután 2 óra 50 p. Budapest d. v. érk. reggel
6 óra 30 p. Menettartam 15 és háromnegyed óra.

KÜLÖNFÉLÉK.

Jön a hidon át . . .

Hogy jön a hidon át:
Szellő csókolja kis lába nyomát,
Csacsognak a mélyben a futó habok
Arról, hogy én milyen boldog is vagyok,
Ki átkarolom karcsu derekát,
Hogy jön a hidon át.

És csókra nyújtja piros ajakát,
Hogy jön a hidon át;
Odaíom az égen tavasznap ragyog,
S mint a ragyogó nap, oly vidám vagyok,
Mikor megcsókolom piros ajakát,
Hogy jön a hidon át.

Hogy megy a hidon át:
A fákról elébe cseresznyevirág
Hullatja le szirmát s a lég illatos,
Lassanként kigyúlnak fenn a csillagok,
S hallgatja merengve csalóány dalát,
Hogy megy a hidon át.

És rám veti két szép szeme sugarát,
Hogy megy a hidon át —
S nem szól, de az ajka biztatón nevet,
S érzem, hogy el tudna csalni engemet
Még a halálba is, ha így csókot ad,
Hogy megy a hidon át.

Honthy István.

(A fogfájásról.) A fog idegének ingerlékenységét tisztá, párolt víz megsemmisíti, ha az ideg benne hosszabb ideig ázik; közönséges, különböző sókat oldva tartalmazó viznek ez a hatása nincsen. A szájban a víz a sókkal, fehérjével bővelkedő szájjal elyegedik össze, emiatt az idegre öltő hatással sem lehet. Ezenkívül az ideg az odvas fogban nem fekszik szabadon, hanem rothadt fogpulpá-részek fedik, melyeken keresztül a víz, valamint más idegölő anyagok, mint az alkoholéter, chloroform, karbolsav a legtöbb esetben az ideghez nem juthatnak el és így meg sem ölhetik; ha

pedig elérik az ideget és felszínes részeit meg is ölik, akkor sem szüntethetik meg a fogfájást állandóan e szerek, mivel a fájdalmat okozó változás a megölt idegrész alatt tovább folyhatik.

(Az idő pénz.) Hatalmas gőzhajó füstölgött a New-Yorki kikötő előtt, indulásra készen. A fedélzeten elegánsan öltözött fiatal ember bucsuzott nejétől, aki Londonba utazott, családját meglátogatni. Ismételten megölelték, megcsókolták egymást, azután a férfi sietve távozott a hajóról. A parton egy ácsorgó emberhez fordult és megszólította:

— Barátom, akar öt dollárt keresni?
— Hogyne! — felelt az örömmel.
— Látja azt a fekete ruhás hölgyet ott a hajón?

— Igen, — felelt a munkás.
— Az az én feleségem, aki Európába utazik. Ő természetesen elvárja azt, hogy én itt maradjak a parton és amíg a hajó csak látható lesz, a zsebkezdőmmel integessek utána.

— Igen, értem.
— Nekem azonban nics időm. Kereskedő vagyok és minden perczem drága. Ném kissé rövidlátó; testalkatom körülbelül egyforma az önével. Zsebkendőm azonban igen feltűnő. Fogja. Alljon ide az én helyemre és lengesse.
— De hátha távcsövel néz?
— Akkor rejtsd el az azzát tenyerébe; mint-ha zokogna.

— De ez két dollárral többre kerül.
— Nem határoz, az idő — pénz! De jól figyeljen! Olykor csókokat is dobhat a kezével.
— Minden csók egy dollár.
— Rendben van; kezdheti.

Megnézte az óráját és gyorsan távozott az elfoglalt kereskedő.

Helyettese pompásan teljesítette kötelességét. Rövid idő alatt annyira belejött a férjek helyettesítésébe, hogy most már azzal keresi meg kenyerét a newyorki parton.

(Az uszás hatása a gyermekekre.) Az uszás hatása a gyermek testi nevelésére többféle szempontból itélendő meg.

1. Mint testező gyakorlat. A gyermek a vízben mint olyan közegben, amely testrészei előtt minden irányban kiter, teljesen szabadon mozog és izmainak jó nagy részét működteti. Ez az izommunka mélyebb lélegzeteket vált ki, ami különösen ha az uszás, — amint legtöbbször történik szokott, — a szabadban történik, a vér oxidációát és az anyagcserét fokozza. Az uszás után az

egészséges gyermekben fokozott anyagcsereének az eredménye többnyire mint hatalmas étvágy nyilatkozik.

2. Számba nem véve, hogy a naponként uszó gyermek bőrfelülete tiszta, a szabad levegőn való uszás alkalmával a gyermek egész testfelületét szabadon éri a levegő és a világosság, ami a bőr működését élénkíti és viszont az anyagcsere fokozásához hozzájárul.

3. Mihelyt a gyermek megtanult a vízben szabadon mozogni, az uszás többnyire nem áll többé egyenletes uszómozgásokból, hanem részint a játéknak, részint a versenyző sportnak egy nemévé válik, minek szintén csak jó hatása lehet.

4. Végre pedig az uszás megtanítja a gyermeket oly közegben — a vízben — szabadon és biztosan mozogni, amelyhez különben csak bizonyos borzalommal mert közeledni. Ez által a gyermek biztonságérzete, bátorsága növekszik, és megmarad még oly körülmények között is, amelyek között a gyermek különben fejét vesztene.

5. Hogy mikor célszerű az uszás elkezdése, az sok körülménytől függ. A víz mellett lakók gyermekeiket usztatni kezdik, mielőtt csontrendszerük és izomzatok elég erős és beidegzésük elég ügyes ahhoz, hogy a földön biztosan tudjanak járni, tehát usztatni lehet már a 4—5 éves gyermeket is. A mi viszonyaink közt elég, ha a gyermek 7—8-ik évében kezdi meg az uszást. Megjegyzendő, hogy valamint a tornaszatban, úgy az uszásban is kerülendő minden veszedelmes produkció, így például a magas állványokról való leugrás különböző módjai, a hirtézó deszkáról való ugrás, az uszás közben szokásos buktatás, az igen hosszú ideig való víz alatt maradás stb. veszedelmességöknel fogva eltiltandók. A Budapesten iskolázó gyermekekre nézve az a nagy kár, hogy míg Budapesten tartózkodnak, egyrészt hideg a Duna, másrészt pedig alig van idejük a dunai fürdőket felkeresni, ugynevezett téli uszó-fürdők pedig, a hová a gyermekek a hűvösebb évszakokban is eljárhatnak, a pesti parton nincsenek; továbbá minthogy a családok nyaralni többnyire magasabb fekvésű helyekre költözködnek, a hűvös időjárás miatt a gyermekeknek ismét alig van alkalmuk uszni tanulni. Az uszás tanítása, különösen a mióta a különben sok tekintetben helyeseltető szüneti rend hozatott be (július és augusztusban), Budapesten hanyatlott, aminek első sorban a gyermekek vallják nagy kárát.

INEZ.

— Regény. —

Írta: Skram Amália.

MÁSODIK FEJEZET.

Amikor Inez az erkélyen át a lakoszobájába lépett, a férjét találta ott, ki már türelmetlenül sétált fel s alá. A kezét a kabátja alatt tartotta és háttal volt hozzá fordulva — úgy nézett ki, mintha a kabát szárnyai pupot fakarnának. Merev, öregesen rokkant kinézésű volt a hosszu, vékony lábával, ferde keskeny vállával, hegyes koponyájával, melyen a lencszoke haj úgy ágaskodott, mint a sörite.

A ruházata divatos és választékosan finom volt.

Inez könnyű, ruganyos léptekkel ment át a szobán. Mikor már majdnem ott volt a férje mellett, az megfordult és megállt előtte.

— Nos, már itt vagy? Szabad kérdezniem, hol méltóztatott önagyságának tartózkodnia?

A hangja élesen, rikácsolóan hangzott.

— A sziklabarlangban, felelte az asszony és tovább akart menni, megállt azonban, mivel a férje mérges, felfortyanó hangon, a lábával dobbantva rákiáltott:

— Hol?

— A sziklabarlangban! — kiáltotta most már az asszony is és kezét tölcseralakuan a szája elé tartotta.

— Pszt, az ördögbe is! — Ingerült pillantással mérte végig s világos vizenyős szeme, melyet vörös karika vett körül, szinte szikrázott.

— Tudod, hogy egészen jól hallok, ha beszéd közben rám néznek.

Inez várt egy pillanatig, aztán megfogta az ajtó kilincsét.

— Nem, várj csak egy pillanatig nagyságám! Hová akarsz menni?

— Át akarok öltözködni az ebédhez.

— Persze, a piperédet és toalettedet nem felejtetted el. Hogyne, egy hölgy, kinek anyni udvarlója van!

A hangja fenyegető, de egyúttal panasz-kodó is volt.

— Egész napon át nem látalak — senki sem hiszi el, hogy „én” vagyok a „te” férjed. Velem vagy megesküdvé!

— Ezt nevezted te házasságnak? mormolta Inez és gunyos mosoly játszadozott ajka körül.

— Hogyan? Ribling két ujját hátrattette a füle mögé és előrehajolt. Közben a szeme körül és az orra mentén a ránczok még jobban kiélesedtek.

— Nem szóltam semmit. Alkalmasint megint fülzugásod van.

A férfi a fejéhez kapott.

— Te sátán, sziszegte a fogai közül, az arczán pedig két piros folt támadt.

Inez félrefordította a fejét, hogy mosolygását elrejtse.

— Persze, hogy fülzugásom van, igen!

A kezét leeresztette és kicsi, bágyadt fejét megrázta:

— De ki ennek az oka? Te daczból teszed, csupán daczból!

— Mit teszek daczból? — kérdezte Inez ártatlanul.

— Mintha nem tudnád, hogy mindig fájdalmak lepnek meg és fülzugást kapok, ha sokáig alszom a szabadban.

— De hiszen én nem kértelek arra, hogy aludjál.

Hogyan?

Mérgesen előre nyújtotta a nyakát és kezét újból a füléhez tartotta.

— Hiszen te mindig olyan dühös vagy, ha felkelnek, mielőtt kialudtad volna magad! kiáltotta az asszony monoton hanglejtéssel.

— El fogsz hallgatni! kiáltotta a férfi fenyegető hangon és egy lépéssel közelebb jött hozzá, az ujjával pedig megfenyegette.

— Holnap elutazunk.

— Pesze, természetesen. Hiszen hétfő van, — mondta barátságosan az asszony — hét végéig még itt maradok.

— Mi, hallod te! Mi együtt utazunk holnap.

— Nem kedvesem. Eszemben sincs, hogy elmenjek. Még hat fürdőt kell vennem és akkor vasárnap eljössz és magaddal fogsz vinni.

— Na, köszönöm szépen — mondá a férje és gyorsan sarkon fordult. Tipegve, haragosan, fujva járkált a szobában. Azután visszajött ismét Inezhez s így szökött hozzá:

— Hallod — légy okos ez egyszer. Hiszen megvan a gyönyörű, szellős nyári lakunk. Oda aztán minden este kijöhettek. Itt nem lehet, mire lejutok a városba innen, már tizenkét óra van.

Inez összehuzta csillogó szemét és várakozásteljesen nézett a férjére.

— Te tudod, hogy a legszeretetre méltóbb és leggyengébb férj lennék, — folytató az bizonytalan pillantással — csak te megengeded ezt. Oh Inez kergesd el ezeket a hitvány, nem hozzád méltó udvarlókat. Költözz ki Therápiába és mutasd meg a világnak, hogy neked olyan férjed van, aki imádja a feleségét!

— Vajjon nem fáradott még bele ebbe az örökös komédia-játszásba? gondolta Inez és szórakozottan nézett reá. Milyen belső rugók mozgatják megint ezt az embert?

— Ha az idény megkezdődik, kimegyek Therápiába — mondta röviden — de előbb semmiesetre sem.

— Nem maradhatnál addig Konstantinápolyban? kérlette a férfi, — azt hiszem már megeléghetted itt a szállodai életet, hol annyi mindenféle ember megfordul. Te kompromitálisz engem.

— Ezt már ugyancsak megszokhatta volna, mormogta Inez közömbösen.

— Hogyan?

— Azt mondom, hogy itt maradhat és vigyázhatsz reám, oly hangosan, kihívó hangon mondta ezt Inez.

— Na, igen köszönöm! Ujból sarkon fordult és mint előbb, apró léptekkel tipegett a szobában, dühösen sziszegve és hangosan veszedve.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.
Kedden 1907 május. 7-én.

Nemzeti Színház
Nászinduló.
Dráma 3 felvonásban, írta Henry Bataille. Fordította Császár Imre.
Személyek:
Roger Lechatellier Odry
Claude Morillot Deszsi
Clotilde Horváth J.
Grace Márkus E.
Suzanne Alszeghy L.
Mme de Plesaus Helvey L.
Hortense Vizváry M.
Clotilde Geró L.
Mlle D'Andely Paulay E.
Magnet Várady A.
Delienne Váradi L.
Kezdeté 7 óraker

M. kir Operaház
TOSCA
Melodráma 3 felvonásban. Zenéjét szerző Puccini G. Szövegét Sardou Viktor drámája nyomán írta Lilla L. és Giacosa G. Fordította Várady Sándor.
Tosca Floria Krammer T.
Cavaradossi Mario Anthes
Báró Scarpia Takács
Angelotti Cesare Kornai
A sekrestyés Hegedűs
Opeletta Karász
Sciarrone Kárpát
Bortolomeo Sasmer
Pásztorfi hangja Váradi M.
Kezdeté fél óraker.

Mamám a pongyoláit mindig
Rusnyák Dávid-nál
Budapest, Király-u. 21. sz.
vásárolja, mert már többször meggyőződött, hogy a legszebb

pongyolákat
már 3ft 50 csak ott lehet kapni
Legujabb Divatlapot a cég ingyen küld.
Telefon 67-57. 2463

A legujabb rendszerű Hangszer-Hitelosztály megnyílt,
mely minden hitelképes vevőnek alkalmas ad készpénzárban zongorát részletfizetésre venni, mert a zongorát egy előke bank kifizeti és a vevő a banknak marad adósa, anélkül, hogy a részletfizetéseknél szokásos 6-8%-os árfelmérlést volna könytelen fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árut, mintha készpénzzel fizetné, mert vásárolná, nemcsak zongorát vagy pianót, de harmoniumot, cimbalmot hegedűt, vagy bármely hangszeri

Reményi Mihály
Általánosan a legszolidabb kiszolgálásról elismert magyar hangszerterelő.
Budapest, Király-utca 58. szám.
Telefon 87-84
Arjegyék minden hangszerrel külön-külön kérendő.

Fővárosi Orfeum
WALDMANN IMRE, igazgató. 000
VI., Nagymező-utca 17. szám

Uj műsor
Hansi Fűhrer
a bécsi Danzer-Orfeumból
Lucie König
a berlini Metropoleszínház tagja.
Nirvana
The Brunins Max York
és a többi elsőrendű attrakció. — Az előadás 8 óraker kezdődik. — Elővétel a nappali péntagnál 10-1 és 3-6 óráig.
A téli kertben reggeli 6 óráig a VOROS ÉLEK előadásokra hangyacsomag.

Szép mell
nyerhető két hónap alatt a
Pilules orientales
(keleti pilulák) használatára. Ezek a koblet fejlesztik, szilárdítják, újból helyreállítják, s a női mellnek szép teltséget kölcsönöznek, az egészség minden ártalma nélkül. Arzenmentességéről szavatolunk. Orvosi tekintélyek is elismerik. Diszkrét szétküldő. Egy doboz használati utasítással kor. 6.45 Utánvét nélkül.

J. R. RATIE gyógyszerész PÁRIS.
Budapesten: Török J. gyógyszerész KIRÁLY-UTCA 12.

Aki találmányára SZABADALMAT
akar szerezni, az forduljon
TÖRÖK LÁSZLÓ okl. gépészmérnök
hítes szabadalmi ügyvivőhöz
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-0

Menyasszonyi kelengyék
— 500 koronától feljebb, a legszolidabb kivitelben. —
Nagy raktár női és férfi fehérneműek és pongyolákban.
Kanitz Ferencz és Tsa
szepességi vászon raktárában
IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

3 régi szó... 3 új szó...
Altvater Altvater
Gessler Gessler
Jägerndorf Budapest

TELEFON: 82-45.

PÉNZ
1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120 óra 12 kor. 26 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér, 182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50 fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyed-éven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (beleértve már a kamatozatot is); ajánlok tisztviselőknél, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is vannak) fővárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezesek nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak tárcza-váltóhitelt. Meglehető drága kölcsönök konvertálására különösen ajánlatos.
Továbbá 3/2, 4-4 1/2%-os jelzálogkölcsönöket I., II., III. helyre is, ugyszintén nyílt követeléseket és gavallér-váltókat nyomban leszámítatom, házassági övadékra 1/4 részét 5% kamatra kölcsönt, gypjura, terményre, jövő terményre előleget nyújtok, birtokos és bérlőknek, gyors és diszkrét elintézés felvilágosítás díjtalan. (Válaszbélyeg.)

Előleg jutalékra nincs.
SZILÁGYI MIKSA
tőzsdetog.
Megkeresések 222 számú postafiók főposta kéretnek.

Zongorák és PIANINOK
a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők
Keresztély
hirneves zongoratermésben
Budapest, Váci-körut 21. sz.

Első Alföldi Cognacgyár Részv.-Társ.
és szeszfinomító gyár Kecskeméten.
Legfinomabb különlegességei:
Radial-elixir
48-as likör
Menyecske likör
Baraczk pálinka
Kecskeméti és gyomorkeserű
Alföldi sósbórszesz
Mindenütt kapható

BLAUNER VICTOR bútortervező és asztalos
Bpest, Teréz-körut 23.
Saját készítményű modern stílusú bútorok a legújantóbb árakban és szelid kivitelben kaphatók.
Bútorok saját tervezetek után készíttetnek.

ÉVŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN EK SZERTÉLEPÉN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ARJEGYÉK 2000°RAZZAL BÉRMENTVE KÜLDETEK.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintaoltalmat megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (bej. czég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körut 17. szám.
Fővilágosítás díjtalan. 25376 TELEFON 24-20.

Kedd,
Népsz
Za
Népsz
berlini Deuse
dejtátka.
A béke
Kezdeté f
Király
Tüske
Opereti 3 felvon
tos E. Zenéjét
Lóna-Szendje
Röbercz
Agorján
Murza Khán
Háidó
Várán
Demeter
Juszul
Magyar harcos
Fálar hírnök
Kezdeté
Uránia
Az élet k
Kezdeté f
Cirk
M
30
TAT
Páholyok
Erdé
Dalszinhá
Egész éjjel
— Noi kisz
3-án
9-én
10-én
11-én
12-én

erü sztály

 kérésre.
 kérésre.

MA T
 pészmérnök
 yvivőhöz
 telefon 87-0

Z
 2 fillér, 120
 kor. 50 fillér,
 8 kor. 50
 20 negyed-
 tiszviselő-
 jban is van-
 és III. helyre
 (kezsek
 knak tárcza-
 onvertálására

nincs.
KSA
 postafiók

K

S Z I N H A Z A K
 Kedd, 1907. május 7-én.

Népszínház
Zárva

Vígyszínház
 A berlini Deutsches Theater vendégjátéka. Szírius kerül.
A béke ünnepe.
 Kezdeté fél 8 óraker.

Királyszínház
Tüskérözsa.
 Operett 3 felvonásban. A főszereplők: Zenei Zoltán, Zenei Zoltán, Zenei Zoltán.

Magyar Színház
A vig özvegy.
 Operett 3 felvonásban. A főszereplők: Leon és Stoltz, Zenei Zoltán, Zenei Zoltán.

Főv. Nyári Színház
Csak párosan.
 Kezdeté fél 8 óraker.

Apollo színház
 (Népszínház-u. 1-3)
 Osligánykaraván Chicago környékén. Pórujjárt lepkegyűjtő tanár. Amerika (Részletek az Újvilágból). Zepelin gróf kormányzóhoz írt levele.

Babatündér.
 Válogatott részek a hasonló című operából. Legújabb érkezett. Számos újdonságok között. Kezdeté délután 5 órától folytatódik.

Uránia Színház
 Az élet komédiája.
 Kezdeté fél 8 óraker.

VALÓDI ANGOL
 férfi zephyr ing fehér
 puha vagy pique
 mellű ing K 4.50

REDLICH J. LIPÓT
 uri és női-divat áruházában
 VI., Andrássy-ut 58. sz.
 Vidéki megrendelések utánvét
 mellett eszközöltenek. — Meg
 nem felelő árú kicserélek.

Jól lát?
 Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHKEK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem-
 üvegek és látosüvegek is legolcsóbban kaphatók.
 Ingyen ártérvizék bérmentve

uri öltönyök és felöltők
 elsőrangú hazai és külföldi kelmékből
 mérték után **40 és 50 koronáért**
Mechlovits és Fái törv. bej. cég.
 Budapest, V., Váci-körút 76 szám.
 Pontos kiszolgálás — Kitűnő szabás — Saját
 műhely. — Vevőink ruháitát egész év-
 ben rendben tartjuk.

Kölcsönöket
 a legerősebb alapon, gyorsan és előnyösen folyóít
 könyv- és számlaköveteléseket kulánisan leszámitol
Bpesti Kereskedelmi Takarékp.
 m. sz. V., Nádor-utca 6.

Benoid-gáz
 világító készülékek és motorgenerátorok
 a legújabb kor nagyszabású találmánya, egyformán
 alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb
 telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen,
 csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellem-
 telenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül)
 felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generátor-
 készülékek, úgy világításra, mint erőátviteli célokra
 többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoid-gáz Részv.-társ. Arad.
 Raktár és iroda:
 Budapest, VI., Andrássy-ut 17. szám.

Ki akar jól rágni?
KOVÁCS J. u. fogmű-
 Budapest, Károly-körút 9. II. em. 8. szám.
 Felfalható 8-6-ig, vasár és ünnepnapokon 8-1-ig
 3 óra alatt 2 irttól feljebb

FOGAK
 és teljes fogszok a gyökér
 eltávolítása nélkül, fájdalom-
 mentesen belőleszít-
 nek amerikai módszer asz-
 rint. A valódi fogaktól meg-
 nem különböztethetők, azonnal megszokhatók, ráadásra alkalmak.
 Előtt és rosszul álló fogszok azonnal átakasztatnak
 fogszokként 1 irttól, mi díjárt megvárható.

Szenzáció! Szabályozható Új találmány!
bluzok
 remek angol faconokban
 készül, minden alakra ki-
 tűnően áll, szűkebbre és
 bővebbre szabályozható.

Angol zefirból, színes
 csik 6-8-10 kor.
 Fehér angol zefirból
 fehér csik 6-8-10 K,
 Angol sima delén 9 K
 Pongl Loujzin tafft
 sely. bérelve 12, 14,
 16, 20 kor.

Szétküldések nagyban és
 kicsinyben.

Faludi László áruháza
 BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 48.
 Kérjen dívtalapot bluz-
 alj- és pongyolákból. Törv. védve.

Czimbalo m kedvelők.

 Mielőtt bárhol czimbalmot vásárol-
 nának, kérjenek árjegyzéket a czim-
 balomkészítés elismert első szak-
 értjétől, ki minden tekintetben a
 legjobb világhírű szabadalmazott
 czimbalmokat készíti. Czimbalmok
 már 25 irttól kezdve kaphatók, egy-
 szintén az összes hangszerek a leg-
 jobb minőségben. Számos kiállítás-
 elsőrendű kitüntetés és elismerés a
 legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület,
 Erzsébet-körút 42. szám.

Egy hámoszobás lakberen-
dezés 360 forintról
 kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó-
 és tükör márvánnyal 180 irt. 1 kredenc, 1 kihúzóasztal, 6 ebéd-
 löszék, 1 szőnyegdiván, 120 irt. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantázia-
 szék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tükör sejtlemmel
 vagy plüssel bevonva 110 irt. Nagyon és finomabb berende-
 zések, vala **butorok** nagyon olcsó árakért, nagy vál-
 mint egyes **butorok** készletben.

NAGY IMRE lakberendezési váll-
 alkozó butoraktár
 Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szerecsen-utca sarok
 865 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillér bélyeg
 beküldése ellenében megküldjük.

Ki szenved?
 gyomorban, székrekedésben, étvágy-
 talanságban stb? Az tegyen kísérletet,
 a több száz hírneves orvos által aján-
 lott **HORGONY** természetes keserűvízzel.
 Reggeli előtt fél ivópohár **HORGONY**
 keserűvíz 1-2 óra
 alatt meghozza a
 kívánt hatást, mire
 az étvágy és a jó
 közérület beáll. —
 A **HORGONY** termé-
 zetes keserűvíz
 nem kellemetlen ízű,
 nem okoz kellemet-
 len érzést. — Kap-
 ható minden ásványvíz- fűszerke-
 reskedésben és gyógyszerárban.
 Vásárlásnál kifejezetten **HORGONY**
 keserűvíz kérésre. — Tulajdonos:
Losser János, Budapest.

Cirkusz Beketow
 Városliget.
 Ma, este háromnegyed 8 óraker

JOUR-FIX
 A teljes nagy műsorral.

TÁTRA-MULATO
 VII., KIRÁLY-UTCZA 77.
 1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD
 zeneművész.

JEANETON ELSA
 fűtyművész.

BRONN JAQUES
 legjobb fűtyművész.

BERMONY MINA
 előadó művész.

LES LATOURES
 opera parodisták.

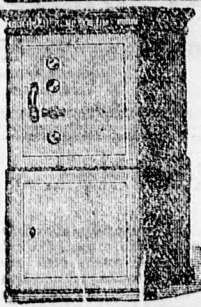
azonkívül a 24 számból álló fényes
 májusi műsor.
 Pályolyok! Fenntartott kelyek
 Kezdeté 8 óraker.

Erdélyi minta-vendéglő
 Dalszínház utca 8. szám. (Az Opera mellett.)
 Egész éjjel nyitva! — Minden időben friss meleg ételek.
 — Női kiszolgálás! — Kellemes szeparók! — Az éjjeli
 világ találkozó helye!

Színhazi műsorok.

Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Főv. Ny. színház	Magyar Színház	Uránia Színház	
3-án	Szerda	A velencei kalmár	Parasztbecsület Piros cipő	Bunbury	Aranyvirág	Csak párosan	A vig özvegy	Az élet komédiája
9-én	Csütörtök este	A boszorkány. Eszményi férj	Szevillai borbély Tánczcsyveleg	Takarodo Angéla	Aranyvirág	Tiszt urak a zárdában A fekete tenorista	A vig özvegy	Monte-Carlo és a Riviere Hellász földjén
10-én	Péntek	A nászinduló	—	A bosszuálló Isten	Aranyvirág	A fekete tenorista	A vig özvegy	Hellász földjén
11-én	Szombat	Szoprier Antoi- nette	Lohengrin	Tavaszi ébredés	Aranyvirág	Nebantsvirág	A vig özvegy	—
12-én	Vasárnap este	A mult Soprier Antoi- nette	Mignon	Szöme Déryne ifjasszony Tavaszi ébredés	Csibeszkiraly Aranyvirág	Nebantsvirag Kuruclufang	A vig özvegy	Kendnek muszaj lenni Hellász földjén

NINCS TÖBBÉ BÜZ!
DESODORIN
 A LEGJOBB
SZAGTALANÍTÓ
 és FERTŐTLENÍTŐ SZER
 ÁRNYÉKSZÉKEK, PÖCZEGŐDRÖK,
 VIZELDÉK, GSATORNÁK STB RÉSZÉRE
 HASZNÁLATA IGEN OLCSÓ!
DESODORIN VÁLLALAT BUDAPEST
 PROSPERUS DÍJMENTESEN. V. KER. LIPÓT-KÖRÚT 2/E

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

ezeg pénzszekrénygyártóinak és trezorépítőinézelmek magyarországi vezérképviseleténél:

NEY és EPSTEIN cégél. BUDAPEST, VI. Földmészky-utca 4.

Képviselek minden városban kerestetnek.

ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezetűket cseréképen átveszünk.

TÖRÖK A. és T^{SA} BANKHÁZ R.-T.

Vásároljunk
 osztálysorsjegyet
 a
TÖRÖK
 palotában
 Budapest
 IV., Szervita-tér 3.

Fiókok:
 Tarász-körút 49.
 Váci-körút 4.
 Múzeum-körút 11.

Szervita-tér 3.

Mérnöki műszereket

vesz, elad, cserél, lejtme-
 rök, Planiméter, Teleskop,
 Goerz—Zeiss—Triäder stb.

HATSCHKEK EMIL

Andrássy-ut 13.

Fiókja: Erzsébet-körút 38.

B U T O R

képzésért vagy részletfizetésre legintányosabb áron
EHRENTREU és FUCHS testvérekél

Budapest, VI., Teréz-körút 3F. sz.

Telefon 88—59.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
 kik bármily
 nemi betegségben szenvednek

mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkületek, vizeleti zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakeros bántalmak (syphilis), az önfertőzés utóbajaként fellépő idegbajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérfolyás, méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjainál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztályi főorvos országos hírl és a legelső 82 éve fennálló rendelt intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült húgycső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőűtör segélyével. Vidékiek levelekre kimerülő választ és szakszertű tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

(Déli vasut)

A f. évi május hó 1-én életbelépő új balaton-tavi fűrdővad-díjsszabás mindazon menetkedvezményeket tartalmazza, amelyek a balatonmenti fűrdőhelyek látogatóinak az előző évben rendelkezésére állottak. Ilyenek (1.) Az egész fűrdőidényre, azaz f. évi szeptember hó végeig érvényes menettérítijegyek, még pedig Budapest d. v., Budapest keleti pályaudvar, Szekesfehervár, Nagykánizsa és Csáktornyaól a balatonmenti állomásokra és vissza. (2.) Egy napra érvényes menettérítijegyek a balaton-tavi állomások egymasközi forgalmában. (3.) Szintén egy napra érvényes, rendkívül mérsékelt menettérítijegyek a július és augusztus hónapokban tinnep és vasárnap közeledő különvonatokhoz a balaton-tavi fűrdőhelyekre és vissza. (4.) 20 menetre szóló bérletjegyek Budapest d. v. valamint Siófok, Balaton-fűrdővár, Boglár és Fonyód-fűrdőtelep közi forgalomban. (5.) Időleges jegyek é. p. egy óra szólók, vagy pedig az egész fűrdőidénytartalmára szólók, Budapest d. v. és Siófok továbbá Budapest d. v. és Balaton-fűrdővár közi forgalomban. (6.) Hajómenettérítijegyek, melyek az (1), (3) és (4) alatti menetjegyekkel kapcsolatosan adatik ki, végül (7.) Az utipodgyász közvetlen továbbítása, mely küldemények Budapest d. v. és Budapest keleti pályaudvar állomásokon kívül a déli vasut irodájában (Nádor-utca 16), valamint a déli vasut szállítójánál (Pollak B- és társe, V., Sas-utca 16.) is közvetlenül feladhatók. Az utóbbi szállító-cég egyttal ily podgyázküldeményeknek a lakásból való elhozataláról, valamint a megérkező podgyásznak házhöz való szállításáról is gongoskodik.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelelt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakeros osztályán való működése alatt számos évben át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban,
 emerlit. kórházi orvos,

gyorsan és alaposan gyógyít bármily régi és makacs

titkos betegséget

(húgycsőfolyást sebeket, syphillist stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség)

még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerek.

Rendelés: d. e. 9—3-ig és este 6—8-ig.

Budapest, Erzsébet-körút 12. szám.

Féleme et. — Bejárat a lépcsőnél. — Külön váróterem.

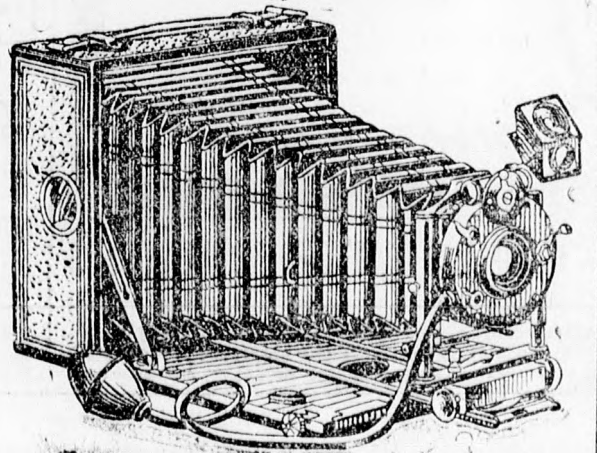
Mielőtt

fényképező-készülékét

beszerezné, sziveskedjék tőlünk kérni ajánlatot. — A legolcsóbb áron

kényelmes részletfizetésre

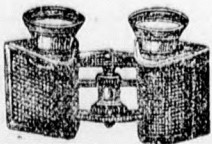
szállítjuk a legnevesebb gyártmányokat, így a Rietzschel, Goerz, Gütting féleket. Szállítjuk továbbá a hírneves

Göerz-féle TRIEDER-BINOKLIKAT

sport és utazási célokra, színházi használatra ugyancsak a legkényelmesebb részletfizetésre. Távcsövek a legolcsóbb árlapon, elsőrangú párisi optikával.

Képes fénykép- vagy látcső-árjegyzékünk kívánatra ingyen és bérmentve.

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED

Budapest, VI., Eötvös-utca 32. szám.

A legszerencsésebb naptár.

Ezen osztálysorsjegyek csak **Hecht Bankház** részvénytárs.-nál kaphatók.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 595	1 8557	1 111937	1 3589	1 4193	1 44590	1 44910	1 27293	1 27245	1 121243	1 121246	1 4178
2 111821	2 23339	2 8590	2 43023	2 43050	2 78908	2 27018	2 81448	2 87485	2 30950	2 81433	2 52894
3 8158	3 56180	3 43628	3 63083	3 6304	3 80558	3 80088	3 24705	3 114283	3 6900	3 6977	3 72083
4 29284	4 57003	4 57405	4 45856	4 45856	4 22012	4 22053	4 11659	4 24719	4 59314	4 59494	4 17286
5 80657	5 1432	5 41184	5 14307	5 29190	5 11922	5 11208	5 121266	5 19311	5 121230	5 17615	5 59009
6 500	6 17845	6 10412	6 22480	6 22845	6 28311	6 29316	6 29532	6 74440	6 29792	6 60785	6 123153
7 17680	7 8857	7 20115	7 9105	7 9119	7 85987	7 73918	7 74410	7 74444	7 24734	7 24745	7 58504
8 8407	8 27290	8 9639	8 85039	8 85039	8 80052	8 80052	8 80054	8 80054	8 19821	8 19821	8 4550
9 27295	9 1309	9 89174	9 10425	9 10425	9 121290	9 121290	9 121290	9 121290	9 117380	9 117380	9 22808
10 598	10 111926	10 1440	10 111892	10 111892	10 111892	10 111892	10 4544	10 4544	10 6984	10 6984	10 52817
11 111892	11 8544	11 111892	11 8200	11 4171	11 4171	11 44545	11 44545	11 44545	11 191240	11 191240	11 111892
12 8103	12 42153	12 43030	12 43030	12 43030	12 78819	12 27305	12 27322	12 80088	12 5940	12 5940	12 71055
13 28504	13 53108	13 43030	13 64014	13 67940	13 60561	13 60561	13 60561	13 60561	13 5940	13 5940	13 4183
14 58131	14 87008	14 55430	14 48335	14 48335	14 52921	14 22843	14 24708	14 66778	14 6907	14 6907	14 50439
15 93631	15 1444	15 41193	15 14335	15 26188	15 11287	15 11879	15 11894	15 27308	15 27308	15 27308	15 123171
16 1815	16 10424	16 22835	16 22835	16 22835	16 92179	16 29278	16 29299	16 114295	16 27091	16 27091	16 52835
17 17834	17 6900	17 20122	17 9111	17 9124	17 80000	17 78669	17 74418	17 74418	17 31729	17 6700	17 4183
18 8415	18 23157	18 8978	18 85060	18 85678	18 80081	18 80081	18 80081	18 80081	18 42154	18 81400	18 52819
19 27289	19 1920	19 86017	19 14308	19 14346	19 121231	19 121231	19 121231	19 121231	19 6834	19 6834	19 4184
20 592	20 111948	20 10408	20 111892	20 4177	20 4177	20 4177	20 4177	20 4177	20 6834	20 6834	20 52819
21 111892	21 8575	21 111892	21 4155	21 111892	21 44808	21 59252	21 59252	21 121241	21 53024	21 53024	21 50822
22 8176	22 42170	22 43030	22 47049	22 47049	22 78905	22 27341	22 27341	22 80948	22 123159	22 123159	22 123173
23 28576	23 53438	23 43045	23 64048	23 68985	23 60017	23 81430	23 80651	23 5947	23 5931	23 5931	23 45033
24 53154	24 87017	24 55444	24 48378	24 60306	24 12329	24 29249	24 26718	24 59795	24 27006	24 52937	24 45033
25 1891	25 10410	25 41200	25 14348	25 23008	25 11292	25 11688	25 13904	25 27291	25 17698	25 4473	25 111900
26 17830	26 20110	26 10428	26 22940	26 11278	26 78010	26 29290	26 29501	26 117384	26 81421	26 52835	26 52835
27 8423	27 8635	27 28227	27 9115	27 92310	27 78010	27 74401	27 74401	27 74401	27 121245	27 121245	27 4182
28 27295	28 1401	28 9101	28 85638	28 121229	28 80074	28 59270	28 74436	28 80921	28 18335	28 6517	28 42043
29 691	29 10419	29 85039	29 14308	29 85638	29 121232	29 121232	29 121232	29 121232	29 43840	29 50479	29 58036
30 111884	30 81	30 111892	30 111892	30 4182	30 4182	30 4182	30 4182	30 4182	30 6837	30 123173	30 39602
31 111884	31 81	31 111892	31 81	31 4182	31 4182	31 50930	31 50930	31 50930	31 58019	31 58019	31 120623

Születése- vagy névnapja melletti számot rendelje meg

Hecht Bankház részvénytársaságnál

Budapest, IV., Ferenciek-tere 6. Fiók: VII., Erzsébet-körut 32.

Árak: **Égész sorsjegy** 12 korona **Fél sorsjegy** 6 korona **Negyed sorsjegy** 3 korona **Nyolcad sorsjegy** 1 kor. 50 fillér

NYI

okban, orvos, régi és mács, éget (phillat stb.) gyengeség) nyel, a rendes (kül. is fizethető. gyógszerek. ste 6-8-ig. t 12. szám. n váróterek.

Ez a divat-FELÖLTŐ!

Hazai, valódi angol- és skótszövetből minden színben, **24 K**, **60, 50, 40, 30** és **24 K**

Méret után elsőrendű elkészítéssel 10 K-val több.

KOCH Testvérek Budapest legnagyobb férfi-, fiú- és gyermekruha-áruház **Károly-körut 26.** Öltözködési almanachunkat ingyen és bérmentve küldjük!

Párisi világláállítás «Grand Prix» 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80. Az udvari istállóknak továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknak több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és gyógyításra, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírást a trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak ezen védjeggyel valódi. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám.

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek nagy és olcsóváiaszték.

MÜLLER J. L.-féle Szalicil-szájviz és fogpor

használatá ellától minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását s a kellemetlen szájbűzt. — Egy üveg szájviz ára 40 krajczár, 80 krajczár. nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hóhéhré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegség tovább terjedését is meggátolja. Doboza 60 krajczár és 1 frt 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 35 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elsőit készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.

os. és kir. udvari illatszerész és pipere-üzemgyárosnál. Budapest, IV., Koronahéczeg-utca 2. Az országban mindenütt kapható.

Eau de Cologne 4711

az illatszerek ideálja * az előkelő világ kedvenc illatszere, felülmúlhatatlan, üdítő aromával. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerüzletekben. Egyedüli gyáros **FERD. MÜLHENS** cs. és kir. udv. szállító Kőln a Rh. Fióküzlet: Wien, IV/1, Heumühlgasse 3.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Öreg hamis

fogakat, zálogcédlákat ékszerkezői és ingókról tört ékszereket, régiségeket, tollakat, butorokat és mindenféle használt tárgyakat vesz Wyschograd Jakab, Nagyvárosház-utca 7. l. 11. Levelezőlapra jöveők.

Népszínház.

Szíves engedelmével ez uton eszedem, adjon alkalmat, hogy aranyos kedélyét közvetlen élvezhessem; hogy módomban lehessen megtalálnom lelkében azt a szikrát, melylyel szerelmét irányomban, a részemről iránta érzetthez hasonlóan lángra éleszt-hessem. Szíves választát „Nem füst 2295., jelégere meliőbb kérem a kiadóba.

Két levél.

Bámulum jó memoriamját. Ha már annyira vitte a jóindulata, hogy kérés nélkül adott életjét, talán még azt is megteszi, hogy értesít hogyléte felől és arról, hogy megkapta-e a mit küldtem? Ha azonban terhére volna, ugy soraimat hagyja válasz nélkül. Üdvözlöm.

Házikisasszonynak

ajánlok háztartásban jártas leány. Leveleket „Vidékre” jelégével kér a kiadó hivatalba.

Eladó

teljesen új, 4 lóerejű nyersolaj-lokomobil, kiállítási darab. Hofherr-és Schrantz-féle cséplővel, továbbá egy 12 éves Clayton és Shuttleworth 6-os gözműmozgony kitűnő állapotban, előnyös árak és feltételek mellett. Szabó Béla utóda cégnél. Budapest Lipót-körút 17. Ugyanott kitűnő minőségű új benzínmotorok olcsó áron kaphatók.

Homme de lettres

dans une solitude parfaite de la science et de l'art désire l'amitié désintéressée d'une femme absolument noble et belle. La situation asiatique de notre vie mondaine excusera peut-être la vulgarité lamentable de cette démarche. Réponse sous Muse au bureau du journal.

Gözcseplőkészlet

8 lóerejű, olyan, mint az új, egészben csak 3-4 cséplés alatt dolgozott, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Levél cím: Agrária Budapest, Váci-ut 2.

Ügyes szabónő

ajánlok házakhoz napi 2 forint díjazás mellett „2 frt jelige” alatt a kiadóban.

2 szalmaprés

Hofherr-Schrantz gyártmány és hidmereg jutányosan eladó. Cím: Grünwald, Bethlen-utca 41., II. 8.

Pénz-kölcsönt

készülünk öt évtől 30 évig köztisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá készülőnk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyének 1-2 kezesrel. Értékpapírra, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 9,0%-ig folyósítottunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélileg válaszbelég ellenében díjtalanul nyújt Garó Testvérek, törvényszéki legbejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-ut 30. Telefon 18-42. Ugyanitt 20 fillért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre nézve tájékoztató foglaltatik. 25122

Fegyverek

Werndl-rendszerű gyalogsági 12 K. Werndl-rendszerű lovasági karabély 24 K. Kropacsek csendőrségi ismétlő fegyver 26 K. Barmelyikhez szurony 2 K. szíj 2 K, töltény 12 fillér. Blum Sándor egyenruházati intézetében, Budapest, Váci-utca 15.

Egy fiatal házaspár. a férj lakatos, házmesteri állást keres. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalába „Lakatos” jelégere kéretnek.

Képviselő.

Könnyen eladható, nagy keresletnek örvendő, minden családnál használatos cikk eladására ügyes képviselő kerestetik. Óvadék ellenében az illető pénzbeszéléssel is megbízatik. Részletes ajánlatok „Ügyes képviselő” jel alatt a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egy 10000 korona

óvadékkal rendelkező érettségizett fiatal ember, jelenleg egy fővárosi bank pénztárnoka, állását változtatni akarja. Hajlandó volna esetleg 10000 koronát is adni annak, aki számára egy fővárosi előkelő banknál pénztárnoki állást keres. Szíves megkeresések „Pénztárnok” jelégere a kiadóba.

Dió-kivonat,

az ősz hajnak festésére.

Régóta kinnbált tökéletesen ártalmatlan, a diónak zöld héjából készített **hajfestő-szer**, mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti színe, **Darna, fekete vagy gesztenyeszínre visszaadja.** 1 palack dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatulya 6 próbapalackkal 7,50, diótej hajregulator K 6 és 3, diókefés-vagy dióalj K 4 és 2, diópép szálkálészhez K 2, diódupla kivonat K 6 és 4, diólevél kölni víz K 5 és 3, diótej puder K 5 és 3, diótej arckenés K 3, diótejszappan K 1,20. Rendelhető a feltalálónál:

Maczuskí A.

Wies, III/2. Erdbergerlände 2. Raktárak Budapest: Török J. győgy. Király-u. 12. Vertessy S. illatsz. Kristótfér 8. Neruda N. drogueria Kossuth Lajos-utca 7. Dr. Egger L. és Egger J. Váci-körút 17.

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Földes B.** butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözőre és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-ter 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 25465

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letelezéséhez igényelt tárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. A bannulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásokban megtekinthetők. **Goitein Heinrich** Budapest, VII, Damjanich-utca 39. II. emelet 10.

Polgári iskolai

reálisiskolai és gimnáziumi vizsgákra legelőrebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömör-ut 8. I. em. 3. 26332

Pénzkölcsönt

budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselő-kölcsönöket 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állású egyének kezese nélkül, olcsó kamattal, megelővő drága kölcsönöket konvertáló **Általános Hitelforgalmi intézet** Rákóczi-ut 36. Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

Csaba gyöngye

legkorábbi, rendkívül finom muskátizú csemege-zsolló, érik július közepén 10 db. erős gyökere zsollóoltvány vagy európai gyökere 10 K, sima 8 K, száza 75 K. **Mesés szépségű 2 éves legjobbor és csemege ojtvány sima, gyökere rüparia portalis, rupestris, monticola stb. 100 fajban legolcsóbban WILLINGER MÁRTON-nál Zomba. 5332**

Gözcseplőkészlet

3 lóerejű mozgony, kettős tisztító cséplővel, olyan, mint az új, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Levél cím: Agrária Budapest, Váci-ut 2.

Információk

hitel- és házassági ügyekben a legmegbízhatóbban beszerezhetők **Horvát Márkus** magántudakozódó intézeténél, Budapest, V., Váci-körút 54. - Vidéken kitűnően szervezett levelezői kar. - Jutányos árak. Az összes szakmában kitűnően bevezetve. Elsőrangú referenciák. - Szolid, coulans kiszolgálás. - Bejegyzett cég. Telefon 70-57. 820

Szülő-ojtványok,

mesés szépek, 1-2 évesek különösen pótlásra alkalmasak, ezre a két éveseknek 150 K, csemegefaj 180-250 K. 10 erős ojtvány **Csaba gyöngye**, érik július közepén, 10 korona. **WILLINGER MÁRTON-nál, Zomba. 5323**

EGYESÜLETEK és testületek

figyelmébe! Zászlószögeket a legkülönbözőbb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett szállít **Fahn Sándor** vésnök, Budapest, VII., Károly-körút 9. (Hadik-palota) I. em. 32. III. lépcső. Telefonhívás 57-54. Minutákkal díjment. szolgálók.

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszusz és villanyos csillárak, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma butorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. **GOITEIN KÁLMÁN**, Mátyás-ter 17. sz. 276

Rekedtség

biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle czukorka, 60 filléért mindenütt kapható 721k

Külöleges vállalat

keményítő-gyárak

berendezésére és átalkatására

W. H. Uhland k. f. sz.

Leipzig-G.

Szállít mindenféle gépeket és készülékeket a teljes keményítő-iparhoz saját kitűnő szerkezetben és olcsó áron. - Prospektus ingyen. -

10.000

RÓZSA

thea, nicis bourb. remt. 2 éves erős koronával, magas 10 db. ára 12 Kor. Félmagas 10 db. ára 5. Alacsony 10 db. ára 5. Nagy választék poromékvirágza- és dísznövényekben. 50 db. átvételről 100. 100 d. átvételről 20% engedmény. Árjegyzék ingyen és bérn. **FR. SPORA** Export-Gärtnerel Klattau, Böhmen.

Balaton-Füreden

a Hercegh-féle nyaraló, a tó és kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-főlszereléssel, árnyékos kerttel, egy vagy két családnak kiadandó. Van benne 6 szoba, cselédszoba, két konyha, 2 hűvös pince, speiz 3 veranda. Bővebben a füredi fürdőigazgatóságnál vagy Budapest, IV., Molnár-utca 22 a ház mesternél.

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalkatását bárhol előnyösen vállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 782

Zálogcédlákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. **Brilliantokért** többet fizetek, mint újonnan kerültek. **SINGER JAKAB** ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Zálogcédlákat,

brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. **Brilliantokért** többet fizetek, mint újonnan kerültek. **SINGER JAKAB** ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Urasági

butorokat

adok, veszek teljes lakberendezéseket. Oriási választék **bronz csillárokban, angol bógarnitúrákban, rézbutorok** keleti szönyegekben, diszmit-tárgyakban.

Nagy Zsigmond

Bpest, V., Semmelweis-(Ujvilág)-utca 21. szám. Kapubej. at. Egész házbán. Telefon 17-77. szám.

Ki a YES-OUI-SI

című lapot megrendel, jászva minden megérkezés nélkül és onlóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrássy-ut 97. szám.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá őrishozba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szönyegek és függönyök valódi angol bógarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Kazinczy-utca sarok.

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszereken. - A tanfolyamok vizsgalatai a parlamenti gyorsiroda főnökének elnöklete alatt, parlamenti gyorsírotanók bizottsága előtt tartatnak meg és közérvenyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Teljes biztosíték

mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalathoz. Ajánlatok **K. I.** jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

3 szó . . .

Egyenruha

Tiller
Budapest.

Alkalmi zongoravétel

rövid Bősendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-u. 53. szám.

Divatos férföltöny

25
koronáért

mérték után finom szövetelekből **LICHTMANN S.** szabómester BUDAPEST, Népszínház-utca 22. Vidékre minták bérmentve. Helyben szabásamat kívánatra hához küldöm.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

Ányomlott a „Globus” műintézet és kiadóvállalat részvénnytársaság körtorgógepein Budapest, Aradi-utca 8.